המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום ו', פ' בחוקותי כ"א אייר ל"ו לעומר מ"ו (30 במאי 86)
דף היומי: גיטין, נ"ה; ירושלמי — תענית י"א

שנה ל"ז גליון 10495
80 אג"ח כ' מע"מ

בס"ד

לרכוש — דירת פאר מרווחת בהר נוף במחיר מבצע וגם...
לקבל — אחסנת קיר חינם!
בכל חדרי השינה בדירה

ראה עמ' י"א

דור-נוף ☎ 02-243021 228633

פרס: דחיתי הצעת התפטרותם של ראש השב"כ והיועץ המשפטי

שמיר: זמיר צריך לסיים תפקידו ★ מודעי גולדנברג מכחישים שיתמנה ליועץ משפטי

ראש הממשלה, שמעון פרס, אמר, כי ראש השב"כ הציע לו להתפטר אם הוא יבקש זאת, אך ראש הממשלה דחה ההצעה וגם אינו מתכוון לבקש את התפטרותו. גם היועץ המשפטי לממשלה הציע לראש הממשלה, כי יפטור אותו אולם אין הוא מעוניין בפיטורין, אלא בזיכוי אותו.

ראש הממשלה הדגיש, כי הזיכוי אינו על סמכות היועץ המשפטי, אלא על שיקול דעתו. הוא הוסיף שאמנם שרים אינם צריכים להיות שותפים אבל הם צריכים להיות שרים והם צריכים לעמוד על האינטרס הבטחוני, המדיני והציבורי.

ראש הממשלה אמר, כי מסקנותיו בענין זה הם, כי אם אנשים הולכים למבצע צבאי, הם זכאים לשיפוט צבאי. להובע ולנתבע צריך לתת תנאים שווים בפועל, ואם היועץ המשפטי ממונה על קיום החוק, הממשלה ממונה על קיום החיים. "חובתי המוסרית היא לעכוד לימינו של אדם שנשלח להגן על האזרחים ולא הוכח דבר נגדו" הדגיש ראש הממשלה.

שמיר: אין להקים ועדת חקירה

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר שולל מינוי ועדת חקירה בקשר למה שמכונה "פרשת ראש השב"כ" והוא סבור, כי ועדות חקירה גורמות לחשיפת יתר ולא מביאות תועלת. "שבעצו ועדות הקירה", אמר שמיר בראיון בתכנית "היום הזה" בקול ישראל.

מר שמיר אמר, כי אינו חייב לומר מה ידע או לא ידע בשעתו על הענין והטעיים "ידעתי מה שראש ממשלה היה צריך לדעת".

לגבי פרופ' זמיר, אמר מר שמיר כי הוא נמצא עתה במצב של התפטרות והוא חושב שהיועץ המשפטי צריך לסיים תפקידו. על סוגיית תפקיד היועץ המשפטי בכלותו. אמר שמיר שישנן דעות שונות ויש לבדקן לעומק.

פרופ' זמיר: "המכתב למפכ"ל — הוא הוראה לפתיחת חקירה"

פרופ' יצחק זמיר אמר אתמול בשיחה עם עתונאים, כי המכתב למפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס, בענין השב"כ הינו הוראה לפתיחת חקירה משטרתית.

פרופ' זמיר אמר עוד כי המפכ"ל אמר לו כי לאחר שקרא את המכתב הוא מבקש לטפל בענין באופן אישי.

הידוע; יצא המפכ"ל לחו"ל לחופשה וישוב ארצה בעוד שבוע ימים.

שר המשטרה חיים בר לב סבור כי עדיף לא להפקיד את חקירת ראש השב"כ בידי המשטרה, אלא למצוא פתרון אחר המקובל על היועץ המשפטי לממשלה, זאת משיקולים ממלכתיים מובהקים.

בהודעה, שנמסרה מטעם דובר משרד המשטרה דוחה שר המשטרה בתוקף את הטענות והרמיזות כאילו חקירה משטרתית אינה יכולה להיערך בסודיות מוחלטת. לדעתו, אם לא ימצא פתרון אחר המקובל על היועץ המשפטי לממשלה, המשטרה היא זו שצריכה לקיים את החקירה.

הסתיימה פרשת מינוי עו"ד גולדנברג

היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר אמר כי הוא רואה בפרשת המינוי של ד"ר אמנון גולדנברג ליועץ מיוחד, פרשה שהסתיימה מבחינתו.

פרופ' זמיר אמר זאת בעקבות שיחה שנועד בה עם שר המשפטים יצחק מודעי.

זמיר הבהיר, כי גם השר מודעי וגם עו"ד גולדנברג אישרו בפניו, כי לא מדובר "במינוי שכזה".

מקורביו של ד"ר גולדנברג הבהירו לכתב עתים כי גם בעתיד, אם יוצע לו להיות יועץ מיוחד, לא ישקול זאת אפילו ולא יעתר לבקשה. (עתים).

● וינה, — שר הפנים האמריקאי, פרידריך צימרמן, אמר שהמעצמות הגדולות המפעילות תחנות כוח גרעיניות ישתתפו בוועידה מיוחדת שתתכנס בוינה בספטמבר, כדי לדון בבעיות הבטיחות של מתקנים גרעיניים בעקבות אסון צ'רנוביל. (ע"ר).

אברהם יוסף מנס — ירושלים-ישיבת פוניבז'
יהודית ליברמן — ירושלים-בית וגן
מאורשים
בס"ד, אור לעש"ק פר' בחוקותי כ"א אייר תשמ"ו

אברהם מרדכי דרנגר — בני ברק
רבקה קוזלובסקי — ירושלים
מאורשים
בס"ד, אור ליום ו' כ"א אייר תשמ"ו

שולץ עשוי להגיע בקרוב למזה"ת:

ארה"ב תציע לישראל לממש את רעיון האוטונומיה ברצועת עזה

ישראל תדרוש לאפשר בחירות ביו"ש וברצועה ★ הרעיונות הועלו גם בביקור תאצ'ר

מאת סופרנו המדיני

שר החוץ האמריקאי שולץ עשוי להגיע בעוד כשבועיים לאזור המזרח, ולפי שנה נקבעו לו ביקורים במצרים, ישראל ומטודיה, כדי להפגין את החלטתה של ארה"ב לא להשלים עם הקפאון במאמצי השלום אם תושג אכן פשרה בענין טאבה, יתכה שולץ לקדם את "המומנטום" לקידום השלום.

היוזמה האמריקאית שהחלה לפני כחצי שנה הוקפאה למעשה בעקבות סירובו של חוסיין להשתלב במאמצים אלו, מפני שלא קיבל את האישור הנדרש מאש"ף. חוגים מדינים טוענים כי שולץ מביא אתו כמה הצעות חדשות, העלולות לשמש פתח למגעים מחודשים בין מדינות האזור.

כמה מן ההצעות כרוכות בעניני הפליטים, לשיפור מצבם הכלכלי, ובין היתר הוא עשוי להציע העברת הטיפול בעניני הפליטים המצופפים ברצועת עזה לידי המצרים, כשלב ראשון בביצוע תכניות הענקת הממשל העצמי לתושבים.

לדעתו עשויה גם ממשלת ישראל להסכים לכך. שכן האוטונומיה כלולה בהסכמי קייפמ דייויד. אם כי בגלל פירושים מנוגדים לופיה בין ממשלת בגין ובין נציגי מצרים לא חלה התקדמות, ולאחר סהבת מבמושכת הופסקו הדיונים ע"י המצרים ולמרות פניותיה של ישראל היא מסרבת לחדש אותם.

לאחר הקמת ממשלת האחדות הלאומית בראשותו של ש' פרס נתחדשו המאמצים בנידון. אף הועלתה הצעה לביצוע שלב ראשון של האוטונומיה ברצועת עזה לפי מקורות שלא אושרו נידונה תוכנית זאת בעת ביקורה של הגב' תאצ'ר ראש ממשלת בריטניה בישראל לפני כשבוע.

סופרנו המדיני מוסיף כי הפניה לשולץ לבקר באזור הועלתה ע"י ראש הממשלה ש' פרס בעת ביקור האחרון בוושינגטון, ואף השר עזר ויצמן, שנשלח לשם לפני כשבועיים ע"י ש' פרס, חזר והפציר בשר החוץ האמריקאי להיענות להזמנה זו. וכנראה שהיענות האמריקאית נועדה לבחון באיזו מידה ניתן לקדם את השלום.

ישראל ויתרה בניסוח מדוייק לשאלת טאבה

— מאת סופרנו המדיני —

לאחר דיונים ממושכים ושידולים מצד היועץ האמריקאי אייב סופר ויתרה ישראל על תביעתה "לניסוח מדויק של השאלה שתוצג לבורר הבין לאומי בענין טאבא, והשלימה עם הניסוח המצרי לאחר שיובצים משפטים הגיעו לידי מסקנה שאת העמדה הישראלית ניתן להעלות במסגרת הנספח לשטר הבוררות.

שלשום בהתייעצות רמת דרג בהשתתפות רה"מ ש. פרס מ"מ ושר החוץ י' שמיר ושר הבטחון א. רבין, להיענות להצעתו של אייב סופר, היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקאי ולהשלים עם הניסוח המצרי, מתוך הנחה שהדבר יחייב את המצרים לגלות פתיחות תכנות ויתורים לגבי יתר השאלות העומדות על הפרק ובכלל קידום הנורמליזציה בין שתי המדינות.

אייב סופר יוצא לקהיר עם התשובה הישראלית מסמך הנחה שמצרים תיענה להפצרותיה של ארה"ב.

כזכור, התנהל הויכוח על מילה אחת בנוסח השאלה, כאשר מצרים טענה שהבורר יקבע היכן עבר הגבול בין שתי המדינות בתקופת המנדט הבריטי, וכנראה שאיזור "סתמסה" היה בתחום המצרי, מאידך מסתמכת ישראל על מפות מגנזי משרד החוץ הבריטי בסטענה שגבול זה סומן בטעות וכי הגבול המדויק היה הרבה יותר דרומה.

לאחר חודשים מרובים של דיונים, שבהם היו שני הצדדים נחרשים בעמדותיהם, החלט...

הדינר השנתי של אגודת ישראל בארה"ב ייערך ביום א' בראשות גדולי התורה

במרכז הדינר-העלאת זכרם של 2 קברניטי יהדות התורה מרנן הגר"מ פיינשטיין והגר"י קמינצקי זצ"ל

ניו יורק יום ה' — "הדינר" השנתי הה-64 של תנועת אגודת ישראל בארה"ב יתקיים ביום א' באולם הענק של מלון "הילטון" במנהאטן, כאשר מצפים לקהל שיא של כ-1800 משתתפים, מסלתה ומשמנה של יהדות התורה לכל חוגיה, בראשותם של גדולי התורה והיראה.

במרכזו של ה"דינר" תעמוד העלאת זכרם של 2 גדולי ישראל. קברניטיה הנאמנים של יהדות התורה ומי שעמדו בראש אגודת ישראל במשך עשרות בשנים ושימשו גם כחברים בנשיאות התנועה, פוסק הדור מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, חקן ראשי הישיבות, מרן הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל. בין היתר, יוצג סרט המתאר את חייהם ופעליהם כהרבצת תורה ובתקומת עולם התורה והישיבות באמריקה.

את ברכת מועצת גדולי התורה יביא בפני משתתפי ה"דינר", הגאון רבי אלי' שורר, ראש ישיבה דישיבת פילדלפיה, דו"ח מפורט על אגודת ישראל ופעולותיה באמריקה, יביא הרב משה שרר, נשיא אגו"י בארה"ב ויו"ר הועה"פ העולמי.

בנאום הערכה על עבודתה של אגו"י באמריקה ופעולתה למען הגנת זכויות הדת, יופיע בפני ה"דינר" מושל ניו יורק, מר מאריו קרומו, הנחשב כיום לאחד המועמדים הרציניים במירוץ על משרת נשיאות ארה"ב, לקראת תום כהונת הנשיא הנוכחי.

ב"דינר", שיתנהל בראשות ד"ר שמואל ליבובין, מראשי אגו"י בקליפורניה, יוענקו אותות הוקרה על פעלים ומעשים לציבור היהדות. לד"ר ירוחם פרידמן, אשר יקבל את האות ע"ש הגר"א קוטלר זצ"ל, לר' לייב קראון, אשר יקבל האות ע"ש הרב אלימלך טרעס ז"ל ולהרב יהושע דילברמינק, שיקבל האות ע"ש מורנו ר' יעקב רוזנהיים זצ"ל. כמו"כ יוענקו ע"י הרב שמואל בלום, המנהל האדמיניסטרטיבי של אגו"י בארה"ב, ציוני הוקרה "עבודת הקודש" ל-10 פעלים ועסקנים עבור פעולר תיהם למען תורה ויהדות.

ה"דינר" האגודאי, המהווה בכל שנה אירוע מרכזי בחיים הציבוריים של היהדות החרדית בניו יורק, מגיע השנה לנקודת שיא הן במספר הצפוי של משתתפיו והן בהיותו מלכד ומרכז את כל גוני הקשת של יהדות התורה הן במורכיביו שהם חברי מועצת גדוה"ת, חברי הנשיאות, ראשי ישיבות, רבנים, מחנכים, עסקנים ובעל"ב מכל החוגים.

עצרת התעוררות והפגנת מחאה השבת בפתח תקוה

הוקרה לראשי מטה המאבק למען השבת

מאת סופר המודיע בפתח תקוה

סדר יומם של תושבי פתח תקוה ההתייב בשבתות — הפך להיות קבוע משהו, מן מוסד של קבע שתכליתו זיהוק והתעוררות, גם השבת, כבשבתות הקודמות, יתכנסו בלי"נ שבת המוני בני היהדות הדתית לעצרת התעוררות ולימוד הלכות שבת בבית הכנסת המרכזי בעיר.

העצרת, הוקדש גם השבת הזו למערכה הבלתי מתפשרת למען קדושת השבת בעיר והצלחה מצפרותיהם של מבקשי רמיסתה. דברים ישאו הגרא דאתרא הגר"ב"ש סלומון ורבה של קהילת "דברי חיים" צאנז, הגר"ש אתסדורפר.

סופרנו מציין כי תושבי פתח תקוה מכירים תודה לראשי מטה המאבק, העושים לילות כימים בששת ימי המעשה לארגנן של עצרות המחאה ומפגני ההמונים למען קדושת השבת.

כתום העצרת, תצא שוב משלחת של 49 רבנים ואישי ציבור אל עבר קולנוע "היכל", המקום אותו בחרו מדידם כדי להניף חלילה ידם על קדושת השבת. המשלחת תלווה ע"י המוני בני הציבור הדתי בעיר, אשר בצעד בלתי מקובל ובלתי צודק נשללה ממנו הזכות להפגין אישית את כאבו על חלול השבת.

דובר מטה המאבק שב והדגיש אמש באוזני כתבים, כי המאבק בפתח תקוה לא יפסק עד אשר יפסקו הלולי השבת ההמוניים.

נהרגו 5 מחיילי צד"ל

5 מחיילי צד"ל ובהם שני קצינים בכירים נהרגו אתמול בצהריים בנפיצות מטעדיות בכפר הגשוש רומן שמהרץ לרצועת הבטחון.

תצפיתנים של צד"ל הבחינו בג"פ את מפקד הגדוד. קצין הם החישו למקום כוח שגילה בג"פם את מפקד הגדוד, קצין המבצעים ושלושה חיילים שגופותיהם נקובות בכדורים.

כוחות נוספים של צד"ל פתחו בסריקות נרחבות במטרה לברר את פשר התקרית. ההשערה היא, כי הג"פ נפל למארב מחבלים

בריה"מ לא חתמה "חוזה ידידות" עם לוב-תספק יותר נשק לסוריה

הקרמלין: כל התקפה על סוריה תגרור "התוצאות בל ישוערו"

מוסקבה — מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, התחייב להמשיך "להבטיח בסוריה, ורמז, כי הקרמלין יוכל להגדיל את הסיוע הצבאי למדינה זו, שהיא בעלת בריתה העיקרית במזה"ת.

גורבאצ'וב נתן את ההבטחה הזאת במהלך שיחותיו עם סגן נשיא סוריה, עבדול חאלים חאדם, שסיים אתמול ביקור בבריה"מ. הוא אמר לחאדם, כי נוכח האיומים הגוברים והולכים מצד ארה"ב וישראל, בודקת מוסקבה את האפשרות להגדיל את הסיוע שהיא מגישה לסוריה.

כזכור חתמו שתי המדינות על חוזה ידידות בשנת 1980. אולם, בניגוד למצופה לא נחתם הסכם דומה בין בריה"מ לבין לוב, בעת שהשליט הלובי מועמאר קדאפי ביקר במוסקבה באוקטובר שעבר. יתר על כן, בידיעות רשמיות שפורסמו על הביקור שערך השבוע האיש מספר 2 בצמרת השלטון הלובי, עבדול סאלם ג'אלוד, במוסקבה, נרמז על חילוקי דעות בין שני הצדדים.

אף על פי שחאדם וג'אלוד ביקרו במוסקבה בעת ובעונה אחת לא נמסר על שיחות משותפות של נציגי שתי המדינות הערביות הללו עם מארחיהם הסובייטים. עם זאת אמרו מומחים מערביים, כי ברור שהביקורים תוכננו במתכוון להערך בעת ובעונה אחת.

הקרמלין התחייב להמשיך באספקה נשק ללוב והכריז, כי כל התקפה על סוריה תגרור אחריה "תוצאות בל ישוערו".

בהודעה שפורסמה על שיחות ג'אלוד עם שר ההגנה סרגיי סוקולוב ועם ראש הממשלה ניקולאי רידיקוב נאמר, כי נערכה "החלפת השקפות על נושאים בעלי אינטרס הדדי". זה מונח שהסובייטים משתמשים בו כדי לרמוז על חילוקי דעות שהתגלו בשיחות. (רו"ר)

איטליה מגרשת 12 לובים נוספים

רומא, — 12 נתינים לובים נצטוו לצאת את איטליה, לאחר שהוכרזו כ"בלתי רצויים" בה — על כך הודיעה אתמול משטרת רומא.

בין המגורשים פועלים ומועסקים לובים ברומא. המגורשים נצטוו לצאת את גבולות איטליה תוך שלושה ימים.

עוד נמסר מן המשטרה, כי היא לא הצליחה לאתר 16 לובים נוספים, אשר גם נגדם הוצאו צווי גירוש. המשטרה מניחה, כי אנשים אלה כבר יצאו את גבולות איטליה. (ע"ר).

תחזית מזג האויר

תחזית מזג האויר להיום: מעונן חלקית עד בהיר. תשקיע לשבת: הטמפרטורות יעלו במקצת.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 12 עד 24, תל אביב 18 עד 25, באר שבע 16 עד 28. (עתי"ם).

ספרים קונים בתפוצה!

		ער"ש	מוצ"ש
הדלקת הנרות	ירושלים	7.00	8.20
	תל-אביב	7.18	8.23
	חיפה	7.12	8.23
	באר-שבע	7.16	8.14
תפוצה	מוצ"ש לשיטת ר"ת		8.53

רשת שיווק ארצית לספרי קודש
בני ברק, רחוב חזון איש 9, טל. 709078
ירושלים, רח' מלכי ישראל 6 טל. 288067

דרוש
מלמד מומחה
למסגרת חינוכית ההולכת ומוקמת בקהילה חרדית בצפון אירופה
דרוש
מלמד בעל נסיון
בצרוף המלצות
המעונין מתבקש להתקשר אל הרב שלמה יעקבזון טלפון 02-520981 בין השעות 18.00-6.20 עד ליום חמישי כ"ז בסיון

בעהי"ת
מודעה רבה לאורייתא
זה עתה יצא לאור ספר "גמרא שלמה"
פסחים חלק שני. עם שלש מערכות
א. חלופי נוסחאות
ב. באור נוסחאות
ג. אוצר הגאונים והראשונים
מאת ברוך בהגאון רבי אברהם חיים זצ"ל נאה
ניתן להשיגו בבית המחבר, רח' בית וגן 73 ירושלים

טלי אופנה
רח' ר' עקיבא 102 בני ברק
חנות הנעלים הותיקה לנעלי נשים
יוצאת במבצע פרסים
לרגל הפתיחה המחודשת
על כל קניה מתנה
כל שבוע יוגרלו בין הקונות 5 זוגות קבקבים כל חודש קונה אחת תקבל זכוי הקניה
תוצאות ההגרלה יפורסמו על חלון החנות
המבצע בתוקף עד חג שבועות
להתראות

שאל את מי שכבר היה...
נופש באויר הפסגות
מלון "מוטל צפת" בהר כנען
בחודשים תמוז־אב
★ מלון 4 כוכבים (היחיד ברמתו בצפת).
★ גלאט כשר בהשגחת הרב ביסטריצקי.
★ חדרים מרווחים מיזוג אוויר מלא.
★ מדשאות גנים ונוף מקסים.
★ סמוך למלון חורשת אורנים.
★ בריכת שחיה נפרדת חינם לאורחי המלון.
★ הסעות לרחצה בכנרת, בחוף הנפרד.

מספר המקומות מוגבל
מומלץ להקדים בהרשמה!
הזמנות בטלפון: 03-798070
אפשרות לתשלומים נוחים.

ברכה נאמנה
לידידנו הנכבד והנעלה, ברוך הכשרון בעל ערסופר מזהיר העושה מלאכתו נאמנה
הרב יצחק מתתיהו טננבוים הי"ו
לרגל הופעת ספרו הרהוט והמקיף
"תועפות הרים"
בית-זלאטשוב
ישא ברכה מאת ד' ובכל אשר יפן יצליח
מערכת "המודיע"

הודעה חשובה
מאחר ופורסם כי ניתן להשיג כובעי אלברטיני בארץ,
ברצוננו להודיע, כי חברת אלברטיני אינה קיימת זה זמן רב ואינה מיצרת כובעים כלל. הכובעים אשר פורסמו אינם מתוצרת חברה זו, ואינם מיוצרים בארץ זו. הם אינם עשויים באותו הטיב ואנו מסלקים את אחריותינו מהם.
בכבוד רב,
אי. ג'. אנד אס.
סוכני כובעים
סוכנות אלברטיני בישראל.

מ ב צ ע
"עוברים" ב-רהיטי טומי —
הנחות עד 50%!
נמשיך לשרת את לקוחותינו הנכבדים באמונות ובושר בחנותנו ב־
קניון איילון
גמר המבצע — יום ו' י"ב סיון תשמ"ו (20.6.86)
רהיטי טומי
המפעל: בר כוכבא 8 בני-ברק. 03/786756
חנויות המפעל: ר' עקיבא 102 ב"ב. 03/706573
קניון איילון רמת-גן. 03/785967

עבור בית ספר תיכון חרדי לבנות בדרום אמריקה
דרושים
זוג מורים חרדיים
לניהול והוראה לתקופה של שנתיים
מועמדים מתאימים
יפנו לטל. 03-704994

חיננ'ית
אופנת בגדי נשים ונערות
בני ברק הרב קוק 8 ק"א
לרגל הרחבת הסלון
מבצע מיוחד של שמלות העונה
שמלה ב-100 שקל
מבחר גדול ומגוון דגמים חדשים
פתוח 10-12 לפנה"צ 5-7.30 אחה"צ

מרכז מוסדות זוועהיל
בנשיאות כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א
בעיה"ק ירושלים ת"ו
הזמנה
לרגל יומא דהילולא של רבינו מרן האדמו"ר קוה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע אנו מתכבדים להזמין את ידידנו ואוהדנו להשתתף
בכנס מרכזי והתוועדות
שתתקיים אי"ה ביום שלישי פ' במדבר אור לכ"ו אייר תשמ"ו (יסוד שביסוד) בשעה 8.15 בערב בדיוק בהיכל ישיבתנו הקדושה
בראשות כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א
ובהשתתפות אדמורי"ם, רבנים, ראשי ישיבות ואישי ציבור
ידידנו ואוהדנו מוקירי בית זוועהיל מוזמנים בזה, וזכות בעל ההילולא תגן עלינו
ברגשי כבוד רב ההנהלה

קוממיות ת"ו
בס"ד
הזמנה
אנו מתכבדים להזמין בזה את בני ויוצאי קוממיות כפר־אתא בורזנוב פלוצק וכל תלמידי ואוהדי מרן זי"ע ועכל"א להשתתף
בסיום וסעודת מצוה
לרגל יומא דהילולא של רבינו הגדול הגאון האמיתי פאר הדור נזר הרבנים חו"פ
מרן רבי בנימין מנדלזון זצוק"ל
גאב"ד קוממיות ת"ו
שיתקיימו אי"ה ביום ראשון פ' במדבר בערב (אור לכ"ד אייר)
(מיד אחרי מעריב) בביהמ"ד בקוממיות
מזכירות קוממיות
תחבורה מיוחדת לקוממיות לרשות המשתתפים:
מירושלים ת"ו: משרד הפמן רח' יונה בשעה 7.00
מבני ברק ת"ו: רח' עזרא פינת ז'ינץ בשעה 7.00 דרך ק' ורשה וצומת אשדוד
עליה לציונו הק' בחלקת הרבנים הר המנוחות בירושלים ת"ו ביום שני כ"ד אייר בשעה 5.15 אחה"צ. התחבורה מקוממיות בשעה 3.45 ותעצור בתחנה קו 11 בכניסה לגבעת שאול בשעה 5.00

מכון בית יעקב למורות, ככר לוין ירושלים
הודעה להורי כיתות ח'
ההרשמה לסמינר לכתות ט' בכל המגמות לתלמידות שקיבלו הודעות חיוביות תערך כדלהלן:
בימים א, ב, כ"ג כ"ד באייר ראשון ושני ביוני לפנה"צ בין 9 ל־1 ומ־2 עד 5 אחה"צ
בימים ג, ד, כ"ה כ"ו באייר שלישי ורביעי ביוני לפנה"צ בין 9 ל־1 ומ־4 עד 7 אחה"צ
תלמידה שלא תרשם באחד המועדים הנ"ל
תאבד את זכותה לבקשת חברות.
בכבוד רב
המנהל
נ.ב. את טופסי בקשת החברות צריך להביא במועדים הנ"ל

הכונו!
למבצע הפרסים הענק של "טוב טעם"
ותהרלי ישי נאה
ונשתתפו בהגרלת הפרסים הענקית
פרטים אי"ה בקרוב

בס"ד
פאר היצירה
★ למעלה מ-800 עמודים
מאלפים ומראי הוד
★ בשני כרכים הדורים
הספר: "צדיק יסוד עולם"
תולדות חייו ומראות עילותיו של פאר הדור ומופתי סנגורם של ישראל
האדמו"ר הקדוש רבי שלמה מזוועהיל זיע"א
יופץ בס"ד החל מיום רביעי כ"ו אייר יום ההילולא של הצדיק יסוד עולם זיע"א ספירת "יסוד שביסוד"
הוצאת מכון דעת מאורות ת.ד. 13194 ירושלים טל. 02-532747
★ הופיע צדיק יסוד עולם ★ הופיע צדיק יסוד עולם ★ הופיע צדיק יסוד עולם ★ הופיע צדיק יסוד עולם ★ הופיע צדיק יס

המודיע

השבוע לפני 30 שנה

ביה"ד העליון שולל חוקיותו של חוק-העזר התל-אביבי נגד החזיר

ירושלים, יום ב'.— "אין לאפשר לגוף, אשר לו סמכות של חקיקת משנה בעלת אופי מקומי, להסדיר בעיות דתיות תחת המסווה של הסדרה מכירת בשר במקום מסרים. על הכנסת — ולא על העיריה להסדיר ענייני דת — קבע היום ביה"ד הגבוה לצדק בירושלים בשללו חוקיותו של חוק העזר בתל אביב ("חזירים ובשר חזיר) — 1954") שבא להסדיר בעית מכירת בשר החזיר בתל אביב.

ביה"ד עיכב להחלטי צו על תנאי שהוצא בשעתו נגד עירית תל אביב לפי בקשה שני בעלי חנות מוכרי חזיר בת"א שהעיריה הגבילה את רשיונם לבל ימכרו חזיר. הוכיר הגבלה זו כבלתי חוקית.

ביה"ד הגבוה לצדק קבע בפס"ד כי הנאמר בפקודת סדרי השלטון כי "מועצת המדינה הזמנית היא הרשות המחוקקת". פירושו ש"שאלות כלליות הנוגעות למדינה כולה נמצאות בסמכותה הבלעדית של מועצת המדינה ואז ושל הכנסת דהיום". פסה"ד ממשיך וקובע כי "אין ספק שבעיות הדת בישראל, שענינן הנוגעת בכלל ישראל, הן מן הבעיות הקשות ביותר במדינה. השאלה הניצבת כפנינו, שאלת איסור או הסדרת מכירות בשר חזיר, הינה בעייה כאובה במיוחד, החוזרת ומתעוררת מעת לעת. כרוכה בחילוקי דעות יסודיים וממתינה לפתרונה בדרך של חקיקה".

בעלי העסק שקנו את המקום מתוך "ספינס" מחזיקים ברשיון למכירת בשר טריפה במשך כל השנים וכך בשנת 1954 כשבאו לחדש את רשיונם הוסיפה העיריה הגבלה האומרת: "רשיון זה אינו מתיר מכירת חזיר או בשר חזיר לפי חוק העזר לת"א יפו (חזירים ובשר חזיר) תשט"ו 1954".

בעלי העסק בקשו מביה"ד הגבוה לצדק לקבוע כי חוק העזר האמור, המגביל מכירת חזיר לשוק הצבורי, הוא בלתי מחייב ומחוסר כל תוקף חוקי. טענתם היא כי חוק העזר הנ"ל בא מטעמי דת ומסורת ו"ללא כל קשר או זיקה לחובותיה, תפקידיה או סמכויותיה של העיריה כפי שהוטלו עליה ע"פ החוק".

ביה"ד הגבוה מצטט את סעיף החוק המנדטורי הקובע כי העיריה רשאית "להסדיר או למנוע את רעייתם או מעברם של בעלי בעלי חיים" (המדובר שם בחזירים) וקובע כי המחוקק המנדטורי ראה בבעית החזירים בעיה מיוחדת במינה השונה ונבדלת מבעית יתר הבהמות למיניהן. יושם לב לכך כי מועצת עיריה רשאית לפי פקודת העיריות למנוע כליל את החזקתם של חזירים וגידולם בתחומי העיר. יתכן, ממשיך פסה"ד כי הוראה זו מקורה בטעמים שבדת או בבריאות ויתכן שאת רקעה יש לראות בהרכבה של האוכלוסיה בארץ ישראל אשר ברובה הגדול סלדה מפני החזיר והתנגדה להחזקתו וגידולו". אולם, קובע ביה"ד, האמור בחוק הנ"ל הוא רק לגבי חזיר חי ולא לגבי בשר חזיר. ע"פ החוק יכולה העיריה לפסול מכירת בשר או צרכי אוכל העלולים להיות נפסדים, אך הכוונה למנוע מכירת מאכל מסוכן לאוכלוסיה ולא "להקנות לעיריה סמכות למניעת מכירתו של בשר שאינו נפסד".

לאור האמור קבע ביה"ד כי חוק העזר התל-אביבי להסדרת מכירת חזיר אינו חוקי וביטל את ההגבלה שהוסיפה העיריה לרשיון חברת "שרות מזון בע"מ" פס"ד זה חל גם על צו על תנאי שהוצא לבקשת חנות אחרת בת"א.

סיעת אגודת ישראל—פא"י דורשת דיון בכנסת בדבר חקיקת חוק לביעור החזיר

ירושלים, יום ד'.— (מאת כתבנו בכנסת) עם פסק דינו של ביה"ד העליון הקובע כי העיריות אינן יכולות לחוקק חוקי עזר נגד גידול ומכירת חזיר וכי "מהפקידה של הכנסת להסדיר עניינים דתיים" — שלח היום הרב ש. לורנץ מסיעת אגודת ישראל — פא"י מברק לנשיאות הכנסת להעלות באופן דחוף על סדר יומה של הכנסת סעיף בדבר חקיקת חוק ארצי לאיסור גידול ומכירת החזיר.

כידוע, עלתה הצעה כזו על שלחן הכנסת מספר פעמים, ומפעם לפעם נדחתה לאחר ששר המשפטים או שר הפנים טענו מעל בכה הכנסת כי יש להסדיר את הבעיה ע"י חקיקת חוקי עזר ע"י הרשויות המקומיות, ולפי שעה, לפחות, יש להוציא את הענין מתחום דיוניה של הכנסת ולנסות את כל הדרכים המתאימות ע"י הרשויות המקומיות.

טענות אלה, אשר נדחו תמיד ע"י דוברי הסיעה, שהוכיחו על חוסר יעילותם של חוקי העזר מבחינת עקירת הנגע כולו מרחבי הארץ, נתחזקו עתה ע"י המוסד המשפטי הגבוה במדינה שקבע, תוך כדי דיון בצו על תנאי של 2 סוחרי חזיר בתל אביב, כי אין העיריה רשאית לאסור את החזיר מטעמים דתיים בלבד וכי על הכנסת לטפל בבעיה זו. לאור זאת פנה היום הרב שלמה לורנץ במברק לנשיאות הכנסת להעלות באופן דחוף את הבעיה על שלחן הכנסת.

שאילתה לראש הממשלה בדבר שדורי קול ישראל

בשאילתה שהוגשה היום לראש הממשלה מפנה הרב לורנץ תשומת לבו של מר בן-גוריון לשידוריו המסולפים והמטעים של "קול ישראל" במסרו פרטים על ההפגנה בשבת האחרונה בחיפה, שהיו בניגוד גמור אף להערכתה של המשטרה.

בעל השאילתה מוסיף ושואל: האם אין ראש הממשלה חושב שחזרתו של הקריין על הודעה שלמרות ההפגנה תשאר התערוכה פתוחה בשבת, אין בה כדי להשקיט הרוחות אלא התנצחות והתגרות בצבור הדתי. ומבקש את ראש הממשלה להודיעו על הצעדים שבדעת ראש הממשלה לנקוט לגבי האחראים לשידור זה וכדי למנוע השנות מקרים כאלה.

היהדות הדתית ברבבותיה תפגין מחר למען השבת

הפגנות מחאה יתקיימו בשבת בכל ערי הארץ

רבבות רבבות יהודים אשר יראת ה' בלבם יצאו בשבת (מחר) בבוקר מכל פינות ופרברי ירושלים, תל אביב, בני ברק ופתח תקוה. למרכזי הערים לערוך תפלה צבורית המונית תחת כיפת השמים ולהביע כזה את מחאתם האדירה הזעקת על חילול. השבת הפומביים בתערוכת התעשייה בחיפה, לאחר שכל הפניות אל הגורמים האחראיים לתערוכה — הממשלה, עירית חיפה, התאחדות בעלי התעשיה וחברת "כור" — עלו עד כה בתהו.

עוד היום נמשכו המאמצים לשכנע את האחראים לתערוכה למנוע את חילול השבת הזדוני בכדי שיתבטלו ההפגנות העשויות להכתים את שמה של מדינת ישראל. גורמים חשובים פנו אף הם לאחראים אולם פניותיהם הושבו ריקם.

אף נשיאות בעלי התעשיה הסתפקה בשיגור בקשה לחברי ההתאחדות המשתתפים "בתערוכה" לצמצם ככל האפשר את חלולי השבת ובניגוד להבטחות קודמות לא המליצה על סגירת דוכני חבריה בשבת.

תושבי חיפה עצמה שהפגינו בשבת שעברה בהמוניהם נגד הפרצה שנפרצה בעירם, יתכנסו השבת למחאה בבתי הכנסת בהם ינאמו רבנים ונבאים לפני קריאה התורה על חומרת הענין.

ההכנות לעריכת התפלות ההמוניות במקומות המיועדים הולכות ונשלמות.

100 מורי אגו"י חזרו מעבודות ביצורים

תל-אביב, יום א' (מאת סופרנו).— שתי קבוצות של מורי אגודת ישראל בנות 50 איש כל אחת, חזרו כערב שבת אחה"צ מעבודות ביצורים ביישובי הספר במשך 6 ימים.

החוזרים הגיעו במצב רוח מרומם ומסרו רשמים על עבודתם. בימים הקרובים יצאו קבוצות נוספות של מורי החנוך העצמאי לעבודות ביצורים.

חגיגת ההילולא ליד קבר רשב"י

טבריה, יום א'.— כארבע אלפים איש בלבד השתתפו היום בהדלקה המסורתית ליד קבר רשב"י במירון.

המדורה הדלקה בשעות הצהרים ע"י הרב הראשי של צפת הרב ש. קפלן, אחרי ההדלקה פתחו משתתפים בשירה וריקודים.

כידוע, לא הורשתה השתא עליה המונית למירון אלא ע"י רשיונות מטעם משרד הדתות בלבד.

מספר מכוניות שהתקרבו לכיון מירון, ונוסעיהן לא הצטיידו ברשיון, החזרו ע"י כוחות המשטרה, ורק לפנות ערב הורשו מספר מכוניות לעבור בקבלן רשיון במקום.

במירון, שבימי ההילולא באים אליה כ-70 אלף איש, השתתפו בליל אמש רק כמה מאות איש.

בקרב החוגים הדתיים בצפת ובישובי הסביבה שוררת התמרמרות רבה על ביטול החגיגות.

חייל ישראלי נהרג בהתקפה ירדנית בקרבת נחושה

תל אביב יום ה' — חייל ישראלי נהרג ע"י הירדנים בקרבת הישוב נחושה בחבל לכיש בשעה שמשמר סיור ישראלי הותקף באש מקלעים ורובים מעבר לקו שביתת הנשק.

דובר צה"ל הודיע: כי אתמול בשעות אחה"צ הותקף משמר ישראלי בקרבת נחושה שבחבל לכיש באש מקלעים ורובים ירדנים אשר באה מעבר לגבול.

המשמר ענה באש ובחילופי היריות שנמשכו מספר שעות נהרג אחד מאנשינו וירדני אחד.

הדובר הוסיף כי בשעת הקרב חדר כח ירדני אחד לשטח ישראל וגרר לשטח ירדן מכונית ישראלית שהיתה בקרבת מקום.

כרטיסים מוזלים לארה"ב לנערים ולצעירים

חברת ט.ו.א.י. הודיעה על הפעלת תוכנית חדשה כדי לסייע לתנועת ההידוד בין ישראל לבין ארה"ב. ותמכור כרטיסים ב-596 דולר הלוך ושוב בין תל אביב לניו-יורק לבני 12-24 שנים. כרטיס בכיוון אחד יעלה 298 דולר. לבני הנערים.

כרטיס במסגרת התוכנית, כחור יהיה יפה לשנה והחברה האמריקאית, אשר נפגעה קשות מפחד הטירור, מקווה שע"י משיכת הצעירים לחברתה תוכל להביא לשינוי המצב.

לוח זמני השבוע: בחוקותי — במדבר; כ"ב — כ"ח אייר תשמ"ו

יום החודש	יום השבוע	עלות השחר	עטיפת טלית	נץ החמה	סו"ז ק"ש למג"א	סו"ז ק"ש להגר"א	סו"ז תפילה למג"א	סו"ז תפילה להגר"א	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	מנחה קטנה	פלג המנחה	שקיעת החמה
כב	ז	2.42	3.30	4.31	7.09	8.01	8.38	9.12	11.35	12.10	3.42	5.12	6.41
כג	א	2.41	3.39	4.31	7.08	8.00	8.38	9.12	11.35	12.10	3.42	5.12	6.41
כד	ב	2.41	3.39	4.31	7.08	8.00	8.37	9.12	11.35	12.11	3.43	5.13	6.42
כה	ג	2.40	3.38	4.30	7.07	8.00	8.37	9.12	11.35	12.11	3.43	5.13	6.42
כו	ד	2.39	3.38	4.30	7.07	8.00	8.36	9.12	11.35	12.11	3.42	5.14	6.43
כז	ה	2.39	3.38	4.30	7.06	8.00	8.36	9.13	11.36	12.11	3.44	5.14	6.44
כח	ו	2.39	3.38	4.30	7.06	8.00	8.36	9.13	11.36	12.11	3.44	5.15	6.44

לפי אופק ירושלים. הזמנים המודפסים הם לפי השעון הרגיל ויש לאחר בשעה עם הפעלת שעון הקייץ. מתוך לוח דבר יום ביומו

העתון הכוויתי "אלקבס"

הסורים יפעלו בחזית הגולן במקרה של התקפה ישראלית בבקעא

דמשק — דמשק תפעיל את חזית הגולן אם ישראל תבצע פעולה צבאית כל שהיא בבקעא שבלבנון. העתון הכוויתי "אלקבס" המוסר כל כך פוטן, כי מקורות סורים מהימנים אישרו, כי אכן זה יהיה המהלך הסורי במטרה "לנפץ" את הכוח הישראלי. ייתכן גם, שיפעלו כך כדי להביא "ליצירת הנסיבות הלגיטימיות" המחייבות את יישום החוזה הידידות ושיתוף הפעולה שבין ברית המועצות לסוריה.

העתון פירסם שני מאמרים מקיפים, שבהם ניתח את האפשרויות האסטרטגיות והטקטיות והמצב בחזית הישראלית-סורית.

העתון כותב: "שלשה ק"מ או מעט יותר (ובכמה נקודות מגיע המרחק ל-45 ק"מ) — זהו המרחק המפריד כיום בין הטנקים הישראלים והטנקים. הסורים ובבקעא המערבי. הישראלים הביאו בחשבון שהם עשויים לחזור ביום מן הימים לאזורים מהם נסוגו גם קרוב לוודאי לכביש ביירות-דמשק. משום כך הם סללו מערכת דרכים צדדיות לכביש ביירות-דמשק דרך עקלתון זו, ממנה סכלו במהלך יוני 1982.

הסורים הקימו, בתגובה מחסום של טנקים ואימצו אסטרטגיה חדשה, שאפשר לכנותה "אסטרטגית החיתוך", כך שמטוסי חיל האויר הישראלי לא יוכלו להשמיד את קו ההגנה הטנקי, שיביא ממילא, בעקבות זה, להתמוטטות הקו הראשון.

קווים היקפיים

לאמיתו של דבר, לפי האסטרטגיה הסורית אין עתה קו הגנה ראשון, שני, או שלישי. הקווים עתה הינם היקפיים, ומשולבים זה בזה וכן גם ניידים.

קצין סורי מסר ל"אלקבס", כי הישראלים מוטרדים עכשיו מבעיה ושמה הטנקים הסוריים.

"ידענו" אמר הקצין "כי התכנון הישראלי מכוון לפעולה נגד סוללות הטילים שלנו נגד מטוסים; אולם בו בזמן ברור לנו, כי הם מכינים עצמם, למהלומה כפולה. במסגרת מהלומה זו יבצעו המטוסים הישראלים התקפה על בסיסי הטילים, בעוד שטייסות מטוסים אחרות יתקיפו את בסיסי הטנקים הסוריים במטרה לחסל טנקים, במיוחד מדגם "טי 72", המהווים עדיין בעיה לפיקוד הישראלי".

מחפורות טנקים מפני פגיעות פצצות "לייזר"

הקצין הוסיף: "אנו יודעים כי האמריקאים ציידו לאחרונה את ישראל בפצצות יעילות ביותר, חלק מהם מונחות "לייזר" וחלקן בעלי ראש מגנטי, כך שהפצצות הללו מסוגלות להשמיד מספר ענקי של טנקים. ידוע גם שהישראלים השיגו הצלחות גדולות בהפעלת ה"לייזר" והסורים חוששים לכן מהאמצעים הטכניים המתקדמים שבידי ישראל. אי-לכך התחילו הסורים, מיד לאחר ההפצצה על לוב לחפור לטנקים מחפורות, שיגנו מפני קרני "לייזר". הסורים הקימו מאות חפירות עקלתון עמוקות מתוך ידיעה, שהעפר הינו גורם חשוב בביטול קרני "לייזר". הסורים גם בנו מחסות מבוצרים, שחצבו בתוך סלעים. ע"י כך ניתן יהיה לעשות גם שימוש בטנקים כסוללות ארטילריות וכו בעת יהיו מוגנות מהתקפות אוויריות.

הסורים גם זרעו שדות מוקשים נרחבים באזורים שנחשבו כנקודות תורפה. הבקעא מתאים כידוע למלחמות שריון בשריון.

התכנית הסורית לפרוץ קדימה

לדעת מומחים צבאיים סוריים התכנית הסורית מבוססת על כך שיש לפרוץ קדימה לפני שיתקדמו הטנקים הישראלים. לדעתם יקשה על ישראל להפעיל את מטוסיה בנסיבות שיווצרו בבקעא, בה יתרחשו קרוב לוודאי קרבות קשים מאוד של שריון. לכן ינסו הישראלים להשתמש במסוקים המצוידים בטילי נ.ט. המסוגלים לפעול בזירה זו כיום, מציין הקצין, כל אחד יכול לראות את המסוקים הישראלים מקיימים תרגילים רצופים באזור שלהם ומתארגנים לקראת הקרבות האפשריים.

מחסומים מפני מסוקים

הסורים, מציין "אלקבס" גם התכוננו למלחמת מסוקים והקימו "מחסומים", אשר יסכלו כל נסיון ישראלי להפעלת מסוקים, המצוידים בטילים חדישים. ארה"ב גם ציידה את ישראל בנשק חדיש ביותר, המסוגל לפעול נגד טנקים.

להלן טוען העתון, כי הסורים הכינו את עצמם מפני "הפתעות" ישראליות, לדוגמא: במקרה של מהלומה ישראלית במפקדות רגישות בדמשק ומחוצה לה, זאת כדי לנטרל את הכוחות הנמצאים במקומות מרוחקים. לשם כך הכינו הסורים מטה עצמאי בקו פיקוד צבאי, כך שאפילו אם ישראל תבצע הפתעה כלשהי ישמרו הסורים על כושר תגובה, תימרון ניידות.

מומחים צבאיים סבורים גם, כי צה"ל עשוי להניע את הטנקים שלו לא אל עבר מזרח הבקעא, אלא לאגף הצפוני לעבר העיירות קב-אליאס ושתורה, שהיא נקודת שליטה חיונית ביותר. ייתכן כי צה"ל ינסה אז לעקוף דרכים עקרפות, המובילות לסולטאן יעקב ולאלסוירי. הסורים גם נערכו לאפשרות זו והקימו קו ביצורים וחפירות, כדי לעמוד בפני נסיונות הבקעה ישראליים באזור זה.

תכנית שרון

לדעת "אלקבס" יש לאריאל שרון תוכנית להבקיע את קו ביירות דמשק ולהגיע עד לשדה התעופה ריאק כלב הבקעא. משמעותו של צעד זה הוא איגוף מלא כמעט של דמשק לעבר רמות צנין בהרי המתן העליון. שמעל העיר זחלה.

רמות אלה נמצאות בקו מקביל לפיסגת הר ברוך, עליה הקימו עתה הסורים מיכשור אלקטרוני חדיש ובסיסי טילי קרקע-אויר.

לדברי "אלקבס" נערכו הסורים גם לאפשרות של מהלומה ישראלית והנחתת כוחות בפיסגות ההרים, כולל הר ברוך, זאת במקרה שישראל תשוב ותפלוש ללבנון. הסורים צופים אפשרות של פעולה צבאית ישראלית החורגת מעבר למהלומה צבאית וינקטו צעדים כדי למנוע השתלטות צה"ל על הפיסגות, שתאפשר לצבא הישראלי לנטרל את הכוחות הסורים באזורים דאהר אל-ביידה ועד הרי השוף.

מקורות סורים מהימנים גם אישרו לסופר "אלקבס" כי דמשק תתחיל להניע אז את חזית רמת הגולן במקרה שישראל תפתח פעולה צבאית כלשהי בבקעא, זאת במטרה לחסל את הכח הישראלי — דברי העתון "אלקבס".

קרינה במצרים מדליפת קובאלט

קאהיר — אלמונים גנבו את מיכסה השפת של יחידת קובאלט מבאוניברסיטת קאהיר, תרמו בכך לקרינה קלה, מסר אתמול מלח האשיש, ראש הסוכנות המצרית לאנרגיה אטומית.

הוא אמר, כי הדליפה מיחידת הקרינה של קובאלט אינה מהווה סכנה לחיי אדם. (ער).

"בהפגנה בפ"ת — המשטרה התיצבה לצד מחללי השבת" — פתח תקוה אינה יורדת מן הכותרות בזמן האחרון, ודוקא בהקשר עצוב לצערנו.

כיצד נוסדה פתח תקוה?

הספור שוב מתחיל בירושלים של לפני 100 שנה, (זוכרים את ספורה של סבתא אסתר-יקה?) בשנת תרל"ט אחזה התעוררות גדולה ביהודי ירושלים, והם החליטו לצאת מן העיר העתיקה ולהפריח את השממה. מראשוני הוגי הרעיון היה, ר' עקיבא יוסף שלזינגר הוא אסף אליו יהודים נלהבים ויחד הקימו חברה שנקראה "התיסדות חברה לעבודת האדמה לנחלת פתח תקוה". שמה של החברה, ומאוחר יותר שמו של הישוב נקרא "פתח תקוה" ע"ש הפסוק "ועמק עכור יהיה לפתח תקוה".

כדי לרכוש את האדמות היו צריכים 100 אנשים לשלם סכום של 30 נפוליונים כל אחד, התרגשות גדולה אחזה בתושבי ירושלים היו ביניהם כאלו שמכרו כלי כסף וכלי זהב בגדים ותכשיטים ובלבד להשיג כסף לרכישת פיסת קרקע בארץ ישראל. לפני המכירה יצאו ר' יואל משה סלומון, ר' יהושע שטמפר ור' דוד גוטמן לבדוק את השטח, הם צרפו אליהם את הרופא היוני ד"ר מזוריקה כדי לשמוע חות דעת על השטח, וכך מספרת ההסטוריה על אותו מעמד:

"אותה שעה פרש מאליהם ד"ר מזוריקה טפס ועלה על חורבת בית תשאר שם עומד, כשעיניו צפות ותרות בלי הרף ברקיע השמים. כעבור חצי שעה ירד הרופא ופנה אל שלשה המשתתפים בדברים אלו: "ידעו לכם, הנה נצבתי כל העת על רמה זו ועיני תרו ברקיע לראות אם יש צפרים עפות, ואולם על פני כל המרחב הכחול והשקט הזה לא ראיתי גם עוף פורח אחד. והרי נמצאים אנו בארץ שמש והרי אנו רואים המון גרעיני תבואה פזורים בכל מקום, והרי גם תולעים וכל מיני רמשים — מאכל כה טעים לעוף השמים — אין זאת כי אם רע ומושחת הוא אויר המקום הזה..." כקפואים נשארו השלושה על עמדם. גוטמן, החליט בנפשו שלא להשמע ליוני ולחקירתו ולהביא את ענין קנית הקרקע לידי גמר. אפס, בהציצו בפניהם של יתר חבריו, שעמדו מודרי ראש כמצפים למענה מפיו, לא מלאו ליבו להביע את החלטתו הנועזה בקול. ויוסף אף הוא המשיך לעמוד דומם. מחזה אלם זה נמשך רגעים מספר. פתאם הפליט סלומון חרש: "ובכל זאת"... — "נעשה" קרא קרא שטמפר בקול. המילים הללו אך נפלטו מפיהם, וגוטמן, נרגש עד עומק נפשו, התנפל על צוארי שני חבריו ופרץ בבכי, אז לא יכלו להתאפק גם שני חבריו, ויחלו לבכות אף הם".

רבני פתח תקוה בבית המשפט

האדמה אותה רכשו היתה אדמת בצות הם בנו צריפי עץ והחלו בחרישה, כעבור שנה העלו חלק מיבולם לירושלים כדי לחלק מעשר עני לקט שכחה ופאה לעניי ירושלים. השנה הבאה היתה שנה קשה, השטח הפך לביצה ומחלת המלריה החלה להשתולל, נסיון ההתנחלות הראשון נכשל. חלק חזר לירושלים, חלק נפגע מן המחלות, והחלק הנותר החליט שלא לוותר.

ר' יואל משה סלומון ור' דוד גוטמן התישבו זמנית ביפו ר' יהושע שטמפר עבר בראש קבוצה ליהוד הסמוכה ושם הם חיכו לרגע בו יתאפשר להם לשוב לנחלתם.

בשנת תרמ"א החלה הקבוצה להתארגן מחדש. הרב מבריסק שכאב מאד את כשלון ההאחזות, נכנס בעובי הקורה.

נכתבה שורה מרתקת של תקנות: המתישבים מתחייבים להחזיק על חשבונם רב, מלמד, שוחט ומורה הוראה, להפסיק את העבודה ביום שישי בחצות, להפריש תרומה ועוד ועוד.

הפעם תקעו המתישבים יתד איתן.

הרי פתח תקוה — התשובי להיות פתח לתקוות כאשר היית?

המודיע הצעיר

אנו פוגשים את

מראיינת שולמית

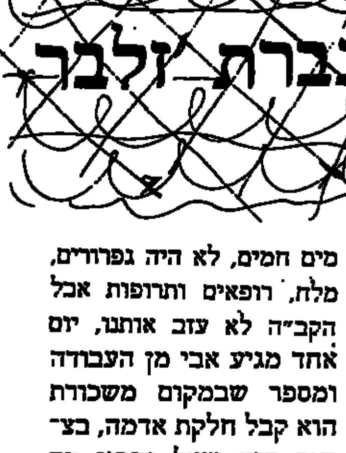

"גב' זילבר של המעבדה זוהי בלי ספק הדמות המעניינת ביותר בסמינר בירושלים, ירדתי אליה ובקשתי שתספר לי את ספור חייה והרי הוא לפניכם:

"נולדתי בקולבשוב שברוסיה, אבי ברח מפני הפולנים, הוא היה יהודי ירא-שמים ובגיל 6 לפני כניסתי לביה"ס אמר לי: מוטב שאלמד אותך אני לפני שהקומוניסטים ילמדו אותך הוא לקח אותי אל הרבי כדי שילמדני קרא וכתב בעברית ואידיש, בגיל 7 התחלתי ללמד בביה"ס הרוסי. המעניין הוא ששם היה יותר קל להיות יהודי מאשר בביה"ס היהודי, שם לא רדפו אותי ויכלתי להסתיר את כל הקשור ביהדותי. לא באתי לביה"ס בחגים ובשבתות לא כתבתי, מכיוון שהייתי תלמידה טובה לא שמו לב. בשבתות כשדפקו פתחנו את הדלת. ואלו כאשר צלצלו ידענו שזה גוי ולא פתחנו. לאורך כל תקופת הלימודים שמרתי על שמי היהודי, ואני זוכרת שאחי בא פעם עם תעודת הצטיינות ע"ש קולא במקום קלמן, אמי שלחה אותו כדי שישנו את השם בתעודה... עם גמר ביה"ס הגבוה התחלתי בעבודה כמהנדסת חשמל. זה היה ב-1945 — סוף מלחמת העולם השניה עבדתי בהכנת קטיושות (לא פחות ולא יותר) העבודה נעשתה בישיבה על הרצפה במשך 12 שעות ביום לפחות. במשך כל תקופת המלחמה היה ביתנו פתוח לרווחה, יהודים ברחו מן החזית חסרי כל ובבית שלנו יכלו למצוא משהוא לאכול ופינה קטנה להניח את הראש".

— אני קוטעת את השטף האדיר ושואלת בפליאה: ומנין היה לכם לאכול בשעה שרוסיה כולה גוועת ברעב?

— "זה באמת לא היה פשוט לא היה אוכל, לא היה מים חמים, לא היה גפרורים, מלח, רופאים ותרופות אבל הקב"ה לא עזב אותנו, יום אחד מגיע אבי מן העבודה ומספר שבמקום משכורת הוא קבל חלקת אדמה, בצחוק הוא שאל אותנו מה אנחנו מציעים לעשות בה, אך התברר שהבדיחה הזו די רצינית קבלנו תפו"א שהתחילו להצמיח על הקליפה עלים ירוקים (מרב זקן) הנבטנו את העלים על גבי חתיכות בד רטובות וזרענו אותם, הקב"ה עשה נס וצמח לנו יבול של 120 ק"ג תפו"א באותה שנה, זרענו גם אוכל של תרנגולות ומזה צמח אולי 200 ק"ג, אמא שלי הכינה דיסה והכניסה בה תפו"א וזה היה האוכל שלנו ושל האורחים את האוכל שקבלנו חלקנו גם בין האורחים, כל אחד קבל פרוסה בעובי של ניר כתיבה...

לאחר המלחמה נאסר אבי בעוון עזרה לממשלת פולניה הגולה... הרוסים מסוגלים להכל, הוא הוגלה לקזאחסטן ולא חזר משם.

לאחר המלחמה נשאתי ועברתי לגור בקזן לא היה שם בית כנסת וכמובן שלא חדר או ישיבה אלו נעלמו מן הנוף ב-1917. בקזן עבדתי כמורה כשהתרוץ לא לעבד בשבת הוא שבעלי אינו עובד בשבת וא"כ מגיע לנו יום חופש משותף לא?...

איכשהוא התברר שאנחנו נותנים חנוך דתי לילדים ורצו לקחת מאיתנו את הילדים, בעלי שנדרש להצהיר בעתון כי הוא אינו דתי ברח לטשקנט. אני נגשתי לחלתות הגבוהים כדי לקחת את הילדים ולהצטרף אליו. בטשקנט גרנו ב-12 דירות, כשרק הספרים והתקוה לעלות לארץ מלוים אותנו מדירה לדירה. שלחנו אלפי מכתבים לכל המי ומי ולא קבלנו אשור יציאה, 12 שנה חיכינו ולבסוף לקחתי את ילדתי הקטנה והלכתי לק.ג.ב. דברתי בצורה תקיפה מאד ובקשתי אשור יציאה אמרתי שאם אני חיבת משהו לרוסיה אדרבה שיגידו מה ואתן להם, הקצין צעק עלי ואמר שזה מקום לא נכון, שטעיתי בכתובת — לאחר חודש קבלתי אשור יציאה.

"זה היה המקום המתאים או לא ?"

זהו ספור תמים על מסירות נפש של ממש, אלו הם רק פרורים ממסכת גדולה ארוגה מעבר למסך הברזל.

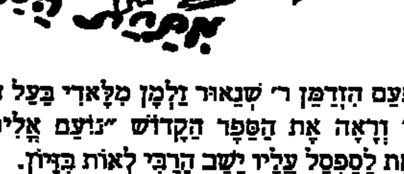

פַּעַם הִזְדַּמֵּן ר' שְׁנֵאוּר זַלְמָן מִלָּאדִי בַּעַל הַתַּנְיָא לְרַב אֶחָד וְרָאָה אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ "נוֹעַם אֱלִימֶלֶךְ" מֻנָּח מִתַּחַת לַסַּפְסָל עָלָיו יָשַׁב הָרַבִּי לְאוֹת בִּזָּיוֹן.

אָמַר לוֹ בַּעַל הַתַּנְיָא: אִילוּ הָיִיתָ מַכִּיר אֶת מְחַבֵּר הַסֵּפֶר הַזֶּה — הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא רַק אֶת סִפְרוֹ יְכוֹלְתָּ לָשִׂים מִתַּחַת הַסַּפְסָל, אֶלָּא אֲפִילוּ אוֹתוֹ עַצְמוֹ — בְּלִי שֶׁיִּקָּבַע

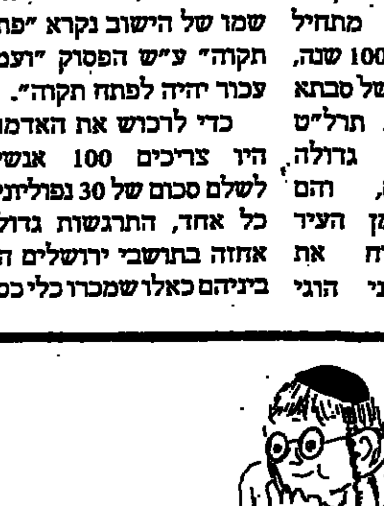

רגע, חושבים!

חשבו, פתרו, ושלחו למערכת "המודיע" רחוב יהודה המכבי 5 ירושלים, ת.ד. 1306 עבור רגע חושבים 16. אל תשכחו לציין זאת על המעטפה! בין הפותרים נכונה יגרלו פרסים.

1) בלגן בשדה

לפניכם מילים "חקלאיות" המצויות בפרשת השבוע — ומרוב התרגשות מן הברכות והקללות הן התבלבלו קצת, סדרו אותן:

רבין
שיד
שמג
חלב
עזד
צע־דשה

2) דג משונה

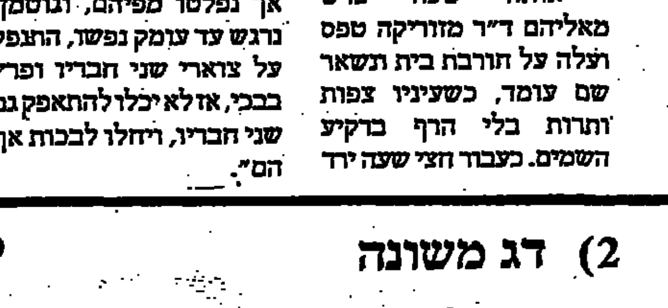

הרי לכם דג מפורק (לא לפי קנה מידה!), אולם הנה ידועים לנו הפרטים הבאים:

א. אורך הראש = 1/5 מאורך כל הדג;
ב. אורך הזנב = 1/2 של אורך הראש והבטן גם יחד;
ג. הבטן ארוכה ב-2 ס"מ מן הראש והזנב גם יחד.

אם נגלה לכם, כי כל המידות הן בסנטימטרים שלמים — מהו האורך הקטן ביותר המסתבר לגבי דג זה?

פותרי "רגע חושבים 12" שזכו בפרסים:

מאיר ברנד, רח' השלושה 31, בני ברק.
פרומה קרמר, רח' חיים שאול עבוד 25, ירושלים.
יעקב בנס, חטיבת הנגב 307/12, אשדוד.
זכו בספר "כתבים" של מורינו ר' יעקב רוזנהיים

לתשו"ל בין התשובות שזכו בפרסים: יש גם תשובות נכונות, גם כשעורכת המדור התכוונה לעניין אחר. הפותרים ואף גם הזוכים בפרסים מתבקשים להשוות את תשובותיהם עם הפתרון הנכון המופיע בעתון, שלפעמים אינו זהה.

שוב אנו חוזרים ומדגישים: נא לציין על גבי המעטפה וגם על הדף שבתוכה "רגע חושבים מספר כ"" אם הכנסתם במעטפה תשובות ל-2 גליונות, נא לציין גם. זאת על המעטפה, כמו כן אם צירפתם חומר אחר לציין על המעטפה, אנא עזרו לנו במיון החומר. המספר חשוב לציון. כמו כן את השם, הכתובת והמיקוד המלאים גם על התשובה עצמה.

הפתרונות לרגע חושבים 12

1) א. גר
ב. נדב ואביהוא
ג. שעיר לעזאזל
ד. איש עיתי
ה. מקריב קדשים בחוץ
2) במשך השנים נשאה קרן הידושה ריבית!

י. שפיגל

והיית משוגע...

"יככה ה' בשגעון (דברים כח, כח).
"ולא די שיככה, אלא שכל מנהגך יהיה בשגעון" (בעה"ט שם).

הדימוקרטיה הישראלית חגגה השבוע בהילולה פרועה לכבוד "שלטון החוק". היועץ המשפטי, הממונה מטעם הממשלה לייעץ לה בנושאים משפטיים, קם למעשה נגד הממשלה ושם עצמו לסמכות-על בקביעת כללים של מה אסור ומה מותר, מה חיוני ומה לא חיוני לבטחון המדינה. וכיוון ש"פסק" — אין אלא לקום ולעשות מעשה: על הממשלה לכפוף את-צבאה כתחתיו. לקבל את דינו ולבלא אח"ז, ואם לא — אחד דינה לאי-אימון ולהפלהה. כפי שהבעו נציגי השמאל.

כה גדולה הדימוקרטיה וכך הוא הגיונה. בענייני רגילים, אדם עומד למשפט, יש לו שלוש ערכאות, הוא יכול לערער על האחת בפני הבכירה ממנה, וגם אם הוא יוצא מורשע בערכאה הסופית — יש לפניו עוד מוסד חנינה. שונה הדבר כאשר ההובע הקטיגור הפוסק הוא היועץ המשפטי, כי אז הוא גם סמכות ראשונה וגם אחרונה, ולא חשוב אם ה"נידון" הוא סתם אזרח או ממשלת ישראל, הוא פסק ואין עליו ערעור. דימוקרטיה למופת. יכולה הממשלה לטעון כי הדובר בענייני בטחון. בדיני-נפשות, במלחמה היומיומית הקשה והמפרכת נגד הטירור הערבי. היועץ המשפטי הוא דן יחיד. הוא קובע והוא מחליט. ראש ממשלה, ראשי ממשלה בעבר. שר בטחון ושרי בטחון בעבר. כולם אינם יודעים, ורק הוא יודע: לא רק בענייני משפט כי אם גם בענייני בטחון. ואם אפילו ישנה סתירה, כי אז יקוב הדין את הבטחון. שהמדינה כולה תלך לאבדון, אבל העיקר הוא שתהיה עומדת במבחן הקריטריונים המשפטיים. פתגם עממי אומר: הסבתא מתים צעירים, אבל בריאים!...

לממשלה יש גדרים וסמכויות הקבועים בכל מיני חוקי-יסוד. סמכותה בענייני הבטחון היא ברורה מעל לכל ספק. עליה החובה המוחלטת לדאוג לכל ענייני הבטחון של המדינה. ליועץ המשפטי, ככל הידוע, תכתבו על כך הרבה מאמרים וגם ספרים — סמכות-על שהצטברה לא מכוחה של חקיקה, אלא דוקא מהעדרה; בחלל הריק הקיים בתחום זה, באין הגדרות ברורות, בא כל יועץ משפטי ומוסיף לתפקיד הזה עוד עוצמה וסמכות. אבל ברכה שפרץ בשבוע זה, אפילו ראש הממשלה וחבריו. המוענים בכל הלהט שמ-דובר בענין בטחוני ראשון במעלה — נזהרים להלך על קצה-האצבעות בלי, חלילה, לומר דבר כלשהו בדבר סמכות-העל שנטל לעצמו פקיד ממונה. כשהוא לא רק חולק על הממשלה ועל ההחלטה פה-אחד של הקבינט המצומצם, אלא הוא פועל הלכה למעשה: מורה למשטרה לפתוח בחקירה.

זה קורה, הפלא ופלא, בשבוע פרשת בחקתי, שבה נקרא בשבת את הפסוק בתוכחה: "והפקדתי עליכם בהלה". עם הפירוש מאיר-העינים של הספורנו: "אמנה עליכם פקיד בהלה"!...

* *
*

על מה מסתער היועץ המשפטי לממשלה? איפה בדיוק הוא מצא את "ערעור אושיות החוק"? על מעשה שאירע, כאשר 4 מרצחים ערביים חטפו בזדון אוטובוס עם נוסעים, החזיקו בהם כבני-ערובה, עד שיחידה מובחרת של צה"ל נאלצה להשתלט על האוטובוס, שיחררה את בני-הערובה, לא לפני שנערה יהודיה מצאה את מותה במקום, וכתוצאה מהפעולה מתו ארבעה בני-העוולה המ-רושעים.

מאז התרחש הדבר, אין המדינה יודעת מנוחה. נעשתה, אכן, שגיאה חמורה ביותר, כי משום-מה מצאו לנכון לזמן לאירוע הזה צלמי-עתונות ואלה הצליחו לצלם במהלך-הדברים שנים מן הרוצחים כשהם חיים, והנה, לפתע הודיעו שאינם בחיים. על הסתירה הזו כבר שילם האלוף יצחק מרדכי בסיום משפטי חמור, אבל המצפון המשפטי של מדינתנו הדימוקרטית אינו יכול לשקוט. מוכרחים להמשיך בחיטוט העצבי, מוכרחים לחקור ולבדוק הלאה, והנה מצאו, יש הוכחות-לכאורה, כי ראש השב"כ בעצמו הוא אשר הורה על הריגת השנים, ואם כן, — יקוב הדין את השב"כ ויעמוד נא למשפט.

אילו לא נהרגו שני המחבלים הללו, היו עומדים למשפט, הולכים למאסר, ושלא כחברי "המחתרת היהודית" שלהם אין פריווילגיות, הרי אלה היו, קרוב לודאי, נמנים עם למעלה מאלף המאושרים, המחבלים ששוחררו בסיטונות בתמורה לשחרור שלושת השבויים הישראלים אצל ג'יבריל, וכיום הזה, כאשר תובעים את דמם מידי ראש השב"כ — אפשר מאוד שהיו כבר מספיקים להרוג עוד כמה יהודים, כפי שכמה מהמשוחררים כבר נתפסו במעשים חוזרים כאלה.

אבל, יקוב הדין, יקוב הטירוף את המדינה כולה. פקיד המשפט הבכיר של מדינת ישראל, לא רק שכוחו עמו לעמוד בהתמודדות נגד הממונה על שירותי הבטחון הכלליים של המדינה, העומדים יומם ולילה במלחמה לסיכול מזימות-רצח אפלות של המחבלים, אלא גם נגד הממשלה כולה. "אמנה עליכם פקידי בהלה", אחת הקללות שדווקא כן כתובה בתורה. עם פירוש כה מעשי, כה מציאו-תי!...

* *
*

הדבר מזעזע ממש, כי משום מה, רק כאשר הדברים מגיעים לחשש שמא פגעו "שלא כצדק" בערבים, מתעורר המצפון של "יועץ משפטי" זה, ועמו יחד כל מקהלת ההסתה השמאלנית, שהיא השולטת האמתית במדינה ובכלי-התקשורת, מחוללי הבהלות והבלהות גם יחד.

אותו מצפון של מר זמיר לא נוקף לרגע כאשר שחררו למעלה מאלף רוצחים, הוא לא טרח לעצור את הממשלה ולומר לה שלא לעשות כן, לפחות במקרים שבהם כמה מן המשוחררים היו בעיצום ההליכים המשפטיים נגדם. הוא פעל, מתוקף תפקידו. לארגן בבהירות איזה "כתב-חנינה" הנדרש למען הפורמאליות, כדי ששחרור המחבלים ייעשה "כדת וכדין". מצפונו לא ניקף לרגע, כאשר מי שהיה ממונה על מחוז הצפון, מר ישראל קניג, התריע בצורה חמורה על הריסה כל שלטון החוק, לאחר שהשר ויצמן התערב למניעת ביצוע צווי-הריסה של מבנים בלתי-חוקיים בגליל, של ערבים, כמובן, לאחר שכבר היו על כך פסקי-דין מפורשים של בתי-משפט. מה שלא מנע עתה גם מהשר וייצמן להתערב בסוגיה ולומר, כי מוכרחים לשמור על עליונות החוק ולחקור את ראש השב"כ!...

שחרור מרצחים, ביניהם מסוכנים ביותר, איננו מסכן את הדימוקרטיה ואת שלטון החוק; מניעת ביצוע פסקי-דין להריסת בתים בלתי-חוקיים איננו מסכן את אושיות המשפט של המדינה. למה? מפני שבשני המקרים, ויש עוד רבים כאלה, מדובר בערבים, שכידוע, מאד אוהבים את המדינה ומאד רוצים בקיומה, בשלומה ובעתידה...

מי כן מסכן את הדימוקרטיה ואת קיום המדינה? עפ"י מסע-ההסתה ההיסטורי המתנהל מזה תקופה ארוכה, אלה שמהווים סכנה חמורה, הם: מאיר כהנא, שלא הרג אף ערבי, בודאי לא יהודי; החרדים, מפני שלפי השקפתם העיונית הם מסת-ייגים מהמדינה חילונית, אבל אין בכך שום ביטוי מעשי, מבחינת הנאמנות או הציות לחוקים; הד-תיים, גם אלה ששמחים עם המדינה ורואים בה "ראשית צמיחת גאולתנו", מפני שיש ביניהם בעלי "תפיסה משיחית" ורואים ב"שטחים" מתנת-אלוקים, או בכלל, מפני שהם רואים במדינה "הוויה דתית"; הצבא של המדינה, מפני שהוא ממלא את תפקידו בהגנת המדינה; ועתה נספחו לרשימה הזו של "מסכני הדימוקרטיה", גם שירות הבטחון הכללי ואפילו ממשלת ישראל בכבודה ובעצמה, לרבות ראש הממשלה, אפילו שהוא איש מערך וראש מפלגת העבודה!...

שהרי כזהו טיעונו של היועץ המשפטי וטיעונם של כל התומכים בו, ויקטור שמטוב וחייקה גרוסמן ממפ"ם, שולמית אלוני ויוסי שריד מר"ץ, חברם הדגול מאיר וילנר מחד"ש, שדרני התקשורת, הרדיו והטלוויזיה, שמאלני העתונות, הכל וכולם חרצו דין ומשפט: שמעון פרס, יצחק שמיר, יצחק רבין, חיים בר-לב וכל חברי הקבינט, בהתייצבם לצדו של ראש השב"כ, הרי הם מסכנים את "אושיות המשפט" ואת "שלטון החוק" של המדי-נה, ופסקם הוא, ללא כל סייגים: על הממשלה להיות כפופה מתחת לכנסת, מתחת למשפט, היינו מתחת לפקיד ממונה שלה. הוד-מעלת היועץ המשפטי לממשלה!...

* *
*

"פקיד הבהלה" איננו אלא יציר-כפיה של המ-משלה, אך הוא עתה קם עליה כקום הגולם על יוצרו. אבל אין זה מקרי, חלילה. אין מקרים בעולם, בכל צעד ושעל נתבע מדה כנגד מדה. "ואם בחקתי תמאסו ואם את משפטי תגעל נפשכם" (כו, טו), בכך נפתחת סדרת הקללות בפרשתנו. כותב הרמב"ן:

"בעבור היות החקים ומצות לא נתגלה טעמם להמון, ימאסו הכסילים, יאמרו מה החפץ לשם שלא אלבש הבגד הזה המרוקם בוקמי שש ותכלת, ומה נועיל כי נשרוף הפרה תזורק עלינו האפר, אבל משפטים הכל חפצים בהם והכל צריכים אותם, אין ישוב לעם ומדינה בלתי משפט ולא תגעל נפש שום אדם משפט מכה איש ומת וכיוצא בהם, אבל המשפט אשר נעשה בעוברי המצות כאיש אשר יבעול הע-ריות או יחלל השבת וכו', בזה יקוצו מפני המצות שהן עול כבד על הרשעים, ולכן אמר ואם את משפטי תגעל נפשכם לבלתי עשות את כל מצותי, כי הגעילה במשפטים כדי שלא יעשו המצות. וטעם להפרכם את בריתי, שתופר הברית לגמרי ויהיו בלא תורה, להתיר לעצמם עריות בפרהסיא וכל תאוה תערב לנפשם".

אם חוקי ומצוות התורה אינם קיימים, "יהיו בלא תורה", הרי קורה לבסוף שגם את המ-שפטים, דברים שגם השכל האנושי מחייבם, אין מקיימים "כי הגעילה במשפטים כדי שלא יעשו המצוות"... ואז הגלגל כולו מתהפך. הראש למטה והרגלים למעלה, משפטים כה מובנים, כמו להשתלט על ההפקרות האנטי-אנושית ברציחת עוברים — נזנחים להלוסק, אבל על מוחם של 2 בני-בליעל. רוצחים עוברי-ים, אי-אפשר בשום פנים לוותר; אם עוברים לסדר על חילולי השבת, הגובל כבר בביטול שבת, תוך כדי הפקרות מוחלטת הסותרת גם את החוק ואת ההגיון הציבורי הפשוט — מגיעים לכך שהכל נעשה הפקר. גם חוקים שהם חוקקו במו-ידיהם, משחררים ורוצחים בסיטונות, ב"הודמנא" של אותו יועץ משפטי, מתעלמים ואין מקיימים צווים של בית-משפט המורים להרוס מבנים בלתי-חוקיים שפוגעים לא רק בסדר הציבורי התקין, אלא בבטחון היהודי באיזור הגליל, וד"ל, ומגיעים. כלשון הרמב"ן: להתיר לעצמם עריות בפרהסיא וכל תאוה תערב לנפשם"!

ועל מה כן עומדים? על פתיחת חקירה נגד רב צבאי, אשר הוציא עלון ובו הסבר על מצוות מחיית עמלק, ושוב, גם כאן, הכניע הערבי הוא המאיץ וקובע, הרב "נחשד" ב"הסתה לרצח-עם". איזה עם עומד כאן בתור לרציחתו מידי רב צבאי? עם עמלק? צאצאי המן הרשע? אבל נמצא כבר איזה מוח הילוני שראה כאן היקש לעם הערבי. ואנו כבר כה-קרבים למצב, שבו, בשם "אושיות החוק הה-משפט", יעמידו לדין יהודים בצוק ליבוד תורה, מפני שהיא המקור למצוות מחיית עמלק!...

* *
*

עשרות שנים זועקים מן האדמה דמי ד"ר יעקב ישראל דהאן ז"ל, אשר נרצח בידי בני-עוולה. אבל איש לא קם לחקור זאת, הגם שהכתובת ידועה וזהות המרצחים כבר התפ-רסמה כמה וכמה פעמים, הפקודה לרצח ניתנה במטה ההגנה, כי הרי על כן הוא היה יהודי ולא ערבי. ואין כל צורך לבדוק בכגון אלה; ב"מלחמות היהודים" שבין ארגוני המחתרת לפני קום המדינה היו הרבה פרשיות אפלות של רצח יהודים, דודו של אחד מנאשמי המחתרת, ידידיה סגל ז"ל, נמנה עם אלה, אבל את אחיינו החזיקו במאסר תקופה ארוכה ורק בימים אלה זכה לשחרור.

השאלה אינה עתה לגבי פרשיות ישנות, שאולי מבחינה משפטית יקשה לברוק, אבל כל אלה הרי מדברים בשם "המוסר והמצפון", ואיך הם מסוגלים לישון בשקט על כל אלה. איך מצפונם אינו מייסרם, איך הם מתדרים בכל זאת עם דמיהם של עשרות קרבנות האניה "אלטלנה", כולם יהודים, שנורו בפקודתו של דוד בן-גוריון עברו עשרות שנים, אבל כלום יש "התיישנות" למצפון?

שני ערבים שנהרגו תוך-כדי פעולת-הצלה הירואית של חיי עשרות יהודים. אסון התרחש על המדינה! כמה סכנות נגרמו כבר ליהודים בגין הפרסומים המרושעים והזדוניים מסביב לזה? איזו תאווה אפילה מניעה את כל אלה להמשיך לחטט ולנבור בנושא הזה. אפילו אם ימצא שיש כאן סירכות מבחינת החוק והיושר? האם זה שווה חיי את סיכון חייהם של הרבה יהודים? והסיכון הוא כחרב ונורא. אין צורך להיות ראש ממשלה כדי להבין זאת. מספיק לקרוא ידיעה על הצהלה שקמה בעתונות הערבית לנוכח שפע הגילויים שסיפקה להם השבוע התקשורת הישראלית. נפשי השמאל נרגשים כבר לנוכח הצדעת-הכבוד שצבעיתיהם מן התקשורת בעולם מעניקים לישראל, "הדי-מוקרטיה הנבורת" שאינה מסתירה פרשיות, אוי ואבוי למהומה בגג. עם הפרסומים המופ-קרים, יתלוו לעולם סודות כמוסים, ומי יודע מה עוד יקרה במהלך המטורף הזה של חקירה ובדיקה, כאשר יתגלגלו גם סודות על דרכי הפעולה והמניעה של מעשי הטירור והחבלה, הכל בשל דמם של שני רוצחים, שאלמלא סוכלה מזימתם ע"י חיילים ואנשי שב"כ — כי ידוע כמה יהודים היו נהרגים.

* *
*

אהה לנו, כי בעוה"ר מתקיים בנו הכתוב "והייתה משוגע ממראה עיניך אשר תראה" (דברים כח, לד). וכפי שכבר צוטט בראש המאמר, פירושו של בעה"ט על מכה "יככה ה' בשגעון" — "לא די שיככה, אלא שכל מנהגך יהיה בשגעון". בשגעון מכים בנו ומצליפים עלינו, והכל, הכל מפני ש"אם לא השמע בקול ה' אלקיך לשמור לעשות את כל מצותיו וחקו-תיו". כי יכול לפקוח עינים עוורות, כדי שנראה, כדי שיראו כולם?

משה עקיבה דרוק

צרות אחרונות משכחות את הראשונות

מה כבר לא נאמר סביב הפרשה האחרונה שעמדה השבוע במרכז הנושאים והבעיות שהעסיקו את כל מי ומי בזירה הפוליטית, כלי התיקשורת שפכו מבול של מילים שבחלקם הגדול התערבבו הרהורי לב דמיון ותאורי עובדות, מה אפשר עוד להוסיף על נושא שמטבעו הוא עלום והיה צריך להשאר כך, גם אם היה בו כדי לחייב חקירה. הבחישה בפרשה זו, שנעשתה בלהיטות התערבבו בה גם הרבה חשבונות שדבר אין להם לא עם חיפוש האמת מצד אנשים המשחקים והמציגים את עצמם כרודפי הצדק. מה כבר לא נפגע במהלך העיסוק המאזוכיסטי שהציג דמות מעוותת של המשטר בישראל, משטר המתאמץ תמיד לרמוש לעצמו מידה גדולה של אמינות.

לעתים רחוקות אפשר לראות את ראש הממשלה שמעון פרס נרגש ונרגז כל כך כפי שנראה השבוע בעת הדיון על הצעות אי האימון שהגישו סיעות האופוזיציה לכנסת. אלה לא היו מוכנות לוותר על ההזדמנות לנגח את הממשלה. לא זכור מקרה שבו יתיצב ראש הממשלה בגלוי נגד היועץ המ-שפטי לממשלה ולא נמנע אפילו מלהאשים אותו, אולי לא במישרין. אבל בהחלט באופן שאפשר לפרש אותו, כמי שמבקש לפגוע באינטרס החשוב ביותר של המדינה. פרס עשה זאת מתוך בטחון עצמי בלתי מוגבל. ניכר היה בדבריו, שהוא לא עשה זאת מתוך סולידריות כלפי האיש שקדם לו בלשכת ראש הממשלה ואשר עתיד להחליף אותו בבוא הזמן. האיש שבתקופת היותו הממונה על שירות הבטחון הכללי, הוא הנושא באחריות מי-ניסטריאלית.

ניכר היה שמר פרס משוכנע עד עומק נפשו בצדקתו של ראש השב"כ, האיש ששמו לא היה ידוע עד כה ברבים ורק השבוע "נשרף" על ידי אלה אשר דאגו לספק את יצר הסקרנות, מעשה שהוא כשלעצמו מערער את האמינות של אותם אנשים שעשו הכל כדי להזין את כלי התיקשורת. עקפו את הצנזורה הוציאו את דיבת הארץ וחזרו והביאו אותה בדרך זו חזרה למקור.

תרגיל זה, שהוא לא כל כך מתוחכם, הוא אחד מנקודות התורפה של המערכת המדינית בישראל שאין לה אמצעי הגנה ממנה. חברה שבה דולף כידע חיוני כזה, חשופה לכל מיני סכנות שהן עלולות להתנקם-בה ללא תקנה. היועץ המשפטי לממשלה לא היה שותף ישיר למעל הזה. אבל אי אפשר לשחרר אותו מאחריות עקיפה כשותף לדבר עבירה. בענין זה, לפחות, פעל זמיר בניגוד לחוות דעת שקבעו שלשה מבין שופטי בית המשפט העליון. בראשות מי שהיה נשיא השופט אגרנט, שמחובתו של היועץ לשקול פן יזיקו צעדיו יותר לאינטרסים הבטחוניים של המדינה וכי אל לו למהר לסטות מקביעת הממשלה במקרה שמדובר בענין בטחוני. מר זמיר שלא נמנע מלהביע דעותיו בפומבי. לא היה יכול לסבר את האוזן ולהוכיח, כי שלושת חברי הממשלה הבכירים טועים בהערכה שלהם. הוא חטא גם כלפי האיש שבתוקף תפקידו והמהריבות שלו למשימות שהטילה עליו המדינה, נבצר ממנו להגן על שמו הטוב, כאשר מטיחים בכלי התיקשורת נגדו האשמות שלדברי ראש הממשלה, הן קלוטות מן האויר. ספק גם אם יש תקדים שבו כאשימים את היועץ המשפטי בהדל-פות מגמתיות.

השבוע הזכירו, כאילו יש דמיון בין פרשה זו לבין פרשת "העסק הביש" שבגללו נאלץ פנחס לבון לפרוש מן הממשלה. אילולא היה מר פרס משוכנע בצדקתו של ראש השירות, היה יכול לפטור את עצמו בטענה שהדבר אירע לא בתקופתו כראש ממשלה ולגלגל את האחריות על ראשו של יצחק שמיר. שדוקא הוא שמר השבוע על שתיקה יחסית, וזכה שמלאכתו נעשתה על ידי מי שאינו נרתע בשום הזדמנות לזרוק בוץ על המשטר הקודם.

נחישותו של שמעון פרס להגן על ראש השירות במאמץ, למנוע אפילו חקירה, מעידה ומחזקת יותר את מעמדו בעימות שלו עם היועץ המשפטי. עימות שבו כמה קולות הוא ללא תקדים. יש לו גם יסוד להניח, שדעת הקהל רוחשת מידה גדולה של אהדה לגירסתו של ראש הממשלה, על אף הנסיון העקשני של כלי התיקשורת לכרסם באמ-נוהו. התגובות הקולניות של חוגים משפטיים לטובתו של היועץ, נתקבלו בציבור כביטוי של קבוצות לחץ שיש להן מחויבות סולידרית לאיש המקצוע שהוא קרוב להם יותר, ולכן אינם משו-חררים מנגיעות אישיות שלא תמיד הן כשרות והרי ידוע הכלל: שאדם קרוב אצל עצמו. ויש שאנשים דורשים מאחרים את מה שאינם דורשים מעצמם. ולכן אינם נוהגים לפי הכלל של: קשוט עצמך תחילה.

* * *

לא נכניס את עצמנו לגוב האריות הטורפים השולטים ללא רסן עצמי באמצעי התיקשורת, על החיטוט המוגזם והמזיק בפרשה זו, אבל דוקא חדשות השבוע הביאו לנו סיפור שיש עמו מוסר השכל, שצריך היה ללמוד ממנו לקח. נשיא ארצות הברית רונאלד רייגן הצליח לשכנע את אחד העתונים הגדולים של ארצות הברית למנוע פרסום ידיעה על פרשת ריגול גדולה שנחשפה על ידי הבינון האמריקאי, ואין עוד מדינה בעולם שבה יש חופש עתונות כמו שיש בארצות הברית. בכל זאת הבין בעל העתון ועורכו, שיש דברים שצריך להסתיר מידיעת הציבור כאשר הם נוגעים לבטחון, ואין כל דמיון מעשי בין הסכנות האורבות לקיומה של ישראל לבין הסכנה שהיתה צפויה לבטחונה של המעצמה הגדולה.

הזכרנו מקרה זה כדי להצביע על הדת קלות הדעת שבהם לקתה ישראל כמדינה, קלות דעת שבכנה נטלו כלי התיקשורת השנה קבין. מידה רעה זו יש לה כמה וכמה צורות ביטוי שיש בכוחן לגרות יצרים אפלים וללבות אש של מחלוקת. אש שיש בה כדי לשרוף בדרכה כמה וכמה ערכים שהם אמות יסוד לקיומו של המין האנושי.

ראש השב"כ לא זקוק להגנתנו, יש מי שעושה זאת בתקיפות גדולה מתוך היכרות אישית עם האיש, שדרך אגב זכה השבוע לשבחים רבים על דרך מילוי תפקידו, האיש שמעולם לא נכשל בעיוות האמת. אבל לא נוכל שלא לומר, כי דווקא אלה אשר מציגים את עצמם כלוחמים לחשיפת האמת אפילו במחיר של נזק בטחוני. אינם מן המקפידים תמיד על אותו עקרון. אלא שאלה המופקדים על האמת והצדק נרתעים, בדרך כלל להכנס לעימות עם אלה שיכולים לסקול אותם במלים, שלפעמים רבות יש בהם לדרוס אנשים ולרמוס את כבודם ללא תקנה. לפגוע יותר מאבנים וכדורים.

רק לפני כמה ימים נתפרסם מקרה שבו נדרש כתב למסור את מקור האינפורמציה שלו בענין שהוא נראה למטה משולי הגורם שדרש את חשיפת המקור, לא היה אחר אלא לשכת עורכי הדין, שרבים מבין חבריה התיצבו לימינו של היועץ המשפטי, ולשכת עורכי הדין לא נכנעה כלהכנס לעימות עם "המעצמה השביעית" כדי להגן על אחד מן העקרונות שקבעה לעצמה. שני הגורמים גם יחד לא נהגו הפעם לפי הכלל העתיק של המוסר היהודי: מה ששנאוי עליך לא תעשה לחבריך. אילו היו נוהגים לפי כלל זה, שעליו צריך להקפיד כל מי שחרד על תרבות היחסים בין אדם לחברו, שעליו טיפס ברגע של חולשה, וכביתור שבו אפשר שיחשדו אותו ברצון לצבור לעצמו יוקרה כמתנת פרידה מתפקידו.

* * *

העיסוק המאזוכיסטי עד כדי בחילה בפרשה זו השבוע, דחק אל השולים נושאים שלפני כמה ימים עמדו, או הועמדו בראש סדר היום הציבורי. הוא דחק וכמעט הוריד מסדר היום עיסוק מאזוכיסטי אחר שבה עסקו רק לפני כמה ימים, כגון הצעת החוק נגד גזענות שמגמתה הוגדרה כהגנה על הדימוקרטיה.

אנו מזכירים זאת לא כהזדהות עם יוזמי החוק ולוחמיו שעלו בגללו על הבריקדות. רבים וטובים סבורים שאין צורך במדינת ישראל לחוק כזה, חוק שמטיל בהכרח צל כבד על מדינת ישראל, שעצם יסודה נועדה להיות מגן על יהודים מפני הגזענות האנטישמית שלא נעלמה מן העולם והיא מופיעה בכל כיעורה גם במדינות שיש להן חוקים נגד גזענות.

ושוב דימנה לנו השבוע הוכחה חותכת, שהחוק אינו מגן מפני תופעות כאלה. בצרפת זכה תלמיד מוסד אקדמי לציון לשבח על עבודה מדעית, שביקשה להפריך מכל וכל את עצם האמת ההיסטורית על השמדת ששה מיליון יהודים בידי המשטרה הנא-צית. החוק אין בו גם למנוע הצגת מועמדותו של אדם שנאשם בפשעים חמורים נגד האנושות כנשיא של מדינה, שעמו יצטרכו לבוא במגע גם נציגיה של מדינת ישראל.

אין לנו כל סיבה שלא לשכוח על שהצעת החוק לא נתקבלה. ולא הצבענו על כך אלא כדי לתת דוגמא על העיוותים מצד אלה אשר מתימרים לקבוע את סדר העדיפויות של הבעיות החברתיות. אין זאת אלא הוצאה של ליקויים בקביעת סולם הערכים המוסריים של החברה, ואין לך דבר הפוגע יותר באמינות המשטר.

באווירה מעוותת זו, אין הפתעה בכך, שאנשים שבמשך שנים היו מופקדים על שמירת הסודות הכמוסים ביותר, יתנו יד להכפשת שמו של האיש שהיה ממונה עליהם. גם אם המניעים למעשה נבעו רק מחרדה על טוהר השורות. כי החרדה על הנזק הצפוי בודאות, היה צריך לגבור על כל שיקול אחר. והפנייה למערכת המשפטית יוצרה בהכרח חשדות, אולי חשדות שוא, שאלה לא באו בידיים נקיות.

* * *

כאמור פרשה זו שהסעירה השבוע את הזירה הפוליטית, איננה אלא סימפטום לעיוות שבה לקתה החברה כולה. ההתייחסות הקפדנית למדי לשאלה, אם הסתירו את האמת בשלבים המ-אוחרים של חקירת מותם של המחבלים, עומדת ביחס הפוך ליחס שמגלה המערכת המשפטית להרבה תופעות שליליות של החברה שסיגלה לעצמה נורמות חיים של מתירנות. שר המשפ-טים לשעבר משה נסים בודאי יודע, שיש בסיס לטענה שהשמיע השבוע, שיש יחס סלקטיבי למימושו של חוק המדינה.

יחס סלקטיבי זה בא לידי ביטוי בוטה בהתערבות הפוליטית למנוע הריסה של בתים שנבנו בניגוד לחוק במקומות שונים במיגזר הערבי. בנייה שיש לה גם מגמות פוליטיות. התפטרותו של הממונה על מחוז הצפון ישראל קניג מתפקידו, היתה יותר מאקט של מחאה, כל אלה המדברים בשם החוק והאמת, לא הזדעזעו מהתפטרות זו של פקיד בכיר שהתייחס ברצינות למילוי תפקידו כשומר החוק.

ואין זה המקרה היחיד שבו העדיפו את השיקול הפוליטי והציבורי על קיומו המילולי של החוק, יש הצטברות גדולה של התנהגות דומה, לא רק בנושאים שיש להם אופי דתי, מבלי להזדהות אפילו תיאורטית עם המעשים שבגללם נדונו אנשי "המחתרת היהודית". ספק לנו אם היתה זו כן התבונה להסמיך מלכודת לאותה קבוצה, שאיש לא יכול להאשים אותם בחוסר נאמנות למדינה. במקרה זה העדיף היועץ המשפטי את שיקולי החוק על שיקולים אחרים, שיקולים בעלי משקל. שהיו מחייבים לנקוט באמצעים אחרים כדי להרתיע את האנשים ממעשים ומחשבות שאין לצרף אותם למעשה.

אין זאת אלא שקצב החיים המטורף שבו אנו נקלעים מפרשה לפרשה, מטשטש את שיקול הדעת. כי הרי צרות אחרונות משכחות את הרא-שונות. אפשר לקוות, כי לא יחלפו ימים רבים ופרשה זו תרד מעל סדר היום כפי שירדו פרשיות אחרות. אבל לא נגזים אם נאמר, שפרשה זו משאירה צלקת עמוקה שקשה יהיה לתקן את הנזק שכבר נגרם בשלב הראשון, גם אם לא ינצח היועץ המשפטי ולא תיערך חקירה נגד ראש השב"כ. שאת דעתו לא נשמע עוד, צריך היה למנוע בכל מחיר לא רק את הפרסום העלילתי של האשמות שלא הוכחו, צריך היה למנוע גם אותו עימות חריף וגלוי בין המערכת המשפטית למערכת הממשלתית, ולוא רק מפני שעימות זה אינו רצוי למערכת המשפטית, שעליה להתמודד יום יום עם גלים של עבריינות ופשיעה, שלחברה אין אמצעי מיגון הולמים מפני פגיעתה הרעה.

בכוונה לא נגענו בהקשר זה במערכת היחסים הלקויה שבין היועץ המשפטי למערכת המשפטית הדתית. בנושאים שהיא רואה אותם כעיקרי יסוד. כדי לא לתת פתחון פה לאותם אנשים שיראו בכך טעם לפגם ועריכת חשבונות.

א. מרגלית

לא תזמור

הוא מנסר (זומר) בלי הרף. בהתמדה. את הענף שעליו אנחנו יושבים.

מפעם לפעם הוא בודק, אם שיני של המשור עונות על דרישות החוק של התקן הישראלי (אישור מכון התקנים), וכשהוא נוכח לדעת, שלפי סעיף פלוני לפקודת הגרזנים והמשורים, המשור שבידו הוא חד ותקני — נחה דעתו, והוא ממשיך בניסור.

הוא מנסר את הענף מדי יום, וממשיך גם בלילה — אך לא יאוחר מן השעה האחת-עשרה, כדרישת חוק שעות עבודה ומנוחה.

כי הוא שומר חוק, או מוטב: שוער חוק. "בנפשנו הדבר" — הוא אומר, כשהוא מגרגר את ה"ריש", בהתאם לחוק האקדמיה העברית וסמכויותיה לקביעת תקני דיבור והגייה.

את הענף הוא מתחיל לנסר מוקדם בבוקר, כפי המתחייב מחוק שעון הקיץ. והתפוקה שלו בהחלט משביעה את רצונו, מפני שהיא מתאימה את עצמה לדרישות, שמציג חוק פריון העבודה ושכר עידוד.

בהתמדה ובחריצות הוא מנסר (כלומר: זומר) את הענף שעליו אנחנו יושבים. ואולם אין הוא פוגע, חלילה, בספר החוקים, כי אם רק בסיכוייו של העם הזה להחזיק מעמד.

* * *

מלאכת הנסירה שלו אמורה להיעשות לפי חוק כנוביין למניעת רעש וזיהום. אמנם יש דליפה רעש (וגם זיהום), ואולם — הוא מתגונן — גם הדליפה היא תוצאה של חוק: חוק הנימיות (פעפוע) — עיין ספרי פיזיקה, שאושרו כחוק על ידי משרד החינוך.

מדי בוקר הוא ממהר במרץ (ששים קמ"ש, כחוק) לעבודתו. מה שהוא רומס בדרכו כמה חוקים קטנטנים וחסרי ערך — אין זה אלא מפני שהוא ממהר מאוד למלאכת הניסור הנ-להבת. כתוצאה מכך נמעכו לאחרונה החוק למניעת גילוי סודות מדינה (שכוונותיהם של בכירים במערכת הבטחון); חוק הצמור ועוד. אלא שאין בכל אלה לדכא את הכרח הבלתי נדלה של הכנסר המשורי והמוסרי ביותר בעולם.

הוא מניח מדי בוקר את המשור על הענף המדולדל כבר, ומתחיל במלאכה. אמנם, החוק מתיר לו שלא לנסר (משום חוסר עניין לציבור, למשל), אבל הוא מחליט, שבמקרה הזה. שבו עומדת לדיון לא קבורתו של אדם אחד. אלא של עם שלם (ח"ו) — הציבור יגלה עניין רב, והאפשרות להפסיק את הנסירה אינה מובאת בחשבון.

* * *

בינתיים מתחיל העם, הכתנדנד על הענף הרעוע. להשמיע קולות אימים, מה שמפריע לו להתרכז במוסיקה שהוא מחולל במי-במול-מ-שור.

הוא מרכיב את משקפיו ופותח את ספר החוקים, ברוב תמיהה הוא מגלה שאין עדיין שום חוק להתנקת צעקה ("צריך להגיש כזה בקרוב"). הוא פונה אל "המקהלה הצעקנית", ומבקש שיתנו לו לעבוד בשקט:

— מה קרה? — הוא שואל — מה פשר הצעקות חסרות הנימוס האלה.

— תפסיק לנסר! הרי עוד מעט נפול כולנו מן העץ תשבור את עצמותינו — עונה הכם בקול נפחד.

— אז מה? — הוא אומר — העיקר שזה יהיה לפי החוק.

— מה חוק? איזה חוק? — נזעקים הכל.

— לא חשוב איזה, רק שיהיה חוק משיכת האדמה. למשל.

* * *

אמנם, יש כמה חוקים "לא מספטיים", שהוא מתעלם מהם כליל. כגון חוקי העזר לשמירת שבת (ראה פתח תקוה. חיפה), חוק למניעת הונאה (קבורת נוצריה בבית עלמין יהודי), ועוד. אבל להוציא חוקים כגון אלה, שבאורח פלא הם נוגעים לציבור הדתי במדינה, הריהו עושה הכל. כדי לשמור על קצה קוצו של חוק.

כך הוא ממשיך בנסירה המואצת. הוא עוד יגיע רחוק. שוער החוק הלזה — אומרים יודעי דבר. אבל ההיסטוריה, גם היא. תאשים אותו כחוק.

כך כמעט שכחנו — ביירות עוד קיימת על אף מלחמת האחים המשתוללת שם במלוא עוזה. האם נשארו עוד בנינים שלא נהרסו ע"י מכוניות תופת. בתמונה: עוד בנין שנהרס השבוע בביירות
צילום: סי"ץ

י. אריאל

פנו מכשול מדרך עמי

המאבק המר על הזכות להלך ברגיעה ברחובה של עיר מבלי להתקל במודעות משחיתות — צובר תאוצה מחד ואולי אפילו מקבל תפנית חיובית במדת כה מאירך. אך בכל מקרה, אסור בשום פנים ואופן להתייחס אליו בלשון עבר — אם חפצי חיים ודתיים אנו.

סמנכ"ל החברה לסחר, שבידיה בעלות משמ-עותית על חברת הפרסום "פוסטר מדיה", הצהיר בסוף השבוע כי חברה זו שהיא בעלת הזכיון הבלבדי על פרסום בתחנות האוטובוסים — תחדל בעוד שבועיים לפרסם תמונות תועבה.

לדבריו, נגעה ללבם רגישותו של צבור גדול ואנשיו החליטו להתחשב ברגישות זו. אבל יחד עם זאת, בגלל מחויבויות חוזית עם מזמיני הפרסום, על חברתו להותיר את הפרסומים הנוכחיים על מקומם עד ל"15" תקופת החודש הלועזי הבא, היינו: בעוד שבועיים.

אם לא נתבדה גם הפעם הזאת — הרי שללא ספק חלה תפנית בעלת משמעות במערכה למניעת פרסומי תועבה. תחנות האוטובוסים, כשם שהיו למקור נחות לצבור הממתין לאוטובוסים הן גם היו מקור להרס נשמות תפשות. הן היו "ההולך" העובר לפני המשחיתים בהחדרת תועבה לכל פינה.

חברות הפרסום האחרות, אלו שאין להם זכיון לפרסם בתחנות אבל יש להן זכיון לפרסם "פרסום חוצות" ע"ג שלטי ענק במרכזי ערים וכד', השת-דלו מאד שלא לפגר אחרי "פוסטר מדיה" ואת התוצאה האיומה. הכואבת והעלובה חש כל מי שזיק של יראת שמים בלבבו.

אם תשנה "פוסטר מדיה" את הסגנון, ניתן להניח בסבירות די גבוהה כי מאמצי השכנוע שיופעלו על החברות האחרות ישאו פרי, מבלי שבעליהן יטענו לעומתנו שמקור לחמם יפגע.

למגינת לב, כבר שמענו הבטחות דומות לזו האחרונה גם בעבר. התוחלת נכזבה. הם בשעתו, לא עמדו בהבטחות. הפרסומים לא הוסרו — יתירה על כך, הם הלכו והחריפו. הפעם, אפשר והדברים שונים: "פוסטר מדיה", בגין הסערה הציבורית ותגובות הנגד, שילמה על צורת פרסומה במחיר של הפסד לא מבוטל. לשינוי המדיניות, אם תתבצע, יש גם הסבר פיננסי מובהק — כשם שהמוטיב הפיננסי הינו גם זה שמשאיר את התועבה עד ה"15".

* *
*

בניגוד לסברתם של רבים, הפסדיה של "פוסטר מדיה" לא באו מן הכיוון הדתי או החרדי. חברה זו סבלה משתי צורות פגיעה ברכושה. האחת, השחרת תמונות. זו, הסבה לה הוצאה של כ-60 שקלים חדשים לניקוי כל תחנה מושחרת.

מסתמנת תפנית חיובית במערכה על אי-כיעור חוצותינו.
חב' פרסום גדולה הצהירה על מחוייבות שתחל מצידה בעוד שבועיים.
לעומת זאת, בכלא יושבים שני אברכים "עד תום ההליכים" — וברחוב עדיין משתוללות חברות נוספות.
בין תקוה להרחבת המערכה.

השניה — הרס תחנות. אם בהצתתן אם בניתוצן. אלו, גרמו לחברה נזקים בעשרות אלפי דולרים. מעניין הדבר, שבאמצעי החקירות המש-טרתיות והפרטיות הובילו רק ללכידתם של מש-חירי תמונות התועבה, שחלק גדול מהם עשה מעשיו לאור היום, במוצהר ובפומבי. את מציתי התחנות, את מנתצי התחנות — לא לכד איש עד עצם היום הזה.

התקשורת, כמו דבר המובן מאליו, יחסה גם את נזקי השריפות והניתוץ לגורמים חרדיים. האמת איננה בדיוק כזו ולפחות אין שום הוכחה לגירסה. דווקא גורמים משטרתיים ואנשי בילוש פרטיים, סבורים שמקור הפגיעה טמון אי-שם אצל בריונים ופרחחים חילוניים. העושים את המעשה כדי שיוכלו ליטול את תמונות התועבה ל"קישוט" חדרי מגוריהם.

יש סבירות להנחה, כי שודדי הפוסטרים, מתוך מגמה לטשטש עקבות וטביעות אצבעות, פשוט שורפים את התחנה לאחר השוד. הפחדנים שבהם, מנתצים את הזכוכית, שודדים ובורחים.

משטרת ישראל, השקיעה בחיפושיה אחר מציתי תחנות האוטובוסים כוח אדם ומשאבים מעל ומעבר למה שהשקיעה באבטחת ההפגנות ליד קולנוע "היכל" בפתח-תקוה. היא התמקדה בעיקר בתוך המיגזר החרדי. היא עוסקת בנושא זה למעלה משנה. היא שתלה סוכנים ומודיעים במאה שערים ובשכונות החרדיות — והתוצאה: אפס.

גם ב"פוסטר מדיה" וגם במשטרה מודעים לכך שחלק נכבד מן ההצתות ארעו או בימי שבת ומועד או במקומות שהסבירות שאדם חרדי ביצע את הדבר — רחוקה כמטחוי קשת מן ההגיון. כל עוד ה"עליהום" על צבור החרדי נראה להם משעשע — איש מהם לא הפנה מרץ ומשאבים אל המיגזר הבריוני החילוני. כאשר הדברים תוכ-פים והולכים, כאשר הנזקים גדלים — אפשר וכבר הגיעו אל המסקנא שלא לפרסם עוד פוסטרים מן הסוג שאותם בריונים רואים אותם כ"קישוטים" נאים.

* *
*

האמור לעיל, מעניק הפעם סיכוי יתר להתח-ייבות ההצהרתית כי יופסק גל פרסומי התועבה, מבחינתה של "פוסטר מדיה" לפחות. מבחינתנו, אסור לדברים לגרום לאדישות או למחשבה שתמה המערכה. הצבור הדתי, החרדי וכל בעל נפש ולב בכל מחנה שרק יהיה — חייב לדעת שמציפי התועבה עודם מכנים את התועבה הבלוכלכלת כ"אמנות יצירתית".

הצבור שלנו, חייב לזכור גם עובדה נוספת: ר' חיים פנחס גוטליב ור' יוסף קלר. שניהם אנשי ירושלים — עודם נמקים בתא כעצרם עד "תום ההליכים המשפטיים". השניים כאשימים שגרמו נזק לכמה תחנות אוטובוסים בכך שהשחירו אותם.

במונחים כספיים. הם הסבו נזק הנע בין 120 ל-200 שקלים חדשים. (כשאנו מדברים על נזק, כוונתנו לדעת מאשימיהם. לדידנו, מבלי להיכנס לפרטים ומבלי לקבוע כל עמדה את הנזקים גודלים המפרסמים ולא המשחירים). על כך הם נעצרו "עד תום ההליכים המשפטיים".

בחוצות עיר, מהלכים משוחררים בערבות פושעים איומים. גם חשודי רצח, גם חשודי הרג, גם חשודי סמים. גם חשודי ביזה, גם חשודי סחיטה ועוד כהנה לדאבת לב. ראוי לציין עובדה נוספת: ג'ון דאמיניוק, "איוואן האיום", לא עצור "עד תום ההליכים המשפטיים". גם אותו, החליט בית משפט ישראלי. לעצור רק לפרקי זמן קצרים...

אשר על כן, כל עוד לא הוכרה העובדה כי פגיעה ברגשותיהם של אנשים כה רבים — היא פשע בל יכופר ואסור לעשותו. כל עוד, עומדים לעומתנו כאלו המכנים את התועבה "כאמנות" — המערכה לא תמה. היא צברה איזה הישג, אבל לא למעלה מזה.

* *
*

שאלה מתבקשת היא: מה בידינו לעשות? בכן. בראש ובראשונה עלינו להכות על חטא אדישותנו כלפי שני בני ירושלים היושבים בכלאם על מעשה שראשי הצבור מכריזים על נכונתם לעשותו. אין כאן שאלה "הוגית", אין כאן שאלה של לכתחילה או בדיעבד, יש כאן עובדה מחרידה, שהשניים יושבים בבית המעצר ואילו מפרסמי המודעות, מזמיניהם ומדביקיהם מהלכים חופשי וידם היתה נטויה.

שניה, יש להגביר את מאמצי השכנוע וההסב-רה בקרב חברות ומפעלים. יש להגביר את תוד-עתנו ומחוייבותנו למערכה קשה ומרה זו שנכפתה עלינו בעל כורחנו והיא מבקשת להרע לנו. לבנינו, לנפשינו ולנפש הדורות הבאים אחרינו. הגברת המודעות תתרום לכך. שאם חלילה לא יפסק הנגע — תשמע ותתבצע המחאה הציבורית ללא דופי. כאשר נגיע למצב בו איננו יכולים עוד לרכוש תוצרתו של פלוני מפרסם תועבות — איש לא יקנה.

שלישית, ראשי הצבור ותשואי-פניו. נכבדי העם, עסקנים ובעלי מעמד או עמדה — אותם חייבים לארגן לעמידה בראש המערכה. זכורים אנו למשל, את המאבק נגד נגע המסיון שהתנהל לפני כעשרים וכמה-שלושים שנה, בתי כלא גדשו יהודים נשואי פנים. אבל לא לזמן רב. כי המופקדים על אכיפת החוק דאז את הרכב האוכ-לוסיה הבאה אל הכלא ואת נחישות דעתה והכרתה בצידקתה — והכיוון שונה. המאבק הצליח. גם במערכה זו. אם באחדות תנוהל, בהצלחה תסתיים בס"ד.

מורה דרך לשיעור בכיתה

ושוב דפקתי ונכנסתי לכתה

לפני פרוזים הראשים הקטנים, ישובים טורים טורים ופניהם נב־סות קדימה.

יש ומרגישה אני במתח גובר, בלחץ עולה. דומה כאלו להצת על מתג של כפתור סמוי, כאלו שח־רדתי שכתום כמוס. ואני כה רציתי להביא עמו משב של רצון, רוח של רענון טון של דרבון.

שעור תורה בכתה ב'

המורה נצבת צעירה רגושה לפני הכתה ומגוללת לפניהם בס־פור את פרק ל"ז של פ' וישב. והעינים פקוחות קסומות ורתוקות לספור התורה, פתחנה חומשים', אומרת אז המורה, והכתה לומדת פסוק בפסוק את פרק ל"ז.

בשולי השעור פניתי אל המו־רה.: מדוע לספר ואח"כ ללמד? והיא ענתה ואפקט השעור עדין נכר היה בה "כך מקשיבות הילדות יותר, קולטות את המצית הענין, אוהבות יותר...

'אבל' טענתי אני. הרי לקחנו מהן את נקודת הענין של הפסוקים עצמם, את ההקשה הרתוקה להמשך של הלכוך שמכפנים, את האצבע הצמודה למלה הקדושה. את עצר הנשימה של כל משך השעור.

* * *

ושוב אני בכתה ב' בשעור תורה בפ' נח, והחומשים פתוחים בפרק ס'. והמורה קוראת פסוק בפסוק ומסבירה מילה בכילה, והפנים הקטנות יושבות אטומות, מתקשות. והמורה מתאמצת ומ־שננת שוב, וחוזרת ושואלת, וה־פיות מגמגמים: בשר בנפשו, דמו בנפשו... המורה עקבית, מתנש־פת, מתעקשת, דורשת, חוזרת, לא מנוחה, לא מנזיחה...

ואח"כ באותו חלק זמן שבין שעור לשעור. שאלתי: מדוע לא הגשת רקע. מדוע לא הקדמת לספר את הענין בכללו, מדוע לא כתבת את הנושא בלוח, והסברת את התכן הכללי, וסכמת תוך כדי צ'ין הכלים הקשות בלוח, כך היית סכינה את התשתית ללמי' שיכרא אח"כ פסוק בפסוק מתוך החו־מש...

שעור תורה וכתה ה' מת־חילה כפ' נצבים

אחרי הקדמה קצרה על ספ־כות הפרשיות של כי תבוא ונצבים. נפתחו החומשים: 'התחילי לקרא'. פנתה המורה לתלמידה. זו קראה במקרא את הפסוק הראשון ובצי־מוד את רש"י של פסוק זה כלו. והמורה הסבירה וגם הרחיבה, וכך פסוק בפסוק. תלמידה אחר תל־מידה קוראת במקרא ומיד ברש"י, והמורה מסבירה...

'הכיצד'? תמהתי בסופו של יום הלמוד. יום חדש, ופרשה חדשה, ולמה לא תקראי את כה־דגשה ובהטעמה של מורה, ול־הסבר של פשט פני אל הכתה.. ודיוק של תוספות השלימי את, וקטעיט של רש"י קראי לפניהן, ולחלקים מיוחדים בו בקשי מהן לקרא. מדוע תמנעי מהן את הטעם הטוב של השמיעה הראשונה של הפסוק מתוך הקריאה הנכונה שלך, שזה לעצמו חציו של הסבר. מדוע יכירו את הפסוק מתוך קרי־אה ילדותית פעמים מגומגמת מטושטשת של תלמידה. ומדוע לא אציג בפניהן, אני, המורה, את הדיוק הנכון והמלא. וכל זה תוך כדי הפעלתן של התלמידות, וש־לובן בתוך כל מכלול השאלות, ההקשרים. ההבטים והתכנים של הפסוקים.

מורות יקרות,
הרי במה לפניכן.

נשמח לשמע מחות דעתכן: נמוקים, הסברים, דוגמאות נוס־פות, הסתייגויות, חויות של הור־אה, התנסות של מורה.

ריש"

משה מיכאל צורן

ב־3 סניפיו של ביה"ס "חורב" ברמת גן יש תורה וגם דרך ארץ

"חורב", שם נרדף לספרו של הגרש"ר הירש זצ"ל בו ביאר בהרחבה את שיטת התורה עם דרך ארץ שלו. לא לכולם מתאימה אולי דרך חיים זו. בבית הספר "חורב" ברמת גן, על 700 תלמידיו הפזורים בסניפים ברחבי העיר — מחנכים לפי אסכולה זו ובהצלחה רבתי. הרב שמעון זלצמן: "רמת הלימודים, המשמעת והתוצאות הפוריות — הן העדות הטובה ביותר"

בנין בית הספר

כשהגיע הרב שמעון זלצמן אל שערי בית הספר "חורב" לפני 13 שנה, לא חשב ולא ציפה להתפתחות כה דרמטית בבית ספרו אליו נכנס כמנהל. ההתרחבות הדינאמית היא כה משכנעת עד שאין כל השוואה למצב ביה"ס בו היה נתון לפני כיהונו של הרב זלצמן ולאחריה.

לפני שהגיע ל"חורב" ניהל הרב זלצמן את בתי הספר של ה"חינוך העצמאי" בשכונת שפירא ובגדרה. מאחוריו עבר עשיר. ידע חינוכי והוא ידוע כאיש בעל וותק בהוראה שידיד רב לו בכל בעיות החינוך הסבוכות.

התלמידים נבררים בקפדנות

שלא כדרכנו בסקירות על בתי ספר ומוסדות חינוך ברחבי הארץ, נתחיל ב"חורב" מההווה. ולא בגלל שהעבר היה גרוע; חלילה וחס. אלא פשוט בגלל שההווה, מרשים ומרענן.

ובכן, בבית הספר של החינוך העצמאי "חורב" ברמת גן לומדים למעלה מ־700 תלמידים המחולקים בסניפי בית הספר ברחבי העיר. ברחוב ארלוזורוב, שהוא למעשה "הסניף המרכזי", לומדים הבנים מכיתות ד'־ח; ברמת יצחק לומדות הבנות מכיתות ב־ח ובבית ספר נוסף ברחוב סירקין בגבעתיים לומדים הילדים הקטנים והילדות בנות כיתה א'.

המספר שמנינו לעיל כולל גם את ילדי 3 הגנים של ביה"ס שגם הם מפוזרים בכל רחבי רמת גן. בביה"ס של הבנות נמצאות 2 סגניותיו של המנהל: רבקה צוקרמן וכרים בלום.

על כל הממלכה הזאת, לא במרכאות, צריך לשלוט המנהל הרב זלצמן, והוא עושה זאת במיטבו ובמלוא כשרונותיו. יצויין, שכשהגיע המנהל לכאן לפני 13 שנה, לא היו סניפים אלה קיימים. רק 7 כיתות למדו אז בביה"ס.

רובם ככולם של תלמידי בית הספר מגיעים מבתים בעלי רמה גבוהה, אקדמאים, אנשי צמרת בחברות גדולות ומפורסמות, בנים למפקחים ממשרד החינוך. ילדי קצינים גבוהים בצה"ל, משפחות משכילות (במובן חיובי כמובן) בעלי מקצועות חפשיים.

כל משפחה המעוניינת לצרף את אחד מילדיה ל"חורב" צריכה להגיש טופס בקשה מיוחד בו היא מפרטת את סיבות הבקשה ומדוע נראה להם שבנם יצליח דווקא במקום זה. לאחר מילוי הטופס, יצא המנהל וצוות עוזריו לברר היטב על המשפחה. אופייה, מרכיביה, האם ההורים מקפידים על כל ההלכות היסודיות ובעיקר על כיסוי הראש של אם המשפחה. "לפעמים אני עצמי מפתיע את המשפחה בביקור פתע בביתם". אומר המנהל

רמה גבוהה בכל התחומים

וכל כך למה?

תשובתו של הרב זלצמן שופכת אור על האווירה המיוחדת של בית הספר "חורב" אשר לכל הדיעות ניתן בפרט אפיון בלעדיים שאינם נמצאים כאף בית ספר אחר.

"אנו מעוניינים שלא יבואו לכאן תלמידים שאינם מתאימים לרמה הגבוהה של ביה"ס, או יותר נכון שבית ספרנו יהא מורכב מאוכלוסיה אחידה. שחינכה את ילדיה גם בביתה למשמעת עצמית חמורה. לרצון "לדגור" ולהכין כל דבר ביסו־דיות", אומר המנהל.

ובמלים אחרות הבה נגדיר את מה שאכן ידוע לכל:

בבית הספר "חורב" הן לימודי הקודש והן לימודי החול מתקיימים ברמה גבוהה במיוחד. דבר זה מתבטא בתכנון החומר הלימודי, בהספק, ביסודיות העמוקה בה עוברים על כל מילה בגמרא ובספרי החשבון והאנג־לית, אך בעיקר, הלימודים הם "על רמה גבוהה", פשוטו כמשמעו.

"כשאני מקפיד על רמה גבוהה בלימודי החול, יש לי אח"כ את הזכות לבוא ולדרוש שגם לימודי הקודש יהיו לפחות באותה רמה", מחייך הרב זלצמן, ומוסיף: "אצלנו לומדים אנגלית החל מכיתה ב'". לפנינו חוברת על לשון הרע, כרשימה בתוכנה וביפיה החיצוני, כשחציה השני כתוב באנגלית, הכל פרי מעשיהן של התלמידות.

באידך: חוברת לימודית על סוגיות בבבא קמא. ערוכה גם היא ביסודיות ובמחשבה תחילה. תשבץ שפתרונו הוא בשאלות פריקה וטעינה מצוייר מעל גבי חמור, דבר המעניק שייכות לנושא.

דומה שלא נחטא לאמת אם נאמר ששיטת "תורה עם דרך ארץ" של בעל המחבר ספר "חורב", תפסה לה מקום מכובד ביותר בבית הספר הקרוי על שמו. אך בהחלט לא מכוון שלילי. הדרך בה הצליח הרב זלצמן להדריך את בית ספרו היא בהחלט דרך המלך שאי אפשר למעוד בה. לקראת יום העצמאות למשל. יצאה חוברת בביה"ס המסבירה לתלמידים על השי־בותה של ארץ ישראל ומצוותיה וכיו"ב. בחלקה השני של החוברת מתוארות מלחמות ישראל בתנ"ך. הכל מעובד לפי המקורות המסודים לנו מדור דור.

לפני שהילדים נכנסים לביה"ס צריך האב לחתום שילדו אינו משתייך לאף תנועת נוער שאינה חרדית. יום הלימודים ארוך יותר מכל תלמודי תורה כיון שאין הפסקת צהרים והילדים לומדים ברציפות.

אצילות נסוכה על פני התלמידים

דוגמא נוספת לרמה הגבוהה היא שיעורי הבקיאות בכיתות ד' וה'. בכך הם מתרגלים ללמוד כמו בישיבה ומכינים את עצמם ליום בו יצטרכו להכין בעצמם דף גמרא. בוגרי ביה"ס ידועים בכל מקום ויש ישיבות בהן מקבלים את הבוגרים המגיעים מ"חורב" ללא בחינות. לפי תוי הפנים ניכר שהוא בוגר ביה"ס.

כמחצית מתלמידי "חורב" באים מבני ברק, מה שמוכיח על יחס האהדה וההערכה לביה"ס בכל שכבות הציבור החרדי בעיר התורה והישיבות. רשת הסעות מסועפת מתקיימת בביה"ס וכדי לאפשר לכל התלמידים להגיע בזמן, מתחילים הלימודים רבע שעה מאוחר יותר, ב־8.15. בעלי תשובה שהתחזקו מאוד בחייהם שולחים ילדיהם לבית הספר "חורב" ומרוצים ממנו "עד הגג". "בית ספרנו מהווה עבורם אידיאל בגלל הרמה הלימודית הנהוגה בו שאינה נופלת ברמתה מבתי ספר בזרמים אחרים", אומר הרב זלצמן.

בולטת במיוחד היא הדרך ארץ בביה"ס, כשהכל מתחיל מצוות המורים עצמו. אין ב"חורב" מושג של הכאת תלמיד. אף פעם לא קרה כדבר הזה. הכל נעשה בדרכי נועם. מסבירים לילד שפשוט כדאי לו ללמוד טוב ומשכנעים אותו יפה.

התלמידים מרגישים קשר נפשי רב אל המנהל. אותו זוכרים שנים רבות לאחר צאתם את שערי בית הספר. קשר זה אף הוא תוצאה ישירה מטיפוח אישיותו של התלמיד מתוך הבנה הדדית ולא מתוך קרב חזיתי.

"חורב" — הוא סמל לרמה לימודית בכל המקצועות מתוך יראת שמים צרופה וטהורה.

לא בנימת הצטדקות

לבית הספר שורשים טובים ועמוקים. מייסדיו ומקימיו הם אנשי השם ברמת גן, וביניהם הרב יגל והרב ויניקור. מנהל בית הספר עד בואו של זלצמן היה הרב מנחם לוי המשמש כיום כמפקח מטעם החינוך העצמאי. מקים בית הספר "חנוך לנער" בגבעתיים שהסתנף לחורב. בשלב מאוחר יותר היה הגר"א ברדיא זצ"ל, איש חינוך בכלוא המובן.

לאחר כל התיאור הקודם, אין פלא מדוע כל שנה פונים כ־200 משפחות להתקבל לבית הספר "חורב". שמו הטוב יצא לתהילה רבתי בכל האיזור. גם צוות המו־רים במקצועות החול והקודש הוא "מקצועי" בהחלט ויודע להעביר את החומר הלימודי באופן המעולה ביותר.

כשהרב זלצמן משוחח עמנו על שיטתו בניהול בית הספר — דהיינו על הקדשת תשומת לב ראויה גם למקצועות חול וכיו"ב — הוא אינו עושה זאת כדי להצטדק או להסביר את עצמו. לפי דעתו שיטת חינוך כזאת מועילה היא גם לפיתוח הילד, חשיבתו והלך רוחו. מטפחת בו כשרונות נסתרים, השיטה הוכחה כמצויינת וכבעלת מעלות רבות. המשמעת, הסדר והציות לכל הוראה הניתנות ב"חורב" הן רק פועל־יוצא משיטת חינוך זו, המשלבת להפליא את ה"תורה" עם ה"דרך ארץ".

המנהל עם קבוצה מתלמידיו

ז. בק

ביקור בלונפרק

ברחוב מכנים זאת — מקרה, אני שעברתי "מקרה" זה, יודע שלא היה כאן מקרה כלל וכלל, היתה כאן סיבה. שהיא בלא ספק סיבבה את המקרה המסובב. אך לא אל הסיבה פני, אלא דוקא אל המסובב, אשר בלא התבוננות אכן הייתי אף אני נוטה אחר הרחוב, ומכנה מסובב זה — מקרה.

* * *

בדרך — בחולו של מועד היה המעשה, דמיוני הצליח לפתותני שצריך "לעשות משהו עם הילדים", הבמקום לקיים דברי חז"ל שהרוצה לזכות לתורה ישהיר עצמו על בני ביתו כעורב, הסכימה דעתי לדעת שיחת הילדים, ללכת לאתר מסויים. בידור קצר העלה כאילו קו פלוני נוסע לאתר אלמוני, וכשנכנסנו לאוטובוס זה נשתכנעתי כי אכן בדרך הנכונה אנחנו, משפחות משפחות על ילדיהם "מהחוגים שלנו" ישבו שם, ולאן יכולים הם לנסוע, אם לא לאתר שאליו פנינו מועדות. אך לא ולא, שוד ושבר. במהרה התברר הטעות כאשר בתחנה פלונית, התרוקן כל החוג שלנו ממקומו, וירד.

הרעש העצום בסביבה משך את עיני אל מקור הרעש, התברר כי כאן תחנה ללונפרק. ואנחנו לא לכאן פנינו מועדות. לא אכביד עליכם השתלשלות ה"מקרים" הנוספים, שמנעו המשך הדרך, וגררו דרישה נמרצת "נלך לפחות ללונפרק", והדמיון מצטרף שוב לשיחת הילדים — "אמנם נכון עוד לא הלכת למקום כזה עם הילדים, אבל כעת אין ברירה, א"א לאכזב", "ותראה, הנה עוד יהודים עם צורה, וכלם נוהרים לשם, אז גם לך טוב כך", ומיד הופעל התמרור — "דרך ללא מוצא", וכל הכבודה צועדת אחר הכבוד ללונפרק.

* * *

בכניסה — כבר הזכרנו את הרעש העצום ששלט בסביבה, ואם את מקור הרעש זיהיתי מיד כגנרטור מחריש אזנים, הרי שהסיבה להבאתו לכאן היתה תמוהה בעיני, כל אחד יודע שלצורך הפעלת מתקנים, אפשר לקבל כח ע"י החברה המייצרת כח זה, ומדוע צריך דוקא כאן בלונפרק גנרטור עצמאי. אלא שלא זמן רב נמשכה תמיהתי, משאך דרכו רגלינו בפתחו של לונפרק נתבהרה התמונה, קולות המולת המבקרים, צריחות ממיני המתקנים להזמין את הקהל הרחב אל מתקניהם, בצירוף רעש המתקנים עצמם, נתערבו זה בזה, וכבר הבנתי שהגנרטור הובהל לכאן בכדי לגבור על קולות אלה כי אדם שפוי בדעתו אם רק היה שומע קולות אלה לפני כניסתו לפתח הלונפרק, היה תופס ראשו ורגליו ובורח מכאן כל עוד נפשו בו, אך משכבר נכנס פנימה, כבר שבוי הוא מכף רגל ועד ראש.

ויהי אך דרכה רגלנו במקום נשמע הקול — "מה זה כאן, ים?" ותמהתי כיצד הגיע הים לדמיונם של ילדים, עד שתפסתי — האדמה כאן אדמה חולית, וזה אשר הביא לדמיונם את הים. אלא שאני גיליתי כאן את ההיפך מזה, הרי בים יש ים התכלת, וחז"ל מצאו בים המשך של הציצית, תכלת שבציצית דומה לים, וים לרקיע, ורקיע לכסא הכבוד וכשחז"ל ראו ים שאבו שם מלוא חפניים יראת שמים, וכאן? מה אומר לכם רבותי, נזכרתי בדברי חז"ל — "מה לכהן בבית הקברות?" ואתם מתמיהים הרי כאן תארנו היפך מבית הקברות, רעש, געש, המולה, ובית הקברות אין שתיקה כשתיקתו, באמת אבקש סליחה אם ישנם מן הקוראים ששהו במקום זה, ותהו, וכעת נשארים עם טעם מר בפה, אך האם אין מקום זה מקום קבורה לנקודה היהודית, או אפילו לנקודת האדם שבאדם, בני אדם צורחים כקופים, נדחפים ככבשים, סלט אחד גדול של אנשים נשים וטף, שומרי מצוות שנשבו בקסמי המקום, עם פורקי עול, תינוקות שנשבו, ואשר המניע היחיד של כלם הוא כיצד להגיע אל המטוס המרחף, הרכבת המקפצת, גלגל הענק. אושר הגורל, ומטורפי קיר המוות.

* * *

סיור במתקנים — מסופר על גדולי ישראל שנכנסו לגן חיות, ושאבו משם הרבה אמונה. התבוננו בנפלאות הבורא, בהנהגת בעלי החיים, ואם כבר הגענו לאן שהגענו, לפחות ננצל זאת להתבוננות, תוך כדי סיור במתקנים, ונוכל לש־אוב מכאן חיזוק בתורה, ביראת שמים.

ראינו שם מתקן ובו מטוסים מסתובבים, ותוך כדי סיבובם עולים ויורדים, עולים ויורדים, הבנתי את האמור בספרים שישנם מצבי עליה וירידה לאדם, תוך כדי חייו, ואף כי ודאי המטרה היא "אורח חיים למעלה למשכיל", הרי שמצבי ירידה, תוך כדי העליה, הינם מציאות ידועה, ואם רק יחזיק מעמד בלא להרפות בכמה נקודות אחיזה, בקביעות חזקה, ולא יניח לעצמו ליפול לגמרי ח"ו, הרי שהירידה תוך כדי עליה, תיהפך לבסוף לירידה לצורך עליה, ודאי.

וישנו מתקן הדומה לזה, אלא שכאן לא עולים ויורדים ממש, רק שהמתקן מסתובב על ציר אלכסוני, היוצר מצב של סיבוב אחיד, שבחלקו אתה למעלה, ובחלקו למטה, וחשבתי שישנם באדם לפעמים מצבים דמיוניים של עליה, ויכול לסחוב הרגשה זו שהוא עולה ועולה, גם חדשים ושנים, ובאמת הוא דורך במקום, הוא משוחד מעצמו, והכל עורבא פרחא, בלון מנופח, ומהיכן זה נובע? היכן זה מתחיל? מהבסיס, מהיסוד האלכסוני, העקום.

ונעבור למתקן נוסף, מתקן המסתובב במ־הירות עצומה, ובני אדם יושבים דבוקים בכס־אותיהם, ומסתובבים כך סחור סחור במהירות עצומה, אינני מבין איך אינם נופלים ארצה, איך ראשם אינו נעשה סחרחר עליהם, אבל הבנתי כאן מה שאמרו חז"ל, "הזמן קצר וכר ובעה"ב דוחק", כל החיים הם גלגל המסתובב במהירות עצומה, "כחלום יעוף", וכשעומדים ביוהכ"פ ואומרים "כחלום יעוף", כאשר כל רגע של צום קשה על האדם, במצב כזה לא כל כך ברור איך החיים עפים כמו חלום, אבל כשעוצרים קצת באמצע מירוץ החיים, ומתבוננים, רואים ברור מאד במבט אחורנית, כיצד הכל עבר בטיסה כמו חלום, ואז — "הזמן קצר, ובעה"ב דוחק". מקבלים משמעות מחודשת. ואז כבר מבינים שצריך להחזיק חזק, להדבק למקום, להדבק במטרה, ולא ליפול בתוך כל ההסחות הזו, כי פתאום החיים כבר נגמרים לנו, ואז פתאום מת־עוררים מהחלום.

כעת נתאר לעצמנו — בגלגל זה עשרים איש, ופתאום תקלה, הגלגל אינו נעצר, כבר דקה שלימה יותר מהזמן, הנה הראשון כבר מסתחרר עליו ראשו, הוא מאבד שווי משקלו, כמה זמן אפשר להחזיק מעמד בסיבובים שכאלה, נאמר עוד עשר דקות, עשרים, אפילו שעה, אבל כל אחד מסכים שבסוף כלם יאבדו שווי משקלם, ויפלו בזה אחר זה, לב מי לא יימלא רחמים למראה שכזה, פלצות אוחזת כל מי שרק מצייר לעצמו אפשרות שכזו, שאדם יתפס כך במתקן שכזה שמסתובב סחור סחור, ללא שום אפשרות לעצור, לרדת. ובכן מה נאמר על לשה"ר, על כף הקלע.

גרם המעלות

(המשך מעמוד ס)

— "אני נוסע לירושלים, להתארח אצל משפחה ירושלמית לליל הסדר" — אמר, והוסיף, כי לא התחייב כלום למארחיו והוא בטוח שיחזור לקיבוץ.

"עוד אחד הלך, עזב, נ־פ־ל" — התהלכו קורותיו החברים שהביטו אחר חבר נוסף בעוזבו את שערי הקיבוץ.

* * *

שולחן הסדר כבר עמד על מכונו כשקובי נכנס אל בית הרב. מנורות הבדולח הפיצו נגהות תכיניות על גביעי הכסף שהשיבו גם הם ניצוצות ארגמן על פני החדר.

הוא כמעט נהדף מהחמימות עימה התקבל, מהלבביות וממאור הפנים שקרנו מבני המשפחה המרובה ומשאר האורחים, כמו מהברק הבושמני של הבית עצמו וכלי החג.

בין־רגע נמוגה ממנו הרציונות. הוא השיל מעליו את הקליפה החיצונית, בה השתרשו עד כה שיירי הספקנות ובדלי החששנות, מהאירוח בעת ובמקום שהיה עלום ממנו ואינו מודע לו.

ההחלטה להתאים עצמו למציאות שלפניו באה מאליה. בדרכו הנה לא השב על התנהגותו והעבותו בעת אירוחו, אלא שהאורה שמחוץ לשליטתו ירדה עליו פתע — "זהו זה, אני פה!, עם כל ההכרה שבי ועם כל האחריות למעשי, פה אני חוגג את ליל הסדר ומשתלב עם כל מה שיקרה פה במשך הלילה. אני שוכח מי אני..."

— "כרגע אני יצור חדש, נפלתי לעולם חדש". וליצור התחנן: "אנא, הנח לי, אל תציק לי ותן לי להיות כאחד בין כולם. לפחות כשאר האורחים שמראה פניהם מוכיח כי אורחים רצויים הם למארחיהם לא פחות ממה שלהם רצוי להיות פה: כעת נעים לי ושוב לי..."

וזה היה ליל סדר.

אולי רגיל, כמו בכל בית יהודי בו חג הפסח וסיפור יציאת מצרים מקבל הארה שמימית, ומ־שמעות לליל זה. על אורות הקדושה המתנוססים בו, מומש בידיים שרק יהודי יכול לחוש בה בליל חגו.

זה היה ליל סדר — אולי כמו לפני שנה ולפני שנתיים, גם אז היו אורחים כמו בליל זה, וגם בשנים עברו התרונו השיר השבח לחי־העולמים מהמסובים שגרפו גחלי אמונה.

אבל, בכל זאת, לא הרי ליל־סדר זה כלילות סדר רגילים בביתו של הרב הירושלמי ובוודאי תבינו, רבותי, מי גרם לכך — קובי!

כי קובי לא ישב כמהופנט. עיניו בלשו על הכל. בחן ובנועם ובשלוות־נפש שיתף עצמו במצוות הלילה ועשה מה שעשו כל המסובים.

עד תום ברכת המזון ותחילת פרק ההלל.

— "אהבתי כי ישמע ד' את קולי תחנוני"... התעמק קימעא בבילים והחל חש כי אוצרות טללים משובבים נשמתו. מפרק לפרק, מחויה לחויה, נפתחו לפניו מעיינות הרון הרוממות — אלו הן מלאכי מעלה שאליהו הנביא מוליכם לבתי ישראל ומטיפים סיפ־מור לנשמותיהם של בני מקוכר־של־עולם בליל זה.

ליבו פעם. הלמות רקותיו רעדו ולא מייז. גם אם גדשה אותו ההתרגשות השתדל לצור פיו ולשתו מביטויי רגשות, עד... שלא עמד לו כוחו. מעיין הבכי נפרץ וניצוצות בדולח נשרו מבין ריסי עיניו אל תוך גביע היין שחפן בכפו. טיפות הזהב הדימעתיות נמהלו ביין המתקתק, והעיניים הלחות שוב לא בלשו על הנעשה בחדר הגדול, צמודות היו אל שורות ההגדה.

— "נשמת כל חי תברך את שמך"...

וכליותיו של קובי יעצו לו: ת־ב־רך! תברך — את — שמך, כן... הברכה על התה, הברכה לפני השתיה ואחרי השתיה, יהודי מברך! יהודי פותח בברכה ומסיים בברכה.

כן — — —

— "כל חי תברך, נכון, אבי שבשמים, תברך — את — שמך... ורוח כל בשר תפאר ותרומם זכרך מל־כ־נו תמיד, ת־מיד!!!".

המילים בקעו מגרונו ברעימה. הוא חזר עליהן פעם אחר פעם, כאילו אינו שומע עדיין שהמילים אכן יצאו מפיו, שנאמרו כמו שצריך ובכוונה הרצוייה. עד שכמעט ניצטוות:

— "כל חי תברך!"

* * *

המסובים, כמובן, המתינו לקובי עד שיסיים את האמירה. הם המתינו משום שהעיניים של קובי היו רתוקות ללא מבט על סביבו, ובשעה שהם סיימו עודנו עמד באמצע הפרק בינו ובין קונו. והם, המסובים, הביטו בניצוצות האמונה הנגלים לפניהם במלוא זהרם ותפארתם.

וכששיים והסבו כולם על המושב, ברך הפעם בקול רם ובכוונה מעוררת:

— "ברוך אתה... בורא פרי הגפן". והכוס המזוג, תערובת היין והדמעות, ערבו לחיכו. נעמו לו כמשקה משובח־מן־המשובח שכמותו לא טעם מעולם, והוא לא ידע למה...

ומאליו מובן — בכל זאת זה לא היה ליל סדר רגיל.

גרם המעלות של האמונה הישראלית כמו ניצב בביתו של הרב הירושלמי, ועליו ועל שליבותיו, צועד בן־תורה, המספס ועולה משלב לשלב, מס־עיף לסעיף, מעולם לעולם גבה הימנו, ובכל עליה ועליה מתקרצף מגפתולי התעייה עד שיוצא מסבך העולמות, וממרומים קורא בקול: "אני מא־מין!!!".

וקובי בא להיות יהודי־של־אמת. הוא כבר השתבץ ברשימה הארוכה של מקדשי שמים בת־קופה האחרונה.

עולות "במעלות"

עם הופעת הגליון השני של בטאון תלמידות מכון בית יעקב למורות ירושלים

עם הופעת הגליון השני של בטאון תלמידות מכון בית יעקב למורות ירושלים.

בכל אדם מתקנא חוץ מבנו ותלמידו — אומרים חז"ל, אף על פי כן קשה להשתחרר ממדה מסוימת של "קנאת סופרים", שהיא מותרת לאחר שנפל לידינו, קצת באיחור, גליון שני של הירחון הנאה ומשובח "מעלות" שהוא הבטאון של תלמידות המוסד המפואר "מכון בית יעקב למורות" בירושלים. מוסד שבמשך עשרות שנות קיומו גדל ועשה פרי. העמיד לנו אלפי אמהות יהודיות, שיש להן הרבה זכויות להבטחת קיומה של יהדות אמתית, מוסד שמעורר התפעלות והתרגשות לכל מי שזוכה לראותו.

כל אחד מארבעים עמודי החוברת הוא יצירה בפני עצמו, יצירה המשקפת את הכישרונות בכל אחד מן התחומים שמהם מורכב גליון זה. הן מבחינה של עריכה שיש עמה הרבה מחשבה ותכנון מדויק, הן מבחינת הכתיבה המעולה והמהותנת בטעם הטוב, בסגנון שאין בו שום רבב, סגנון שיש בו ניצנים של כוח כתיבה ספרותי מפתיע בעושר הביטוי. ולא לאחרונה בצורת ההגשה הגרפית, שכל בטאון אחר לא היה מתבייש בו, אלא להיפך יכול להיות גאה בו. אף שגאוה זו לא מוזקרת מתוך עמודיו ושורותיו, כי על כן נאמנות העורכות, הכותבות וכל מי שעסק בהרצאתה של חוברת זו, הרי כל אלה התחנכו על עקרון הצניעות, שאין יפה ממנה.

לא רק תלמידות יכצאו בחוב־רת זו עניין, לא תהיה זו הגזמה אם נייעץ גם להורים, ובכיוחד לאמהות, ליטול ליד את החוברת, ואז מובטחת להם שעה ארוכה של קורת רוח ועונג שלא ימולא בפז, ואין לנו כפק בכך. שמי שיעשה זאת לא יוכל לנתק את עצמו מן הקריאה בחוברת זו עד שיעבור על כל אותם דפים, אולי אף בנשימה אחת. מי שלא יעשה זאת הפסד כולו שלו.

למקרא הדברים לא ישאל הקורא מי ילד לנו את כל אלה. את התשובה לשאלה זו, ימצא הקורא; באותם מאמרים שנכתבו. בנושאים הקרובים להם כל אחד מן המורים וכל אחת מן המורות שהשתתפו בחוברת זו. אם זו כד־אבות של הלכה במדור שבו משיב הרב יהושע נויבירט לשאלות בעניני הלכה מעשיים המתעוררים בין התלמידות, שאלות אקטואלי־ות, ואם זה בבסמו של הרב ישראל גנס על "אמת של צלם אלוקים" ואם זה במסה המקורית והמעמיקה של המתנכת מ. הולס. כאמרים שכל עתון היה מקדיש להם מקום בכותל המזרח שלו.

לא נלך לספר על כל מה שכלול באותה חוברת ולא רק כדי לא לגזול מן הקורא את התענוג הצפוי לו מקריאה אישית של כל אותם מדורים, וכבטאון של מוסד חינו־כי, מצאנו בעמוד הפתיחה דברים קצרים ומלאי תוכן על שני המאר־רות שכבו בהודש אחד, כיצד רואות בנות "בית יעקב" את מקומן באבל הכבד, והם עשו זאת בצורת ביטוי מקורית ביותר, בפ־סוקים השגורים על פיהם, כ־— בלשונו של ירמיהו הנביא, "כי שמענה נשים דבר ה' ותקח אזנכם דבר פיו ולמדנה בנותיכם נהי ואשה רעותה קינה", עם פירושו של רבי דוד קמחי, וכי המספד והנהי בנשים לרוב, כי הן רכות הלב יותר מן האנשים", וכמה דמעות כשרות שהקב"ה סופר ומניחן בבית גנזיו כלולות באותה קריאה, "בנות ישראל אל שאול בכינה" שנשמעה יחד עם כל בית ישראל באשר הם על השריפה אשר שרף ה'.

אף על פי כן, לא נוכל לעצור ולא לספר, על המדור המאלף "ושם אשה גדולה" שנכתב בעק־בות נשים שזכו להיות מופת וסימן דרך" בו נכללו כמה סיפורים מר־טיטים, סיפורים שיש בהם מוסר השכל עמוק מאותן דמויות מר פלאות של נשים גדולות, שמהם יראו וכן יעשו התלמידות.

כאמור, כל אחד מן המדורים, ולא מנינו אלא אפס קצהו, אוצר בקרבו תוכן מאלף. תוכן שהוגש בכלי נאה בצורה מושכת את העין. ומה שחשוב לציין, כי חלק גדול מן החומר הכלול בגליון זה, הוא מעשי ידיהן להתפאר של תלמידות המכון שאמנם לא זקוק לכרטיס ביקור במחנה שלנו, אבל יש בו כדי לעורר תקוה. כי הנה קם לנו דור חדש של נשים מושכות בעט. כאלה אשר בבוא העת ימצאו את מקומן הראוי גם בעתון זה. ולא נהיה בבחינה של מגלי סוד כמוס, אם נספר בהזדמנות זו שבעתון זה "המודיע" מצאו לעצמן אכסניה נאה ומכובדת לפרסם בו את פרי הגיגיהן אף שהן עושות זאת באותה מידת צניעות כראוי לא־כסניה זו, ולא רק בנושאים המיוחדים את האשה והאם בי־שראל, כי אם גם על נושאים העומדים ברומו של עולם כפי שעושות לעתים קרובות כמה מן המורות הבכירות של "מכון בית יעקב למורות" גם אם השמות שלהן אינם מתנוססים על יגיעתן.

אמנם יש בגליון זה של "מע־לות" הרבה מילים היוצאות מן הלב, ולכן נכנסות אל הלב, אבל יש בו גם "שפה אחת ודברים אחדים" שבהם מבדרות באמנות בלתי רגילה תלמידות החוג לגר־פיקה אומנותית, כשפת האומנות הם נותנות ביטוי והבעה לפי חוק "הכלים השלובים" לחוויות הת־מודדות ועושר תחושות רבות גוון לעולם פנימי זה הגורם לרבות מהן. לנבור ולחפש שפה שתוכל לתרגם את המיוחד במהלכים צד־נים שבנפש ולשמר את עוצמת החוויות.

ולא לאחרונה. המדור תו לחו הפותח באמרתו של הבעש"ט על הכתוב "והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'" "אם המנגן הוא ממש כ"נגן" כמו כלי הנגן, ללא פניות אז ותהיה עליו יד ה'. בו מופיעים הלחנים והתווים של שירים השנ־רים בפיהן של תלמידות כיתות שונות.

לא נותר אלא לברך את הכור־כות ואת המעצבות הגרפיות, "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה", כלו ב"מעלות" פשוטו כמשמעו.

מ.ע.ד.

ספר חדש

מעשיהם של צדיקים-ויקרא

עם הופעת החלק השלישי לספר ויקרא זכינו כבר לרוב הסדר על סיפורי הפלאות על חז"ל וג־דולי התורה והחסידות. מסודרים לפי סדר פרשיות התורה. ולנוכח הצלחת ג' מה טוב בשלושת החלקים הראשונים אנו מצפים כבר לשני החלקים האחרונים לסדרי במדבר ודברים.

בין השיטין ניכרת לא רק ידיעה יסודית של התורה ומפרשיה. לא רק יכולת לשונית לתת ביטוי לנ־קודות העיקריות הטעונות הדגשה אלא גם נסיון חינוכי. המדריך אותו לרכז את החומר הדרוש ביותר הנחוץ ביותר. כדי להחדיר בלב הקורא אהבת תורה ויראת שמים. הסיפורים הנלבבים, המשתלבים בפרשיות השבוע, תורמות חלק נכבד במערכת החי־נוך לייצוב השקפותיו של הדור הצעיר.

כיבוד אב ואם היא אחת המ־צוות ההגיונתיות ביותר, ואף כל־לולה בעשרת הדיברות, אולם כאשר הילד לומד מתוך הספר כיצד כיבד רבי טרפון את אמו הישישה והיה מבצע בעצמו את כל המלאכות הכרוכות בכך. ואף לא חס על כבודו, עשוי הדבר לדבר אל לבם של הילדים והיל־דות, ואף הם ישתדלו לכבד את הוריהם כהלכה. ואין ספק שזו כותנתו המרכזית של ג' מה טוב.

הספרות העשירה והמוסכמת לתולדות גדולי ישראל נוצלה על ידם כהלכה ותלקטו הימנה פנינים המשתלבים יפה ברקמת הספר. בעקבות הבטחתו של הנביא יש־עיהו "אצוק רוחי על זרעך וברכתי על צאצאיך" (הפטרת פרשת ויק־רא) לפנינו סיפור מרתק על ילדתו בת החמש של בעל השי"ך שנפלה בשבי, ומשהוכיחה את נכונתה לשמור על מורשת אבותיה נת־עלתה לביתו של המלך כדי לה־תגדל יחד עם בתו היחידה.

בשתים עשרה שנים גדלה הילדה, בתו של הש"ך עם חברתה בתו של המלך, עד שרמזו לה מן השמים שעליה לעזוב את בית המלך ולהמלט לקהילה יהודית, ושוב לפנינו מאורעות פלאים כיצד ניצלה וחזרה אל חיק אביה, וכל זאת בזכות והירותה ממאכלות אסורות, כבהו של אדם גדול ומור־רם מעם.

מחבר סדרה זאת כוכית. גם כאן כמו בחלקים הקודמים על יכולתו לגשר בין הזרמים השונים ולפנינו סיפורים על רבי דוד מלעלוב ורבי ליבער הגדול מבר־דיטשוב, יחד עם סיפורים על רבי יוסף זונדל מסלנט וכמובן על תנאים ואמוראים מתוך מדרשי חז"ל אולם אין אלה סיפורים בעלמא "להרוג את הזמן", אלא סיפורים עם מוסר השכל, המיוע־דים לחזור אל הנפש הצעירה של בני התשחורת.

סיפורים רבים לפנינו בספר על מידת החסד הצדקה שאחינו בני ישראל מצטיינים בה, אולם מרתק במיוחד הסיפור הכובא בפרשה האחרונה של ספרנו (פרשת בחר קותי) על אותו נריב לב שהיה ידוע בקמצנותו. אולם בשעת מבחן קנה את עולמו בהצלת נפש לישראל. וזאת בזכות גישתו המופלאה של רבי שניאור זלמן מלאדי, שנכתונתו לקבל תרומה קטנה יחסית לעומת הצרכים, גרמה לכך שלבו של התורם שהיה מקובל כקמצן, נתרכך והוא זכה במצות הכנסת כלה בצורתה הנע־לה ביותר.

כמו בכל הספרים המופיעים על ידה משתדלת הוצאת "המסור־רה" להביאם לדפוס בצורה מהודרת, ואף הספר שלפנינו "מעשיהם של צדיקים" לסדר ויקרא, הופיע לתפארת, על גבי ניר טוב וכריכה מעולה לשמוש רב שנתי, אף הציורים המתלווים לסיפורים מוסיפים לוית חן. אולם ללא הגזמה יתרה שאינה רצויה, אלא בטוב טעם.

וכל זאת משתלב במגמה להחדיר בלבם של בני הדור הצעיר רצון להתמדה בתורה לקיום מידות טובות ומה נלבב הוא הסיום של ספר ויקרא הוא ספר הקרבנות, בסיפור על רבי עקיבא וחבריו שהגיעו להר הצופים ומשם ראו ששועלים הלכו בה והרים דווקא במקום הקודש ביותר. כובבת בכ־יינם של חבריו אולם רבי עקיבא חיזק אותם בהביעו בטחונו בבנינה של ירושלים מחדש, ובית המקדש יקום בכלוא הדרו ותפארתו. במהרה בימינו.

הצעה לקיום בחירות

(המשך מעמוד ה)

כתעודת בוחר תשמש תעודת זהות עם תמונה בהתאם להוק מרשם האוכלוסין.

כלנו חפצים בשלומה של התנועה היקרה לנו כ"כ. נקבל על עצמנו לשמור על טוהר הבחירות. בתקנון הבחירות נקבע במפורש ש:

א) אסור לתת או להציע שוחד על מנת להשפיע על בוחר להצביע או להמנע מלהצביע, בכלל או בעד מועמד מסוים. כמו כן:

ב) אסור לקבל או להסכים לקבל שוחד. לעצמו או לאדם אחר. שיצביע או יימנע מלהצביע, בכלל או בעד מועמד מסוים.

אין נפקא מינא בשוחד —

א) אם היה כסף. שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת, למעט הובלת בוחר בכלי רכב אל מקום הקלפי וממנו לצורך הצבעתו.

ב) אם היה בעד פעולה של הלוקח עצמו או בעד השפעתו על פעולות אדם אחר.

בבחירות אלו יאסר על כל אחד מחברי התנועה להופיע בתעמולת בחירות או לצורך הבחירות מחוץ לאזור הבחירה שבו הוא זכאי להצביע ו/או שבו הוא עצמו מועמד.

כמו כן יאסר מימון תעמולת הבחירות של מועמד מתקציב ו/או מקרן של התנועה ו/או מתקציב ו/או מקרן של עמותה כלשהיא הקשורה לתנועה ו/או לאיזה ממוסדותיה, במישרין או בעקיפין.

הפרת הוראה מההוראות האלה יכולה לשמש עילה לער־עור ו/או לקובלנה בפני ועדת הבחירות המרכזית או המחוזית ואלו יהיו מוסמכים לנקוט כל פעולה שיראו לנכון לתקן המעוות, ולפסול את מועמדותו של מועמד (כולל מועמדותו של מועמד שתמך במועמד אחר מתוך הפרת איזה מהוראות פרק זה) ו/או לפסילת הבחירות באזור הבחירה ו/או בקלפי, הכל לפי שקול דעתה הבלעדי של ועדת הבחירות המרכזית ו/או לפי הוראותיה והנחיותיה.

יבוא נא לשתף עמנו פעולה בתכניה הבראה זו כל מי שיקר לו שלומה של תנועתנו הקדושה. אם אמנם נעמוד בעז"ה במערכה זו בנקיון כפים, באומץ־לב, בתחושה של שליחות קדושה, נוכל כלנו יחד לקרא שוב בלב אחד כאיש אחד את המלים ההסטוריות, שפתחו את ועידת היסוד של "אגודת ישראל": "אנו רוצים להקים בחדש את עם התורה!"

"פתח" מינה ראש מודיעין חדש

רבת עמון — ארגון המחבלים "פתח" שבהנהגת יאסר ערפאת, מינה את הבריגאדיר פאחרי שאקודה כראש המודיעין הצבאי החדש שלו, מסרו מקורות של אש"ף.

המודיע — עמ' י"ב
יום ה' כ"א אייר מ"ו

חיים אשר ברגמן

החוק מעל לכל?

פרשת "הפקיד הבכיר" שעלתה השבוע לכותרות, עוררה פולמוס צבורי נרחב סביב שאלת סמכויות שלטון החוק ועדיפותו על פני כל שיקול אחר.

הויכוח בשאלה זו אינו חדש ואף הדעות שהושמעו בנושא, הועלו כבר פעמים רבות בעבר, הן לחיוב והן לשלילה. יתרה מזו, אם נבדוק את מגוון הדעות שהושמעו בעבר, בפרשיות אחרות, נמצא ללא ספק עובדה מוזרה, ואולי לא כל כך מוזרה, לפיה אישים שבעבר הצהירו נחרצות בנכונות הקביעה כי החוק מעל לכל — מסתייגים כיום מקביעה זו, וכן להיפך.

המסקנה שיסיק כל בר דעת, בעל ראיה אובייקטיבית, ממציאות זו היא, כי גם "הנאורים" הגדולים ביותר, אשר הצהירו בהזדמנויות שונות על תמיכה ללא סייג בשלטון החוק ובעליונותו מעל לכל — הרי שכאשר התעורר השאלה בפרשיה שיש להם בה נגיעה אישית, ימצאו הם את הנוסחה המתאימה כדי להאיר את עינינו עד כמה שונה פרשיה זו ואין להחיל עליה את הכלל "המקודש" של החוק מעל לכל.

> *החוק הוא אמנם, לדבריהם, מעל לכל אך זאת כל עוד אין החוק תואם את ההלכה, אם החוק כן תואם עם ההלכה — לית דין ולית דיין, איש הישר בעיניו יעשה*

ויש הדברים נאמרים בתוך כדי דיבור, וגם בסערה שהתחוללה השבוע בשאלה זו, נשמעה הצגת דברים מעין זו לא אחת, כאשר אישים שונים הצהירו נחרצות בעליונות החוק מעל לכל, אולם תוך כדי דיבור הם מהרו להוסיף ולהבהיר כי המקרה שלפנינו שונה והנסיבות מחייבות את מקבלי ההחלטה לקבוע עמדה המנוגדת לעמדת שלטון החוק.

ראש הממשלה שמעון פרס, שר הבטחון וראש הממשלה בעבר יצחק רבין ועמם רוב שרי הממשלה, כולל שר המשטרה המופקד ישירות על שלטון החוק, החליטו בפרשה זו על עמדה המ־נוגדת לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, שהחליט בתוקף סמכותו, לפתוח בחקירה נגד ראש השב"כ.

* *

השוללים את עמדת היועץ המשפטי בפרשת "הפקיד הבכיר", מסבירים כי הפעם טעה היועץ בשיקול דעתו וכי מטעמים בטחוניים אין לפתוח בחקירה נגד ראש השב"כ, חקירה שיכולה לדבריהם להזיק רבות מבחינה בטחונית.

הטענה כי החוק מעל לכל לא רק שיש בה הרבה מן הצביעות, אלא שאין היא עומדת במבחן המציאות, גם לדידם של אלה המהללים המעות תמיד על הפגיעה החמורה באושיות המשפט ושלטון החוק ובפרט כאשר מדובר בנושא הבטחוני.

לחידודים של דברים, תשאל השאלה האם סביר יהיה להעמיד שוטר תנועה, איש החוק, שירשום דו"ח למנהג טנק שעבר רמזור באור אדום שעה ששעט אלי קרב? או כל נהג צבאי שיתפס ביום קרב בנסיעה במהירות מופרזת, והרי גם באן מדובר בחוק בחוק שאין עליו עוררין, ואף על פי כן אין חולק על כך שבנסיבות בטחוניות מסויימות, כמו אלו, לא יעלה בדעת איש לטעון שהחוק מעל לכל.

מזעזע רק לחשוב מה יכולות היו להיות התוצ־אות בסיפור חטיפת האוטובוס בקו 300 ע"י מחב־לים, שבשבילו קמה כל הסערה, אילו היו אנשי היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור, נאלצים לפעול לסיכול המזימה וסכנת האסון, אך ורק על פי אמות של חוק וצדק.

ומעבר להסכמה הכללית, על אי תלותה של הרשות המשפטית בכל גורם שהוא, הרי שאין כל ספק כי בנסיבות מסויימות, ובעיקר בנסיבות בט־חוניות, כאשר החוק עומד בסתירה לצרכים הבט־חוניים, הרי שהצרכים הבטחוניים הם שיכריעו את הכף.

ולאחר הסכמה כללית זו, נותרה בפרשת "הפקיד הבכיר" רק שאלה אחת והיא האם הנסיבות הבט־חוניות מצדיקות מניעת התערבות הרשות האמונה על החוק בפרשה? התשובה לשאלה זו כרוכה גם בתשובה לשאלה האם היועץ המשפטי לממשלה הוא בעל הסמכות המכריעה גם בשאלות בטחוניות וקובע מהם צרכים בטחוניים ומה לא.

אם מבקשים יפי הנפש לקבוע כי החוק מעל לכל בכל תנאי ואף בנושאים בטחוניים — שיערב להם ויבושם להם. אולם על הממשלה והמופקדים על הבטחון לעמוד בכל תוקף על דעתם, כי בשאלות של בטחון וצרכים בטחוניים, יקבעו הדרגים המופקדים על צרכי הבטחון, ראש המ־משלה, שר הבטחון, שרי הממשלה ולא היועץ המשפטי לממשלה.

* * *

אליל זה של "החוק מעל לכל", מוכר היטב לצבור החרדי, שסבל וסובל בשלו רבות. לא רק שאין אנו מסכימים לקביעה זו, אלא שאנו מתנגדים לה בכל תוקף ומתקוממים נגדה בכל דרך אפשרית, שכן לדידנו ההלכה היא מעל הכל ולא החוק וכאשר קיים ניגוד בין החוק להלכה הרי שההלכה היא שצריכה לקבוע ולא החוק. על כך עמדנו בעבר, עומדים אנו בהווה ונעמוד על כך בכל תוקף גם בעתיד.

לא אחת מתעוררות שאלות שקיים בהן ניגוד בין קביעת ההלכה לחוק ואנו עומדים על דעתנו כי בקרב העם היהודי ובשלטון יהודי ההלכה היא שצריכה להכריע ולא החוק. אלא שהויכוח בנושא זה הוא אידיאולוגי והצבור החילוני שלא נוח לו לחיות על פי קביעת ההלכה — מעדיף את החוק וטוען כי החוק מעל לכל.

אולם לא אחת מתעוררות סערות צבוריות בחילוקי דעות שבין דתיים לחילוניים, שבהם ההלכה והחוק לא מנוגדים, ודוקא מפני שאין הם מנוגדים והחוק תואם את ההלכה, קמים כל יפי הנפש, הזועקים השכם והערב על עליונות שלטון החוק מעל לכל, ומקעקעים את החוק ורומסים אותו ברגל גסה, ובלבד שלא תקויים ההלכה.

ואין צורך להרחיק לכת כדי להציג דוגמה חיה וברורה למציאות עגומה זו. מאבקי השבת המת־חוללים בתקופה האחרונה, הינם עדות חיה כיצד רומסים את חוק המדינה וכל זאת רק מפני שהוא תואם את ההלכה. ולא זו בלבד אלא שעל רומסי החוק נמנים המופקדים על שלטון החוק עצמם, כולל המשטרה ובתי המשפט.

קולנוע היכל בפתח תקוה פועל מידי שבת בניגוד לחוק ואין פוצה פה. קניון אילון ובתי עסק רבים ברחבי הארץ נפתחים בשבת בניגוד לחוק ואין פוצה פה. האיצטדיון ברמת גן פועל בשבתות תוך חילולי שבת פומביים נרחבים ובניגוד לחוק ואין פוצה פה. ולמגינת לבנו קיימות עוד דוגמאות רבות של רמיסת החוק, ואיש מיפי הנפש לא קם להגן על החוק מפני רומסיו.

ואם לא די היה להם בהסכמה שבשתיקה ובשב ואל תעשה, הרי הגענו לכך ששופט בבית משפט עשה זאת ב"קום ועשה" כאשר שופט בית המשפט בחיפה החליט להתיר לבתי הקולנוע בעיר להקרין סרטים בלילות שבת, למרות חוק העזר ולמרות הסכמים מפורשים ולמרות הסטטוס־קוו ואת כל זאת הוא מנמק בצורה, ברוכה בלא כל מעמה באומרו כי אין חובה לקיים חוקים והסכמים שנקבעו על פי בקשות ההלכה והציבור הדתי.

למצב דברים שכזה ניתן להמשיל אמרה ידועה הרווחת בצבור כי "בכסף ניתן לשחד גם שונאי בצע"! החוק הוא אמנם לדבריהם מעל לכל אך זאת כל עוד אין החוק תואם את ההלכה וכאשר החוק תואם את ההלכה אין חוק ואין משפט, לית דין ולית דיין ואיש הישר בעיניו יעשה.

הרב אברהם יוסף שפירא

התיירות עם הפנים ליהדות הדתית

כשדנים על משרד התיירות ועל התיירות לישראל, אשר יכולה להיות חלק חשוב בהכנסות במטבע זר לארץ, ורואים שחוץ משר התיירות אין אף אחד במלי־אה ובעצם מדברים אל הקירות. אני מצטער מאד להגיד שזה יכול להעיד איך מתייחסים לדבר רציני כמו התיירות, שעל פי הסקר שה־ביא משרד התיירות 25% מההכ־נסות במטבע חוץ נתנה לנו הת־יירות.

אני רוצה לומר שבמקום שי־הודים יתעסקו במחלוקות ובשא־לה איך אפשר לעקור את השבת במדינת ישראל, הם היו צריכים לאמץ את הראש בשאלה, איך אפשר להביא יותר תיירות לארץ.

אם לדבר על הארצות שקשורות לים התיכון, אנחנו רואים שלספרד באו בשנת 1985 42 מיליון תיי־רים; לאיטליה באו 59 מיליון תיירים; ליוון — 6.5 מיליון; לישראל באו באותה שנה רק 1,436,000 תיירים. אם כי המספר הזה גדול ב־14% לעומת 1984. לצערי הרב ברבע הראשון של 1986 כבר רואים שיש ירידה של 10% בתיירות לישראל, ואנחנו יודעים שזה בגלל הטרור.

אבל ניקח את שנת 1985 שהיתה שנת שיא. אם אנחנו מש־וים ליוון — מה יש ליוון להציע לתיירים הרבה יותר מאשר למדינת ישראל? ב־1985 הגיעו ליוון 6.5 מיליון תיירים. אני חושב שצריך לעשות הרבה מאד בשטח של בתי־המלון, בנושא המחירים בבתי־המלון, בנושא הנקיון, השירותים בבתי המלון ועוד. אבל אני יודע שגם ביוון כך. אם אנחנו רוצים להשוות אותנו לשווייץ, אפשר להגיד שיש לנו עוד הרבה מה ללמוד. אבל אינני חושב שלמדינת ישראל יש בתי־מלון פחות יפים וטובים מאשר ביוון.

היהודים מהווים 41% מסך כל התיירים. זאת הבכיה. על מדינת ישראל להיות אבן שואבת לתיירים יהודים בכלל, וליהודים דתיים בפרט. ברוך השם, המדינה שלנו לא צריכה להשוות את עצמה לפ־ריז. אין אנחנו צריכים להראות את הטומאה כאשר אנחנו יכולים למשוך תיירים לקדושה, למקומות הקדושים.

אנחנו יכולים לעשות זאת על־ידי שילוב של מוסדות תורה, להראות לכל התיירים הדתיים ישיבות, מפעלי דת, מפעלים חר־דיים, ובעיקר להראות להם ישובים דתיים. אם הם יסתובבו ביוון ובא־יטליה ובכל העולם, הם לא יוכלו לראות ישובים כמו בני־ברק, עמ־נואל, קוממיות, יסודות, חפץ־חיים.

ולבסוף: מינהל מקרקעי ישר־אל הודיע שהשטח עליו נבנה המרכז המורמוני על הר הצופים בירושלים נועד בעצם מלכתחילה למלונאות ותיירות. איך זה שפתאום נתנו את השטח הזה למורמונים במקום לבנות מלון מפואר, כפי שהיה מיועד בהר הצופים? אמנם שר התיירות הכ־חיש פעם ואמר שהשטח לא יועד לזה, אבל מינהל מקרקעי ישראל הצהיר על כך במסמך מפורש למשרד המשפטים ועל סמך זה הופקעה קרקע מערבים בעלי הקרקע.

אני אומר ברצינות: בבעיות שלנו — ואנחנו מכירים את הב־עיות — עם כל ההצלחה של התכנית הכלכלית אנחנו עוד רחוקים מלהגיע למאזן תשלומים כפי שהוא צריך להיות. תיירות היא אחד הדברים שבו לא צריך לייבא חומר גלם והיא דבר שיש לו את הערך המוסף הגבוה ביותר. אני לא אומר שנהיה כמו יוון — 6 מליון תיירים — אבל לו רק יכולנו להכפיל את מספר תיירים. אם מליון ו־400 אלף תיירים הכניסו לנו מיליארד ומאה מיליון היה טוב אם היינו יכולים להביא 3 מיליון תיירים.

יש בארץ דברים מאוד יפים ואנחנו צריכים ללכת בעיקר על תיירות של יהודים. למי יש עוד כותל מערבי? מי עוד יכול להציג מקומות קדושים כאלה? למי יש עוד מירון מקום שאנחנו נוסעים אליו הערב לחגוג שם? מי עוד יכול להציע? מה, ביוון אפשר להציע את זה, או בספרד? אנחנו צריכים להסביר את זה.

אני נוסע הרבה בעולם ואני יודע כמה יהודים יש שעדיין לא ביקרו בארץ. אחרי כל כך הרבה שנים שזכינו שיש לנו מדינה, איזו בושה וחרפה שישנם יהודים שאפילו לא באו לראות מה זה נקרא מדינה של יהודים.

לכן אני פונה מפה לשר התיי־רות: בשטח הזה אפשר לעשות על ידי קידוש שבת, על ידי גאווה על המקומות הקדושים ולא על ידי גאווה על קולנוע ובתי תיאט־רון, שיש מקומות בעולם שאנחנו לא יכולים להתחרות בהם בענין זה.

(דברים בכנסת)

הרב מנחם פרוש

"לא חרבה ירושלים אלא מפני שהעמידו דבריהם על הדין"

ההלכה היהודית קובעת ברו־רות "הבא להרגך השכם להרגו". אני לא מהסס אף רגע להגיד עמדתי הברורה בנושא של ראש השב"כ. בפנייה לכל הגורמים לסגור את הפרשה ויפה שעה אחת קודם. נראה לא פעם בכל מהלך הויכוח בימים האחרונים כאילו אנחנו היינו מעמידים למשפט את אלה שיצאו להגן עלינו במלחמות השונות על אשר עשו מה שעשו, או על משגים ששגו, אם שגו.

באיזה מדינה ממדינות העולם, למדינות העולם הנאור אני מתכוון, לא היו מעניקים צל"שים לראש השב"כ אשר קיים את הפסוק "הבא להרגך השכם להרגו". מי מאיתנו יכול להתעלם שהמדובר כאן על איש שכולנו כאן יודעים, כפי שהוגדר, איש שיש לו רקורד מרשים של ביצועים. כמעט אין מבצע גדול אחד בתולדות השב"כ שהוא לא השתתף בו באורח אישי. יש לו נסיון שקשה למצוא כמוהו.

איך וכיצד מסוגלים להתעלם מעברו ומעלילות הגבורה של ראש השב"כ. על מה מדובר? ועל מי מדובר? מחבלים לכדו מכונית וסיכנו חיי אדם. הויכוח שהתעו־רר היה מתאים אם ראש השב"כ היה עושה מה שעשה לאנשים שעברו עבירות שגרתיות. איך כתב היום "מעריב"? וכי מדובר כאן באנשים שעלו על אוטובוס בלי כרטיסים. מדובר על מחבלים, על רוצחים צמאי דם ששופכים דם נקי יום יום.

על מי מדובר? את מי מאשי־מים? את מי לכדו כאן? את האיש שלכד אישית את הפושע הנאצי אייכמן. מה קורה איתם? לא ולא, על מקרה כזה לא נאמר "ייקוב הדין את ההר". עם כל הכבוד למערכת הייעוץ המשפטית מב־חינתה המוגדרת היבשה והחוק־תית, אסור לנו, אסור לך ראש הממשלה ולממשלה להתעלם מהרקע לכל מה שקרה.

איש בטחון, רב עלילות, רב תהילות שעשה מה שעשה לרוצ־חים שואפי דם. כל הכבוד לך ראש הממשלה שהתעלית. למרות שכל מה שקרה היה בשנות כהונת ממשלת הליכוד נתת חסותך. התעלות זו לא תישכח לך. תמשיך אתה ותמשיך הממשלה לתת גב לראש השב"כ. כל הכבוד לך על תשובתך הקולעת המוחצת המשכנעת כשעניית היום לאלה שדיברו סרה נגד עמדתך ועמדת הממשלה לראש השב"כ. והיית לו לפה לראש השב"כ ומגן בהגנה שהוא זכאי וראוי. בנסיבות החוק שעליו למלא תפקידו, גם אם הוא שומע האשמות נגדו — הוא לא יכול לצאת לציבור ולהפריך אותן. באומץ, ראש הממשלה, שנשאת היום ירשם כאחד הנאומים המזהירים שנשמעו אי פעם בכנ־סת.

אצלנו, לפי תפישתנו אין מק־ריות. האם הקשבנו למה שאמרה המשלחת הערבית כאשר נפגשה עם ראש ממשלת בריטניה. הם אמרו לה ללא היסוס כי אש"ף וערפאת הם המייצגים היחידים של הערבים. כשיש לנו לפעול עם אש"ף, עם ערפאת הזוממים לכ־לותנו, האם כעת הוא הזמן שא־נתנו במו ידינו נפגע ביסוד היסו־דות של מערכת הבטחון המופקדת לשמור על בטחוננו, שלא ניפגע מאותם הרוצחים המחבלים אשר נתפשו? האם נשמע כדבר הזה במדינות נאורות להתייחס ביחס כזה, כפי שזה התבטא בסערה שקמה בימים האחרונים.

אנו, אנו בעצמנו פגענו פגיעה כה חמורה באותם האישים, באר־תה המערכת אשר מפקירים את חייהם כדי לשמור על חיינו. אנו אשר אנו יודעים תפקידיו ופועליו של ראש השב"כ נגד הטרור, האם אנחנו יכולים לגמול לו לראש השב"כ רעה תחת טובה?

עם כל הכבוד למעמדו ותפקידו של היועץ המשפטי, כשאני מדבר על נושא זה בויכוח הזה על היועץ המשפטי, אני חייב לומר ליועץ המשפטי מה שחכמינו ז"ל קבעו "לא חרבה ירושלים אלא מפני שהעמידו דבריהם על הדין". יש דין, יש חוק, אבל מוגבל עד כדי כך שחז"ל קובעים קביעות הה־אשמה מרה זו שלא חרבה ירוש־לים כליל תפארתנו, על מה, למה ומדוע — על שהעמידו דבריהם על הדין.

כשאנחנו מעלים ומדברים בנושא זה עלינו ללמוד הרבה מהפרשה הזאת. עלינו לתת דעתנו אם לא הגיע הזמן כעת, אחרי שיש למנות יועץ משפטי במקומו של היועץ המשפטי שהתפטר. כעת הזמן להפריד הכרחי להפריד בין שני התפקידים ששניהם חשובים ומיוחדים, תפקידי היועץ המשפטי וראש הפרקליטות.

הכרחי לממשלה, המעוגנת במהלכיה בחוק ומשפט, לתת המעמד הראוי ליועץ המשפטי שבחוק, עקב, מחווה דעה ומכוון דרך בעת קבלת החלטות שלא תחרוגנה ממסגרת החוק המשפט. אבל חוק ומשפט הם שני נושאים נפרדים. חוק הוא בסמכויות היועץ המשפטי. הכוונות היועץ המשפטי מונעות הסתבכויות שיובילו למשפט.

מראייה זו אני רואה צורך להפריד בין הייעוץ המשפטי לבין הצעדים המתבטאים בתפקידו של העומד בראש הפרקליטות.

ועתה לנושא השני, ההצעה להביא אי־אמון בממשלה בשל השעיית חוק נגד הגזענות. ככה קוראים לזה. לכאורה מה עניין לשלב הדיון של חוק הגזענות בפרשת ראש השב"כ. אני רואה קשר ושילוב בין שני הנושאים.

הויכוח המר עם מערכת היי־עוץ המשפטי על תפקיד ראש השב"כ מאשר לנו הדתיים כמה מוצדקת חרדתנו מחוק הגזענות המוצע. כשאנחנו מדברים על החוק, יש לו יבשות כזאת שאנחנו צריכים להיות רגישים להשלכות.

אם מערכת השפיטה יכולה לראות בראש השב"כ נאשם בה־אשמה כבדה, מי יכול לערוב לנו שלא יקחו את חוק הגזענות המו־צע עם כל יבשות הנוסח התחוקתי שבו, ויעמידו אותו נגדנו. האם לא יביאו לכך ביום מן הימים, בשנה מן השנים, לאור ההידרדרות שמובילה לתהום איום ונורא בשנאה לדת ובהסתה נגד דתיים, שיצנזרו ויביאו לדין. כאשר יש חילונים שיושבים או יישבו בעתיד בכנסת ומעולם לא אמרו את הת־פילות שאנו מתפללים ואת הבר־כות שאנו מברכים "ברוך שלא עשני גוי" אנחנו אומרים כל יום, "אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון".

האם בבוא היום לא יבואו חברי הכנסת יוסי שריד ושולמית אלוני, ואני מרשה לעצמי להביא רק כדוגמה, איני רוצה לפגוע בהם, או חברים בדומה להם, או גרועים מהם ביחס לדת ויראו בתפילות אלה הסתה גזענית.

לפי החוק הזה ביבשותו ובכ־לליותו יכולים אנו להגיע עם מי־רוץ דינמיות ההידרדרות בתהום השנאה לדת שיתבעו לדין כאשר אנו עולים לתורה ומברכים "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו תורת אמת".

האם לא יבואו חברי הכנסת גרנות ושם־טוב או מי שיבוא אחריהם ויתבעו אותנו על הסתה גזענית.

אני חייב כאן לומר שאני דוחה את ההתחסדות של כל אלה דווקא מהשמאלנים ביותר בבית הזה, כאשר דווקא הם זועקים עלינו כי בהתנגדותנו לחוק הגזענות אנו, מי זה אנו — כלומר החרדים משמיצים את דת ישראל. והם תובעים את כבוד דת ישראל.

עם ישראל באלפיים שנות גלותו עבר כבר תקופות קשות עד מאוד, כאשר שונאי דת נטפלו והעלילו עלילות שווא ושקר לדת ישראל, לחוקי ישראל, לערכינו הרוחניים, לתלמוד, לכל חלקי השולחן הערוך. מצאו באלפי אל־פים נושאים והגדות וביטויים, המבדיל והמפריד את עם ישראל מעמי העולם. הם נטפלו בדברים שוליים וצנזרו את התלמוד. צנזרו את השולחן ערוך.

אני לא מסוגל במסגרת נאומי המוגבל בזמן להצביע על ההשל־כות הבחירות ההגדרות הבולטות, המפרידים בהפרדה חותכת בין ישראל לעמים. עד היום תוכלו לראות בספריות מה שצינזרו בתלמוד ושולחן ערוך כתוצאה מעלילות. כך שלא אהסס לומר, אנו מלאי חרדה ודאגה במלוא החומרה את חוק הגזענות כפי שהוא מוצע. איך אמר מר שחל שמגן על החוק? שבלי תיקון יש ויש מקום לחרדת הדתיים. אנו מתנגדים לחוק הזה כפי שהוא.

אינו מבינים את השפריים אשר במפלגות החילוניות, אשר מרב־רים תמיד על הצורך להיות ביחד ולכבד אחד את השני. אם אתם מעוניינים בחוק אשר יגביל ויבלום את המהלכים של סיעת "כך", יש דרך אחת אשר מאחדת את כולנו, אבל אין להשתמש בהצעת חוק כזאת אשר יש להם השלכות חמורות.

איני מצטרף לאלה שמצביעים בגלל זה אי־אמון לממשלה. אבל אני חייב לומר ולחזור ולומר את הדברים אשר העליתי לפני שבוע, שליבנו מלא צער כאשר אנחנו רואים את התייחסות הממשלה לפירצות בשבת ובכל קודשי ישראל. אין לנו אמון מלא במ־משלה הזאת. אמנם כאשר ראש הממשלה השיב לי מעל במת הכנסת הוא השיב בצורה מכובדת, אבל אם הוא יקיים את אשר הוא הבטיח, נוכל להיות יותר שקטים ויוכל להיות לנו יותר אמון.

ברור שלא נצביע נגד הממשלה הזאת, מסיבה אחת, שאין ממשלה אלטרנטיבית.

שמעתי פעם אחד הגדולים אומר: אם אתה רוצה לבחון מע־שיך, ראה מי משבח אותך ומי מבקר אותך. כך חשבתי כשש־מעתי את דבריו של חבר־הכנסת מאיר וילנר המייצג את רוסיה בנ־אמנות כאשר הוא עלה לדוכן זה והציע אי־אמון לממשלת ישראל. על מה? על ההסכם של ישראל עם ארצות הברית לתוכנית "מלחמת הכוכבים".

אין ספק שהממשלה צריכה להיות מעודדת אם מר וילנר מעלה הצעת אי־אמון בגלל הסכם זה. זה סימן מובהק ואין צורך בסימנים נוספים לכך שאנו הולכים בדרך הנכונה. כולנו צריכים לתת עידוד לממשלה על הידוק הקשר בין ארצות הברית לישראל ועל כך שארצות הברית עומדת מוכנה תמיד לתת לנו גיבוי בכל ההתפ־תחויות המדיניות והבטחוניות. להסכם זה יש חשיבות רבה מאד. אם רוצים ללמוד פרק בדמוקרטיה ובמשמעות של חיים דמוקרטיים או ליתר דיוק פרק על דמוקרטיה למופת, את כל זה אפשר ללמוד מהדמוקרטיה במדינת ישראל הנותנת אפשרות להביא הצעת אי־אמון לממשלה, עם כל המר־כיבים של הצעה כזאת, ועם הני־מוקים שמביא חבר־הכנסת וילנר הן בהופעתו היום והן ביתר הופ־עותיו.

ומתי הוא עושה זאת? כאשר הוא יודע שרוסיה היא היא זאת אשר עומדת מאחורי הגורמים המתסיסים ומספקים את המשא־בים לערבים ולכל שונאי ישראל.

לא מדינת ישראל אשמה ביחס שנוצר בין ישראל לרוסיה. ישראל זכרה תמיד לציין בהערכה את עמדתה של רוסיה בעת ההכרזה על כינון מדינת ישראל, ידעה לציין בהערכה את עזרתה של רוסיה כאשר מדינות ערב יצאו עם קום המדינה למלחמה נגדנו ורוסיה סיפקה את הנשק להגנתנו.

אי לזאת מר וילנר, כחבר כנסת במדינת ישראל, היה צריך לקבל עליו תפקיד הרבה יותר רציני וחשוב אילו לא היה לפה לרוסיה להתסיס ולהסית כאן במדינת ישראל אלא להיפך, להיות זה שינשר בין ישראל לבין רוסיה ולהחזיר את היחסים כפי שהיו עם קום המדינה.

(דברים בכנסת)

המודיע — עמ' ה'
יום ו' כ"א אייר מ"ו

הרב בנימין שצ'רנסקי

הצעה לקיום בחירות באגודת ישראל

פנקס בוחרים ייערך על פי מפקד חברים משלמי מס חבר

לא נוכל להתכחש לעובדה, כי נתונים אנו במשבר קשה, שפוקד את "אגודת ישראל" היקרה לכולנו. גלוי וידוע לכל, כי מוס־דות התנועה משותקים במשך שנים אחדות, כי כל המסגרות הארגוניות מעורערות ואף מתפוררות, כי רבבות חברים מן השורה אבדו לחלוטין את אמונם בגוף זה, שנשא בגאון את השם שטבעו לו מיסדיו הקדושים "אגודת ישראל".

כל מי שאגודת ישראל היתה יקרה לו אי־פעם שכן בה מצא הוא לעצמו מסגרת אידיאולוגית־חנוכית־חברתית, שואל היום בספקנות ובדאגה: "מה יהיה??" לאסוננו, במצב החולני המשפיל, שהגענו אליו, אין אף איש מהשואלים מאמין, שיש תשובה על השאלה.

בלב כולנו פועמת ההכרה, שיש צורך דחוף לשקם את התנועה המתפוררת, לארגנה מחדש באופן שישוב לה האמון של היהדות החרדית.

במה תלוי אמון של חבר מן השורה בתנועה? במחשבה, שאינה פועלת על דעת עצמה למען אינטרס זה או אחר, אלא רואים בו, הפרט הקטן, מכל חוג ומכל זרם, שותף מלא לפעליה. יחד עמו, עם בא כחו, דנים בנושאים העולים על הפרק, בדעתו מתחשבים ואת גישותיו שוקלים בכובד ראש. לא יכולה תנועה לבקש את אמון הציבור אם מזולזלת היא עצמה בציבור זה, אינה משתפת אותו בשיקוליה ובהכרעותיה, ופועלת תוך התעלמות גמורה מדעותיו, לעתים בניגוד מוחלט לרצונותיו.

כשקמה התנועה לקול קריאתם של קדושי־עליון, ובראשם האדמו"ר מגור וה"חפץ חיים", האדמו"ר מצורטקוב ורבי חיים עוזר גרודזינסקי, התקבצו ובאו עשרות אלפי אנשים מכל העדות, הזרמים והחוגים. הצטרפו בלב אחד, כאיש אחד, מתוך הראות מוחלטת, שאין אף לגוף אחד מתוך הכלל הגדול איזה אינטרס אישי־בלעדי בתנועה זו! כל כולה קמה למען כלל ישראל, כפי שביטא זאת רבי יעקב רוזנהיים בנאום הפתיחה בועידת קטוביץ: "וזאת היא אפוא משמעותה של "אגודת ישראל", לעורר לתחיה את גוף כלל ישראל, שזה כמאה שנה נשדדה ממנה נשמתו, להחז־יר לו את נשמת־חייו ולהבריא את כל אבריו, למען יוכלו לפעול בהתאם לצו נשמתם".

מתוך אמון מלא במלים מרגי־שות אלה קמו חסידים ותלמידי ישיבות, בחורי השטיבלעך והכו־לים, מגידי שעור ובעלי מלאכה, מקימי תנועת־המוסר ויושבי בית־המדרש של החיטים הצטרפו בהתלהבות לתנועת "אגודת ישראל". האמת, שבקעה מגרונם של מיסדי "אגודת ישראל", שכנעה כל יהודי ירא־שמים מכל חוג שהוא באירופה, מכל ארץ שהיא באירופה, להצטרף למחנה שחרת על דגלו, כיהודה המכבי בשעתו, את המלים "מי לה' — אלי"! עמלי יום, פשוטי־דרך שאינם עוסקים באידיאולוגיה ואף לא מתאמצים להבינה יתר על המידה, נמשכו לשורות התנועה מכח הלהט שהקרינה זו ללוחם למען האמת האחת בעולם.

בועידת היסוד של התנועה שמעו כל אלו גם יחד את המלים, שיפה כחן היום אולי יותר משהיה יפה כחן בשעה שנאמרו: "במחנות היהדות התורדית הכל תובע בתוקף לאיחוד ואחדות, לעזרה ולה־שלמה הדדית, למען יקוים בנו כאז במעמד הר־סיני: "ויחן שם ישראל נגד ההר". ששים רבוא נפשות התמזגו כאיש אחד. גם על דגלה של "אגודת ישראל" אנו רוצים שיתאספו כל מחנות חלקי היהדות החרדית, וכל אחד מהם יקדיש את כוחותיו ואפשרויותיו לטובת היעד האחד, המקיים גם כעת את אחדותנו".

דוקא מלים עתיקות אלו יוכלו לחלצנו מהמשבר הקשה, הפוקד אותנו היום. עינינו הרואות, כי מחנות חרדים היו ביהדות החר־דית מאז ומעולם. כל אלו מסוג־לים היו להתלכד למען רעיון קדוש, דוקא אם נקרא כל פלג לתרום מכוחו המיוחד לו למען הכלל כולו. כמו בימים ההם כן בזמן הזה רבו החוגים במחננו, אלא ששטן המחלוקת סמא את עינינו לראות את הברכה הגדולה, שיש דוקא בהתפשטות זו של המחנה החרדי.

בכרכים החיצוניים, שבהם לא היתה לנו דריסת־רגל מעולם, פועלים היום אחינו, המשיבים לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. אדמו"רים הקימו חצרותיהם גם בישובים רחוקים וישיבות קדושות תקעו יתד גם בעירות קטנטנות. לכל אלו יש מקום בתנועה שלנו, הם יתקבצו ויבואו למחנה האגודאי הגדול, אם אמנם ידעו בודאות, כי שליחי הצבור במחנה זה מיצגים כל אחד ואחד מהם, ואינם פועלים רק בשם אינטרסים כתתיים צרים ואנוכיים.

בישיבת הועד הפועל בלונדון הגשתי הצעה מפורטת לדרך בחירתם של נציגי הצבור שלנו, אלא שלצערי ולאכזבתי לא דנו בהצעתי עד עצם היום הזה. צר לי, על כי מאבדים אנו זמן יקר ביותר בהפרחת רעיונות שוא בדבר דרכים להבראת "אגודת ישראל", ובהעלאת "מרשמי פלא", שאינם אלא מלים נבובות מכל תוכן, מתחמקות מכל אחריות.

בטוח אני, שלא נוכל להבריא את "אגודת ישראל" אלא בצע־דים עניניים שקולים ומחושבים ובגישה אובייקטיבית לחלוטין.

בתחילו והחימו מציע אני הצעה, מתוך הכרה שמועצת גדולי התורה היא הגוף העליון שלה, ועליה כתב לעת יסודה מורנו, רבי יעקב רוזנהיים: "זו פעם ראשונה בתולדות ישראל ניצב מחדש לפני גדולי ישראל במסגרת מועצת גדולי התורה הכרח האחריות העליונה לפני האומה כולה, וחובת קביעת דעת תורה במשותף".

צו השעה הוא לערוך בחירות פנימיות לועידה ארצית של "אגודת ישראל" בארץ ישראל. בחירות הוגנות, צודקות וישרות (אשר תנאיהן יפורטו להלן) הן המפתח האחד והיחיד לחלוץ התנועה מתהום ההשפלות והמ־שברים. אין ספק, שאם אמנם נצליח בעז"ה לערוך את מפקד החברים הקודם לבחירות ואת הבחירות על פי כל כללי התקנון, יוכלו למצוא את מקומם בתנועה פלגים פורשים, קבוצות שעמדו מן הצד עד כה, חוגים שראו עצמם מקופחים, ועוד חברים אלמונים רבים, שחשו, כי אין להם יצוג במוסדות התנועה.

בראש הגוף המפקח על תהליך ההבראה יעמדו 3־5 דיי־נים, שפרשו לגימלאות: הם יצרפו לגוף זה אנשי חוק ושומרי־סדר, כראות עיניהם, בתנאי שאלו לא היו חברים במרכז "אגודת ישראל" או בועד הפועל העלמי של "אגודת ישראל", לא כהנו כממלאי מקום במוסדות אלו, ואף אינם תופסים שום עמדה דומה בהווה.

הבחירות יערכו בהסכמת כל חברי "אגודת ישראל" בתנאי מפורש, שרק בקולות 90% לפחות מחברי הועידה ניתן יהיה לבחור כל מוסד או ועדה לאחר הבחירות. הן בועידה הארצית והן בכל מוסדות התנועה.

במפקד יתפקדו כל החרדים לדבר ה', הרואים צורך ב"אגודת ישראל" גדולה, חזקה ומלוכדת, ורוצים להיות חברים בתנועת "אגודת ישראל", ויחתמו על הצהרה כזו.

המפקד ישמש מקור יחיד להכנת פנקס בוחרים, ורק על פיו יקבעו בעלי הזכות לבחור ולהבחר לועידת התנועה ולהנה־לות הסניפים.

הבחירות תהיינה חשאיות, אישיות ומקומיות.

במפקד זה יתפקד רק חבר אגו"י או מבקש להצטרף לתנועה ואינו משתייך לכל מפלגה מדי־נית או פוליטית אחרת.

בפנקס הבוחרים יהיה רשאי להכלל: —

א) כל חבר אגו"י המשלם את מיסיו במשך חצי שנה בדרך שנקבעה או שתקבע ע"י המוס־דות המוסמכים, אך אינו מפגר בתשלום מיסים בתקופה העולה על תשעה חודשים.

ב) חברים אשר יבקשו להצטרף לאגו"י במפקד ולהכלל בפנקס הבוחרים, יהיו חייבים בתשלום מס חבר עבור ששה חודשים שיקבעו ע"י ועדת המפקד והבחירות ותשלום זה יבוצע במזומן או בהמחאה, יחד עם טופס המפקד.

הבחירות לועידה תהיינה אישיות, חשאיות ומקומיות ומחולקות לאזורים בסניפים, ובלבד שבכל אזור לא יהיו יותר מ־2100 בעלי זכות בחירה.

ועדת הבחירות המרכזית תהיה מוסמכת לקבוע את אזורי הבחירה וכן תהיה רשאית, בין היתר, לקבוע כי אזור בחירה יכלול מספר סניפים או שסניף אחד יכלול יותר מאזור בחירה אחד.

מספר הצירים לועידה השי־שית לא יעלה על 500.

ועדת הבחירות המרכזית תהא רשאית לעגל כלפי מעלה או כלפי מטה את מכסת הצירים המת־קבלת לפי המעודד בכל אזור בחירה למספרים שלמים, לפי שיקול דעתה.

כתב המועמדות יהיה חתום ע"י המועמד ויצורף אליו כתב או כתבי תמיכה של מספר תומכים שלא יהיה קטן מ־25 תומכים. כתב התמיכה יכלול פירוט שם המשפחה ושם פרטי של התומ־כים, כתובתם, מספר תעודת הזהות של כל תומך והמספר הסידורי ברשימת הבוחרים (אם ידוע) וחתימת התומך.

כל התומכים חייבים להיות בעלי זכות בחירה באותו אזור בחירה שבו העמיד המועמד את מועמדותו, ויכולים הם לתמוך בכל מספר מועמדים באותו אזור בחירה.

כל בוחר יהיה רשאי לבחור בקלפי במספר מועמדים מתוך מכסת הצירים שנקבעה לאזור הבחירה שלו, לפי עקרונות אלו:

א) היתה מכסת הצירים עשרה, תשעה או שמונה, יהיה כל בוחר רשאי להצביע בעד לא יותר מאשר שלושה צירים מתוך רשימת המועמדים.

ב) היתה מכסת הצירים שבעה, ששה או חמישה יהיה כל בוחר רשאי להצביע בעד לא יותר מאשר שלושה צירים מתוך רשימת המועמדים.

א. בכל אזור בחירה יבחרו כצירים לועידה המועמדים שקיבלו את מספר הקולות הגדול ביותר באזורם, לפי סדר יורד ובלבד שלא יבחרו צירים במספר גדול יותר מאשר מכסת הצירים שנקבעה לאותו אזור בחירה.

ב. על אף האמור קודם לא יבחר כציר לועידה מועמד אשר קיבל פחות מעשרים וחמשה קולות.

ועדות הבחירות המקומיות ויושב הראש של כל ועדה כזו ימונו ע"י ועדת הבחירות המרכזית.

(המשך בעמוד י"ב)

לוח המודיע

דירה להחלפה להשכרה
להשכיר / להחליף דירת 3-5 חדרים בירושלים תמורת וילה או דירה במקום נופש בחו"ל דרום ארופה עם כל הנוחיות
מכ"ד סיון — כ"ה תשרי או חלק מהתקופה הנ"ל
לפרטים לפנות 02־631107

חדש!
שירות למזגנים ומקררים
מבצע לרגל הפתיחה
מלוי גז למזגני רכב 20 שקל
התקנת אזעקות למכוניות 80 שקל בלבד (כולל התקנה)
בית ישראל 43, ירושלים 02־810716

מכירה מיוחדת לשבועות!
שמלות לילדות מספר 10-14
אצלנו שמלות חגיגיות במחירי יום־יום
מפות יפהפיות
יום שני מ־5 עד 9 בערב
תורה מציון 14
כניסה ב' קומה 4
מספר מצומצם של בגדים לתינוקות ומספרים 5-6

מומלץ לימי הספירה
קלטות של נ.ש.מ.ה.
★ רבי עקיבא
★ אהבת הבריות
(מהדורת סיפורים א')
הפצה: רפאלי ב"ב

דירות ובתים

ירושלים

למכירה

★ ברחוב המ"ג 3 חדרים משופצת ק"ב דוד"ש 536805 אחה"צ

★ בבר אילן 2½ חדרים + 2 מרפסות ק"א, + טלפון. שטופת שמש (02)822044

★ במרכז 4 פ"א ק"ק מרפסות ענק שרותים כפולים + הסקה דירתית מחסן משופצת כחדשה 221986 מ־13:00 - 17:00

★ 3, בית וגן, שטופת שמש, בהזדמנות בלבנר 422439

★ ביחזקאל למכירה או בדמ"פ 3 + חצר + מגרש, מתאים למוסד. (02)826587

★ בשמואל הנביא, בשיכונים, דירת 3 חדרים, ק"ב, עליונה. 38.000, טל: (02)826843

★ ברמות ג', ליפשיץ, עסקה מצויינת!!! 4 + כיוונים + מרפסת 65 מ"ר + נוף מקסים!!! רק 80.000!!! (02)272710 מיידי.

בדמ"פ

★ בהזדמנות, בבר־אילן, 3, מסודרת + הסקה + ארונות + אפשרות קניה. מיידי (02)822167

בשכ"ח

★ בהזדמנות 3½ + הול + טלפון + מחסן שטופת שמש באלקנה (02)241334 (02)822650

בערי הארץ

אשדוד

למכירה

★ בת 3½ חדרים ק"ב ק. חסידי גור אשדוד טל: (055)58386

נתיבות

★ 3 חדרים בקהילה חרדית נתיבות מחיר 24.000 דולר טלפון (057)944053

בני ברק

למכירה

★ 3 חדרים ק"ב במרכז בני־ברק רח' אליעזר 3 בחדית (03)707243

להשכרה

★ 3 חדרים ק"א להתקשר בבוקר עד 8, בערב מ־9 (03)773208

★ להשכרה בק. הרצוג בחלת סירוקה דירת 5 חדרים ק"א ע"ע טלפון (051)884660

ביקוש דירות

★ מעוניינים לקנות דירה של לפחות 5־6 חדרים אזור זכרון מאיר או רמת אהרון כניסה לפני החגים (03)700617 (03)292720

כלי נגינה

★ אקורדיונים! מכירה, קניה, החלפה, כיוון ותיקונים. אבן גבירול 105 (03)247351

קייט

★ נופש למשפחות דתיות: בוילה ליד הכנרת ובבית בצפת. טל: (03)661371, (03)9362378.

★ דירת 3 ברחביה ליד שערי חסד 3 כוונים + טלפון להתקשר (02)630815

עבודה

★ לשי־עוגן בית מסחר לחלקי חילוף למכונות כביסה ותנורי אפיה ותקונים דרושה פקידה חרדית (02)539550

קורסים

★ בפתח קורס לציור בילאי 10-16 בצבעי שמן, באשז, פחם ועוד. (02)232029

★ "רינה" — חוגים לקרמיקה בתחביב או מקצוע מענין. כדאי לך לנסות (03)792710

מכירות וקניות

★ בהזדמנות חדר שינה קומפלט (סנדוויץ) מכונת תפירה תעשייתית PFAFF (02)826078

★ למכירה מערכת סטריאו "פנסוניק" חדשה באריזה בהזדמנות להתקשר בטלפון. (03)773208

★ למכירה מקרר קירור יבש אמקור 19 חום באריזה דגם 4350 ל' טל: 795691

★ למכירה בהזדמנות מכונת כביסה לידי קריסטל כחדשה. (02)814306

שידוכים

★ משרד לשדכנות לשם מצוה עם השתתפות בהוצאות לכל העדות והגילים וייס אברהם (03)794719

חדש — חדש
נסיעות למעינות המרפא
חמי עין גדי, וים המלח
יחלו מהשבוע הקרוב:
יום ד' כ"ו באייר (4/6/86) — נשים
יום ה' כ"ז באייר (5/6/86) — גברים
היציאה ממשרדנו בשעה 3.00 אחה"צ דרך ירושלים
מחיר הנסיעה 10 ש"ח בלבד
פרטים והרשמה במשרדנו
"סע בני ברק" רח' רש"י 3 ב"ב טל' 03־790712
כמו כן אנו ממשיכים בהסעות לחמת גדר

בס"ד
שובה ישראל עד ה' אלוקיך
לרגל המצב בו אנו נמצאים בשעה בה אנו זקוקים לרחמי שמים מרובים מבית ומבחוץ, הלא תזל כל עין דמע, בהעלותינו על לבבינו את היסורים ושפיכת דמים ר"ל שעברו עלינו ומשפחות שכולות נאנקות ביסוריהם.
נחפשה דרכינו ונחקורה בשל מי הרעה הזאת לנו.
כתוב בירמיהו: פנו אלי עורף ולא פנים. כשבאים לבתי כנסיות להפיל תחינותינו לפני מלכו של עולם, ובעוה"ר ישנם כאלה שאינם נזהרים מלדבר בבית הכנסת שיחת חולין ודברים בטלים, ובפרט בשעת התפלה וקה"ת וקדיש, שזה עוון פליל, וגורם ח"ו לקטרוג גדול כדאי' בספה"ק.
ובזוה"ק אי' שהוא כמראה עצמו שאין לו חלק באלוקי ישראל ח"ו, והנביא צווח, מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי. והכה צום אבהרהו? המערת פריצים הי' הבית הזה אשר נקרא שמי עליו אין זה כי אם בית אלוקים וזה שער השמים.
ואי' בספה"ק שגזירות ות"ח ות"ט הי' על שלא נזהרו מלדבר בבתי כנסיות, וידוע שבעל התוי"ט חיבר מי שברך מיוחד עבור מי ששומר את פיו בביהכנ"ס.
וכלו כל הקיצין. ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים ונא' ה' ילחם לכם "ואתם תחרישון".
ע"כ אנו פונים אל כל המוני בית ישראל די בכל אתר ואתר
לתקן את הפגם הזה הזועק עד לשמים,
ולהתעורר ברגש קודש ורחמים גדולים על כל בית ישראל ולקבל על עצמינו עומ"ש וישמע אלוקים נאקתינו.
כל רבני וגבאי ביהכנ"ס נקראים לעורר את הציבור
לקבל עומ"ש ולנהוג כבוד ויקר בבית ה'.
במיוחד בעזרת נשים
ובזכות זה יצילנו הקב"ה מכל גזירות קשות ואכזריות, ויקויים בנו פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים, ונזכה לשמוע קול שופרו של משיח צדקנו בב"א אי"ס.
המועצה הארצית לחזוק החנוך והדת באה"ק — ועד מורא מקדש ירושלים

נגרית המושב אשתאול
35% הנחה עד גמר המלאי
מהמפעל ישירות לביתך
מטבחים וארונות קיר מחומרים מעולים
הזמנות במפעל: חזי ובניו 02־912177
צלצל ונגיע לתת לך עצה עיצוב ומידות טובות

חיסול כל המלאי
ל־4 ימים בלבד
הנחות גדולות
בגדי תנוקות, שמלות, חלוקים וכותנות לילה
הכל תוצרת חוץ
כל ערב מ־8.30-10.00
רח' רעגן 3 קרית צאנז ירושלים

פוליש והדברה אחים פלבני
אנו נבצע עבורכם שרות נקיון הדברה ופוליש + הברקה + ווקס נקיון יסודי בביתכם
בשרות ובטיב המעולה של אחים פלבני
רשיון משרד הבריאות 616
★ יעוץ והדרכה חינם ★ שרות 24 שעות
עבודה מכל הלב
אחים פלבני רח' השמינית 22
לתשומת לב לקוחותינו מספר הטלפון הוחלף
המספר החדש 02־352683 (קשר אלחוטי)

בס"ד
"ישמע חכם ויוסף לקח"
א"ר אחא, מאדם יהא שלא יבואו חוליים עליו, מ"ט דא"ר אחא: "והסיר ה' ממך כל חולי" (דברים ז') - ממך הוא שלא יבואו חוליים עליך (ויקרא רבה ט"ז ה')
אם יש את נפשך לשמור את גופך במצב תקין ובריא, להשקיע מעט זמן בבריאותך ולחסוך הרבה מטרדות המגן, סירבוליו, מכאוביו ועייפותו, והרבה זמן וכסף שהיה ילך לרופאים ואורטופדים, השמח לשמוע על קורס נוסף שנפתח בקרוב
ל**התעמלות נכונה ונבונה**
ווהי הגוף הפועל סובה כ"ש: "מה שראוי שנתחיל בהנהגת הבריאות הוא ההתעמלות" (פרקי משה)
הקורסים נפרדים; מיועדים לציבור חרדי, לנשים ולגברים בכל מצב וגיל — ולצעירים (מגיל 13) לשיפור היציבה, הגמישות, ההרפיה, לשחרור מכאובים ולהנהגה נכונה ובריאה.
ע"י מורים מוסמכים, מנוסים, ויר"ש — בשיטה יעילה ובדוקה
לפרטים: טל' 420068 "גומל נפשו"

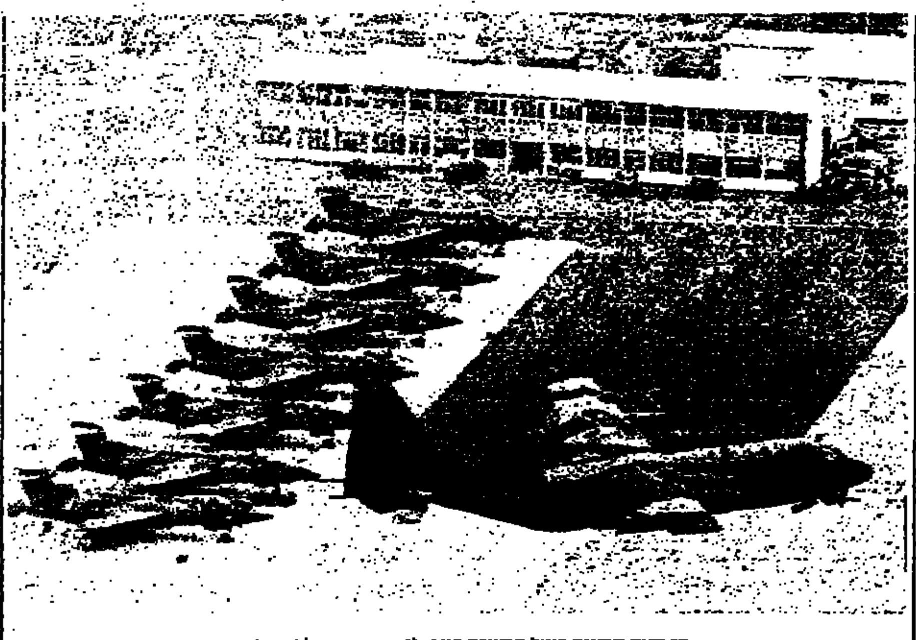
צילום: טייץ
מטוסים קרביים בנמל התעופה בגיברלטר בתמרון של סטו"ו.

השגריר פיקרינג:

ארה"ב תפעל עם ישראל במאבק לחיסול הטרור בעולם

שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג אמר, כי "ארה"ב תשתף פעולה עם ישראל במאבק נגד הטרור, כדי להפיל נגע זה מעל פני העולם".

השגריר דיבר בארוע לרגל מלאת 25 שנה למלון שרתון בישראל.

נשיא המדינה חיים הרצוג יצא בהזמנה אישית לאזרחי ארה"ב לבוא ולבקר בישראל וקרא להם להושיט ידיים לישראל, כדי להבטיח את הזכויות הדמוקרטיות של אזרחיה של ארה"ב — שפירושן תנועה חופשית בעולם.

את ההזמנה נשא עמו שר התיירות אברהם שריר והוא קרא זאת במעמד של הנשיא הרצוג בארוחת צהריים חגיגית שנערכה במלון שרתון, לרגל חגו.

שריר היה אופטימי ואמר שצפויים ימים טובים יותר לתיירות, ועם צאתו ביום ה' לארה"ב יסביר לאזרחי ארה"ב ש"הפחד אינו מצדיק את הימנעותם מלבוא לישראל".

שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג שנאם באותו מעמד אמר שארה"ב מחוייבת לפעול להדוק הקשרים בין שתי המדינות וציין שהתיירות מהווה נדבך חשוב בקידום יחסים אלה.

השגריר הטעים, כי ארה"ב תעשה הכל, כדי שהטרור לא ירתיע אנשים מלבוא לישראל ולא יפגע בחופש התנועה שהוא מעקרונות היסוד של הדמוקרטיה בעולם. הוא הזכיר את התחייבותו של הנשיא רייגן להילחם בטרור ואמר "ישראל יודעת להגן על אזרחיה, ואנחנו, ארה"ב נשתף פעולה איתה.

ממשלת צרפת תחוקק חוק תקיף נגד הטירור

פאריס — הממשלה הצרפתית החליטה על צעדים חדשים כדי ליישם את הקו הקשוח שהבטיחה נגד הטירור הפושה בצרפת.

דובר הממשלה אמר לכתבים בתום ישיבת הממשלה, כי החקיקה המתוכננת כוללת "הגדרה ספציפית ומדוייקת של טירור" ורשימה של פשעים במסגרת זו.

הוא הודיע כי החקירות של פעולות טירור ירוכזו בפאריס, והחוק המוצע גם יחייב לנהל את המשפטים בעיר הבירה בפני שופטים מקצועיים, במקום חבר מושבעים רגיל.

על פי החוק החדש, טירוריסטים או פושעים שימסרו מידע על שותפיהם, יוכלו להימלט מהעמדה לדין או ליהנות מהמתקת עונשיהם, אמר דובר הממשלה.

שר המשפטים אמר במסיבת עתונאים, כי כ־20 פשעים ספציפיים יוגדרו כפעולות טירור. (ע"ר)

השגריר הבריטי בראיון עם סוכנות עתי"ם:

ביקור מרגרט תאצ'ר בישראל-הצלחה כבירה

מאת כתב עתי"ם אריה מיידלס

שגריר בריטניה בישראל, ויליאם סקווייר, אמר בראיון עם כתב סוכנות עתי"ם בתל אביב, אריה מיידלס, כי ביקורה בישראל של ראש ממשלת בריטניה, הגב' מרגרט תאצ'ר, זכה להצלחה כבירה.

השגריר ציין, כי ראש הממשלה והוא עצמו הופתעו מאוד מקבלת הפנים הנלהבת, ביחוד מצד אזרחים מן השורה בעת הביקורים באשקלון וברמת גן. הוא הוסיף כי אומנם ציפה לקבלת פנים ידידותית, אך לא להתלהבות כזו.

מר סקווייר אמר, כי יחסי הידידות שבלטו בין הגב' תאצ'ר לבין ראש הממשלה שמעון פרס ויתר המנהיגים הישראליים, הוכיחו שהיחסים בין שתי המדינות מצויינים ואכן "נסגר המעגל" של האיבה מימי המנדט הבריטי.

השגריר מסר לכתב עתי"ם, כי כלי התקשורת בבריטניה סיקרו בצורה חיובית ונרחבת ביותר את הביקור. לדעת משקיפים בודאי עלתה פופולאריותה של ראש הממשלה בקרב ציבור הבוחרים היהודיים בארצה.

עוד אמר, כי לאחר השיחות שניהלה ראש הממשלה בישראל עם מנהיגים ישראליים ועם נכבדים ערביים מהגדה המערבית, תפעל בריטניה לקידום השלום, אך כנראה לא תנקוט יוזמה נפרדת חדשה, מחוץ למסגרת של הקהיליה האירופית.

השגריר בן ה־57 הדגיש, כי אמצעי הבטחון שננקטו בישראל היו יעילים ביותר, ולא היתה אף תקרית בטחונית אחת במהלך כל הביקור. הגב' תאצ'ר אומנם הביאה עמה 3 אנשי בטחון משלה, אך האחריות להצלחה היתה מוטלת, כמובן, על המדינה המארחת.

הגב' תאצ'ר בת ה־60, שנולדה לבעל חנות מכולת, הופתעה מאוד מהמתנה של העיר רמת גן — אריה, צבי וגדי — אשר נתנו למעשה לאיזור הבחירות של ראש הממשלה באנגלט־פינצ'לי בלונדון. מכיוון שחיות אלה מופיעות על הסמל של רובע זה.

הזואולוגית של ה"ספארי" ברמת גן מסרה לכתב עתי"ם, כי החיות יטוסו ללונדון, בכלובים וללא ליווי. לאחר התייעצות עם לישכת הגב' תאצ'ר ובמועד שייקבע.

בעת הביקור עסק בעלה של ראש הממשלה, דניס תאצ'ר בן ה־71. ששירת במלחמת העולם השניה כרב סרן בחיל התותחנים, בעיקר בתחום התעניינותו. מר תאצ'ר הוא רואה חשבון בדימוס והתעניין ביחסי המסחר בין שתי המדינות. בין היתר ביקר במפעלי "אסם" ובבורסת היהלומים ברמת גן, ונפגש עם חברי לישכת המסחר ישראל־בריטניה.

סקר בריטי: מפלגת הלייבור מובילה

לונדון — מפלגת הליבור הבריטית שבאופוזיציה היתה זוכה ברוב בבחירות כלליות לו נערכו היום, מתברר מסקר שפורסם השבוע.

לפי סקר זה נהנית מפלגת הלייבור מתמיכה של 40 אחוז מהבוחרים, 8 אחוזים יותר מהמפלגה השמרנית השלטת של תאצ'ר.

הברית של הליברלים וסוציאל דמוקרטים תופסת את המקום השלישי עם 26 אחוז.

הסקר העלה כי תאצ'ר איבדה את התמיכה של רבע מבין 13 מליון הבוחרים שהעלו אותה לשלטון.

מה למדה גב' תאצ'ר בישראל?

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר התפעלה מהנקיון בישראל, ומיד עם שובה ללונדון הורתה לשר לאיכות הסביבה לפתוח במבצע נקיון לסילוק האשפה ברחובות הבירה הבריטית.

כתב גלי צה"ל בלונדון מסר — כי בדרך מנמל התעופה היתרו ללשכתה בדאונינג סטריט, הבחינה גב' תאצ'ר בכמויות גדולות של פחיות בירה ריקות, עתונים ישנים והפיסות סיגריות.

"אני מתביישת". אמרה לעוזריה, "ישראל היא מדינה צעירה וענייה, בעוד שלבריטניה יש תקציב ענק לצרכי נקיון". היא הוסיפה, כי לא רק ירושלים, אשקלון ורמת גן היו נקיות, אלא גם הדרך בין ירושלים לנמל התעופה בן גוריון. (עתי"ם)

שליט סוואזילנד לשעבר ל־7 שנות מאסר

באבאנה — שליט סוואזילנד לשעבר, הנסיך דלאמיני, הורשע אתמול בקשירת קשר במטרה להפיל פוליטיקאים יריבים ונידון ל־7 שנות מאסר, מסרו מקורות בבית המשפט.

קודם לכן הודיע המלך הצעיר החדש של סוואזילנד, מסוואטי ה־3, על שינויים פוליטיים מקיפים, ובין היתר ביטל את מועצת המדינה העליונה.

לא נמסרה סיבה לפיזור המועצה בת 12 החברים, הידועה בשם ליקוקו, ואשר שלטה למעשה בממלכה הזעירה זו שבדרום אפריקה, מיום מותו של המלך סובהוזה ב־1982 עד לעלייתו של מסוואטי על כסא המלכות בחודש שעבר. (ער).

עתוני מזרח ירושלים מבקרים את תאצ'ר

שני עתונים פלשתיניים במזרח ירושלים מתחו ביקורת על ראש הממשלה מרגרט תאצ'ר, על שהכריזה כי יש למצוא אלטרנטיבה לייצוג הפלשתינים בידי אש"ף במסגרת תהליך השלום.

העתון "אל־שעב". המשקף את עמדותיהם של פלשתינים מקומיים שמאלניים, כתב כי תאצ'ר "הכריזה מלחמה על אש"ף". העתון המתון "אל קודס" כתב, כי ההצהרות שהשמיעה בישראל היו "סטירת לחי בריטית חדשה לעם הפלשתיני".

העתונים הבריטיים "טיימס" ו"פייננשל טיימס" הגדירו את ביקורה של תאצ'ר בישראל כהצלחה יחסית.

מוסקבה: תאצ'ר היתה "שליחת וושינגטון" בישראל

ראש ממשלת בריטניה, הגב' מרגרט תאצ'ר, קיבלה עליה את התפקיד של שליחת וושינגטון "להגל ביקורה בישראל", סיפרה סוכנות הידיעות הסובייטית טאס.

הסוכנות הוסיפה כי ביקור זה "לא נבע כלל מרצון לתרום להגשמת שלום אמת במזרח התיכון". היא הצביעה על העתון הבריטי "דיילי מייל", לפיו חזרה תאצ'ר מישראל "בידים ריקות".

מזל טוב באסותא

אריה וחנה אונשטייר	בת
אדי ורות בן ישי (קפלוביץ)	בן
משה וענת צלל	בן
אהרון ונחמה גליק	בת
מאיר ורות נקנסקי	בת
שלמה ובורלי בן שחר	בן
יורם ואורלי לאור	בן
יעקב ואסתר דוניס	בת
אלי ואודי פרידריך	בן
ערן ומיכל הורביץ	בן
יצחק ואולה ארביב	בן
עזרא ושרון כהן	בן
שלמה ורות דביר	בן
אברהם וצפורה אברהם	בן
נורמן ומרל גוסקין	בן
יוסף וולנטין חישבי	בן
אודי וחנה אמיר	בת
איתן והלן בן מאיר	בן
מרדכי ואילה אורן	בת
אליעזר ומינה מרקוביץ	בן
שמעון ואסתר שריבר	בת
דוד וסובה זינגר	בן
אדרי וגנסי אודי	בן

גם לך מגיע אסותא 240 185

החוג לספרות שע"י מכון בית יעקב למורות ירושלים
נפתחים חוגים לכתיבה יוצרת לתלמידות כתות ג־ח.
בדבר פרטים טל. 02־423767

בטכניון מתכננים כבר את הדור הבא של ה"לביא" ומתחילים בתיכנון לוויינים

— מאת צבי ציפר, כתב עתי"ם —

מדעני הטכניון כבר עוסקים כיום במחקרים ובניסויים שיידשמו לצורך פיתוח דגמים מתקדמים יותר של מטוסי קרב ישראליים, בעתיד הקרוב כגון בדגמי "לביא 2" ודומיו. מטוס ה"לביא" עצמו יעמוד בשנות ה־90 בשורה הראשונה של מטוסי קרב בתקופה בעולם.

זאת אמר נשיא הטכניון פרופ' יוסף זינגר לכתבי תעופה שסיירו בפקולטה להנדסה אוירונאוטית ובמכון לחקר החלל בטכניון.

דיקן הפקולטה לאוירונאוטיקה פרופ' מנחם ברוך אמר, כי הטכניון יתחיל כבר בשנה הבאה בתיכנון לוויינים.

פרופ' זינגר הטעים בדבריו, כי מטוס הלביא אכן יטוס "ובעקבותיו תמריא התעשיה הישראלית".

"טוב עשתה ישראל שהצטרפה לתוכנית ההגנה האסטרטגית, המכונה "מלחמת הכוכבים", אמר פרופ' זינגר. הטכניון כבר הגיש לתוכנית מספר הצעות ושלובה של ישראל בנושא, יתרום רבות לפיתוח הטכנולוגיה ויפתח בפני המדע והמחקר שלנו גישה לטכנולוגיות חדשות ולמשאבים גדולים" אמר פרופ' זינגר. "אסור שלא נשתתף בפרוייקט הזה" הדגיש.

הוא הזכיר שפיתוח מטוס הכפיר בא כדי לענות על צורך בטחוני, ובמחיר סביר. הפרוייקט גרם להקמת תשתית תעשייתית רחבה מחוץ למסגרת התעשיה האוירית.

ההחלטה לייצר את הלביא מתבססת על השיקול שזו הדרך היעילה ביותר לנצל את הנסיון המבצעי של חיל האויר ולבנות כלי טיס, המתאים, לצרכים המבצעים של החיל. "נוכחנו לדעת שאי אפשר להגיע ליישום אופטימלי בפיתוח מערכות האוירוניקה על "פלטפורמה" זרה. כלומר, אי אפשר מבחינה הנדסית וכלכלית לפתח אוירוניקה ברמה הדרושה לחיל האויר, כשמרכיבים אותה על מטוס זר" הסביר פרופ' זינגר.

הוא סביר שלמרות הלחץ מצד התעשיה האמריקנית, הרואה בלביא מתחרה, כבר מאוחר מדי להפסיק את הפרוייקט.

הטכניון הגיש לתוכנית "מלחמת הכוכבים" כ־10 הצעות בתחומי החשמל, הפיסיקה, מדעי המחשב, שימושי לייזר להגנה ועוד. איזו הצעה שתזומן על ידי מנהלי הפרוייקט להגנה אסטרטגית בחלל, תגיע לטכניון בעוד כחצי שנה לערך, מסר פרופ' יעקב חמנת, ראש המכון לחקר החלל בטכניון.

תחנת מד"א בעכו, ששכנה במשך שנים במיבנה ישן ליד המשטרה, עברה למיבנה חדש, שהוקם ע"י העיריה בתרומת ידידי מד"א בצרפת ובבלגיה, אשר תרמו גם להקמתו של בית מד"א בנהריה.

קנסות כבדים על בניית בתים ללא מקלטים

מאת כתב צבאי

קנסות כבדים הוטלו על 11 תושבי אזור, שהורשעו בבניית בתים ללא מקלטים. כן נצטוו תושבים אלה על ידי בית משפט השלום בתל אביב שהרשיע אותם בעבירות על חוק התיכנון והבניה, לבנות מקלטים תוך 6 חודשים ולהרוס מיבנים בלתי חוקיים שניבנו על השטח המיועד למקלט.

במשפט הורשעו גם המהנדסים שהיו אחראים להקמת הבתים.

חוק התיכנון והבניה מחייב להתקין בכל בית מקלט המיועד לדיירים ולמבקרים. הגוף המקצועי העליון בנושא המקלטים הוא הג"א, ואילו הטיפול השוטף בתחום זה נמצא בידי כל רשות מקומית, האחראית גם לאכיפת החוק לבניית מקלטים.

הרשעתם של 11 תושבי אזור באה בעקבות תלונה שהוגשה נגדם ע"י יוסף פרוכטמן, בא כוחה של הועדה המחוזית לתכנון ובניה במחוז תל אביב ובעל מינוי מיוחד מטעם היועץ המשפטי לממשלה.

ראש הג"א מציין, שרוב הרשויות דואגות למילוי חובתן בצורה טובה מאד וכנדרש.

לא הושג הסכם על תכנית לעידוד היצוא

שר האוצר מתנגד לתכנית השר שרון

מאת סופרנו הכלכלי

הצמרת הכלכלית תתכנס בשבוע הבא לדון נוסף בדרכים לעידוד היצוא. זאת לאחר שבדיון בפגישה שנערכה אמש בלשכת ראש הממשלה לא הושגה הסכמה בדבר תוכניתו של שר התעשיה והמסחר א. שרון לעידוד היצוא.

שר האוצר ונציגי משרדו אמרו, כי תוכניתו של שרון היא בעלת עלות של כמאה חמישים עד מאתים מליון דולר לממשלה, עלולה להביא לציפיות לפיחות ולגרום להעלאת שכר לסקטור היצרני דבר הנוגד את עקרונות המדיניות הכלכלית.

שר התעשיה א. שרון אמר אמש, כי הוא תקוה כי תכניתו תתקבל בסופו של דבר ע"י השרים הכלכליים וראש הממשלה.

ראש הממשלה יפגש בימים הקרובים עם נציגי התעשיינים וההסתדרות לשמיעתם עמדתם בנושא היצוא.

מתוך דו"ח של בנק ישראל שיפורסם בקרוב:

שיפור בחשבון השוטף של קופת המדינה לראשונה מזה שנים רבות

העודף בחשבון נובע מהסיוע האמריקני במענק שוטף וחירום

מאת סופרנו הכלכלי

"לראשונה מזה שנים רבות הביא השיפור בחשבון השוטף לעודף בחשבון השוטף. עודף זה בסך של כ־1.1 מיליארד דולרים התבטא בכך שעודף היבוא של סחורות ושירותים ירד בכ־800 מיליון דולר ואילו ההעברות החד צדדיות עלו בכ־1.7 מיליארד דולר. דבר הנובע ברובו מהפיכת רכיב ההלוואות בסיוע האמריקאי למענק ומקבלת סיוע החירום. כך נכתב בדו"ח בנק ישראל שיפורסם ביום ראשון הקרוב.

בדו"ח נמסר כי בעודף יבוא הסחורות ושירותים יש משקל רב ליבוא הבטחוני הישיר הממומן ברובו ממענקים ולשירותי ההון. היבוא הבטחוני הישיר עלה בשנה שעברה ב־0.1 מיליארד דולר ואילו יבוא סחורות ושירותים עלה ב־0.4 מיליארד דולר.

לעומת זאת נמשכה הירידה שהחלה במחצית 1983 בעודף היבוא האזרחי למעט שירותי הון בסכום הדומה במשך השנתיים האחרונות וכך ירד עודף זה מ־2,656 מיליארד דולר בשנת 1983 ל־264 מיליון דולר בשנת 1985.

בדו"ח נאמר כי זהו שיפור מרשים ורצוף במאזן התשלומים אך יתכן כי חלק ממנו הוא זמני בלבד. עם זאת בעיות מאזן התשלומים אינן מושפעות רק מההתפתחויות השוטפות וחלקן הם תולדה של התפתחויות העבר. החוב החיצוני הגדול לוחץ בעוד יבוא שירותי הון של כ־4.9 מיליארד דולר ומשבר אמינות שהתבטא בתנועות הון ספקולטיביות. על פי נתוני בנק ישראל סך ההעברות החד צדדיות בשנת 85 שהגיע ל־5.1 מיליארד דולר הספיקו ויותר מכך למימון כל עודף היבוא שהגיע לכ־4 מיליארד דולר בגלל היבוא הבטחוני ועודף יבוא שירותי ההון.

הדו"ח זוכר כי חשיבותו של סיוע החירום האמריקאי בסך 750 מיליון דולרים היתה בהגברת האמינות כלפי פנים וכלפי חוץ ולא ביכולת לממן את עודף היבוא. אמינות זו מסייעת להפעלת המדיניות הכלכלית הכוללת הקפאת שער החליפין ללא יצירת ציפיות לפיחות גם אם יביא הדבר לאובדן יתרות עקב הרעה אפשרית בעודף היבוא.

מיליון גלויות נגד ואלדהיים יישלחו לנשיא רייגן

לוס אנג'לס — מיליון גלויות דואר תליהן צילומים של ד"ר קורט ואלדהיים במדי הצבא הנאצי ובתקופת שירותו כמזכיר כללי של האו"ם — יישלחו לנשיא רייגן על ידי אזרחים מכל רחבי ארה"ב, כדי לשכנעו להטיל איסור על כניסת ואלדהיים לתחומי ארה"ב בגלל עברו הנאצי.

בזאר
ועד נשים למען המרכז לחינוך מיוחד
למודי ה'
רח' המלך ג'ורג' 39 ירושלים
הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם...
לקראת החגים הבעל"ט
יתקיים אי"ה **בזאר**
ביום שלישי כ"ה אייר תשמ"ו (3.6.86)
משעה 13.00 עד שעה 9.30 בערב
וביום רביעי כ"ו אייר תשמ"ו (4.6.86)
משעה 10.00 בבוקר עד 10.00 בערב
באולם "נהדר" רח' מודיעין 3 ירושלים
(מול ישיבת פורת יוסף. ע"י רח' יוסף בן מתתיהו)
ספרית מנוסה לילדות תעמוד לשירותכם בין השעות 2.00-5.00
• בגדים • קסטות, שעונים
• בגדי ילדים וילדות • קוסמטיקה
• חומרי ניקוי • חורים באורונים במקום
• מגבות
ועוד, ועוד, ועוד!!!
— מחירים מפתיעים —
ההכנסות קודש למוסד
מודעה זו פורסמה באדיבות "נבל־וכינור"
המרכז לכלי נגינה קסטות ושעונים רח' יחזקאל 8 ירושלים

"מצעות"
רח' שטראוס 32, ירושלים
מבצע לשמיכות קיץ
רק 26 שקל
למביא מודעה זו

עור חלק לנשים
חזוק שרירי הפנים נגד התקמטות
עור הפנים בשיטה טבעית
בדבר פרטים לפנות
לאסטטיקאית לאה
טל. 03־797169

פאות 8 התמרוקות
Sheva's wigshop
רח' יבאיר 3 טל 02־245970
הפיאנית החרדית מהולנד עומדת לשרותך במכירה, עיצוב ותסרוקות של פאות
"ז'קלין" "גורגי"
"פורסט לידי" ו"יפה"
מספרה מיוחדת לבנות ואופנתית לנערות
שעות עבודה בין 10.00-14.00
ובימים ב' וד' לפי תאום טלפוני אחה"צ
תחבורה נוחה למקום קוים 3, 15, 11.

מיקסר "בוש"
5 חלקים
בלנדר, מטחנת בשר, מערבל, מקצפים, מסחטת מיצים
חוברת הוראות הפעלה בעברית

להשיג:
בחנויות החשמל המובחרות
סלון סיני, שמאי 12
(ליד מוניות אביב),
טל' 227626 ירושלים

צדיק יסוד עולם

עם הופעת הספר על פרשת תולדותיו ונפלאותיו של איש אלוקים קרוש ה' רבי שלמה מזוויהל זיע"א במלאת ארבעים שנה להסתלקותו בירושלים

מאת משה עקיבה דרוק

הכל תלוי במזל, אפילו ספר תולדותיו ונפלאותיו של איש פלאי זה שחי בתוכנו, איש פלאי קודש וטהור שאיננו ולא רק שמענו שמועות מרחוק. כותבת בכל הלי־כותיו והנהגותיו, שהלכים בינינו רבים כאלה שהם עדות חיה, ספר זה הופיע רק ארבעים שנה לאחר שנעקב מתוכנו ורבים מן האנשים אשר ראו בעיני הבשר שלהם את ההתגלות של רוח הקודש המדב־רת מתוך גרונו, הלכו לעולמם ומה שהיה ידוע להם, ירד אתם אלי קבר; וביניהם סיפורי מופת למאות ואלפים שלא טרח איש לאסוף אותם.

עד שנמצא גואל, בדמותו של הרב יהודה חנור, סופר צעיר שלא הכיר ולא ידע את האיש, שרבים כל כך חייבים לו כל כך הרבה, טרח, עמל ויגע לדובב זקני חסי־דים, שרוצים לאותו דור שזכה להתחמם לאורו ולשאוב הרבה השראה מן הדמות, שעליה אמר כ"ק אדמו"ר מהרי"א מבעלז זיע"א, כי שייכת לדורות שלפני שש מאות שנה.

נודה ולא נבוש, גם כותב השורות, שזכה לנגוע בשולי אדרתו וליהנות ממנו עצה ותושיה, היה מופתע מאד לראות שעלה בידיו של המחבר הרב דוד הדהר ללקט אוסף כל כך גדוש מלא מפז אל פז, סיפורים מרתקים ומפתיעים על הנהגה זו, המשתקפת מתוך שני הכרכים העבים, שבשניהם יש יותר משש מאות עמוד.

קשה היה להנתק מן הקריאה שכמעט נבלעה בנשימה אחת, כיון שיש בסיפורים לגרות את הסקר־נות הטבעית של האדם, וסיפור גורר סיפור שני, אולי מפני שכל אחד מהם עולה על זולתו במדה שיש בה לא רק לסקרן, כי אם גם להדהים בן דורנו, דור יתום הצורך למשענת. כי צדיק האיש שערך והעלה על הכתב, את כל אותם סיפורים שכותב בשער הספר. "כי אין לך בית בירושלים, שבימים ההם בהם חי בתוכנו — לא חתם בו תו של חיים וישע עוצמה כזאת של ענוה, חסד, קדושה טהרה, שהם הם דברו מתוך גרונו. ואף אנו יראים מן המראה המשתקף מתוך דפי הספרים, כי מי כמונו יקרב אל הקודש ללקט את רשפי האש הלוהטים ממזבח הטהור של אותו צדיק יסוד עולם. עד כדי כך שלא אחת נפל הספק בלב אם משימה זו איננה לפי כחותיו של אדם ואינם לפי דור זה, אשר רבים לא ידעו.

אולם מסתבר, שאין לך אדם שאין לו שעה, כי הרי הדברים לא באו רק לפאר ולרומם את דמותו של אותו צדיק וקדוש, שבחייו הלך בצידי דרכים בורח מן הכבוד ולא המזיק טובה לעצמו. האיש שעוד בתקופתו בגולה, היה לפלא תלפיות, שהכל פונים אליו, לבקש ממנו עצה ותושיה, להזכר ולהפקד מפיו הטהור. עלה לירושלים, והשיל את האדרת שפארה את שמו בכל תפוצות ישראל. חי בעילום עד שזרחה מחדש שמשו, וביתו הצר והדל נעשה מוקד שאליו עולים לדרוש בשם ה'.

מהי כפי שהתבטאה בדור הרביעי של שושלתא דדהבא זו, שכמסיח לפי תומו, העיד על עצמו שהיה שומר הברית מזה הדור הרביעי. מה נורא האיש הזה, אין זה כי אם זה איש אלוקים ושער השמים שממנו נאמרו דברים, כאילו נאמרו על פי אורים ותומים.

אם מטרתו של הספר, לפרוש מעט את הרלוק מגוללי חייו הק־דושים של רבנו זיע"א, לא היה מן המפריזים אם נאמר, כי שש מאות העמודים באו למלא חלל זה.

אם מרן בעל "חזון איש" זיע"א שרוח הקדש היתה שרויה בבית מדרשו, היה משגר אליו שליחויות בידי אנשים לקבל ברכה מפיו כדי להפקד פקודה של ישועה ורחמים, אם בעל "אמרי אמת" כ"ק האד־מו"ר מגור זיע"א, היה מבקש להזכירו בערב יום הכיפורים, אישים שרבים היו משכימים לפתחם ורבבות מצפים למוצא פיהם, נוכל ללמוד פרק אחד על דמותו, מהותו ואישיותו הנדירה, מה נענה אנחנו פשוטי עם אחרי־הם.

אין לנו הכוח ואין לנו הכלים לחקור ולדרוש מהיכן ינק כחות נפש כאלה, אולי צריך לחפש את התשובה בדבריו של האמורא הקדוש אשר תלה את יתרונו על חבריו מפני שהוא נשא אשה באר־בעה עשר שנים לחייו, כפי שעשה רבנו זיע"א.

אם למדנו, שסימנא מילתא, אי אפשר שלא להזכיר את התאר־יכים המגלמים בתוכם משמעוי־ות, שלא אנו מתיימרים לפרשם, כי אם להזכירם, מפני שיש בהם לעודד ההמונים שאין אנו פטורים מהם.

כבר הזכרנו, כי ביום זה שבו נקרא לישיבה של מעלה, נדמו התותחים ונכבו המשרפות [illegible] עד קיומו בימים ההם וכבר דרשו דורשי רשומות על הספירה, "יסוד שביסוד" שחלה ביום זה שכבו המאורות, ומי כמוהו ידע לשמור על "מדת הי־סוד". והרי הוא היה כולו הסתר ופשטות עד שמותר לומר עליו, כל העולם כולו ניזון בשביל רבי שלומקה ורבי שלומקה די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת. רק מי שראה זאת, כיצד היה מקיים בגופו ובנפשו במסכי־ות מקורית, את מאמרם ז"ל, כך דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא.

מי שזוכה שכף רגלו תדרוך על מפתן ביתו של אותו צדיק וראה כיצד הוא מקיים דרכה של תורה כפשוטה, לא התקשה למצוא תשובות לתמיהות שהתעוררו אצל כל מי שהביא אליו את הדבר הקשה.

מעולם לא היו גינוני מלכות על שלחנו, לא היה בו הוד והדר חיצוני, כפי שראה שלחנו של הסבא קדישא הרה"ק רבי מיכל מזלוטשוב זיע"א, אף על פי כן, המלכות השמימית היתה מרחפת בחלל ביתו הדל, בו מצאו לעצמם אכסניה כל מי ששמע את שמעו וצדיקת פזרונו. על פי הכלל, שאין עניות במקום עשירות, הרי לימוד חז"ל, איזהו עשיר השמח בחלקו, זו היותה העשירות הרוחנית.

ויפה הגדיר אותו אחד מן השר־ידים, אשר זכו להיות על ידו של אותו צדיק, ולראות מקרוב את ההתגלות של רוח הקודש, הגה"צ רבי אלי ראם שליט"א, שהוא עצמו מקור לא אכזב לאותם סי־פורי מופת רבים: "רבנו היה שלם בכל מיני שלימות, חסד עד הסוף, אמונה עד הסוף, קדושה עד הסוף, עד קצה השיעור וללא שיעור". בכל אלה היה גאון תקיף ורך כקנה, תקיף בכל עוז גבורה כשד השעה צריכה לכך, לעמוד על משמר קדשי ישראל ורך כקנה כשהוא משפיל עצמו כדי לראות לצרכיהם של אחרים לכלכל להם לחם לפי הטף.

ואין דמיון בין תקופת ההנהגה בזוויהל בעשרים וחמש השנים עד שעלה לארץ־ישראל ומאז שדרכה רגליו על אדמת הקודש לאחר שגזר על עצמו שלש שנים של העלם וכסוי, ספון וטמון מפני איש, עד שנתגלה על ידי ההשגחה העליונה, והוא נוטל שוב את שר־ביט ההנהגה, במיוחד בכל הנוגע לדברים שבפיקוח נפש. ועושה זאת בהחלטיות ללא כל סייג, מת־ייצב בגבורת הנפש נגד גדולי הרופאים, עד שאלה משתאים לדעת; מי זה האיש אשר יודע יותר מהם, להבחין במחלה ומזו־רה. וכשהם באים לראות באיש פלאי זה, עומדים נדהמים באיזה רמת חיים דלה הוא חי מתגייסים להחליף את הריהוט העלוב, אינם יודעים שביום מן הימים, מוצא הריהוט את דרכו לביתה של כלה עניה. שאביה מתקשה להשיג הרצאות לנשואיה והוא בא לתנות את צערו לפניו.

על פי מדת הענוה הטבעית שהיתה טבועה בנפשו, לא ידע הבריות, גדולתו התורנית שאותה הסתיר, אבל כשהשעה צריכה לכך, הוא מתייצב במלוא שיעור קומתו, כבעל מוח ולמדן מופלג, מדקדק בהלכה, וכאשר השעה צריכה לכך, הוא מתערב בקביעת [illegible] בשאלת קביעת זמן יום הכיפורים בשנגאי, מקום שם גלתה ישיבת מיר במלחמה, ואינו נרתע מלקבוע דעה, גם כאשר עומדת בניגוד לדעתו של גאון ההלכה בעל "חזון איש" וזאת מתוך אהבה ויראת הכבוד שהיתה שרויה בין השנים. יוצא הוא מגדרו לבקר אצל גדולי התורה והפוסקים להוכיח שיטתו. ומה שמפליא יותר, שאת השאלה מעורר, שהיא שאלה אסטרונומית הלכתית עוד לפני שהיא הגיעה לארץ השאלה מקצה הדרום. ובעת רצון הוא מסיח לפי תומו לאחד ממקורביו. "שכל אימורה בש"ס גלויה לפניו". ולא רבים ידעו על השיעור שקיים בחברותא עם אחד מגדולי הפוס־קים הגאון מטפליק רבי שמשון פולונסקי זצ"ל, והרב מטפליק מסכים לדעתו של הרבי מזוויהל, ואף טורח לתקן פסק הלכה שיצא מתחת ידו ומחזיר ממון לנתבע. ממון שהוציא מידיו שלא כהלכה. ובכסף זה עולה בידי אותו אדם לפדות את עצמו מבית האסורים הסובייטי.

תקצר היריעה לשרטט את הדמות כפי שהיא משתקפת מכל אחד מן הסיפורים שנכללו בספר, ואין ספק שיותר ממה שנכתב בספר אפשר עוד לספר. רבים מן הסיפורים והמעשים, ירדו לטמיון, מעט מאד ניצל והועלה על דפי הספר שבוודאי יקראו אותו רבים בצמא. וממה שנכתב ועלה על מכבש הדפוס, אנו למדים לדעת, מה גדול ומה קדוש היה האיש.

אם רוצים אנו לעמוד על המ־קור שממנו שאב, טרח המחבר ר' דוד הדר להציג לפנינו במלוא הדרה של אותה שושלת זהב, ששורשיה נעוצים עד למעלה בקודש בין תלמידיו של הבעש"ט זיע"א שמתחילה מכבוד של המגיד מזלוטשוב זיע"א רבי משהלה זי"ע שייסד את חסידות זוויהל, שהיותה אחת החצרות המפוארות. מחמשת החצרות של שושלת זלוטשוב בשתיל בקסדיה, שריד ממלכת קודש זו של שושלת זוויה־הל שקבעה מרכזה ומוסדותיה בעיר הקודש ירושלים והיא ממ־שיכה להתקיים ולהתפתח על ידי בן אחר לאותה שלשלת האדמו"ר רבי אברהם גולדמן שליט"א, ויש לה ישיבה אותה יסד מי שירש את מקומו של אביו רבי מרדכילה השני. בשם "בית מרדכי", הגה"ק רבי שלומקה זיע"א, שדאג לכל מסורה, כולל אברכים תלמוד תורה וישיבה קטנה ובית מדרש מפואר.

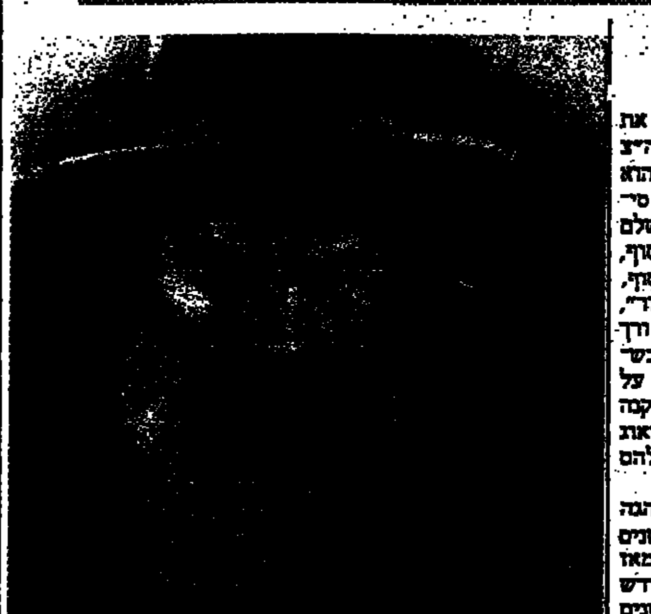

האדמו"ר השני לבית זוויהל היה כ"ק האדמו"ר רבי יחיאל מיכל שהיה דמות מיוחדת ומר־פלאה הוא נקרא על שמו של הסבא קדישא מזלוטשוב זיע"א.

השלישי היה כ"ק האדמו"ר רבי מרדכילה, שהיה גאון מופלג בתורה, אך מאומה לא יצא החוצה, שעליו אמר כ"ק האדמו"ר רבי שלמה מקרלין, עוד בהיותו תינוק בעריסתו, שהוא "יאיר את העולם", והעיד עליו שהוא "מקור האמת".

הרביעי היה הגה"צ רבי שלומקה זיע"א, שהוא הנושא לספר, האיש שמקום מנוחתו כבוד על הר־הזיתים, שבמשך 19 שנים היה סגור ומחוץ לתחום. ודווקא ביום שבו חלה ההילולא שלו כ"ז אייר פרצה מלחמת ששת הימים שמזכותה חזרנו לארץ נח־לתנו.

החמישי היה הגה"צ רבי משה גדליה זצ"ל, מי שהיה רבה של העיר זוויהל, נידון שם למוות על פעילות דתית. ניצול בנס, עלה לארץ, ואחרי הסתלקות אביו קבל שלא ברצון את ההנהגה, אותה ניהל רק תקופה קצרה מאוד.

השישי היה בנו הגה"צ רבי מרדכי זצ"ל שניהל את העדה ברמה, ובתקופתו הורחבה גבו־לותיה.

פרשת חייהם והנהגתם מוצאת ביטוי נאה בספר זה, שמוקדש במיוחד לדמותו של רבי שלומקה זיע"א שכבש מקום כבוד בכותל המזרח של החסידות ממשיכה מורשת הבעש"ט זיע"א.

בסוף הכרך השני נכללו פרקי תורה של הרה"ק רבי שלמה, זיע"א שנרשמו בחלקם הגדול על ידי נכדו הרה"ג רבי מרדכי זיע"א שהובאו לדפוס ככתבם כלשונם.

נגענו רק בקצה המזלג על החומר העשיר הכלול בספר זה בשני כרכים, ואידך, זיל גמור לק־רוא ולהתרשם.

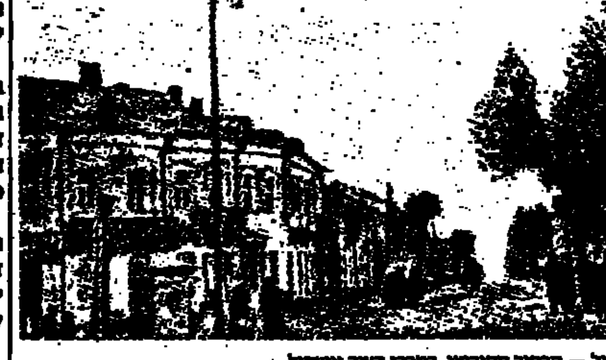

זוויהל — הרחוב המרכזי, במרכז העיר זוויהל

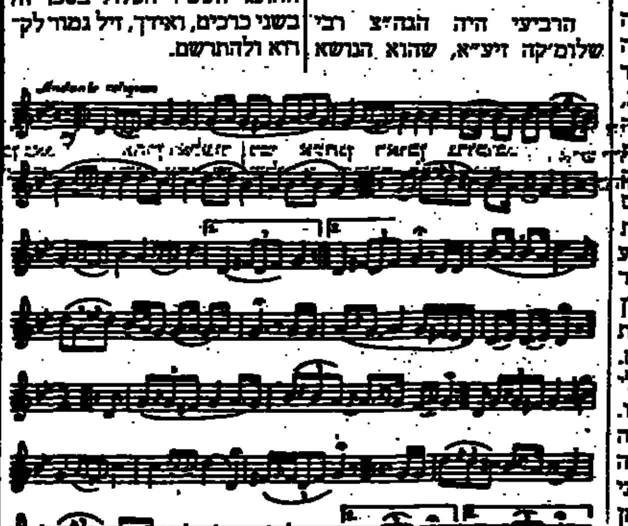

תווי הניגון הקדוש "המעורר רחמים רבים" של הסבא קדישא רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע.

ספר התורה של המגיד מזלאטשוב בידי האדמו"ר רבי מרדכילה זיע"א בתקופת שנות...

אולי התשובה לשאלה שהצגנו בפתח מאמר זה, מדוע לא נעשה הספר לפני שנים כי הרי זו היתה מבוקשם של רבים וטובים, כי הרי כבר עברו ארבעים שנה מאז נקרא לישיבה של מעלה, ביום בו נשתתקו התותחים ונסגרו הכבש־נים שבהם עלו למרום כל אותם מיליוני יהודים. התשובה נמצאת, אולי, באותו מאמר חז"ל שנדרש על ידי נינו ממשיך השושלת "שאין אדם עומד על סוף דעתו של רבו עד ארבעים שנה". (רש"י דברים כ"ט)

אין אנו רוצים להיות בכלל של "משיגי גבולי" ולכן נשתדל, ככל האפשר, לא להוציא דברים מן ההקשר שנקשרו בעשרים ושמונה פרקים, שכל אחד מהם הוא בב־חינה של תורה ולימוד היא צריכה. הלא למדנו, גדולה שימושה מלימודה, והמחבר הפותח לנו צוהר של הקודש המקדש, היה לו על מי לסמוך בבואו לעשות מלאכתו זו, והלא הוא הרה"ק רבי ישראל זיע"א מגור בעל "בית ישראל" שאמר לאחד מגאוני קרתא דשופריא, שמצוה לפרסם קדושתו של רבנו, למען ידעו דור דורות מידע בעניני ישראל קדושה

מרכז מוסדות זוועהיל

פרקי מופת מתוך אוצר גדול

"אוצר" מיוחד להוצאות נשואין...

סיפור שנרשם על ידי האדמו"ר רבי מרדכילה זי"ע:

אחד מחסידיו של רבנו, סוחר, בא ושפך את צערו לפני רבנו שיש לו שתי בנות שהגיעו לפרקן מציעים לפניהם שידוכים הגונים, אך ירא לגשת לכל הצעה שהיא, מאחר והוא שקוע בחובות גדולים, כפלים משווי כל הסחורה בחנותו, ובעלי החובות נוגשים. ואינו יודע לשית עצות בנפשו, כיצד יוכל לקבל עליו עול נשואין? ועיניו רואות וכלות לראות בבנותיו שהגיעו לפרקן ואין בידו להשיא.

— ערוך חשבון מדויק — מאזן — מהחובות שלך וערך הסחורות שבחנותך — הורה לו רבנו.

יצא, בדק ומצא שהחובות עודפים על הסחורה שבחנותו בשש מאות רובל כסף.

— לך ושדך את בנותיך בשעה טובה ומוצלחת! פקד עליו רבנו... יש "אוצר" מיוחד לנשואין מחוץ לחשבון. תוכל להשיג הלוואות לצרכי הנשואין, והאמן בבעל האוצר — השם יתברך — למלא החסרון.

לאחר מכן חזר שוב אותו חסיד בענין שידוך, ושוב שפך את מר לבו על מצבו הדחוק, כשבעלי החובות דוחקים ואין בידו מאומה, וכיצד יוכל לקבל עליו עול נשואין.

הזכיר רבנו מהשידוכים הקודמים, עת עמד להשיא את שתי בנותיו, ובקשו לערוך עתה שוב חשבון — מאזן — מהחובות שלו ערך הסחורה שיש לו. יצא שוב ובדק חשבונותיו, ומצא שהוצאות של נשואי שתי בנותיו הסתכמו בשלושת אלפים כסף, אולם חובותיו נשארו כשהיו, שש מאות רובל, לא התוסיפו ולא העדיפו.

נוכח עתה במו עיניו שהוצאות הנשואין של כשלושת אלפים רובל שלוה, פרע לו השי"ת לגמרי...

עתה הבין את דברי רבנו: שיש "אוצר" מיוחד לנשואין...

הצנורות נפתחים בשידוכים...

שח לנו הרב החסיד רבי דוד סגל שליט"א, מבאמני ביתו של רבנו:

— אמר לו רבנו:

— כשעושים שידוך צריך להכין מלבושים ("אויסקליידען"), ואם מזדמנת לפניכם לקנות דירה לעצמכם, יכולים גם אתה לקנות את הדירה... (מעגט איהר אויך קויפן...).

— אמרתי לרבי שכל הסכום שיש לו הוא בסך הכל כ־200 לי"ש (מתכוון לציין, שאין בידי האמצעים לכך).

— והנה בדיוק באו הציעו לפני בית במחיר של 250 לי"ש. דעתם של מומחים בעסקי תיווך ונכסי דלא ניידי היתה שאין הקניה כדאית.

הלכתי לרבנו לשאול בעצתו. נענה לי:

— קויפט, קויפט...! (קנה, קנה...!).

אמרתי לרבי: אבל אין לי די כסף לכך.

נענה לי:

— השי"ת יעזור...

אולם, המומחים בעסקי נכסי דלא ניידי, הכבידו את לבי, בפסקם שאין הקניה כדאית כלל, לפי כל החישובים המסחריים. היה זה מעט הכסף שהיה עמי, מאתיים הלירות, שחסכתי, בעמל רב, והייתי גם צריך להשתעבד במשכנתא כדי להשלים ההפרש, ולכן היה לבי כבד עלי.

ירדתי שוב לרבנו, ושחתי לפניו דעתם של יודעי דבר.

אמר לי רבנו:

— אנו יודעים, (מיר וייסען...), אל תצית להם קנה את הבית...

ואכן קניתי את הבית. לא הפסדתי, מכרתי את הבית לאחר זמן וקיבלתי תמורה הגונה עבורו... לא הפסדתי, ברוך השם...!

רבנו אינו נותן להתגרש....

הגאון רבי ראובן בנגיס זצ"ל, הגאב"ד של בית דין צדק של העדה החרדית בירושלים, קבע דעתו על זוג שצריך להתגרש. אולם רבנו השתדל בכל מאמצי כחו לא להביא לפירוד בין בני הזוג.

שאלו את רבנו מדוע הוא מתאמץ כל כך למנוע הגרושין, אין זה הגט היחיד בירושלים, יהיה גט נוסף בירושלים.

ענה רבנו:

— איך אוכל לתת להם להתגרש, ואני רואה שהם זוג מן השמים.

פעולות הצדיק — הכל ביישוב

בשעה שגזרו תענית בירושלים כנגד גזרה רעה, יצאו שני בתי דינים וקבעו ימים שונים לתענית. התענה רבנו בשני הימים. נמצאו מרגנים על אחד הצדיקים שבאו אנשים מבית דין האחר והכלכלו את מוחו למשוך אותו לצידם, לחתום שמו בהכרזת יום התענית שלהם.

אמר על כך רבנו:

— אַ צדיק פאר דרייט מען נישט די קאפ. (לצדיק, אין מבלבלים את הראש). וכששאלו את רבנו איזה יום יש להעדיף משתי התעניות, אמר רבנו, שבשניהם נפעל בשמים...

צנור ההשפעה.

ושח לנו הרה"ג רבי יעקב קודליק שליט"א שכאשר אביו ז"ל עמד לגמור שידוך אצל אחד מצאצאיו, נכנס לרבנו להתייעץ. רצונו היה, שהצד השני יקבל על עצמו, בנוסף להשתתפות בהוצאות הנשואין, גם נתינת "קעסט" לזוג, החזקת החתן והכלה, למשך זמן.

אמר לו רבנו:

— למה לך שההשפעה תעבור על ידי מישהו אחר? תן אתה "קעסט" וההשפעה תעבור דרכך...

מנחם גץ

איש האלקים

שירת חייו של מרן הגאון מהורנסטייפל זיע"א

פרקים נבחרים מתוך הספר "איש האלקים" שעומד להופיע לקראת יום השנה

הסופר החרדי מנחם גץ עומד לפרסם ספר זה שהוא פרי מחקר מעמיק על חייו ופעליו של הגאון הקדוש מהורנוסטייפל זיע"א שהוא חלק מסדרת ספרים חדשה שנכתבו על ידו על חייהם ופעלם של גדולי ומנהיגי הדורות האחרונים ביניהם: הרה"ק הרי"א מבעלזא, הגרי"ז מבריסק, ה"בית ישראל" מגור בקש"ת מסאטמר זיע"א ועוד.

המערכת מודה לסופר על כי נאות לפרסם פרקים, בעתוננו בהמשכים, ואנו נותנים כאן את הפרק הראשון.

א / בגלות אדום

כבשה בין זאבים

בואו-נצא לסיור ארוך ומרתק במרחבי מדינת רוסיה הענקית. נתחיל בתקופה שלפני כמאה וחמישים שנה. ברוסיה של מלך המדינה — הצאר ניקולאי הראשון.

חלק מעם ישראל, שבט גדול מן העם אשר לבדד ישכון — שה פזורה, שכן אף בגלות זו.

כבשה בין שבעים זאבים היה גורלו של עם ה' בגלותו, ואם בכל הגלויות כך, ברוסיה של המאות האחרונות — קל וחומר.

גזירות רבות ושונות שבקיומן נאלץ היהודי לשאת דלות ועוני, לגור בצפיפות איומה, לכוף ראשו בפני שליטים אכזרים וגזרות מרים, עד עליו בכל יום, אך בכל זאת, עם ישראל חי! — עם ה' המשיך לחיות בתוכן החיים שהתווה לו בסיני.

ישבו יהודים ב"תחום המושב" (במקומות שרק בגבולותיהם התירה להם הממשלה לגור) ונהלו שם חיים יהודיים, רובם עניים מרודים, וביניהם גם בודדים שהצליחו בחוכמת חיים לעקוף איך שהוא את החוק ולהתפרנס ברווחה — "גבירים", אך בכל זאת כלם כאחד היו מודים ומשבחים בכל יום לבורא העולם "שלא עשני גוי".

"הלכה היא בידוע כי עשו שונא ליעקב", אך בכל זאת בכל מקום ובכל זמן הצליחו יהודים לחיות את חייהם גם בצל השנאה של הגויים — בני עשו השונים.

ניקולאי הראשון רצה להיות שליט־יחיד ורב־כוח בארצו, הוא נהל את המדינה כולה בכוח הזרוע ובעריצות רבה, ובייחוד נהג בשנאה חעם כלפי אזרחיו היהודים. מדוע? לא נחקור — הן זוהי "הלכה בידוע!..."

בכל עת רקם מחדש של ניקולאי גזרות אכזריות נגד היהדות, ואחת מגזירותיו המרות ביותר היתה "גזירת הקנטוניסטים" — אשר רחפה על ראשה שנים רבות כחרב איומה.

מה היתה גזירה זו?

בצבאו של ניקולאי שרת כל חייל מיום מלאות לו תשע עשרה שנה עד גיל ארבעים ושלש, עשרים וחמש משנותיו היפות והצעירות הקדיש החייל הרוסי למולדתו. אימונים קשים, דם ואש ותמרות עשן — כך היה גורלו של בן רוסיה, בימים ההם.

הקצינים הרוסים, בעלי הדרגות החשובות בצבא, אלה שראו את עתיד ילדיהם אף הם בעבודת הצבא, בנו אז מחנות מיוחדים, "קסורקטינים", ובהם חיו ילדיהם כמעט מעת לידתם, הם למדו שם בבתי ספר מיוחדים וכבר בגילם הרך החדרה לתודעתם תורת המלחמה.

בקסורקטינים הללו הוכשרו הילדים להיות קצינים מאומנים ומחונכים, ואחר כך גם מפקדים נכבדים.

ביום מן הימים העלה ניקולאי הראשון, צורר היהודים, רעיון מרושע בלבו: אם יכניסו ילדים יהודיים בבאלו "קסורקטינים" מגיל צעיר ויחנכו אותם להיות חיילים טובים — הרי תצמח מזה טובה גדולה לרוסיה הגדולה. ראשית: יהיו בה פחות יהודים שומרי תורה — כי במחנה צבאי כזה הם ישכחו מהר את התורה ואת היהדות, ושנית: רוסיה תקבל תוספת כוח של חיילים מובחרים ונאמנים. [illegible] אמר ועשה. —

סיפורים מזעזעים רבים נכתבו על תקופה מרה זו, אבות ואמהות יהודים היו נתונים בחרדה מתמדת: למסור את הילד בן השתים עשרה לצבא — לא עלה על דעתם, אבל פחוד פחד יום־יומי — אולי לפתע פתאום יופיעו שליחי הצאר הרשע לקחת את הילדים בכוח?

ואכן ילדים יהודים רבים מאד נלקחו בשנים ההן בכוח לצבא.

אין לתאר את היסורים והעינויים שעונו שם ילדי ישראל, אוכל כשר לא היה בנמצא והיהודי הפעוט שהבין ורצה לשמור על מה שחונך בבית־אבא, סבל הן מחרפת רעב והן ממכות ועינויי גוף מצד המפקדים.

ילדים רבים נשברו, אחרים עמדו בגבורה עילאית, היו גם מקרים במחנות שמפקדים אכזרים הכריחו את הנערים להמיר את דתם ולהתנצר — והיו סיפורים של מסירות נפש על קידוש ה' מצעירי הצאן — ה' ינקום דמם.

הקנטוניסטים עברו את כל מדורי הגיהנום, שנים של "חנוך לצבא" בקסורקטינים ואחריהן עשרים וחמש שנים של שרות צבא, רק מעטים חזרו אחר כך הביתה שלמים בגוף ובנפש, ורק מעטים מאד מצאו ברבות הימים את בני משפחתם, שכן מאות עוללים נוספו מרורעות אמם.

גזירת הקנטוניסטים ששררה רבים מחיק הוריהם הרסה משפחות, גם ערערה את חיי הקהילות מכיון שביצוע הגזירה נעשה לפעמים בידי יהודים שנאלצו בפקודת הצאר למלאות את מכסות הילדים לקסורקטינים.

למעשה לא היה עיקר רצונו של ניקולאי בהכחדת גופם של ישראל, כרובם של צוררי ישראל בכל הימים היתה מלחמתו על נפשו של עם ה', הוא ניהל את מערכתו כנגד תורת ה' והאמונה בבורא העולם, וכדוגמתם של שונאי ישראל מדורי דורות אשר בידעם שאם גדיים אין תיישים, פעל נגד לימוד התורה בסגירת החדרים הישיבות וברדיפת הרבנים היושבים על מדין.

סכנת הגוף וסכנת הנפש

העם היהודי הכיר בצורר והוא עמד בגזירות באומץ רב, על כל גל וגל שטיפה עליו. הצאר הגדול ניקולאי שיכל לכלום תצה עמים ומדינות, לא גבר על אזרחיו היהודים המעטים, אדרבא אלה יצאו מתחשלים מן הגזירות ולימוד התורה פרה ורבה.

אך הנה הסכנה הרוחנית גברה דווקא בעת אשר שעבוד הגוף הוקל מעט — הרשע ניקולאי הראשון מת, ובנו אלכסנדר עלה על כסאו. הוא היה שונה מאביו. הוא הקל על העם כלו וגם על היהודים. כבר בראשית ימי מלכותו בטל את "גזירת הקנטוניס־טים" האיומה, ואף קצר את תקופת השרות בצבא לכלום — רוסים ויהודים לשבע שנים בלבד.

מרן זיע"א ליד הכותל המערבי מיד אחרי מלחמת ששת הימים. משמאלו בנו הגר"ח שליט"א

גם תחום המושב ליהודים נפרץ — לאנשים בעלי השכלה, לסוחרים עשירים ואף לבעלי מלאכה מיהודים הרשו השלטונות לאט לאט, לצאת לגור מחוץ ל"תחום המושב" שהוקצה ליהודים בימי ניקולאי אביו, אך דווקא הקלה זו הזיקה לרוח העם: יהודים אשר בשוליים שדעתם קלה שקודם נאלצו לחיות בין אחיהם היהודים. ולא יכלו לרכוש השכלה באוניברסיטה הרוסית — נשארו בהכרח קרובים לאורח חיים יהודי מקורי. — ועתה כאשר נפתחו השערים היו רבים שקפצו על המציאה — איש מהם לא התבונן חלילה לפרוק את עול התורה — היו מהם שהתכוונו רק לרכוש השכלה ולעבוד בעבודה מכובדת לפרנסה בעתיד; היו שרצו רק לשפר את תנאי החיים ולצאת מן העוני והדלות של תחום המושב, עברו לגור בשכונות הגויים.

נוסף להקלה זאת שפתחה פתח להתחבר ולהדמות לגויים, היו גורמים נוספים:

בשנים ההם, כאשר בגרמניה כבר עשתה ההשכלה שמות, היו כבר גם מספר ועוד של יהודים משכילים ברוסיה והם עזרו למלך־הצאר "טוב הלב", כביכול, לתכנן תכנית השכלה לכל יהודי רוסיה. הם דרשו שבכל חדר ילמדו את שפת המדינה — רוסית, יגבירו את לימודי החול ומתוך "צדקות" גם ללמוד כמה שעות תלמוד — גמרא בכל יום, אך רק מסכתות מסוימות שנראו בעיניהם.

חוקים מיוחדים נחקקו אז שחייבו כל מלמד להבחן בשפה הרוסית, והשלטונות בסיוע יהודים הללו שמכרו את נפשם, רדפו את המלמדים שלא עשו זאת.

כך הפכו ההורים הישיבות שלא קבלו את הדברים ונהגו כמאז ומעולם בישראל, לבלתי חוקים ונתונים תמיד בפחד ואימת דין המלכות, ומנהיגי היהדות והרבנים שידעו לשמור תמיד שמרו גם עתה על הצורה המקורית של החיים היהודיים ולימוד התורה המקורי, נרדפו בגזירות משונות.

ואם עד לימים ההם היה הרב המנהיג הרשמי של היהדות כלפי הממשלה, הרי החוק החדש חייב כל רב להיות מוסמך מטעם הממשלה — "רב מטעם", ולצורך זה יסדו השלטונות "בתי מדרש לרבנים" — שכמובן לא היו לרוח היהדות הנאמנה.

אף אלה מבין היהודים שבתחילה נתפשו להשכלה, להקלות ולנחיות, חושבו שכאשר יתקרבו לגויים תהפך השנאה לאהבה, נדהמו כאשר פרצו גלי הפרעות ביהודים בשנת תרמ"א. הרבה משכילים אלה הגיעו אז למסקנה [illegible] לא יתחשבו!...

— חלקם אכן שבו אל ה' בתשובה שלמה, וחזרו לחיק עמם, אך לאחרים שהסירו אז את מסוה הבושה מפניהם, קשתה מאד הדרך חזרה — הם לא הצליחו לחזור לחיים יהודיים ממש. ולצד ההרגש כי אכן יהודים הם, הוסיפו לחיות האורח חיים של גויים. יהודי מסוג וממין חדש נוצר אז — "יהודי חילוני" כפי שאנו רגילים לקרותו היום שאינו אלא מחלל תורה ודת אשר בזמן שבית המקדש היה קיים הוא היה מחוייבי סקילה או שאר מיתות בית דין, יהודים ששבו לעמם אך לא לדתם. הללו חלמו על הקמת מדינה יהודית, מדינה ככל מדינות הגויים עם שלטון שאינו יודע וגם מורד בתורת ישראל. הללו הם אשר יסדו את התנועה שנקראה "ציונות", וכך קוו לפתור את הבעיה הגדולה, "הבעיה היהודית" מאז ומעולם — את שנאת עשיו ליעקב. עד לימים ההם כמעט ולא נמצא יהודי שעבר עבירה בפרהסיא ובריש גלי. מחלל תורה עשה זאת בחדרי חדרים ובסתר, והנה עתה עולם אחר עלם משונה מעת היות ישראל לעם.

* * *

כזה היה אז מצבה של מדינת רוסיה בכלל ושל היהדות בה בפרט, הגלגל היה חוזר בה מפעם לפעם.

— כאשר אלכסנדר נהרג במלחמה ובנו מלך תחתיו, היו שוב שנים קשות ומרות לעם הרוסי, כמו הסבא ניקולאי, גם הוא היה עריץ. ודכא את ההמונים. המדינה עברה במאה האחרונה תהפו־כות רבות ומהירות, החל בצאר אכזרי ועריץ שדכא את בני ארצו. ובעיקר את אזרחיו היהודים בגזירות משונות כגון מגורים רק במקומות מיוחדים שבקצה העיר, האיסור לעסוק בפרנסות שונות ורבות, שהביא לפחד ועניות משוועת, ועוד ועוד.

כאשר עלה לשלטון קיסר נוח יותר, אשר הקל מעט בגזירות או התיר קמעה את הרשות לגור מחוץ ל"תחום המושב" ליהודים מסויימים, לעשירים, או מסיימי אוניברסיטה, וכדומה, הורגשה הקלה בלחץ, אך כאמור דווקא אז, היו יהודים שלא ידעו איך לאכול את המעדנים אחרי הרעב ומתוך שחשו רגש של תודה לגויים. נסו להתקרב ולהתידד עמהם, וצרות ישראל גדלו, תקו־פות אלה היו נוחות יותר, אך מסוכנות יותר! גם בתנק הפיסי שהצאר התיר מעט. הוא זמם בכך להכחיד את דת ישראל, כאשר לימינו עומד יועץ יהודי שונה מומן את תורת אבותיו וההשכלה היותה נר לרגליו ויהודיו תכנו תכנית כביכול איך להחכים ולהש־כיל את עם התורה.

כך, בלחץ כבד זה, נהל אז עם ה' את חייו ברוסיה הגדולה, כשהוא מוצא נחום ושמחה רק בדבר אחד: התורה והמצוות! ובאור של לימוד התורה וקיום מצוות בצר ובמצוק, מתוך עליות ומורדות המשיך לשמור את הזי סגולה שקבל מסיני.

הורנוסטייפל — עיירה יהודית ברוסיה

בעלי מלאכה ותלמידי חכמים — כלם נבגעים לרבי מרדכי דב, הרב והרבי — שאלה הלכתית, עצה נאמנה, ברכה לחולה או תפלה לרפואה שלמה — הכתובת בעיירה אחת היא: רבי מרדכי דב — רבה של הורנוסטייפל — הידוע בגאונותו בצדקתו ובענ־וותנותו — הוא כבודה של העיירה, הוא זיוה והוא הדרה.

כל מאווייה החיים סובבים כאן סביב הלב החם שפעם כאחת — הרב ובית מדרשו:

כאן החיים מתחילים וכאן הם מסתיימים כאותו נהר הסובב את העיירה שתתחיל בימינה ותסתיים בימינה כאילו העיירה היא היא כל כדור העולם וכל השאר שייכים לכוכבים וגלגלים אחרים.

יהודים מכל הסוגים, אף מאלה שלא זכו לצלול בעולמה של תורה, בעלי מלאכה וגם עגלונים, ובתוכם אפילו שואב מים הנושא על שכמו שני דליים כבדים ותופש בכבדות על השלג שלא יחליק חלילה, וסנדלר המבלה את רוב יומו בתיקון מנעלים, או פחח חגג שכל היום עמלים קשות לפרנסתם — לא נעדרים חלילה מתפילה בציבור או משיעור ב"עין יעקב" ואמירת תהלים יומית שהיותה להם כמו מים חיים על נפש עייפה.

מעטים מאד הם בעלי מלאכה בעיירה אך הרי הם חלק מן הנוף והוי החיים בה, שכן בלי "מילי דעלמא" אי אפשר לבצע את הנדרש לחיים, ועמם הרבה הרבה — תלמידי חכמים.

מי שהוא גם שוחט או חזן, אחר שהוא מלמד דרדקי, אך רובם התורה אומנותם.

ואילו בשבת — שבת קדש — כל "העולם" כאחד, ראשיהם חבושים כובע של שבת, גופם עטוף בגד משי מבהיק, והפנים מפיקות עליזות מיוחדת — "השבת נועם הנשמות" — פני כולם קורנות בזיוה של שבת, והרגלים מוליכות לבית הרב הצדיק המופלא רבי מרדכי דב, שהורנוסטייפל זכתה בו ונאותה עליו.

כך התנהלו בעיירה חיי תורה וקדושה, יהודים יקרים, בני תורה שאין להם בעולמם אלא ד' אמות של הלכה ותורה, ואחרים שבעתים מגיע כפיהם וקובעים עתים לתורה.

כל הזכויות לסיפור ולתמונות שמורות למחבר

מחלוקת על תוכניות לעידוד היצוא

בין משרדי האוצר והתעשיה

מאת סופרנו הכלכלי

משרדי האוצר והתעשיה חלוקים בדעותיהם, על התכנית שהוגשה לעידוד היצוא.

ראש הממשלה שמעון פרס יכנס ביומים הקרובים את נציגי ההסתדרות והתעשיינים לדיון בתוכנית לעידוד היצוא.

ראש הממשלה חזר בו מהת-מיכה שהעניק לתוכנית לעידוד היצוא שהגיש שר התעשיה וה-מסחר אריאל שרון. שר התעשיה אמר אתמול לפני חברי לשכת המסחר ישראל קנדה: "הופתעתי מהטיעונים נגד תוכניתי להגביר את היצוא, אינני מבין את הטענות שלדבריהם אין לתת עידוד ליצוא השולי החשש שיצואנים עלולים לקבל מהמדינה כספים שלא מגי-עים להם".

שר התעשיה הביע ביקורת על כך שתוכניתו לא התקבלה ואמר אני מצטער שלא היתה נכונות ליטול אחריות ולנקוט בצעדים נועזים שיכולים לתת פירצה משמעותית ליצוא.

שר התעשיה הוסיף, הופתעתי לשמוע שאין בישראל מצוקה של רזרבות מטבע חוץ ולפיכך אין צורך עכשיו בצעדים להגדיל הי-צוא.

סופרנו הכלכלי מעיר, כי משרד האוצר ומשרד התעשיה חלוקים בדעות בעניין תוכניות לעידוד הי-צוא. משרד האוצר מתנגד להעניק תמריצים ליצואנים שיגדילו את היצוא השולי שלהם וכן מתנגד להעניק פרמיה שער מוגדלת לי-צוא לצפון אמריקה כדי להעניק להם פיצוי השחיקה בדולר. כאמור הדיון בענין ימשך בשבוע הבא.

פוצצו בתי המחבלים שרצחו את דוד מנוס הי"ד

בתיהם של המעורבים בחטיפתו וברציחתו של החייל דוד מנוס הי"ד בכפר דיר בלוט שבשומרון, פוצצו אתמול בצהריים.

כתב עתי"ם דוד פרידמן מוסר, כי פיצוץ הבתים התאפשר לאחר שבג"צ דחה ביום שני האחרון את עתירתם של בני משפחתם של המעורבים בפרשה וקבע, כי בסמכותו של המפקד הצבאי ביהודה ושומרון להורות על פיצוץ הבתים.

הבתים שפוצצו שייכים לסאופיק איהברהים עבדללה, שעמד בראש החוליה ואשתו למיה מערוף חסן עבדללה בעלת אזרחות ברזיליאנית. הבית השני שנהרס שייך לחבר נוסף בחוליה — מוסטפה מחמוד קארעש.

כתב עתי"ם מציין, כי חטיפת ורציחתו של החייל דוד מנוס היו בחודש נובמבר 1984. כתב הא-שום נגד המעורבים בפרשה הוגש לפני 10 ימים לבית הדין הצבאי בשכם וההליך השיפוטי בעניין עדיין תלוי ועומד. מלבד הרצח של החייל דוד מנוס מואשמים חברי החוליה גם בהנחת שני מטעני חבלה באיזור המרכז, מטענים שלא התפוצצו. (עתי"ם).

לול
8 רגלים מעץ בוק
פלטה סנדביץ
85 ש"ח
במבצע!
עד גמר המלאי
יחזקאל 1 ירושלים

אמבסדור!
שירותי שילוח בינלאומיים
משלוח חפצים אישיים לחו"ל
★ העברת דירות בארץ עם אריזה
★ העברת משרדים
בית גיבור 116 ת"א, טל' 03-650039
03-650939

חינות שי ופרח
רח' חגי 5 פינת רח' יואל רם טל. 283835
מבצע מיוחד על שמני צרף
15% הנחה
שזירות פרחים ברמה גבוהה מפרחי ם: היים, משי וחנוטים
צמחים מיוחדים — הדרכה לטיפול נכון במקום
"מזל טוב"
הבן התארס? קבעתם חתונה?
בחינניית יסדרו לכם את הפרחים עם כל הלב
להה': אתי קורנפלד

קרמיקה לוי
תרסינה קרמיקה וכלים סניטריים
רח' ישעיהו 11 טל. 248314
אנו שמחים להודיע
על פתיחת החנות החדשה ועל מבצעים מיוחדים לכבוד הפתיחה
לרשותך קרמיקה, חרסינות וכלים סניטריים מיטב היצרנים, תוצרת חוץ והארץ
מחירים מיוחדים לבני ישיבות
תצוגה יפה ומרשימה במקום

חדר תפרח — אופקים
זקוק למלמדים.
לכיתות מכינה עד ה' (ועד בכלל)
לפרטים: טל. 057-924902

נהג "אגד" נהרג בתאונת דרכים

נהג אוטובוס "אגד חבילות" רון פפי בן 22 מנתניה, נהרג אתמול בבוקר, בהתנגשות בין האוטובוס לבין משאית בצומת פוריה.

כתב עתים בצפון מוסר, כי משאית מסוג סמיטריילר התנגשה חזיתית באוטובוס "אגד" חבילות סמוך לשעה 5.30 לפנות בוקר. נהג האוטובוס נהרג במקום ואילו נהג המשאית נפצע באורח בינוני והועבר לטיפול בביה"ח "פוריה" שליד טבריה.

סופרנו מוסיף, כי מחמת הת-אונה לא הגיעו עתוני הבוקר כולל "המודיע". לנקודות ישוב רבות בצפון.

ועדת הכספים אישרה הסדר התשלומים עם קופ"ח

מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' דן מיכאלי, הביע סיפוק רב מהחלטת ועדת הכספים לאשר את ההסדר שסוכם עם קופ"ח הכל-לית על פי דו"ח גדיש ואת החל-טת הממשלה להגיע להסדרים דומים עם שלושת הקופות האחרות, (לאומית, מכבי ומר אוחדת).

הסדר זה מתייחס לסדר התק-בות בעבר, התקציב השוטף, הסדר משטר תשלומים שוטף — הכולל בתוכו קיזוז של תשלומים עבור שירותים שהקופות מקבלות מהממשלה או מבתי החולים הציבוריים. (עשת).

ארה"ב מתנגדת ליישוב פלשים בשטחים

וושינגטון — ארה"ב הודיעה לשלטונות ישראל, כי היא מת-נגדת ליישוב יהודים יוצאי את-יופיה מהתנחלויות ביהודה ושומרון.

בתשובה לשאלה הודיע אתמול משרד החוץ האמריקאי, כי למיטב ידיעתו יושבו כמה משפחות של יוצאי אתיופיה בשטחים המוחז-קים בידי ישראל.

כזכור, מתנגדת ממשלת ארה"ב באורח כללי להקמת התנחלויות קשות בשטחים המו-חזקים, שכן וושינגטון סבורה כי התנחלויות כאלה מהוות מיכשול בדרך לכינון שלום צודק ובר קיימא במזה"ת. (עצ).

מנוי שופטים

הועדה למינוי שופטים בראשותו של שר המשפטים יצחק מודעי, החליטה אתמול בישיבתה על המינויים הבאים.

השופט הראשי של בית הדין האזורי לעבודה סטפן אדלר ימונה כשופט בית הדין הארצי לעבודה.

עו"ד אמנון כהן מירושלים ימונה שופט שלום באילת. שופט התע-בורה: אשר ארבל, חיים לחובצ'י-קי, משה שמאי, ימונו מינוי של קבע. (עתים).

פוטסטיק פלסטיק
שמירת הרהוט לשנים
ציפויי ניילון
לספות כורסאות וכסאות
עבודה מומחית
02-810072 ★ 02-525701

לקראת קריאת מגילת רות
מוצעים הספרים החשובים
מקורות רש"י
על חמש מגילות
הראיון
תוך מגילת רות לבני הנעורים עפ"י חז"ל והמפרשים
להשיג בחנויות הספרים
הפצה ראשית
"אור הספר"

צעיר חרדי נחטף ע"י בלשים ברח' הישיבה בי"ם

מאת סופר "המודיע"

דיירים ברחוב הישיבה בירושלים, פנו אמש נרגשות למערכת ובפיהם ספור על חטיפתו של צעיר חרדי שיצא לתומו מיכיבת "דבר ירושלים" ע"י נוסעיה של מכונית הנושאת תג זיהוי אזרחי. השכנים הנדהמים, פנו מיד למוקד המשטרה והתשובה שניתנה להם היתה כי לא מדובר בחטיפה, אלא במעצרו של חשוד. איש המשטרה אמר כי המכונית האזרחית שייכת לבלשי המשטרה — ואלו עצרו את הצעיר בתוקף סמכותם.

בתשובה לשאלת סופרנו, אמר דובר משטרת ירושלים פקד רפי לוי — כי מכונית הבילוש נסעה אמש באזור מאה שערים ונפגעה כתוצאה מידוי אבנים. הבלשים שישבו בניידת, לכדו את הצעיר ברחוב הישיבה כחשוד בזריקת האבנים ופגיעה במכוניתם.

ועדת הכספים לא אישרה הנפקה לבנק לאומי לפיתוח

בגלל שא יפת עדיין מכהן כיו"ר הבנק

ועדת הכספים של הכנסת דנה אתמול בהנפקות של בנק לאומי לפיתוח התעשיה ובנק המזרחי המאוחד. בעת הדיון מצא ח"כ רמון כי בתשקיף של בנק המזרחי אין החתימה של עו"ד המאשר את נכונות הנתונים. רק לאחר שנמסר לועדה מי הוא העו"ד אישרה הכפלת ההון של הדיבית של אג"ח מהנפקה זו.

נמנעו מההצבעה חברי הכנסת צבן, ארידור ורמון. ח"כ רמון הו-דיע שכל עוד לא ימלאו הבנקים את המלצות ועדת בייסקי הוא יעשה כל צעד פרלמנטרי כדי לעכב את פיזותיהם.

בעת הדיון בהנפקה של בנק לאומי לפיתוח התעשיה מסר נציג האוצר כי ההנפקה תעשה ע"י חברה בת אחרת "מימתים". ח"כ רמון אמר שזאת שערוריה שמסרו לועדה ללמוד את התשקיף הלא נכון. ח"כ ארידור אמר כי לפי התשקיף שנמסר לידי הועדה עדיין מכהן מר א. יפת כיו"ר בנק לאומי לפיתוח התעשיה וכי יש להודיע לציבור, בתשקיף, כי ועדת בייסקי לא קיבלה את גירסתו של מר יפת לגבי ויסות המניות והעדיפה את הגירסה של מר ארידור ופרופ' סדן. פירוש הדבר, לדברי מר ארידור, כי מר יפת ניסה להעליל עלילה.

ח"כ הרב אברהם יוסף שפירא, יו"ר הועדה, הודיע שהוא דוחה את הדיון בהנפקה זו עד לקבלת התשקיף הנכון.

יו"ר ועדות המים העירוניות:

יש לצמצם צריכת המים של הרשויות המקומיות

"יש לצמצם את צריכת המים לאלתר ב־10 אחוזים לפחות" — כך תבע ראש עירית חדרה, יחיאל כהנא, המשמש גם יו"ר ועדת המים של הרשויות המקומיות בארץ, ביום עיון שהתקיים במרכז השלטון המקומי.

במיפגש נטלו חלק יושבי ראש ועדות המים של הרשויות המקומיות בישראל. אנשי נציבות המים הסבירו לנציגים את הבעייתיות המיוחדת שנוצרה בשנה זו ואת הדרכים לשימוש יעיל במים והצורך בתיכנון נכון, כגורם לחיסכון במים. עוד עמדו על הדרכים להקטנת הצריכה העירונית.

יחיאל כהנא ציין, כי בד בבד עם מערכת ההסברה והשכנוע בכל הדרכים האפשריות, יש להטיל מיכסות והעלאת תעריפי המים מכמות צריכה מסויימת ומעלה.

"אם לא ייעשה הדבר מיד, אנו עלולים להשאר ללא מים לצרכים חיוניים ביותר" — הסביר כהנא. (עתים).

● ירושלים — ארגון פרקליטי המדינה והמשפטנים במשרד המשפטים פרסמו אתמול הודעה, שבה הם מוחים על הכוונה למנות משפטן מחוץ לשירות המדינה כיועץ משפטי מיוחד לשר המ-שפטים. (עתים).

דיונים בחיפה לקראת ההפגנה נגד חילולי השבת

יו"ר המועה"ד ציין פעילות חה"כ הרב שפירא שמנעה הפעלת הרכבל בשבת

מאת סופר המודיע

רבני חיפה וראשי הציבור הדתי במקום קיימו באחרונה שורה של התייעצויות בדבר התגובה הרצויה לנסיונות לפגוע בקדושת השבת. דיון מסכם בו הוחלט בין היתר על קיום הפגנה המונית באחד מימי החול — התקיים בבית השבוע במליאת המועצה הדתית בעיר.

הדוברים ציינו, כי עד לאחרונה עמדה עירית חיפה נגד כל נסיון להפר את הסטטוס קוו מעבר. למה שהיה מקובל עד לאחרונה בחיפה. לכן, פתיחת בתי הקולנוע שנעשה בעקבות פסיקה מפורשת של בית המשפט בעיר, עוררה את הצבור הדתי בחיפה לדרוש מראש העיריה לעמוד ולא לפגוע בסט-טוס קוו שהיה קיים שנים רבות.

ראשי הצבור בחיפה הבהירו כי הם מתכוונים לשלוש תגובות. הראשונה — ציבורית פוליטית. זאת ע"י גורם הכח הציבורי פוליטי של המפלגות הדתיות בכנסת כדי להביא לחקיקת חוק ארצי שיחייב את ראשי העיריות לעמוד על אכיפת חוקי עזר עירוניים בענין השבת.

הדרך השניה — הסברה. לצאת בהסברה מקיפה על ערכה וחשיבותה של השבת. הדרך השלישית — דרך המאבק הצי-בורי. זאת ע"י ארגון הפגנת הוד-הות המונית בהיקף ארצי, שתת-קיים בחיפה באחד מימי החול למחאה על חלולי השבת.

מר ישראל לבנון, יו"ר המועצה הדתית בחיפה, ציין בסיפוק במהלך הדיון את הפעילות שה-ביאה לסיכול הנסיון להפעיל את הרכבל בימי שבת ומועד. הוא העלה במיוחד על גם את פעילותו המעשית בנושא זה של ח"כ הרב אברהם יוסף שפירא, שיחד עם צוות משפטנים וכלכלנים שעבדו לידו הצליח להביא להסדרת הע-נין. "אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה", ציין מר לבנון.

הישוב החדש "גן נר" עלה על הקרקע

ישוב קהילתי חדש שישא את השם "גן נר" על שמו של ההודי הבריטי ברנט גאנר, עלה אתמול על הקרקע בשיפולי הר הגלבוע, בין עפולה ובנין.

הישוב הקהילתי הוקם כדי לאפשר לבני חבל תענך הסמוך, לבנות את ביתם בעמק. בשלב ראשון, יאכלסו את הישוב עם סיום הבניה 25 משפחות מתוך אתגר של כ־250 משפחות צעירות מבני החבל. (עתים).

בהלה בעקבות דליקה ב"אמקור"

בהלה נגרמה אמש בעקבות דליקה, שפרצה באחד מן התנורים במפעל המקררים "אמקור" ברחוב גיבורי ישראל בתל אביב.

הדליקה פרצה בתנור ואחזה גם בארובת האיזורור. למקום חשו כוחות גדולים של כבאים ומד"א בעקבות הודעות טלפוניות רבות, שהועברו למוקדי העזרה הראשונה.

אולם לאחר שהובהר, כי המדובר בדליקה קטנה, שכובתה עד מהרה, נותר במקום רכב אחד, שעסק באיתור האש ובמניעת התפשטותה. (עתי"ם).

תריסי א.ל.
עבודות אלומיניום ומסגרות ברזל
טל: 02-532386/539093
★ סגירת מרפסות
★ דלתות כניסה
ועוד
מבצעי הנחות לנביא מודעה זו
בימי ספירת העומר

הופשטיין
חותמת תאריכון עברי
לאחר מחקר של שנים הצלחנו לייבא כמות מצומצמת של חותמת תאריכון עברי כמוצר נוסף למשפחת התאריכונים מתוצרת fredel המובילה בענף החותמות בעולם, אשר תוסיף ערך ויוקרה למכתביך
★ מתאים ל־12 שנים
★ אוטומטי ללא צורך בכרית
★ מתחיפה קל, ברור וקי
להשיג בחנויות המובחרות לחותמות — אפשרות למשלוח בדואר.

בית החולים בקור חולים ירושלים
ברכות מזל-טוב
להולדת הבנים/הבנות

איזנברג משה וחנה	בת	הוכבי בנעמי וסובה	בת
אטאות דוד וחנה	בן	לוי אהרן ומרים	בן
אורתשטיין אילן ורדה	בן	לוין יהודה ורות	בן
אבוג'ל שמעון וירדנה	בן	מרמושטיין אהרן ואסתר	בת
אברשמי ישי ואורה	בת	משה יגאל ושושנה	בת
אלברסל איתן ולאה	בת	מזרחי אהרן ושושנה	בן
בן לולו דוד ואיבון	בן	סויזה משה וחנה	בת
בן חמו משה ולאה	בת	סיסן סוב שמואל ואהובה	בת
בורד ישראל ואסתר	בת	עלימה דן ובת שבע	בן
בן חמו עמרם ומימי	בן	עליוש בן ציון ויהודית	בת
בן לולו דוד ואיבון	בן	עייש אילן ואורלי	בת
בצלאל אלישע ומרים	בת	פרץ סלומון ודינה	בת
בנאשוילי אבולי ועשירה	בת	פרידמן מרדכי ורחל	בת
גבאי עובדיה ואירית	בן	פודדביניק יעקב ודינה	בן
חיטש משה ובתיה	בן	מרמורשטיין אהרן ואסתר	בת
ויספיש חיים וצופיה	בת	רייכמן אברהם ושרה	בת
דיס פסר וגילה	בן	לבינוביץ יוסף ואהובה	בן
ולס יצחק והדסה	בת	חסנר יצחק ופרידה	בת
ואמנו אברהם וכוכבה	בן	שסרק משה וברכה	בן
זלוניק יצחק ושיינדל	בן	שרייבר אליעזר וגיטל	בת
חי חיים וסימה	בת	שושן אברהם ושושנה	בת
סורצין שמואל ומלכה	בן	שינפלד יצחק ובלוסה	בן
כהן ירמיהו ויפה	בן	שריפיה מאיר ומרים	בן
כהן דוד ואביבה	בן	שחותי דניאל ושרה	בן

יזכו ההורים לגדלם לתורה לחופה ולמעשים טובים

"פאר התורה"
★ ירושלים: מא"ש 7
★ בני ברק: חזו"א פנת ר"ע
★ חיפה: רח' ברכוכבא פנת מיכאל
המבצע הענק
בהוצאת פאר התורה בעיצומו
לכל סוגי הספרים וספרי היסוד ב־5 תשלומים ללא ריבית והצמדה ובהנחה גדולה
תלמוד בבלי המפואר 20 כרכים 70 ש"ח כל תשלום
ש"ס פנינים המפואר 20 כרכים 38 ש"ח כל תשלום
שלחן ערוך 13 כרכים במיוחד לרבנים, דיינים ולומדי הוראה 70 ש"ח כל תשלום
שולחן ערוך 10 כרכים 52 ש"ח כל תשלום
טורים המפוארים 37 ש"ח כל תשלום
סט ירושלמי המפואר "הדר" 7 כרכים 36 ש"ח כל תשלום
רמב"ם הגדול והמפואר ביותר + כל ההוספות שאין לו מתחרה בכל הארץ 7 כרכים 25 ש"ח כל תשלום
הספר הח' "חקרי לב" 12 כרכים מגדולי הדור שלפני פנינו שכל גדולי הדור השתמשו בפסקיו בכל שטחי ההלכה מחיר מיוחד 30 ש"ח כל תשלום
ספרי רבי שמעון שקופ בפורמט בינוני ונוח ב־2 כרכים ★ מחיר מבצע 24 ש"ח ★
המכירה בכל החנויות לספרי קודש
★ האוצר היקר ביותר ★
★ את ביתך תמיד יפאר ★
★ אותך יעדן ויהדר ★
★ לביתך הביאהו מהר ★

לרגו
LARGO
יבמ IBM
המשווק מורשה לתחשב האישי של יבמ
המשווק האישי שלך
מרכז למחשבי IBM P C

מחשבים לעיבוד תמלילים, הנהלת חשבונות, כרטסות ועוד...
לרגו הראל בע"מ
אולם תצוגה רח' יפו 3, ר"ג, טל' 247041, 224818, 231942
מחלקת אספקה רח' יפו 6, ר"ג, טל' 224523, 242332, 247042

בס"ד
נגריות אדמון
★ ארונות מטבח
★ ארונות קיר
★ מזנונים
★ ספריות
כל עבודות — נגרות
במחירים נוחים ואספקה מידית
עברנו בשעה טובה
לתלפיות רח' יד חרוצים 5/16
טלפון 02-713999
אנו לשרותכם תמיד

מבצע יום הולדת
טורט שוקולד מצופה + 25 שקיות הולדת מלאות ב־30 שקל בלבד
רח' אגריפס 167 ליד ישיבת בלז טל. 244212
כשר למהדרין בהשגחת הבד"ץ
עוגות ועוגיות כשרות למהדרין באיכות טובה ביותר ובמחיר הזול ביותר
תוצרת מאפיות ויול ולמבר חלות ולחמניות
על כל קניה מעל 20 שקל כדור גומי ענק חינם

בית אקסלר
HOUSE OF AKSLER EST 1964 LONDON
בביקורכם בלונדון באו לקנות מוצרי איכות במחירים הזולים ביותר
בגדי ילדים ★ כלי מיטה ★ מגבות ★ מפות שולחן ★ תלוקים
256 Stamford Hill
London N16 6TU
Tel: 01-800 2573
המביא מודעה זו יזכה ב־5% הנחה!!

שידה
5 מגירות פלסקופית מעץ אורן
150 ש"ח
במבצע עד גמר המלאי
יחזקאל 1 ירושלים

טיולון איטלקי
2 שנים אחריות
בסך 80 ש"ח
מבצע!
עד גמר המלאי
יחזקאל 1 ירושלים

מכירה ענקית!!
של שמלות פרקטיות
(הבדים תוצרת חוץ)
ל־גן (עד מספר 6) מתפירה עצמית!!
במחיר מבצע!
מחסן מכירות, עמוס 8 י-ם
פתוח 1.30 — 10.30; 8.00 — 4.30

הנגר שלך!
"עמרם החש"
עברנו למעוננו החדש
רח' חרשי ברזל 1 אולם 15
אזור התעשיה תלפיות
02-711891
בצוע אחמות מסבח כפר, פורמיקה וחדרי שינה.
3 תשלומים שיקליים

לבקשת הרבים!
הרינו להודיע כי החנות
וויס הלבשה
רפפורט 39 ירושלים
פתוחה:
בימים: ב', ג', ה', ו' — 9:00-13:30
בימים: א', ד' — 16:00-19:00
לשרותכם

יריד צמחים "אתי"
לקראת חג השבועות (חג שבין מנהגיו הירק)
יתקיים אי"ה במרכז קהילתי נווה-חמד
רח' עזרת תורה 14 ירושלים
ביום ב' (9.6.86) אחה"צ עד חצות
ביום ג' (10.6.86) כל היום עד חצות
כדאי לבוא, לראות, ליהנות ולקנות

הפתעה נעימה לנשות ירושלים
ועדת ידידות למען ישיבת אופקים בנגב שמחה להזמינך ליטול חלק במסיבת נשים חגיגית. אשר תתקיים ברצות השם ביום ב' כ"ד באייר תשמ"ו 2.6.86 בשעה 8 בערב באולם מלון המרכז ירושלים
בתוכנית:
★ ד"ר ברמן — אירידולוגיה חקר הגוף דרך קשתית העין
★ הדגמת קישוטי עוגות ★ הגרלות מפתיעות
הישיבה ליד שולחנות ערוכים, במקום תוערך תערוכת חפצי אומנות
דמי כניסה 15 שקל
להתראות!
המארגנות

ברור כשמש. כרומגן
דודי השמש והחשמל הטובים ביותר בישראל.
ישירות מהיצרן לצרכן בהתקנה מיידית
אמינות אחריות איכות
חנות המפעל רח' אגריפס 111 י-ם טל. 246854, 225158
כרומגן קבוץ שער העמקים
חנויות המפעל
חיפה, אלנבי 3
תל אביב, רח' זמנהוף 14
03-281760, 03-287963
8 שנות אחריות + שירות בבית הלקוח, כולל פירוק הובלה והרכבה
העסק הנבחר השנה השישית ברציפות

מבצע חג שבועות
ביום שני 2.6.86 תתקיים מכירה של בגדי נשים וגם להריון
במכירה זו יהיה ניתן להשיג בגדי קייץ יפהפיים!
חצאיות, חולצות כותנה, שמלות, ג'ינס, חלוקים ועוד...
המכירה תתקיים במרכז הקהילתי "נווה חמד", עזרת תורה 16, ירושלים מ־5.00 בערב.

מטה אטלקית
מעץ בוק
★ כולל אחריות ל־5 שנים ★
החל מ־130 ש"ח
במבצע!
עד גמר המלאי
יחזקאל 1 ירושלים

"סלע"
הדברת מזיקים
רשיון משרד הבריאות 197
ללא ריח ובלי ריח ללקוחות
03-494936

מכון אור הספר
מלכי ישראל 41 י-ם
הבא ברכה לביתך
מחזור כלבו לשבועות
אכן כדאי לעיין ולראות מה מכיל המחזור ב־790 עמודים

תכשיטים, כלי כסף שעונים
Silver, Jewelry and Watches
הישר מבית היוצר!!

THE JEWELLER OF JERUSALEM · הצורף הירושלמי
שרשראות פנינים בעיצוב מרהיב במיוחד
מבצע
טבעות נישואין 17 ש"ח לגרם
9.30 — 13.00
4.00 — 7.30
7 Ben Hillel St., Jerusalem TL. 248099 .טל רח' בן הלל 7, ירושלים
תכשיטים בעיצוב אקסקלוסיביים במחזור

יצחק מתתיהו טננבוים

גרם המעלות / מעשה שהיה

אלמלא אורחיו של חג הפסח, אשר חתם את עונת החורף — בה היה שרוי בסבך עולמות כשהוא פוסע בין שני סעיפים — אפשר ולעולם לא היה קובי עובר את מסלול התשובה.

אותו חורף — רווי גשמים היה. הברושים והאלונים, שסככו על בתי הקיבוץ ושביליו כעבר פיהם ובשוריהם. השיח מעליהם על־שלכת שנהלו בביצה הרייכתית והציפו את הקיבוץ במרבד של בוץ ורטיים. האדמות החקלאיות, שרוות הבבל והשלחין, של הקיבוץ השוחר אשר השתרעו על פני המרחב במרחק קל לפאת מערב, הוצפו גם הם במי־גשמים ועתה רגביהם צופים ליבושת המים שמעליהם. לכגע החמים של שמש אביבית, עד שיבוא קובי ויצק בהם גרעיני הזרעים שישאו רצוץ־קנום ויצמיחו פרי אדמה — מאכל לבהמאיה של־מקום.

ימים ארוכים נפתחו ארובות השמים ומטרות עוז גרפו על אדמות השדות.

העבים השחורים טפטפו הרביבים נמהרו נמוך על פני האדמה ודחפו מימיהם על מרחבי המי־שור, אשר הפך לביצת עבק — מרחב מחיה לאין־ספור צפרדעים שקירקרו בחדווה והפרו את השקט שרבץ באפרוריתו על הביצה.

פניהם של החקלאים — ביניהם קובי הקיבוצ־ניק — השחירו כשחור העבים; ולפעו כזלעפת העננים, כשוב הוא החורף יתר על המידה, וכל יתר בבטול דמי...

חוש השתרבבה בליבו של קובי המחשבה: ישבא בשלי הסער הזה?!"

— — — אולי בכל זאת צודק הרב מירושלים ש"יש מנהיג לבירה"; אפשר יש ממש בדבריו שיש מי ש"משיב הרוח ומוריד הגשם"; יש מי... מישהו שהכוון עולם ומלואו ומסדר את היקום — — —

אולי ? ? ?

אך כל פעם שמחשבה מעין זו פקדה אותו באקראי מיהר קובי לנערה מרעיונו — "עוד אף אחד לא הוכיח זאת" — פסק לעצמו.

שבוע ועוד שבוע ממתין קובי עם גרעיני הזריעה ועדיין החורף בעיצומו. גם אם הגשמים יפסיקו להגשים את האדמות, גם אם המטרים שוב לא ימתגו בעת הדקיע יזהיר בתכול־עינו — הרהר קובי — עוד יעברו ימים מעטים עד שיגלידו בצקת העפרות ורגביהם ידובקו, עד שיתייבשו פניהם ויעלו קרום גלידי, עד אז עוד אפשר לקפוץ שוב לירושלים ו"להחליף דעות והשקפות" עם הרב.

כל אימת שקובי עזב את הקיבוץ הוא חייב להמציא "סיפור־כיסוי", כלומר, לבדות מליבו עילה ו"סיפור" לצאתו מן הקיבוץ, שיכסה על הסיבה האמיתית לאן ולהיכן פניו מועדות. הוא אינו אשם בכך — מאז עזבו יובל ודפנה את הקיבוץ והצטרפו למעגל החוזרים בתשובה, החלו החברים פרנוים אחר כל צעיר וצעירה שנעלמים פתע לשעות ספורות ובודאי אם לימים־יומיים.

לפיכך היה קובי זהיר במסעיו. הכל ידעו כי הוא בן־מחזורם של יובל ודפנה. ידידים טובים היו מנעוריהם, ומאז חזרו אלה בתשובה לא פסקו החשדות לרדוף אותו. "יש קשר סמוי בין שלישיה זו" — שחו בחרזה חברי המזכירות, שעקבו אחריו ובלשו בעקבותיו.

אבל לקובי לא היה כל קשר עמהם, הוא אינו יודע כלל היכן הם. גם אם יצר מגע עם רב ירושלמי עשה זאת מיוזמתו, מהגיונו שלו, מסקרנותו האישית, להיווכח אם הם צדקו בוויכוחים הארוכים על ענייני דת ואמונה, שבסיומם החליטו לצעוד את הצעד המכריע לכיוון "היהדות הישנה" — או אולי אין בדבריהם ממש.

קובי אינו רוצה להיות "גרורה" של יובל ודפנה, אך אינו יכול להינתק מהקשר הרגשי שהיה רקום בנפשו, משום כך לא מצא מנוחה מהמחשבה שלא פסקה להטרידו: "האם באמת צעדו יובל ודפנה בכיוון הנכון?, האם טוב להם אי־שם בין הדתיים?, האם הם מרוצים ממעמדם החדש?".

הסקרנות הציקה לו, ולא ויתר על הזדמנות לצאת מעט משיגרת חיי הקיבוץ ולהזין את רגשותיו במטען חדש של מידע על היהדות והאמונה הישראלית, באמצעות היוועדות עם הרב משך שעות ארוכות.

* * *

בדרך העולה מהשפלה ירושלימה, מכתף ומצונף אל תוכו, שוב לא נשא קובי עיניו על יפי הנוף, על הגיאיות ומבואות ההרים, על ההדריות והמשעולים, למרות שמאז ותמיד אהב אויר פסגות ומבואות בהרים.

מחשבותיו נשאוהו אל אותן תהיות רגעיות שהיו פוקדות אותו בקיבוץ והוא דוחה אותן על הסף.

בעלייתו לירושלים הוא כאילו התעלה עם ההתהוות והמחשבות. לא די שלא הירפו ממנו אלא שהן נדחקו בהתהויה, בחוסר ביתור שאת בשרעפיו, ומשום כך היו עיניו התכולות — שפופות, עמוקות בעפעפיהן, מעורפלות מעט ושוזפות מבט, כמראה אשר נבט באויר אותה שעת־חורף.

"בעצם — שאל את עצמו — לשום־מה אני שם פעמי לאותו רב, אשר אמנם חכם הינהו אך השיחות שבי ישדדו את מחשבותי... כלום מתכוון אני לחזור בתשובה, להיות דתי ולקיים מצוות?, לא! איני חושב על כך, אלא שאני חפץ ומשתוקק לדעת לאן ולמה פנו יובל ודפנה — האם בשל כך כדאי להסתכן?... אולי הוא, הרב החכם הזה, בכל זאת ישכנע אותי, עובדה! — זו הפעם החמישית שאני בא אליו לשיחה, ולמרות שמאז היכרותנו הראשונה, שאני עצמי יזמתי אותה לפני כמה חדשים; הוא שב ומצהיר ברורות שאין כוונתו לעשות ממני "חוזר בתשובה" — אני נמשך אליו יותר־ויותר...

— גם כעת איני יכול להסביר לעצמי מדוע אני חוזר אליו?! מה מושך אותי לאותו רב בשכונה הירושלמית הוותיקה, אשר אין לו הוד והדר, אך איזה חוש של חכמה ותבונה שיש בו פותח בי צוהר לעולמות עלומים, ואני יודע שהוא יצית ניצוץ נוסף בליבי?...

— אין מה לעשות נגד הרגש. ה"אני" שלי כנראה משתלט עלי ונותן לרגש לפעול ללא מיצרי השכל... אולי אנא אינו צודק כלל בתאוריות שלו, שבכלות הכל מקורן בעולם האמונה, ואינני מבין כיצד הן פועלות במציאות של חיי המעשה, אני וודאי נגרר אחרי גירויים רגשיים... מדוע יובל ודפנה עשו זאת — אולי?"...

אלא שהרגלים נשאוהו, הוליכוהו שסוע בין שני עולמות: עולמו של חולין ועולמה של תורה.

וקובי לא ידע. לא השכיל דעת שכל ניצוץ שנדלק, כל גחלת שהובהבה, כל זיק שניצות — נמשך לעליון והוא חוזר וניעור ושב ומתעלה.

הוא לא ידע. לא החכים בינה שכל הרהורון ועיר — ניצוץ, כל גחלתנת מהובהבת קלות — להב, כל שביבון זיקי — הצתה!

וכל ניצוץ יהודי שהובהב קימעא שוב אינו כבה, וכל להב קל בליבו של בן ישראל שוב אינו מועם, וכל שביב של אמונה מרים עיניים אל־על. ויהודי שהרים פעם עיניו למרומים, שנשא מבט אל שמים — שוב לא ישפיל מטה.

קובי לא יכול להסביר זאת לעצמו. הוא לא ידע סוד־ניצוצו של היהודי. מעולם לא אמר לעצמו: "אני יהודי", כ"ישראלי" — הציג עצמו והפגין זהותו. לאומיותו הישראלית הצטיירה אצלו בדיוק כאנגלי וצרפתי: אין דת. אין אמונה. למרבה יש לאום ותרבות...

הוא לא אשם בכך. כיליד קיבוץ חילוני לא שמע על יהדות מעבר לשורשיה ההיסטוריים, כצאצא לבני־שבט עתיק, שהסוציאליזם המודרני המיר את אמונתו ואת אורח חייו הגלותיים. הוא לא חשב שלהשתייכותו היהודית יש השלכה על אורחותיו הישראלית, או למהותו היהודית — כשם שאין באות להפריע לגיורי האנגלי ולסטיקן האמריקאי להתקבל כחברים בקיבוץ בזכויות מל־אות — כישראלים לכל דבר.

קובי לא ידע כיצד הגיעו יובל ודפנה למסקנה אחרת, אחרי תקופה קצרה של תהיות ותפתולי־חיים שלא מצאו להן מענה, עד שעברו את מפתן הדת והתרפקו על האמונה היהודית כמפלט אחרון לפני אבדן זהות מוחלטת. הוא היה שותף ללבטיהם של השניים אך נטש את המערכה בדיוק בנקודת המעבר, בסופו של התהליך שהביא לשינוי באורח חייהם.

עתה עושה קובי שוב את דרכו להבהב מחדש את הניצוץ, אותו ניצוץ שמטלטלו מאז תחילת החורף בין שני עולמות, ושב ומייסרו כל עת ששאלת הזהות העצמית שבה ומציקה לו.

והוא בטוח כי הגשמים שאינם פוסקים — כשבילו יורדים, כדי זמן לחשוב ולהרהר על אותן ניצוצי־אור ושאלות־זהות, שיסחפוהו — בלא רצון מדע — לרב הירושלמי.

* * *

השיחה נמשכה והתארכה שעות ארוכות.

הפעם שמע קובי שואל את עצמו אותן שאלות שהציג לפני הרב בשיחות קודמות: "מי אני?", "יהודי — מהו?", "חיים־של־תכלית" לעומת "תכלית־של־חיים" — שאלות שעד היום לא העלן על שפתיו, ובשעה שנשאלו מפי יובל ודפנה מצא להן מענה מעוטף באידיאולוגיה קי־בוצית. הוא הספיק להרהר בהן ועתה הוא מפנה אותן אל הישוב מולו.

הרב נענה לאתגר. השאלות שיצאו מפי האורח לא נתלו בחללו של החדר המלבני, שהאצטבאות והספרים העדשים אותן סובבות מלוא העין. הן נענו מיד, תוך כדי שליפת השאלה נזוקה התשובה, בדיבור שוטף וסמכותי, ללא כחל ושרק, גם לא בגמגום שפתיים ובהתרפסויות לשתיות.

העובדה שהרב ענה בבהירות המחשבה, בהגיון משולב עם מציאויות־חיים, שובבה לגמרי את מרצקתו של הצעיר.

אותן שאלות, אשר לילות וימים כירסמו בו ולא מצא פתחון־פה להשיב עליהן, לא לעצמו ובוודאי לא לזולתו, מצאו תוך כדי שיחה את פתרונן, בעוצמה ובבטחון, מפי מי שמוכיח שדעתו צלולה וברורה ואין ספקות ותהיות מבעיתות אותו.

— "לי אישית — נענה הרב — אין בעיות עם שאלות מסוג זה, בוודאי לא כפי שאתה מציג אותן. איני חושש מה"אני" שלי. הוא מבורר אצלי ואינני מטיל ספק כהוא־זה על שייכותו והשלכתו על תכלית החיים שלי... תוכך־חיי, משך עשרים וארבע שעות היממה ובכל יום ויום מימות השנה, מעיד עלי ועל שכמותי השכם והערב, כי אני — — — יהודי!

קובי הציץ מבט על הרב. מבט תכליתי, כמו מבקש למקד את הדברים בנקודה זו.

— "אם אתה מחליט שאתה יהודי — ממשיך הרב — אין לך בעיות עם ה"אני". הרב נתן פסק־זמן לצעיר לעכל את המשפט האחרון. שהה קלות בשתיקה, אותה ניצל ללגום מספל הקפה שהוגש לשולחן.

— "בעצם, מה חסר לך, קובי? — פתח הרב בשאלה ריטורית — מה רע בחיי קיבוץ, אשר שאלות כמו זהות באות על סיפוקן באידיאולוגיה מסוימת. הכי חסר לך משהו בקיבוץ בו אתה מועסק בעבודה ובמלאכה שאתה חייב לנבור בתוככי זהותך, לחפש שורשים, לתהות על אורח חיים ולהרהר על יהדות שמעבר לאידיאה — מה רע לך כל כך?!

— "לך טוב, אדוני הרב?"

— "טוב לי!. טוב לי ש...אפיקי מחשבותי נתונים ביני ובין קוני. עם חיי המעש שלי — אין לי בעיות. הא־בעיותיות שבחיים מתנעת מראש את הרע ממנו. אך לא זו בלבד אלא שטוב לי. טוב לי ששאלות מסוג זה שאתה מתייסר עמהן אינן מכרסמות בי. יש לי מנוח ממקומי בעולמו של מי שאני מאמין בו. אין לי מנוח מהכמיהה הבלתי־פוסקת להתקרב יותר ויותר אל היהודי שבי; אין לי רגיעה מהרצון והחשק המתמיד לשפר את ה"אני", שהוא קיים בתוכי במלוא ההזדהות הנפ־שית, אך עודנו וכוסף להיות מחוסן מפני עצת־יצר, אשר גם הן — חלק מהמערכת של ההתמודדות המתמדת על אותו חלק עליון שיש בקרב כל יהודי, שפעם הוא טמון ופעם חשוף — יש חלק כזה בכל יהודי"..."

— "גם בי?"

— "כן! — אין כל ספק בכך".

— "מה הוא החלק העליון שבי?"

— "עצם העובדה שאתה מתייסר עם ה"אני" שלך... שאינך יודע מה הוא משום שעדיין אינך יודע עצמיותו ומכלולו של יהודי"... זהו הניצוץ היהודי שבך, ששואל, שכואב, שמתייסר, שמחפש ואינו מרפה ממך".

קובי השפיל מבט. רכון היה על השולחן הגדול שעה ארוכה, כפוף גב, בלא להשען על מסעד הכסא. לחייו נתמכו בכפות הידים ועיניו בהו בספל הקפה שהצטנן.

— "שתה, קובי, בבקשה!" — אמר הרב, וקובי נטל את הכוס בידיו והגישו אל פיו.

— "אולי תיאות לומר ברכה?"

? ? ?

— "אמור אחרי מילה במילה: ברוך, אתה, — — שהכל, נהיה, בדב־רו".

זו הפעם הראשונה בחייו של קובי שהוציא מפיו מילים יהודיות — ברכה למי שמטובו הוא מרווה את גרונו הניחר. שפתיו הגו שמו של בורא העולם, שהכל נהיה בדברו... והוא הרהר במילים הללו. בחן את טיבן והגה במשמעותן.

— "מה הפשר לשתות תה עם... מה אמר הרב?"...

— "ברכה! — קובי".

— "הבנתי. ברכה!"

— "לא, קובי, לעולם אין יהודי מכניס לתוך פיו מאכל או משקה בלא לברך תחילה למי שהמציא לו אלה, מהם הוא ניזון ומפרנס גופו. ולא זו בלבד, אלא גם לאחר ששבע מהמאכל ורווה מהמשקה הוא מודה — פותח בברכה ומסיים בברכה".

קובי שמע פתאום משהו מעולמו של יהודי, מילים חדשות ומשמעויות חדשות לתוכן החיים. אך מוחו רופף עדיין להבינן גם כפשוטן.

השיחה קלחה ושטפה את שעות הלילה. היא נסבה כבר על אורח החיים היהודי בחיי המעשה, במצוות קיומיות ומעשיות, שהן תכליתן של אמונה והשקפת עולם. דומה שקובי קלט את העיקרון הבסיסי — יהודי אינו ענין אידיאולוגי גרידה, לא נושא של נושא הזהות כלבד, זה לא רק היסטוריה וגזע־יחס — יהודי הוא תורה מחייבת, דת מעשית ומילוי חובות.

אט אט חזרה למחשבותיו התודעה היסודית: אין יהודי בלא בורא, אליו הוא קושר את חייו ואליו הוא נושא נפשו ורוחו. כיצד? — זהו פרק שלא ניתן ללמוד על רגל אחת. ירצה — יבקש דעת, ידרוש עצה ויתבונן בספרים. לא ירצה — ישוב לקיבוץ, אל המחרשה והמגל, וישכח מהכל.

* * *

שתיקה עמוקה השתררה. העיניים שנישאו מעיון פגעו בחלון המזרח, ממנו נשקפה הזריחה הירושלמית, העולה ארגמנית ממרומי ההרים ודוחקת את הלילה מערבה.

הבחור הצעיר לא הסתיר נוגה־ליבו. מסעף העולמות עליו ניצב, בלא דעת אם להימין או להשמאיל, הביאו למבוכה שגזרה עליו שתיקה.

קרן השמש הרעננה שהבזיקה דרך זגוגית החלון פגעה בקובי המתלבט וכמו העירה אותו משקיעתו, מתרדמתו, על מרכז המסעף ממנו לא יכל להיפרד.

הרב לא הפריע לבחור להתבודד עם רעיוניו, לא הפר את הדממה בה, כביכול, השתקע באין רואים. הוא קם ממושבו, השאיר את אורחו אחוז שרעפים ורכון אל תוכו.

הוא ערך הכנותיו לתפילת שחרית, נכנס לחדר תינגש לארון ליטול את הטלית ותפילין. מזומן לתפילה עשה הרב דרכו לעבר הפתח. קובי קם בעקבותיו. ברי היה לו שמארחו יציע לו להצטרף אליו — לפחות מפני הנימוס. להפתעתו ההזמנה לא באה וכאילו מאליו הוא הלך אחרי הרב.

קובי החליט לא לנקוט יוזמה משלו. הוא לא יתלווה לבית הכנסת אם הרב לא יבקש זאת ממנו. ואמנם הרב השאיר לצעיר להחליט בעצמו.

הצעיר אכן הרהר מעט, אמר "שלום", הודה קצרות והחל לפסוע לדרכו. בלא משים פנה לא־חוריו והפטיר:

— "כבוד הרב! — האם עוד נתראה?".

— "אתה חושב על כך ברצינות?".

— "ברגע זה לא החלטתי, אבל מאד יתכן... לאחר שאחזור לקיבוץ, אולי רישומי שיחות הלי־לה... אולי הם...".

— "טוב, קובי, ביתי כמובן פתוח לפניך תמיד, כמו אמש, ללא הודעה מוקדמת... ראה, כעוד כשבועיים יחול חג הפסח. אם תרצה, על בחירתך החופשית, תוכל לחוג עמנו את ליל הסדר".

— "זה דווקא מעניין — הרב!".

— "אתה יודע מה זה ליל הסדר?"

— "ודאי, חוגגים את ראשית הקציר, הליבלוב והפריחה והאביב".

— "אם תרצה תוכל לחגוג אצלינו ותראה ליל־סדר פשוט... תרצה — תבוא. לא תרצה — אקבל זאת בהבנה".

— "תודה, הרב!".

והוא פסע לעבר תחנת האוטובוס בדרכו לשוב לקיבוץ.

השסע בין שני העולמות הלך והעמיק. קובי נחרד. "לפסוע בין שני סעיפים אינני יכול" — שח לעצמו. כעין בת־קול זעק בפנימיותו: "קום קרא אל אלוקיך!". ומסביבו, בקיבוץ ובין החברים, רועמת הסיסמה: "להיות עם חופשי!".

בחלל הריק של היגונות וחוסר האונים ניהלו מאבק איתנים שני כוחות, שמיום עמדו של אדם על דעתו מנצחים זה את זה בשליטה על יצרי אנוש — הרגש והשכל.

הרגש צייר לפני קובי את האבסורד של ניתוק מהחברה בו גדל, של ניכור מחברים עמם ניהל אורח־חיים חד־גוני אבל עם הזרם הכללי. הרגש — שמקורו באנוכיות — הקדיר עליו את ההוויות הטראומטיות של החוצה את הקרים לעבר חברה אחרת, והחשיך עליו את עולמו של מי שניקשר למשטר חיים של איסורים וסייגים. הוא תיאר בפניו את הפאנטזיות של "הדוסים" ואת הבוז הרודף אחריהם. את הלעג והשינאה כלפי שומרי תורה והולכי נתיבות הלכה.

מאידך בא אליו השכל, שבדרך כלל עבודתו מפרכת להשכיל מושכלות, ואמר לו בלחש:

— "לפניך, קובי, הזדמנות פז למלא תוכן בחיים. אתה יכול לחוות חוויות של מתיקות ושלימות עצמית. גם אם הדרך ארוכה ונפתולית, מאויימת מחברה לעבירה שלא תסתיר את נוקשותה כלפיך, אך בהתמודדות זו יש גם מטעם החיים, של יציקת תכנים חדשים לחיים מחודשים; יש גם ענין של אופי מסוג אחר... שעדיין לא התמסד עם החיים הזוחלים עם הזמן תוך פורקן מתמיד על ידי בריחה; בריחה מהעצמיות, בריחה יומית ולילית אל הפורקניות הריקנית.

— "כנס אל עצמך, זעק השכל, במקום לברוח ממנו!".

* * *

הימים שחלפו מאותה שיחה עד ערבו של חג הפסח היו קשים מנשוא. חייב היה להיזהר מביטוי חיצוני לשסע העולמות של נבכי נשמתו. הוא נסוג מעיניים בלשות ועוקבות, אשר אולי חשו במאבק הפנימי המתחולל בו. וקובי בטוח היה שתווי־פניו משתנים כל עת שחבר מעיף בו מבט — גם אם המבט הוא סתמי אבל ממושך לדעתו יותר מהמידה המקובלת.

הוא חש כרודף ונרדף גם יחד, המפצלים את אישיותו. ואישיות מפוצלת, כידוע, הוא נושא מרוזה לרכילאים ולשיחות חבים מאולתרות, ולפיכך התהלך בהעמרת פנים כאילו מאומה לא קרה.

אבל זה קרה. בבוקר יומו של ערב פסח צרר את תרמיל הגב שלו ועלה לירושלים.

הפעם עמד לו כוחו. ניצחון השכל על הרגש נתן בקובי אותותיו, ובשמחת ניצחון הודה במלוא פיו:

(המשך בעמוד י"ב)

גזור ושמור

המודיע הצעיר

פרשת בחוקותי
גליון מס' 16

בינים

חשבתם פעם על האיים הקטנים, המצויים בלב האוקינוס? מכל עבריהם גועשים ורועשים המים. גלים מתנפצים עליהם בעצמה אדירה — והם כלל אינם מתרגשים מכל המהומה ומיהם — בימות עולם, והם ממשיכים להבהיר בכל תוקף: כן, אנחנו כאן!

קהל שומרי התורה והמצוות בארץ — כמוהו כאי קטן בלב האוקינוס. מסביבנו גועשים ורועשים. השטנה לוהטת, הולכת וגוברת. מדי יום מופיעות פרצות חדשות בחומות הדת בענינים שונים. ואנו, כמו אי קטן, חייבים לא להתרגש ולהבהיר בכל תוקף: כן, אנחנו כאן!

אך כל נשפה — את האיים בודקים בשבע עינים. יושביהם חשופים לבקרת האוקינוס כולו. מימין ומשמאל, מלפנים ומאחור מביטים עלינו — ומנסים לבחון את התנהגותנו. האמנם אנו תמיד מתנהגים בטהרה וקדושה?

שמרו לעצמכם — בהליכה ברחוב, בהמתנה לתור, בנסיעה באוטובוס. איזה רושם אתם עושים על הסובבים אתכם? האם יאמרו "אכן, מעתה נמשיך את לימודיה" או שחלילה יאמרו...

דווקא בעידן כזה, שבו כפות עלינו חדשים לבקרים "מלחמות" חדשות — עלינו לגלות תשומת לב יתרה לרושם שאנו עושים על אחינו החילונים. היו, איפוא, איים בשורה!

עד כאן בינתיים,
חגי

מִכָּךְ, כְּשֶׁפָּתַחְתִּי אֶת הַדֶּלֶת הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁלֹּא אוּכַל הַיּוֹם לְהִתְרַכֵּז. הָיִיתִי כְּלִי מָלֵא בַּחֲדָשָׁה שֶׁסִּפֵּר לִי אָבִי אֶתְמוֹל בָּעֶרֶב. — "רָפִי, "אָמַר לִי בְּטוֹן מְיֻחָד. "אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלֶיךָ כְּאֶל מְבֻגָּר?" הֵנַדְתִּי בְּרֹאשִׁי בַּחֲשִׁיבוּת. אַבָּא סִיפֵּר שֶׁכַּנִּרְאֶה נָהֵגֵר לִתְקוּפָה שֶׁל כְּשָׁנָה לִדְרוֹם־אַפְרִיקָה, בְּהוֹרָאַת רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שֶׁלּוֹ, כְּדֵי לְחַזֵּק שָׁם אֶת הַיִּשּׁוּב הַתּוֹרָנִי. אַבָּא יִסַּע בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ, יָכִין אֶת כָּל הַדָּרוּשׁ וַאֲנוּ כַּנִּרְאֶה נִצְטָרֵף בַּחֹדֶשׁ הַבָּא. אַבָּא גַּם הִזְהִיר, חָזוֹר וְהַזְהֵר, שֶׁהָעִנְיָן כֻּלּוֹ סוֹדִי עֲדַיִן, מִטְּעָמִים שׁוֹנִים, וְהוּא מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִמֶּנִּי לֹא לְסַפֵּר עַל כָּךְ בְּטֶרֶם עֵת, אַךְ בְּרֶגַע זֶה, בַּבֹּקֶר, בַּ"חֵדֶר" — הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁאֲנִי מֻכְרָח לְסַפֵּר — לְפָחוֹת לְמִשֶּׁהוּ אֶחָד. תָּפַסְתִּי אֶת שְׁלוֹמִי "שְׁלוֹמִי, אַתָּה יָכוֹל לִשְׁמֹעַ מַשֶּׁהוּ — וְלֹא לְסַפֵּר לְאַף אֶחָד?!" שְׁלוֹמִי הָיָה, כַּמּוּבָן, מְסֻקְרָן מְאֹד. אַחֲרֵי הַבְטָחוֹת נֶאֱמָנוֹת וְיַצִּיבוֹת (?) סִפַּרְתִּי לוֹ. שְׁלוֹמִי הִתְרַגֵּשׁ מְאֹד; אֲנִי נִרְגַּעְתִּי מְעַט — אַחֲרֵי שֶׁפֵּרַקְתִּי אֶת הַמִּטְעָן, וְלִכְאוֹרָה — הַכֹּל טוֹב וְיָפֶה.

בָּעֶרֶב הִתְחִילוּ הַסִּפּוּרִים. אִמָּא שֶׁל חֲנוֹכִי צִלְצְלָה לִשְׁאוֹל אִם תּוּכַל לִשְׁלוֹחַ עִם אַבָּא חֲבִילָה לַאֲחוֹתָהּ הַמִּתְגּוֹרֶרֶת אַף הִיא בְּיוֹהַנֶּסְבּוּרְג. מִנַּיִן הִיא יוֹדַעַת? מֵחֲנוֹכִי. וּמִנַּיִן חֲנוֹכִי? מִשְּׁלוֹמִי, אֶלָּא מַה? דָּוִד קָרָא לִי מִלְּמַטָּה לִשְׁאוֹל אִם אֶסַּע לְלוֹד עִם אָבִי, וּמָה אֲנִי מַזְמִין. אַבָּא שֶׁל יִצְחָק פָּגַשׁ אֶת אַבָּא בְּמַעֲרִיב, וְשׂוֹחַח עִמּוֹ עַל הַחֲדָשָׁה הַמַּרְעִישָׁה. בְּקִצּוּר: הַסּוֹד שָׁכַח כְּבָר מִזְּמַן שֶׁהָיָה פַּעַם, רַק אֶמֶשׁ, סוֹד. אַבָּא כַּמּוּבָן כָּעַס מְאֹד. "אֲבָל אֵינֶנִּי מֵבִין אוֹתְךָ, רָפִי. וַהֲרֵי הִסְבַּרְתִּי לְךָ שֶׁהַפִּרְסוּם הַמֻּקְדָּם עָלוּל לְהַזִּיק, מִסִּבּוֹת שׁוֹנוֹת? אֵיךְ אַתָּה עוֹשֶׂה דָּבָר כָּזֶה?" הָאֱמֶת שֶׁלֹּא יָדַעְתִּי מַה לְּהָשִׁיב. אַבָּא הִמְשִׁיךְ: "וְאִם אַתָּה כְּבָר מְסַפֵּר — מַדּוּעַ לֹא שָׁקַלְתָּ בְּדַעְתְּךָ הֵיטֵב לְמִי? שֶׁבַע פְּעָמִים צָרִיךְ לִבְדּוֹק חָבֵר לִפְנֵי שֶׁבּוֹחֲרִים בּוֹ לְגַלּוֹת לוֹ דָּבָר אִישִׁי. רַק יְחִידִים וּמְיֻחָדִים רְאוּיִים לִשְׁמֹעַ סוֹד — וְהַלָּלוּ יָדְעוּ גַּם לִשְׁמֹר". אֶת הַתּוֹכָחוֹת קִבַּלְתִּי בְּרֹאשׁ מֻרְכָּן, אוּלַי מֵחֹסֶר בְּרֵירָה. לֹא מָצָאתִי בְּפִי כָּל מַעֲנֶה. אַךְ אֶת כָּל הַמְּרִירוּת שֶׁהִצְטַבְּרָה בִּי, הִכְוַנְתִּי לִשְׁלוֹמִי. הוּא הֲרֵי אָשֵׁם בַּכֹּל! נִגַּשְׁתִּי לְבֵיתוֹ מָלֵא זַעַם כְּשֶׁאֲנִי מֵכִין כָּל הַדֶּרֶךְ אֶת הַדְּרָשָׁה שֶׁאַשְׁמִיעַ לוֹ. לְמַזָּלוֹ הַטּוֹב נֶעְדַּר שְׁלוֹמִי מִן הַבַּיִת. פָּטוּר בְּלֹא כְלוּם אִי אֶפְשָׁר, הִשְׁאַרְתִּי לוֹ לְפָחוֹת פֶּתֶק, שֶׁבּוֹ אִלַּפְתִּי אוֹתוֹ בִּינָה. תֵּאַרְתִּי אֶת פְּלִיאָתִי עַל מַעֲשֵׂהוּ הַמְּכֹעָר, אֶת הָעֻבְדָּה שֶׁיּוֹתֵר לֹא אֲסַפֵּר לוֹ כְּלוּם לְעוֹלָם, וְאֶת... וְאֶת...

לְמָחֳרָת, נָסַע אַבָּא. מַצַּב רוּחוֹ הָיָה מְרוֹמָם, כְּדַרְכּוֹ, הוּא סָלַח כְּבָר מִזְּמַן עַל מַה שֶּׁעָשִׂיתִי וְלֹא הִזְכִּיר לִי זֹאת יוֹתֵר בְּמִלָּה. אַךְ אֲנִי לֹא שָׁכַחְתִּי. לַ"מַּתְמִידִים" מִהַרְתִּי מְאֹד — רַק כְּדֵי לִפְגֹּשׁ אֶת שְׁלוֹמִי, וְלִרְאוֹתוֹ נָבוֹךְ וּמְגֻמְגָּם.

לֹא טָעִיתִי בְּרֶגַע שֶׁנִּכְנַסְתִּי לִמְקוֹם הַלִּמּוּד שֶׁלָּנוּ, הִבְחַנְתִּי שֶׁשְּׁלוֹמִי אָדֹם לְגַמְרֵי וְהוּא נִגַּשׁ אֵלַי בִּצְעָדִים כּוֹשְׁלִים. "תָּבִין, רָפִי," — אָמַר בְּעֵינַיִם מֻשְׁפָּלוֹת. "פָּשׁוּט, לֹא יָדַעְתִּי שֶׁגַּם אֶת נְסִיעַת אָבִיךָ הִתְכַּוַּנְתָּ לֹא לְסַפֵּר, חָשַׁבְתִּי שֶׁרַק עַל נְסִיעַתְכֶם אַתֶּם. וַאֲנִי כָּל כָּךְ מִצְטַעֵר עַל מַה שֶּׁעָשִׂיתִי! כָּל כָּךְ הָיִיתִי רוֹצֶה שֶׁלֹּא תִּגְרֹם לְךָ עָגְמַת הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת". הַטּוֹן שֶׁל שְׁלוֹמִי הָיָה מִצְטַעֵר בֶּאֱמֶת, אַךְ הַשְּׁקָרִים שֶׁבִּדְבָרָיו הִקְפִּיצוּ אוֹתִי. "תִּתְבַּיֵּשׁ!" — צָעַקְתִּי. "אַתָּה יוֹדֵעַ וְיָדַעְתָּ מְצֻיָּן שֶׁהִתְכַּוַּנְתִּי לְהַכֹּל, אָמַרְתִּי לְךָ זֹאת עֶשְׂרִים פַּעַם. וְאַתָּה סִפַּרְתָּ גַּם עַל הַנְּסִיעָה שֶׁלָּנוּ, עֻבְדָּה שֶׁכֻּלָּם יָדְעוּ זֹאת. וְאַתָּה סְתָם מְשַׁקֵּר, וָזֶהוּ" — הִפְנֵיתִי עֹרֶף.

* * *

לְאָבוֹת יֵשׁ חוּשׁ מְיֻחָד, כַּנִּרְאֶה. אַחֶרֶת מַה פִּתְאֹם שָׁאַל אַבָּא בְּמִכְתָּב עַל מַה שֶּׁקָּרָה בֵּינֵינוּ? סִפַּרְתִּי לוֹ בְּמִכְתָּב שֶׁשָּׁלַחְנוּ עִם מִשֶּׁהוּ שֶׁנָּסַע. לְהַפְתָּעָתִי, לֹא כָּתַב לִי עַל כָּךְ אַבָּא דָּבָר, חוּץ מֵהֶעָרָה מוּזָרָה "אֶת הַתְּגוּבָה תְּקַבֵּל בְּדֶרֶךְ אַחֶרֶת".

בָּעֶרֶב, בְּסוֹף הַשִּׁעוּר בַּמַּתְמִידִים, אָמַר פִּתְאֹם הַמַּדְרִיךְ שֶׁלָּנוּ — "וְעַכְשָׁיו תּוֹסֶפֶת קְטַנָּה, עַל פִּי מִכְתָּב שֶׁקִּבַּלְתִּי מֵאֶחָד מֵאֲבוֹתֵיכֶם. אֶקְרָא לָכֶם מִשְׁפָּט מֵהֲלִיכוֹת הָרֹא"שׁ:

"קַבֵּל הִתְנַצְּלוּתוֹ שֶׁל כָּל אָדָם, אִם אֱמֶת וְאִם שֶׁקֶר".

— כְּשֶׁמִּשֶּׁהוּ בָּא לְהִתְנַצֵּל, יֵשׁ לְקַבֵּל אֶת דְּבָרָיו — אֲפִילוּ אִם אָנוּ יוֹדְעִים בְּבֵרוּר שֶׁהוּא מְשַׁקֵּר. כִּי הָעֻבְדָּה שֶׁהוּא מִתְנַצֵּל מוֹכִיחָה שֶׁהִתְחָרֵט עַל מַעֲשָׂיו. וַהֲרֵי הַדָּבָר נַעֲשָׂה כְּבָר, מַה יּוּכַל עַתָּה לַעֲשׂוֹת? אִם הוּא מִתְנַצֵּל — סִימָן שֶׁהִתְחָרֵט וְהַלֶּקַח בָּרוּר לוֹ". הִשְׁפַּלְתִּי רֹאשִׁי. "נָכוֹן", — הִמְשִׁיךְ הַמַּדְרִיךְ. "אֵין זֶה מַתִּיר לְשַׁקֵּר כְּשֶׁמִּתְנַצְּלִים. הַמְשַׁקֵּר עוֹבֵר עַל אִסּוּר חָמוּר מְאֹד — מִן הַצַּד שֶׁלּוֹ. אַךְ זֶה מְחַיֵּב לְקַבֵּל הִתְנַצְּלוּת, גַּם אִם יֵשׁ בָּהּ שֶׁקֶר. וְאִם מַתְקִיפִים אֶת הַמִּתְנַצֵּל — בַּמֶּה טוֹבִים אָנוּ מִמֶּנּוּ?"

יָצָאנוּ הַחוּצָה. שְׁלוֹמִי נִגַּשׁ אֵלַי בְּלַחַשׁ, חִיַּכְתִּי אֵלָיו וְהַפַּעַם הִתְנַצַּלְתִּי אֲנִי. "לְפָחוֹת לָמַדְנוּ דָּבָר חָשׁוּב וּמְעַנְיֵן" — גִּמְגַּמְתִּי. "זֶה כִּמְעַט הָיָה כְּדַאי, לֹא?" — שָׁאַל בְּהַסְסָנוּת.

"כִּמְעַט" — עָנִיתִי.

באור אחר

כמה הם ארבע לחלק לשתים? אתם מנחשים. והרי התשובה היא כל כך מדויקת ופשוטה — שאי אפשר בכלל להביט עליה באור אחר. ובכן, יש לנו בשבילכם הפתעה. לא תמיד פעולת החילוק הזו היא כל כך פשוטה כפי שנראה לכם.

דמיינו לעצמכם סריה של ארבעה בולים. חבר מבקש מכם שני בולים מן הסריה, תמורת שני בולים בודדים אחרים. אתם מסרבים בכל תוקף! ובצדק. שהרי לסריה יש ערך מיוחד — כשהיא שלמה. ואם מפרידים אותה, מפסידים את הערך המיוחד הזה. ובכן, חילקנו את הארבע לשנים — וקיבלנו פחות מחצי ממה שהיה לנו. מוזר, נכון? הוא הדין באוסף פרחים. הוא לא רק תרכובת של כחמישה־עשר פרחים, הסידור המושלם מוסיף לו חן ונוי — שיאבד אם נפרידהו למרכיביו. ומה תאמרו ביחס ל"סרביז" — מערכת כלים מאותה דוגמה? כל צלחת בנפרד — יש לה ערך של צלחת. נתו לא. אך ביחד, הצלחות מהוות מערכת עם ערך מיוחד.

הנה למדנו דבר חדש ומענין: השלם הוא יותר מסכום חלקיו. גם בבני אדם? בודאי. כל חברה — קבוצה, כיתה, יש לה ערך מיוחד של השלם ואת הערך הזה נאבד אם נרכיב את הקבוצה למרכיביה. שמתם לב? כל אחד מאתכם, אם כך, "שווה" יותר — כשהוא חלק מקבוצתו, מחברתו. ובכן — חוב גדול אנו חבים לחברתנו. אל תזלזל בו.

ברמזור העומר

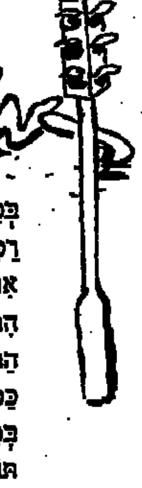

בְּכָל עֶרֶב הוּא כְּמוֹ מְהַבְהֵב
רַמְזוֹר הָעֹמֶר. אַתָּה חוֹשֵׁב:
אִם מֵאָז לֵיל אֶמֶשׁ — יֶשְׁנָהּ
הִתְקַדְּמוּת?
הַנּוֹסְפָה גַּם אֵיכוּת, אוֹ שֶׁמָּא רַק
כַּמּוּת?
בַּמֶּה עוֹד הִתְכּוֹנַנְתִּי לִקְרַאת מַתַּן
תּוֹרָה?
לְכָל יוֹם בָּעֹמֶר, יֵשׁ תַּכְלִית
וּמַטָּרָה.
כַּמָּה טוֹב שֶׁבְּכָל עֶרֶב יֵשׁ "דַּקָּה
— עָמְרִית"
לְמַחְשָׁבָה, הִתְבּוֹנְנוּת, וּלְבִקֹּרֶת־
עַצְמִית.

בחוקותי — בפרשת השבוע

"אם בחוקותי תלכו — ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם". אמרו חז"ל: מה פרושה של הליכה בחוקות התורה? אם הכוונה לשמירת המצוות הרי עליה מצווים לחוד. ולכן למדו, אם בחוקותי תלכו — שתהיו עמלים בתורה.

האור החיים הקדוש מבאר: אם בחוקותי תלכו ותעמלו בתורה — מעלה אני עליכם כאילו שמרתם מצוותי ועשיתם אותם. מדוע? יש מצוות שאינן בהשג ידו של האדם, מסיבות שונות. לא פעם אנו רוצים לקים מצוה — אך חסרים לנו האמצעים כדי לקימה, ואנו מצרים על כך. לכן מלמדים אותנו חז"ל, שהעיסוק בתורה שקול כנגד קיום מצוות כאלו. העוסק בפרשת עולה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב עולה. העיסוק בתורה והעיון במצוות כאלו מוכיח על חובתנו להן, ואז נחשב לנו כאילו עשינו אותן בפועל. לכן אומר הכתוב "ועשיתם אותם" — לא שכר מחשבה קלוש אנו מקבלים, אלא גם שכר עשיה.

יחד עם זה, בל נחשוב שהלומד תורה פטור מקיומן המעשי של המצוות, ואף זה נלמד מסמיכות הכתובים: אם בחוקותי תלכו — תעסקו בתורה, אך יחד עם זה תשמרו ועשיתם. ככל שאתם יכולים תשתדלו לעשות ואת אשר אינכם יכולים — ישלים העיסוק בתורה. והאר עינינו בתורתך!

הד היום

סדר עדיפויות משובש

מ/ה. המערכת הרפואית בישראל לוקה הרבה בחסר, לעתים שומעים על קשיים רבים בתפעולה, המחסור בכח עזר רפואי וטיפולי גורם לעתים סבל רב לחולים, אנשים מתייסרים בהמתנה ממושכת לניתוח, המתנה שלא אחת גורמת לכך שהם לוקים בסיבוכים שאין להם תקנה, ולא נאריך ברשימת התקלות שבהם נתקל כל אורח שהוא נזקק לרפואות הגדודיות, התורים ליד בתי המרקחת של הקופות למיניהם יש בהם למרוט את עצביהם של אנשים חולשים שמצבים עליהם סבל במקום מנוחה.

לא צריך להיות מומחה כדי להבחין בחלוקה הבלתי מוצדקת של מערכת האישפוז. בתי חולים מתלבטים בקשיים כספיים ויש תלונות על מחסור גם ברפואות חיוניות, אבל לא פחות מזה סובלת המערכת הרפואית ביתר, יש מדה גדולה של שאפתנות מצד חלק מן הרופאים שמעדיפים את המחקר הרפואי שהוא חשוב כשלעצמו על רווחתו של החולה, זה הפך להיות מספר שאינו זוכה לטיפול מדקדק ואנושי.

שאפתנות זו יוצרת במקרים רבים עודף של ציוד רפואי שאין לו שימוש מספיק ולציוד כזה יש מחיר גבוה שנוגס נתחים שמנים מתקציב הבריאות, דבר שאפשר היה, אולי, לחסוך על ידי תכנון יעיל יותר וניצול גדול יותר אלמלא מאבקי יוקרה בין רופאים ובתי חולים.

השבוע נתבשרנו מפי שר הבריאות, שתוך חודש ימים יתחילו בביצוע השתלות לב לחולים הזקוקים לכך, השתלות שהצלחתן הוא נושא לחילוקי דעות גם בין רופאים ממדרגה ראשונה, השתלות אלה מעוררות גם שורה של בעיות הלכתיות, חילוקי דעות על רקע זה: התעוררו לא רק בין יהודים, ואין אנו רוצים להתערב בשאלה, אם זה משתלם להשקיע הון תעצומות בהכנה בהכשרה ובטיפול האישי ביחס למספר החולים שהם מוכנים ליפול על עצמם סיכון זה ובמיוחד למסור את גופם למערכת שהיא עדיין חסרה אותו נסיון שצברו רופאים בעולם. אמנם אין מחיר לחייו של אדם שאפשר להציל אותו, אבל אין תשובה אם הא־למרגיבה במרכזים הרפואיים בעולם שיש להם נסיון עשיר יותר ומדיין לא ברור אם הוצאה זו כדאית. יתכן מאוד שבאותו מחיר עצמו, אפשר לממן הוצאותיהם של כל אותם חולים ובתוצאות טובות יותר.

גם הבשורה שבעתיד הקרוב יתחילו בהשתלת כבדים. משימה רפואית מסובכת מאוד. גם במרכזים הרפואיים הגדולים בעולם, יש בה כדי לעורר אותם הרהורים, לא רק מבחינה הלכתית, שהיא סבוכה למדי והספיקות ידועים, בשאלת נטילת האיבר המושתל בגופו של תורם בקביעת זמן מותו. שאלה שהיא מצפונית חמורה לא פחות משאלה הלכתית ובה מתלבטים רופאים ואנשי דת לא יהודיים בעולם המקפידים על המוסר הרפואי.

נושא ההשתלות של לב, כבד וכליות, הוא מן הנושאים שמעוררים מחלוקת לאו דוקא עם אנשי דת, יש שורה ארוכה של בעיות ואבני נגף שהחברה טרם התגברה עליהם, למרות ההתקדמות הגדולה אם במדינות גדולות כך, על אחת כמה וכמה במדינה קטנה כמו ישראל. ההתנגדות של תורמים פוטנציאליים איננה אופינית ומיוחדת לישראל ולציבור הדתי, גם מדינה כמו ארצות הברית לא התגברה על בעייה זו.

נזכיר שהיחס ההלכתי לנושא פיקוח נפש, הוא מן המהדרים ביותר, עד שהוא דוחה שבת. ואין כמו אנשי הלכה היודעים להתייחס לנושא זה ביחס חיובי ללא גבול, אבל, אם הצלתו של חולה אחד לא יכולה להתבצע ביעילות אלא בהחשת מותו של אדם אחר, אפילו הוא גוסס, יש בה כדי להעמיד מיכשולים, והדבר אינו יכול להיות מסור אך ורק בידי הרופאים. שלהיטותם המקצועית עשויה להכשיל אותם במעשים ששום חברה איננה סובלת אותם ועל אחת כמה וכמה. ההלכה היהודית. שר הבריאות נדרש לנהוג בזהירות מירבית לפני שנותן את האישור.

פרס דוחה נסיון להאשים את שמיר

שהיה ראש ממשלה בעת חטיפת אוטובוס 300

— מאת סופרנו המדיני —

פרשת "הפקיד הבכיר" שהחלה עם תביעתו של היועץ המשפטי, פרופ' יצחק זמיר, להדחתו של ראש השב"כ, כמעט שהתפתחה למשבר מדיני, לאחר שהועלו האשמות לגבי הדרג המדיני, כאילו ראש ממשלת ישראל באותה תקופה יצחק שמיר, ושר הבטחון משה ארנס, היו בסוד הענינים שהביאו להריגת שני הטרוריסטים, שנתפסו חיים לאחר שנכשלו בנסיונם לחטוף את האוטובוס מס' 300 בקו תל אביב-אשקלון.

ראש הממשלה שמעון פרס, חזר על עמדתו להגנת ראש השב"כ מפני נסיונות ההדחה ודחה את הנסיונות להטיל את ההאשמה על קודמו יצחק שמיר. כיון שהדבר לא הוכח אין להעלות האשמות ללא יסוד טען תפקידו של השב"כ מחייב הפסקת החיטוט באמצעי התקשורת.

מטוסי קרב אמריקאיים יירטו שני מטוסים סובייטיים

בסיס לנגלי, וירג'יניה.— מטוסי קרב אמריקאיים יירטו ללא פגע שני מטוסים סובייטיים ללוחמה נגד צוללות, מול חופי וירג'יניה שבדרום מזרח ארה"ב — על כך מסר דובר מטעם בסיס חיל האויר לנגלי.

מטוסים סובייטיים מדגם "טו 142" נתגלו ע"י הרדאר, מבלי שחדרו לתחומה האוירי של ארה"ב. לקראתם הוזנקו מטוסי קרב אמריקאיים מדגם "פ-15" מבסיס לנגלי. הם יירטו את המטוסים הסובייטיים במרחק כ-370 ק"מ מן החוף האמריקאי.

הדובר ציין, כי המטוסים האמריקאיים התקרבו אל המטוסים הסובייטיים לטווח קצר למדי, כדי לאפשר זיהוי חזותי של המטוסים הסובייטיים. (ע"צ)

שיחות כלכליות בין סוריה לירדן

רבת-עמון — בדרעא, החלו שיחות כלכליות בין שתי ממשלות, הירדנית בראשות רג'אי מאעשר — שר התעשיה, הסחר והתיירות והפיתוח, ומשלחת סורית ובראשה ד"ר מחמד אל-עבאדי — שר לסחר חוץ. בשיחות נדונה אפשרות הידוק שיתוף הפעולה הכלכלי בין שתי הארצות, וכן בפיתוח יחסי המסחר בין שתי המדינות.

שני השרים ישתתפו גם בכינוס האסיפה הכללית של חברת האיזור החופשי הסורי-ירדני. זאת כדי לעודד את ההשקעות התעשייתיות באיזור זה, השוכן בגבול שתי המדינות. (ע"מ)

עד ראיה לאסון צ'רנוביל:

ראיתי כדור אש ושמעתי

מוסקווה, — תיאור ממקור ראשון על אסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל פורסם השבוע מפי עובד מקומי, אשר סיפר כי שמע שתי התפוצצויות עמומות וראה כדור אש שהתנשא מעל לתחנת הכוח.

התיאור פורסם בעתון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראבדה", בדיוק חודש ימים לאחר האסון, שהתרחש ב-26 באפריל. הפירסום מהווה חלק משורה של תאורים חלקיים שנכתבו על ידי נפגעי האסון בבתי החולים שבהם אושפזו. העתון מציין, כי חלק מאלה "אינם עוד איתנו".

העתון מאשר, כי היתה זו התאונה החמורה ביותר שאירעה אי פעם במפעל גרעיני כלשהו בעולם. הערכה דומה הושמעה גם על ידי מומחים מערביים, זמן קצר לאחר האירוע.

"פראבדה" מביא את סיפורו של עובד בלתי-מזוהה, אשר מסר כי היה בקרבת מרכז הבקרה של הכור הגרעיני, בעת ששמע קול פריצה של סילון חזק, אך הוא לא התייחס לזה ברצינות ויצא להפסקה.

"ברגע זה שמעתי התפוצצות. חשתי לחלון ומיד שמעתי התפוצצות שניה וראיתי כדור אש שהתרומם מעל לגג מחלקת המכונות של היחידה מספר 4. השתתפנו בכיבוי האש ונשארנו במקום עד תום פעולת הכיבוי. אחרי כן ירדנו למטה והועברנו מן המקום באמבולנס. היינו במצב גרוע".

מתוך הפירסום בעתון לא ברור אם אותו עובד עודנו בחיים אם לאו. פקיד של מחלקת האנרגיה הגרעינית בבריה"מ, בדים סמינוב, אמר בשבוע שעבר בוינה כי 15 בני אדם נהרגו כתוצאה מהתאונה. הוא הוסיף, כי פסולת של הכור הגרעיני העפה באויר לגובה של כמה אלפי מטרים כתוצאה מעוצמת ההתפוצצות.

"פראבדה" מציין, כי הכור הפגוע עודנו מסוכן מבחינה פוטנציאלית. "הענק הגרעיני המתמרד עדיין לא נכבש והוא עדנו מסוכן", כותב "פראבדה", ומוסיף, כי יש אמצעים להתגבר עליו והנצחון הסופי בטוח.

בראשית חודש זה אמר אחד המדענים הממונים על ניקוי הזיהום הרדיואקטיבי, חבר האקדמיה יבגני וליחוב, כי הסכנה של התפוצצויות נוספות או התכת הכור חלפה. אולם רמת הקרינה עודנה גבוהה.

"פראבדה" ציטט ביום ב' את דבריו של סגן ראש הממשלה לב וורונין, אשר אמר כי רמות הקרינה יורדות בקצב של 5 אחוז ליום, אך בקרבת הכור עצמו עודן גבוהות במידה רבה מעבר לנורמלי. הוא גם חזר והבטיח, כי תחנת הכוח בצ'רנוביל תופעל מחדש. הוא ציין, כי מכינים הפעלתה מחדש במועד מאוחר יותר השנה. (ע"ר)

פרופ' זמיר:

כל רשות יכולה למצוא את משפטן החצר שלה

— מאת דוד פרידמן — כתב עתיים

היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר טרס, כי אי אפשר להשלים עם כך שרשות ציבורית כל שהיא, שדעתה אינה נוחה מהיועץ המשפטי שלה, תלך ותבקש את חוות דעתו של עורך דין מבחוץ כדי לנהוג על פיה. זו דרך לבייש את שלטון החוק. ואני לא מתייחס לענין אקטואלי, דברי הפרופ' זמיר.

אותה רשות אם תחזור אחרי עורכי דין פרטיים תגיע בסופו של דבר לאותם עורכי דין שיגידו לה את צדקתה — ולא היועץ המשפטי שלך. אנו יכולים לסגור את החנות וללכת הביתה. כל רשות יכולה למצוא את משפטן החצר שלה. אמר הפרו' זמיר.

כתב עתיים דוד פרידמן מוסר כי היועץ המשפטי לממשלה דיבר בכינוס של משפטנים בשלטון המקומי שנערך בקרית ענבים.

היועץ המשפטי לממשלה אמר כי שאלה זו של מנוי יועץ משפטי פרטי, התעוררה בעבר, אבל לא במשרד המשפטים. איש לא חשב על אפשרות כזו במשרד המשפטים. אמר פרופ' זמיר והוסיף: שמעתי ששר זה או אחר שציפה לקבל חוות דעת שאינה נוחה לו ביקש לפנות או פנה לעורך דין לבקש את חוות דעתו.

היועץ המשפטי אמר כי הצליח בעבר למנוע תהליכים כאלה תוך עימות. כאשר עמדתי לפני מצב כזה מנעתי תשלום שכרו של עורך דין פרטי — שהכין חוות דעת פרטית, ולהכנתה הקדיש זמן רב. הנחתי את חשב המשרד לא לשלם לו את שכרו וקיבלו את חוות דעתי. עוד אמר היועץ המשפטי בענין זה כי: זו הבעת אי אמון בחוק עצמו — שלא יכולים להשלים עימה.

בהתיחס לפרשת ראש השב"כ אמר פרופ' זמיר: אני יוזם דברים, יש דברים המגיעים אלי באופן בלתי רשמי ואני צריך להחליט, מה חשיבות הענין, מה חומרת הנושא, זה יהיו אם לא אטפל בכך. אנחנו לא יכולים לעצום את העינים מחומר שהגיע אלינו בדרך לא רגילה. אם לא נתערב, תהיה התוצאה חמורה, יגרם נזק קשה.

כתב עתיים דוד פרידמן מציין כי לראשונה מודה זמיר שהחומר בנוגע לראש השב"כ הגיע אליו לאחר שהודיע כי פרש מתפקידו. יכולתי להגיד מה אתם רוצים ממני, אני בדרך החוצה, אך לא יכולתי לעצום את העיניים. כאשר אני נוהג ליטול יוזמה. אני יודע כי אם לא נתערב יגרם נזק חמור. דבר חמור. צריך למנוע, הטעים היועץ המשפטי לממשלה.

בהתיחס לסוגיה, אם הבטחון מעל לחוק, אמר פרופ' זמיר בדבריו כי החוק לא צריך לזוז לפני הבטחון. אפשר לפעול במסגרת החוק. שירתנו את צרכי הבטחון במסגרת החוק בעבר. לא אקבל את הניגוד שהוצג בין החוק לבין טובת הבטחון.

מאמץ ערבי לועידת שרים ופיסגה כל-ערבית

קזבלנקה, — מזכיר הליגה הערבית, שאדלי קליבי, הגיע אתמול לקזבלנקה לביקור קצר, אשר במסגרתו ינהל שיחות עם מנהיגי מרוקו.

קליבי ציין כי יקדיש את שיחותיו בעיקר להתייעצויות בדרכים לכנס ועידת שרים של הליגה הערבית על מנת שוועידה זו תדון בסדר יום לוועידת פיסגה ערבית מיוחדת. (ע"צ)

רומניה:

אש"ף-הנציג היחיד

וינה. — רומניה, המדינה היחידה בגוש הסובייטי המקיימת קשרים דיפלומטיים עם ישראל, חזרה והכריזה על תמיכתה באש"ף כתוך נציג לגיטימי יחיד של העם הפלשתיני.

סוכנות הידיעות הרומנית גם מסרה, כי רומניה פועלת למען הגברת הליכוד בשורות אש"ף ובקרב המדינות הערביות.

ביום שישי עבר נועד נשיא רומניה צ'אושסקו עם סלח חאלף, מעוזריו הבכירים של ערפאת. חאלף, המכונה אבו איאד, בילה חמישה ימים בבוקארשט. (ע"ר)

אלוף (מיל.) זורע:

אם יוכח ששיקרו בשב"כ יהיה צורך לעשות סדר

אלוף (מיל.) מאיר זורע אמר כי אם יוכח ששיקרו בשב"כ, יהיה צורך לעשות סדר בשירותי הבטחון, אך אם יוכח, שהטענות נגד ראש השב"כ לא היו נכונות, יהיה צורך להביא לדין את אלה שהעלו את הטענות.

זורע, עמד בראש ועדת החקירה לפרשת האוטובוס בקו 300 לפני שנתיים.

"אם מתגבש השקר לתוך דיווחי מערכת הבטחון, זה סוף המדינה בעיני" — אמר הדובר, בציינו כי יש להקים ועדת חקירה ממלכתית סודית, ולהביא את מסקנותיה בדסו, ביחס לשאלה מי אשם ומי לא, לציבור.

אלוף (מיל.) זורע הטעים, כי עד כה נודע בציבור, שאנשים מסויימים, שהיו בצמרת השב"כ, טוענים שראש השב"כ הדיח לשקר ואנשיו שיקרו בחקירה ומשפט. (עתיים)

השר י. שמיר — שבענו ועדות חקירה

"שירות הבטחון הכללי הוא הכלי החשוב ביותר למלחמה בטירור והוא חייב להיות חשאי. חשיפה עשתה לו שירות רע" — אמר ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר במהלך ביקור בעיר עמנואל בשומרון.

יצחק שמיר הדגיש באוזני כתבים, כי יותר מדי דובר, בפרשה, וככל שמדברים ומתווכחים בנושא זה מוסיף הדבר ופוגע בשירותי הבטחון.

בתשובה לשאלת כתבים באיזו מידה ידע על פרשת האוטובוס בימים שהתחוללה, אמר שמיר: "ידעתי מה שראש ממשלה צריך לדעת ואיני חייב לומר לאף אחד מה ידעתי ומה לא ידעתי".

בתשובה לשאלה על מעמדו של היועץ המשפטי לממשלה, ציין שמיר, כי פרופ' זמיר נמצא במצב של התפטרות והוא צריך לסיים את תפקידו. לדבריו, יש מקום לבדוק אם אין בידיו של איש אחד יותר מדי סמכויות.

שמיר מתנגד לועדת חקירה: "שבענו ועדות חקירה ולא שבענו מהן נחת". (עתיים)

חוסיין מתקשה להתגבר על השנאה האישית בין נשיאי סוריה ועירק

באחרונה.— השנאה האישית בין נשיא עיראק סאדאם חוסיין ונשיא סוריה חאפז אל אסד מקשה על מאמצי חוסיין מלך ירדן להביא לידי התפייסות בין עיראק וסוריה.

דיפלומטים באזור אומרים, כי איבה קשה שוררת בין שני האישים, שהשתתפו לפני 4 שנים בועידת פיסגה ערבית במרוקו. אך סבורים כי מאז 1979 לא נועדו באופן פרטי.

תמיכתה של סוריה באירן הלא-ערבית במלחמת המפרץ, היא מיכשול ראשון במעלה בדרך לשיפור בין יחסי עיראק וסוריה. שתי המדינות גם חלוקות בעמדותיהן כלפי מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, שסוריה איננה מתירה את כניסתו אליה, אך הוא מתקבל בברכה בעיראק.

רצונו של המלך חוסיין לכנס ועידת פיסגה ערבית ולהביא להתקדמות לקראת שלום במזרח התיכון, הוא הסיבה מאחורי מאמציו הנוכחיים לשכנע מנהיגים אחרים לגנוז סיכסוכים דו-צדדיים, למען טובת העולם הערבי. (ע"ר)

הייכל למוסקבה - לפגישה פרטית עם גורבאצ'וב

קהיר — מוחמד חסנין הייכל נסע בשבוע שעבר למוסקבה לפגישה פרטית עם גורבצ'וב — מסר העתון "רוזה אל יוסוף". יש לציין שזוהי הפעם הראשונה שמנהיג סובייטי נפגש עם עתונאי מצרי, עד כה טרם היתה פגישה כלשהי בינו לבין בכיר מצרי.

מקורות המקורבים להייכל אמרו, שמטרת הפגישה היא לאסוף אינפורמציה על ספר חדש, שהוא עוסק בכתיבתו. משקיפים אחרים מחפשים סיבות נוספות לפגישה. לאחרונה נפגש הייכל בפאריס עם הנשיא מיטראן.

ויינברגר:

בטחון ארה"ב הוא הגורם היחיד הקובע את מדיניות החימוש

וושינגטון.— שר ההגנה האמריקאי, כספאר ויינברגר, הצהיר כי בטחונה הלאומי של ארה"ב, ולא הסכם סאלט 2 לפיקוח על החימוש, הינו הגורם היחיד הקובע את התוויית מדיניות החימוש של ארה"ב.

בראיון שהעניק לרשת טלוויזיה אנ.בי.סי. אמר ויינברגר בין היתר: "הסכם סאלט מאפשר לסובייטים לפתח ולייצר כלי נשק בנוסף לאלה שנמצאים כבר ברשותם. זה איננו הסכם טוב. לכן רוצה הנשיא, ורוצה גם אני, לנסות להגיע להסכמים אשר יצמצמו באורח דרקוני את רמת החימוש של כל צד — דבר שלא נעשה ע"י הסכם סאל"ט".

זוהי הפעם השניה תוך ימים, שוויינברגר מותח ביקורת על הסכם סאלט 2 על צמצום הנשק הגרעיני האיסטרטגי, אשר נחתם בשנת 1979, אך לא אושר מעולם ע"י הסנט האמריקאי. (ע"צ)

כתב-עת יוגוסלבי מדווח על גילוי מיסמך חדש נגד ואלדהיים

חתם על הוראה להוציא להורג 50 אסירים תמורת כל חייל גרמני שיהרג

בלגראד, כתב-עת יוגוסלבי מסר ביום ד', כי הגיע לידיו מיסמך חתום על ידי מזכ"ל האו"ם לשעבר, ד"ר קורט ואלדהיים, בעניין הפעלת אמצעי תגמול נגד אסירים במלחמת העולם השניה, ובכלל זה אזרחים.

הדברים מתפרסמים בדו-שבועון הפופולרי "דוגה". כתב העת הודיע, כי המיסמך יתפרסם בגליונו הקרוב העומד לראות אור ביום ו.

סוכנות השידור השיגה עותק אחד של הגליון לפני ההופעה ובו נמסר כי המדובר במיסמך משנת 1943 אשר הוכן על ידי לשכת הגנראל אלכסנדר לוהר, מי שהיה מפקד הכוחות הגרמניים ביוגוסלביה. למיסמך צורפה גם חתימתו של ואלדהיים ובו נכללה הוראה להוציא להורג 50 אסירים תמורת כל חייל גרמני שייהרג.

אולם דיפלומט יוגוסלבי הבקיא במיסמכים הגרמניים ציין, כי המיסמך מבהיר שואלדהיים היה חסר כל סמכות ביצוע וחתימתו על המיסמך לא היתה אלא תוספת משרדית פורמלית. המומחה ציין, כי ואלדהיים חתם על המיסמך הזה ועל מיסמכים אחרים רק בתפקיד של בודק ומגיה, שעליו היה לאשר כי המיסמך המודפס במכונת כתיבה אכן מתאים לטיוטה הכתובה ביד, שהוכנה בידי המחבר. הדיפלומט ציין, כי משום שאין במיסמך הזה כדי לאשר את מעורבותו של ואלדהיים בפשעי מלחמה.

הכתבה ב"דוגה" מספרת גם על מיסמך משנת 1948 של הוועדה היוגוסלבית לחקר פשעי מלחמה, ובו מוגדר ואלדהיים כפושע מלחמה מבוקש. מיסמך זה כבר פורסם בחלקו בבאורם על ידי העתון היוגוסלבי [illegible]

ד"ר ואלדהיים, לשעבר מזכ"ל האו"ם וכיום המועמד לנשיאות אוסטריה לקראת הסיבוב השני של הבחירות שייערך ב-8 ביוני, האשם במעורבות בפשעי מלחמה נאציים. ההאשמות נגדו הועלו על ידי הקונגרס היהודי העולמי, אך הוא הכחיש אותן מכל וכל.

ממשלת יוגוסלביה נמנעה מלהגיב על כל הגילויים בפרשת ואלדהיים, בנימוק שהוא נושא אוסטרי טהור ואין בלגראד יכולה להתערב בבחירות באוסטריה.

כתב העת "דוגה" אינו כלול במסגרת העתונות היוגוסלבית הרשמית, והוא אחד מן הפרסומים הבודדים העצמאיים למחצה, היוצאים לאור בבלגראד. (ער).

מספר הניספים באסון הכור עלה ל-21

קלן, מערב-גרמניה,— מספר הניספים באסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל עלה ל-21, ובכלל זה 11 אנשים שקיבלו טיפול של השתלת מח עצמות — מסר אתמול ד"ר ייבגני חאזוב, מנתח סובייטי בכיר, המכהן גם כאחד מסגני שר הבריאות של בריה"מ.

חאזוב אמר, כי 210 אנשים שנפגעו באסון הכור ב-26 באפריל עודם מקבלים טיפול בבתי-חולים סובייטיים ו-30 מהם שרויים במצב חמור. (ע"ר).

● מרכז האו"ם, — מועצת הבטחון קיבלה אתמול החלטה פה אחד להאריך ב-6 חודשים נוספים את המנדט של כח האו"ם ברמת הגולן. (ע"ר).

אלף בני אדם עלולים למות בעקבות התאונה בצ'רנוביל

כ-300 אנשים שהשתתפו בכיבוי חולים עשרות מהם בצורה רצינית ביותר

לונדון — לפחות אלף בני אדם עלולים למות מסרטן כתוצאה מן הנשורת הרדיו-אקטיבית שמקורה בתאונה בכור הגרעיני הסובייטי בצ'רנוביל. — אמר מומחה הקרינה האמריקאי ד"ר רוברט גייל, אשר טיפל בחלק מנפגעי התאונה בבריה"מ.

בראיון טלויזיה ששודר בבי.בי.סי. מבריה"מ, אמר ד"ר גייל: "אני מעריך כי אין זה בלתי סביר שאלף או כמה אלפי אנשים עלולים למות בסרטן בעקבות התאונה. כ-100 אלף בני אדם נחשפו לקרינה הנחשבת בעיני כסיכון ממשי לגרימת סרטן".

הוא הוסיף, כי 300 חולים נמצאים עתה בטיפולו בעקבות התקלה, רובם כבאים אשר נקראו למקום מיד אחרי ההתפרצויות כדי לכבות את האש שפרצה במתקן, וכן רופאים שטיפלו בקורבנות הקרינה במקום.

"35 מהם חולים בצורה מסוכנת ביותר. לגבי האחרים אנו מקווים כי יחלימו מן התוצאות המיידיות של הקרינה, אולם בטווח ארוך קיימת לגביהן סכנת תחלואה בסרטן", אמר גייל.

בשטוקהולם אמרו מדענים שוודיים, כי הכור בצ'רנוביל הדליף כמויות קטנות של קרינה מאז התחלת פעולתו ב-1983.

"נרשמו אצלנו דליפות בכמה וכמה הזדמנויות מאז נובמבר 1983", אמר המדען השוודי לארס אריק דה גר, מעובדי מפעל המחקר הגרעיני של שוודיה.

המדען השוודי הוסיף, כי הדליפות הרדיו-אקטיביות נגרמו כנראה כתוצאה מהתחממות יתר. הוא הוסיף, כי השלטונות השוודיים שאלו את מוסקווה בעניין הדליפות אך לא קיבלו כל תשובה.

שבועון מצרי:

המודיעין הלובי נכשל בנסיונו לחטוף מטוס "אף-16" ולהנחיתו בטוברוק

קהיר.— העתון "מאייו" מגלה כי גורמי הבטחון המצריים הצליחו לסכל נסיון של המודיעין הלובי לשכנע טייס מצרי לערוק עם מטוס "אף-16" ולהנחיתו בבסיס טוברוק, תמורת 4 מיליון לירות מצריות.

המודיעין הלובי גייס לשם כך איש עסקים ממוצא פלשתיני בשם מוחמד רשיד אל-ברעותי, כדי שייצור קשר עם טייס מצרי באמצעות מתווך. אך המתווך והטייס גם יחד, טוען העתון דיווחו לגורמי הבטחון על המזימה. סוכני המודיעין המצריים צילמו והקליטו את פגישות הסוכן הלובי עם הטייס המצרי והסוכן נעצר על כבש המטוס כשעמד לעזוב את מצרים.

העתון מספר בפרוטרוט על פרטי הפרשה.

איש העסקים הירדני אתו יצר המודיעין הלובי את הקשר הראשון שהה בגרמניה המערבית לרגל עסקיו, כסוכן חברת "מקבל" למסחר בתבואה.

האיש בשנות ה-60 לחייו ישב במועדון בעיר. אכן, כאשר פנה אליו קצין המודיעין הלובי מחמוד אלתעאס, שיצר עמו קשרי ידידות בהמשך פגישותיהם, הציע לו הלובי לשכנע טייס מצרי לערוק עם מטוס "אף-16" ללוב, והוא הסכים. אורגן לו ביקור חשאי בלוב, שם נפגש עם האחראי על המודיעין הלובי בטריפולי, מחמד אלבדרי, וסיכם עמו את הסידורים האחרונים של המבצע. הוא שב וביקר בלוב עד שידע היטב מה עליו לעשות במצרים.

אל-ברעותי הגיע לקהיר כאיש עסקים ערבי, והתחיל לנסות להתוודע אל טייס קרב באמצעות מתווך, כפי שתודרך. הוא הכיר אזרח מצרי והציג הצגה מפתה: תוזה עבודה בחו"ל. כאשר "משך" את הבאת החוזה, דרש ממנו האזרח דבר ברור, ואז השיב לו הירדני כי הוא יביא את החוזה, בתנאי שהמצרי יכיר לו טייס מצרי של מטוס "אף-16".

האזרח הנבוך השיב, כי יש לו ידיד, שהוא במקרה טייס של "אף-16" אך דרש לדעת לשם מה הוא רוצה להכירו. הסוכן הלובי החליט לגלות לו את האמת, והבטיח 2 מיליון ליי"מ לאזרח המצרי ו-2 מיליון לחברו הטייס, אם ישכנע אותו לערוק ללוב עם מטוסו. המצרי העמיד פנים כמסכים, וגילה את הענין לחברו הטייס. שניהם החליטו יחד לפנות למודיעין המצרי. בעקבות פנייתם, הוחלט להמשיך במשחק של הסוכן כדי לגלות פרטים נוספים. כל הפגישות בין הסוכן והטייס הוקלטו וצולמו.

כששאל הטייס את הסוכן איזה תירוץ יתן לשינוי מסלול טיסתו, השיב הסוכן כי הוא יוכל לטעון שיש תקלה במטוס. באחת הפגישות מסר הסוכן לטייס אלף ליי"מ וכמה מתנות.

כן עקב המודיעין המצרי אחר כל תנועותיו ומגעיו כשעמד לעזוב את הארץ. אך נעצר כאמור על כבש מטוס חברת תעופה יוגוסלבית. כשנודע ללובים על כשלון הנסיון, הם ניסו כרגיל להסתיר את כשלונם, והודיעו כי חשפו רשת ריגול מצרית בלוב. אך הם יודעים שאין שום רשת ריגול, ושמספק הרשת הפיקטיבית הזאת, שמו מראג'יע חמודה, תושב מרסא מטרוח, שהוא מבריח סחורות, הפועל על גבול לוב-ומבקר בלוב שלוש פעמים בחודש. הוא אף נושא תעודה מטעם המודיעין הלובי. (ע"מ)

מדינות נאטו חולקות על אזהרת וושינגטון בדבר פרישה אפשרית מ"סאלט 2"

האליפקס, קנדה.— שרי החוץ של מדינות נאטו הפעילו לחצים חזקים על הממשל האמריקאי, על מנת לאלצו לחזור בו מאיומו לפרוש מחוזה "סאלט 2" לפיקוח על חימוש גרעיני.

ראש ממשלת קנדה, בראיין מאלרוני, היה הראשון מבין הנואמים אשר קבע כי הנשיא רייגן לא יזכה לתמיכה ממדינות נאטו האחרות, באיומו לפרוש מחוזה סאלט 2, תוך טענה, כי הסובייטים מפירים את החוזה בהתמדה.

מאלרוני הדגיש, כי הכרזתו של הנשיא רייגן בנושא זה "לא תזכה לתמיכה ע"י נאטו, ובוודאי שלא מצד ממשלת קנדה".

שר החוץ הקנדי, ג'ו קלארק, אמר מאוחר יותר בטקס הפתיחה של המועצה הצפון אטלנטית, הגוף העליון של ברית נאטו, כי ארה"ב שוב אינה רואה עצמה חייבת לנהוג על פי החוזה.

"זוהי התפתחות מדאיגה ביותר, וקיווינו שנוכל להימנע ממנה", אמר קלארק, בהוסיפו: "הבה נקווה שתשתפר התנהגותם של הסובייטים, וכי הצהרתו של הנשיא רייגן לא תהיה בבחינת המילה האחרונה בנושא זה".

רבים מן הנואמים בדיונים שהתנהלו בדלתיים סגורות, אמרו אף הם דברים ברוח דבריהם של הנואמים הקנדים. בין אלה בלטו שר החוץ המערב גרמני הנס דיטריך גנשר, ועמיתו הבריטי, סיר ג'פרי האו. (רויטר עתיים)

● אלוף משנה אורן שחור מתמנה היום למפקד יחידת הקישור לצבאות זרים ויועלה לדרגת תת-אלוף. הוא בא במקומו של תת-אלוף דב שיאון, העומד לסיים את שרותו הפעיל בצה"ל.

הצלחות מרשימות בהשתלות אברים עם תרופה חדשה

מהפך בסיכויי ההצלחות של השתלת אברים, הביאה התרופה בשם ציקלוספורין.

מנהל היחידה להשתלות בביה"ח שיבא, ד"ר ב. סיגל, מדווח בגליון "רפואה", כי שתילות אברים שכשלו בעבר, כמו שתילת לב ריאות, מעי, לבלב ותריסריון מעי דק לכולן סיכוי ותקוה חדשה. הרופא מסביר, כי בעבר נכשלו השתלות אברים בשל דחיית השתל על ידי הגוף, למרות שהניתוח עצמו הצליח.

בחמש השנים האחרונות הוכנסה לשימוש התרופה החדשה שגרמה למהפך שלא היה כדוגמתו בשטח השתילות". התרופה מונעת את דחיית האברים השתולים החל מהלב ועד כבד ואברים נוספים. יש לה תופעות לוואי שניתן לטפל בהן.

תודות לה, היא מאפשרת שתילה לחולים שנחשבו בעבר לסיכון גבוה, כמו חולים מבוגרים וחולי סכרת. (עתים).

מיום ליום

☆ מטיפי ה"נאמנות"

פרשת "הפקיד הבכיר" אינה נראית לפני סיום, אבל גם אם תימצא דרך כלשהי לפשר בין העמדות המנוגדות כל כך של כל הצדדים, אי-אפשר יהיה לטשטש את הרושם הקשה שהדבר עורר, מבחינת מידת המוסר האחראיות הגובלת בהפקרות, כפי שנתגלתה שוב ושוב מכיוונים שונים.

חוגים אלה, המורחים להטיף בכל ימות שנה "מוסר" ליהודים שומרי-תורה, שאינם מספיק "נאמנים" לטעמם למדינה, תובעים מהם יתר "ליברליות" וכיו"ב, התגלו בימים אלה כמי שמלחמה פוליטית עבורה עדיפה בעיניהם על ענייני בטחון רגישים ביותר. הלא איש לא יוכל להתווכח כי מדובר כאן בנקודה עדינה ורגישה ביותר, אפילו אם יכולים להציג ולהוכיח נתונים משפטיים רציניים וכבדי-משקל.

הרושם שנוצר בלב רבים הוא, כי אנשים שפועלים ביחידה מובחרת, שלעתים קרובות מוטלות עליהם משימות של פיקוח-נפש, צריכים לעמוד אח"כ בלחץ מתיש של חקירות צולבות. וזאת כאשר במהלך הפעולה מצאו שני ערבים את מותם, בנסיבות צודקות יותר או צודקות פחות. איש איננו להוט לשפוך דמם של אנשים. גם אם הם ערבים; אבל איש לא מבריח אותם לבוא לתוכנו, להתנכל לחיינו, לאיים על אנשיו, נשים וילדים, ואם הם לוקחים סיכון — עליהם לדעת במה הוא כרוך. אלא שהיכרות איתנו עם ערבים. הם בוודאי מלאים עתה לעג וצחוק כלפינו, כי הם מצליחים לסבך אותנו במריבות פנימיות, כאשר דמם של אנשים, גם שלהם, בכלל איננו נחשב בעיניהם, ואילו בישראל מתווכחים את אמות הסיפים בשאלה אם היה מותר או אסור להרוג שני רצחנים בנסיבות שהיו. כזהו פרצופם האמתי של אלה שעומדים להטיף מוסר לאחרים.

☆ היועץ במעמסה

היועץ המשפטי הנוכחי, פרופ' זמיר, הפך למעמסה על הממשלה והציבור, ואילו ניחן בתבונה הדרושה, היה קם עתה ומגיש את התפטרותו המיידית, לאחר שבמילא כבר הודיע על פרישתו הקרובה. מבחינתו: הוא יכול להיות שקט, כי עשה את שלו, ואין זה עניינו הפרטי להכריח את הממשלה לבצע את המלצותיו או דרישותיו.

בכלות הכל אין הוא אלא יועץ, ושם התפקיד מורה על מהותו, עליו לייעץ, ועצה אפשר לקבל או לדחות. על הממשלה מוטלות חובות ביצוע בדוקות, כי על כן היא מהווה "הרשות המבצעת". שר המשפטים וכל שר אחר, ובוודאי ראש הממשלה, חייבים לפעול ולעשות, על היועץ רק לייעץ. והוא כבר עשה מה שמתבקש מתפקידו, ואם הוא רואה שעמדתו גורמת לסערה, היא עומדת בניגוד לדעתם של מרבית חברי הממשלה, עליו לפתור את הבעיה הנוגעת אליו בצורה מכובדת ומתאימה, בדרך של פרישה מיידית, וזאת גם אם הוא בטוח שהוא צודק בדרכו.

אם הוא יתמיד בהתעקשותו, הוא עלול רק להפסיד כל שארית של יוקרה, כפי שהדבר כבר בא לידי ביטוי כאשר שר המשפטים, מר יצחק מודעי, הציע את עו"ד אמנון גולדנברג ליועצו בנושא זה. יש בכך אקט של הבעת אי-אמון ביועץ המשפטי ולנוכח זה הוא בוודאי חייב כבר להסיק מסקנות. הוא רק ייטיב עם עצמו אם ימהר ויפרוש.

☆ סכנוקת ה"דוברות"

בין העתונאים ידועה היטב הסכנוקה. האיש המסוים אומר שהוא לא מוכן להתראיין לא מוכן לדבר, וכן מודיעים ומכריזים בכלי-התקשורת, אבל מיד לאחר-מכן שופע כל-המידע החוצה, לא חלילה מפי האיש בעצמו, אלא מטעם "חוגים מקורבים" שלו, וכל אחד יכול לנחש ולשער מי הם "החוגים" הללו ולמה מסתתרים תחת גורם אנונימי המדבר לפתע "בלשון רבים"...

כך, למשל, אנו שומעים, כי היועץ המשפטי לממשלה סירב להגיב על פעולת שר המשפטים במינוי יועץ משפטי מיוחד לענין "הפקיד הבכיר", אבל "חוגים מקורבים" כן מגיבים וכן אומרים. בענין המסויים הזה, דוקא מותר היה ליועץ המשפטי להשמיע את עמדתו, בעוד שבענינים אחרים מוטב היה שתישמר השתיקה, בין אם הדברים מיוחסים לו או מיוחסים ל"חוגים".

הכוונה, כמובן, אינה רק אליו אלא למכת המדינה הנוראה הקשה מכולן, שמסמכים הכי חשאיים והכי רגישים מוצאים את דרכם החוצה, אל עתונאים וכלי-תקשורת, ובמידה רבה צבורה בטחונית על כך, הם מגיעים מהר מאוד לכלי-תקשורת בעולם, כשבדרך הישראלי יודעים לבשר מראש על הפרסומים הצפויים ברשתות טלוויזיה באמריקה [illegible]

☆ תשובה צינית וההיבט החוקי

תשובתו של שר המשטרה, חיים בר-לב, למחאתו של ח"כ הרב מנחם פרוש, בענין ההתנכלות המשטרתית הברוטאלית לאורח ירושלמי, כאשר באו לעצרו בביתו באמצע הלילה, לתדהמת בני משפחתו, היתה צינית וחסרה מינימום של רגישות לחירות האדם, לזכויותיו האלמנטריות ולסבל הנורא שלו ושל בני משפחתו.

האיש שנעצר שוחרר ע"י בית המשפט לבושת פניה של המשטרה, כאשר נראתה עלובה ומבוזה לנוכח "מטען ההוכחות" שלה כלפי האדם. לגודל החרפה, לא ניסה השר בר לב אפילו להסתיר את העובדה, כי המשטרה מנהלת מסע-נקם ללא-אבחנה נגד יהודים חרדים, באשר הם חרדים, עד שאפילו ח"כ שבח ויס מסיעת בר-לב לא יכל להתריש והציג שאלות משלו. אנו עומדים בפני מציאות של "מדינת משטרה", בכל שזה נוגע ליהודים חרדים. בר-לב לא הכחיש גם את הפעולה הנבזית של שוטרי ירושלים, במעצר יהודים בעלי זהות חרדית "לשם זיהוי", כפי שעושים לערבים הנחשדים בחבלה וברצח.

מוזר הדבר, כי בעוד שמוכנים להפוך את המדינה כולה על השאלה אם הריגת 2 ערבים היתה צודקת או לא, אין היועץ המשפטי לממשלה נוקף אצבע נוכח המעשים האלימים והבלתי-חוקיים של המשטרה. האם כאן אין כל חשש לערעור "אושיות החוק" של המדינה? האם רק כלפי ערבים אנחנו צריכים להיות צודקים, ואילו כאשר נוגע הדבר ליהודים חרדיים — מותר ללכת בשיטות של קג"ב ושאר משטרות ידועות לשימצה? איפה מצפונם של כל "יפי-הנפש" במקרים החמורים הללו?

☆ ונוסף גם הוא...

"הצופה" מביא ביום חמישי שעבר ידיעה על נסיון הצתה של בנין "בית מאיר" שבו שוכן המרכז העולמי של המזרחי הפועל המזרחי. ליד דלת הכניסה הונחה ספה שהוצתה, אך שכנים הזעיקו מכבי אש ואלו כיבו את הדליקה שפגעה בדלת ובקיר החזית.

אין ספק שמדובר כאן במעשה בריונות חמור, אך הידיעה באותו עתון מוסרת להלן, כי לא ידועה הסיבה להצתה וכי המציתים לא השאירו אחריהם שום סימנים, ולמרות זאת לא בוש העתון מללכת בדרכיהם הנלוזות של כלי-התקשורת החילוניים המסיתים, בהוסיפו כי "יתכן המציתים באו מחוגים חרדיים". אם העתון יודע קודם לציין, כי אין כל ידיעה על הסיבה או זהות המציתים, איך הוא פתאום יודע להעלות השערות בכיוון של "מציתים חרדיים"? גם בבטאון המפד"ל פגע נגיף זה של השמצות והכפשות ללא כל יסוד, והכל לפי הכתובת המבלילה של "חרדיים".

באחרונה התחיל להתברר, כי גם בנוגע להשחתת תחנות האוטובוסים, עם תמונות השחץ, קיים גורם פרובוקטיבי, המעונין ללבות יצרים ולעודד את השיסוי האנטי-חרדי. גנבים סתם, החומדים לגנוב את התמונות הענקיות, הם שמנפצים את התחנות ומוציאים את התמונות, אך הכל מופנה ל"כתובת החרדית", אבל חשבנו כי זו מלאכתם הבלעדית של השסאים האנטי-דתיים, והנה גם "הצופה" עושה כך. "ונוסף גם הוא"!...

☆ מי "בסדר"?

בית המשפט הגבוה לצדק דחה עתירה של דובר "הרשימה המתקדמת" אשר דרש לבטל צו המונע את יציאתו לחו"ל, שהוצא ע"י שר הפנים, ביהמ"ש קיבל את הטיעון כי יציאתו עלולה לפגוע בבטחון המדינה, מאחר והוא עלול לקיים קשרים אסורים עם אנשי אש"ף ויחזיר לארץ כספים של ארגון זה לצורך מטרות עוינות.

לפנינו, איפוא, קביעה חמורה ביותר, החורגת מעבר למניעת יציאתו של דובר "הרשימה המתקדמת", עדי כמאל דאהר. זוהי קביעה האומרת, כי "הרשימה המתקדמת" לפחות חשודה בנסיון להחדיר כספי אש"ף לצורך מטרות עוינות. אין צורך להרחיב את הדיבור על המשמעות החמורה של האשמה כבדה זו. "הרשימה המתקדמת" לעומת זאת, היא סיעה לגיטימית בכנסת, אין איש מחפש אחריה ואין אף אחד מנסה לחוקק חוקים כדי להגביל את צעדיה או כדי לאסור על קיומה. מנגד לה, קיימת סיעתו של מאיר כהנא. שאין אנו חשודים בתמיכה בה או באהדה אליה, אבל איש לא מאשים מפלגה זו באשמות כה חמורות, ואפילו בפחות מזה.

למרות זאת, כל "ההומנים הנבזיים" מגייסים כדי לחוקק חוק מיוחד נגד כהנא, שבו סכנות חמורות להמשך קיום הדימוקרטיה, תוך כדי סכנה ללגיטימיות של המפלגות הדתיות. האם אין יו"ר הכנסת, מר הלל, המגלה פעילות רבה בחוק ההצעה, סבור, כי ראוי שיקדיש, לפחות, אותו מאמץ להוצאת מפלגה החשודה בתמיכה פעילה באש"ף אל מחוץ לחוק?

מאה שנה להדפסת ש"ס וילנא (ג)

וילנא וקהיר, מינכן וירושלים, רומא, לנינגראד, אוקספורד פאריז קמברידז' וזאלצבורג — ומקומם בהוצאת התלמוד

אם כיום מוכר לנו ש"ס אחד — הרי לא כך היה בעבר — לפני תקופת הדפוס אז היו מעתיקים את הספרים בעבודת יד כתוצאה מכך קיימים כיום כמה סוגי כתבי יד שנתגלו בגניזות ובספריות שונות ובהם גם שינויי גירסאות רבים — מכון התלמוד הישראלי עוסק בהוצאה לאור של ספרי ההשוואות ומתכנן גם הוצאת ש"ס חדש בעריכה מחודשת

מאת
יוסף דרוק

כפי שכבר אמרנו לא הופיע עדיין ש"ס חדש מאז ש"ס וילנא. אולם, יש מקום לציין כי נסיונות שונים בכיוון זה אכן נעשו. בהם שנמצאים בשלבי התקדמות שונים מהם שנקטעו והמלאכה עדיין מצפה למשלימיה. הצד השווה שבכולן הוא שגרמו להגברת הפצת לימוד התורה ועזרו ללומדים בכל הדרגות להבין ולהתעמק והרבו לחבב את התורה על לומדיה. גם בעצם העיסוק בהם היה משום לימוד, שיגן וגם בבחינת דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר.

הנסיון הראשון והמקיף ביותר ובעל המעוף היה זה של מה שידוע כ"מכון התלמוד הישראלי השלם".

להלן נעמוד בכמה משפטים על התכניות ועל התוצאות.

הש"ס הארץ ישראלי השלם — בבלי וירושלמי. בהוצאת "תלמוד". זה היה כינויו הראשון של המפעל שנוסד לפני יותר מ־40 שנה בירושלים. פעולותיו החלו עוד בשנת תש"ג ועל עורכיו הראשונים נמנה מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל ולידו כיהנו כעורכים ראשי"ים הגרא"י הרצוג, הרב הראשי לאר"י והגר"י מ. חרל"פ זכרונם לברכה. המכון ריכז במשך השנים את טובי תלמידי החכמים בירושלים ובארץ ישראל. את בחיר בעלי הכשרונות מבינ־הם. כיום ממשיך המכון פעולתו במסגרת "יד הרב הרצוג" ועל חבריו נמנים חשובי תלמידי החכמים ומרביצי תורה, ביניהם ראשי ישיבות, רבנים ודיינים וכן מחברי ספרים ובני תורה, בני עליה שתורתם אומנותם ששמם הולך לפניהם.

ההכנות והוצאת הש"ס השלם

התכנית היא להו"ל ש"ס חדש ערוך ומודפס מחדש, ועיקר העבודה בעריכתו המחודשת, ובהם השוואת נוסחאות וגירסאות על פי כתבי יד והוצאות מוקדמות. מסורת הש"ס השלם שיכלול נוסף על מסורת הש"ס המקובל, שהוא לעתים חסר, אך החדש צריך לכלול אפילו ציוני מקומות דומים וכן ציונים למדרשים, לספרא מכילתא ספרי וכדו'. כמו כן עין משפט מלא וכן הלכה ברורה אותה ערך בשעתו הגרא"י קוק שהיה הרב הראשי לאר"י, ריכוז כל הגהות הש"ס על הדף, וכן ציוני שיטות הראשונים ועוד שורה של. חידושים, חלקם על הדף וחלקם בסוף המסכת וכן עריכה ביחוד של כל המפרשים והמחד־שים כריכה, לפי הדף, שלא יצטרך הלומד לדפדף מאחד לשני באותו ענין.

כאמור, העבודה העיקרית שנעשית כאן קשורה בנושא השו־ואות ובדיקת הגרסאות, שלב זה כמעט נסתיים בעצם כבר על כל הש"ס, כדוגמא של העבודה הצ־ביעו לפנינו על הגהות מהרש"ל שבשעתו תוקנו בתוך המסכת ואילו הלומדים נתקלים לפעמים באי הבנה במפרשים שונים המת־ייחסים אל הגירסא הראשונה.

בש"ס החדש יצורפו גם מראי מקום לרש"י ומקורות לדבריהם. כן יערך מדור ציונים לראשונים המזכירים דברי הש"ס. על כל דף של הש"ס שלנו צפויים להיות בש"ס החדש 4 דפים נוספים, וזאת מבלי לשנות כלל את העיצוב המקורי של הש"ס וסדרי הדפים. גם מפרשים ישלמו ויותקנו על פי כת"י מקוריים.

בשיחה עם הרה"ג אפרים רוטמן מחשובי וותיקי מכון התלמוד שמענו את ההסברים המאלפים שאנו גם מקוים שעל אף קוצר הבנתנו בנושאים אלו, העומדים ברומו של עולם הלומ־דים, הצלחנו להעביר את עיקרם אל הקורא הממוצע.

דקדוקי סופרים השלם

כמעט כארבעים שנה נמשכות ההכנות להוצאת הש"ס ועדיין עולם הלומדים לא זכה לראות את הפירות? הקשינו להרב יהושע הוטנר המנהל את המפעל מן היום הראשון, ור' יהושע הוטנר ביקש להסביר לנו: כי עבודת ההוצאה לאור נתקעה עם פטירתו של העורך הראשון הגאון רבי ניסן זקס זצ"ל, מבכי ציון היקרים תל־מיד חכם חשוב שכבר הספיק לסיים ולהכין כמעט מושלם לדפוס את הכרך הראשון של מסכת ברכות. אך מאחר שנתקעה ההו"ל החלו להתגלגל תוכניות אחרות הוקדשה מאז עיקר תשומת הלב לנשאים האחרים שהם לא פחות חשובים והם פועל יוצא ואולי יפים כוחם מכח תכנית האב הראשונה. בזמנו של הרב הוטנר היתה למפעל הספקים שכבר יצאו מהם עד היום 9 כרכים והם מסכתות הש"ס עם דקדוקי סופרים השלם.

"דקדוקי סופרים" הוא שם ספר, כפי שכבר הזכרנו, של הרב נתן נטע רבינוביץ שהשווה את גירסת התלמוד שלנו עם גירסאות אחרות, ובעיקר גירסת מה שידוע ככתבי מינכן הנמצאים בספריית אוניברסיטת מינכן.

מכון התלמוד הישראלי לקח על עצמו המשימה להו"ל את כל הש"ס עם השוואת כל הגירסאות הקיימות היום בידינו. מדובר במבצע של השוואת שורה ארוכה של כתבי יד ומקורות של התלמוד הבבלי הפזורות באוניבר־סיטאות שונות ואשר חלק עיקרי מהם מקורו בגניזה הקהירית.

ההשוואות ומקורותיהם

בתחום מחקר קטעי ה"גניזה", הצליח המפעל לרכז, לזהות לב־דוק ולמיין קטעים על כל משנה זרעים, תלמוד כתובות, סוטה, יבמות, נדרים ועוד. לפי הנתונים שהובאו במבוא לקטעי ה"גניזה" ליבמות עלה בידם לזהות ולבדוק היטב למעלה מ־1000 דפים מה"גניזה", ובהם 150 קבצים של משנה, ו־175 קבצים של תלמוד (כולל משנה שבגמרא), בעלי נו־סחאות וכתובים שונים ומיוחדים, ביניהם גם קבצים גדולים של עשרות דפים של מסכת אחת או לכמה מסכתות, שיצאו מתחת יד של סופר אחר, שנקבצו הורכבו מתוך אוספים שונים בעולם, שבהם נתפזרו אוצרות ה"גניזה". מחקר זה הולך ונמשך לכל מסכ־תות הש"ס והוא עתיד להניב פי־רות חשובים למחקר כתבי־היד העתיקים ביותר של המשנה וה־תלמוד ונוסחאותיהם.

השנה השלים המפעל הוצאת הכרך התשיעי בסדרת "דיקדוקי סופרים השלם" הוא מסכת נדרים בעריכת הגאון הירושלמי הרב משה הרשלר, שהוא אחד המ־יוחדים מגדולי תלמידי החכמים בירושלים ששמו הולך לפניו ונתון גם בכשרון עריכה מופלא.

בדברי הקדמתו לכרך נדרים א' עומד הרב הרשלר על שיטת העבודה, שהיא ליקוט וריכוז שי־נויי הנוסחאות המבוססים על מקורות עיקריים: כתבי היד השלמים של משנה ותלמוד וכן קטעי משנה ותלמוד הכוללים גם את החומר הרב שנמצא בגניזת קהיר, ובמקומות אחרים, וכן מתוך דפוסים ראשונים עד כמה שידוע עליהם. וכן השוואות עם ספרי ליקוטים ואגדה שלקטו קטעים מתוך המסכתות כלקט לספריהם, כמו: ילקוטים ומדרשים הגדות התלמוד, עין יעקב ועוד. שבהם נשארו נוסחאות של מקורות קד־מונים. בעיקר נוסחאות ספרד שהתחברו בראשונים. "גם עשינו השוואות מספרות חז"ל גופא, מבבלי לבבלי ומן התוספתא, הירושלמי ומדרשי הלכה ואגדה. מקור גדול וחשוב הם הנוסחאות והגירסאות הרבות הנמצאות — בפירוש או מכללא — בספרי הגאונים והראשונים, שכן מקורם בבתי המדרשות השונים של כל הדורות, והם בית אב לפירושי

צילום דף גמרא שנכתב בכתבי יד שנמצא בספריה לנין במוסקבה

הראשונים הבנויים במקרים רבים על שינויי הנוסחאות. עיקר גדול ראינו בבירור וקישור זה של הנוס־חאות השונות שבכתבי היד במשנה ובגמרא עם נוסחאות הגרסאות בספרי הגאונים והראשונים. בבחינת יגיד עליו ריעו, ביחוד אם השוני או הנוסחה נדונים ומת־פרשים בראשונים".

הרב הרשלר ערך כמה כרכים נוספים במסגרת סדרה זו, זאת משום שבעל דיקדוקי סופרים לא השלים בשעתו את עבודתו בסדר זה ועל כן אף שדקדוקי סופרים השלם הוא נרחב ביותר לעומת הראשון, בכל אופן הוחלט להק־בים את הסדר שעליו לא נערכה עדיין השוואה בעבר.

עשרות מעתיקים

כדי להדגים מעט נציין בזה כי למסכת יבמות נאספו 250 דפים שלמים של כתבי יד שהם פרי עבודתם של עשרות מעתיקים שונים. כידוע, לפני המצאת הדפוס נהגו להעתיק בכתב יד ממש את הספרים ולצורך כך היו אנשים שזו היתה אומנותם, אולם בהחלט יתכן שהללו, אף שמאומנים היו, היו יכולים לטעות מהעתקה אחת לשניה. העתקות היו מעטות, אך לא רק טעויות, יתכן שאכן היו גרסאות שונות בידי הלומדים. שינויים רבים עשויים כמובן גם להיות משמעותיים ביותר, הרי כל מי שלמד אף מעט יודע כמה עמל השקיעו חכמים עד שקבעו שיש מקום לגירסה חדשה. לעתים המעתיקים היו משנים על פי הכרעת תלמידי חכמים, אך ידיעת הגירסא הראשונה תרמה להבנת כמה וכמה סוגיות או שקלי וטריא בראשונים ובמפרשי התלמוד.

כפי שמסתבר המעתיקים לא תמיד תלמידי חכמים היו אלא שהיו מעתיקים מן הכתב שלפני־הם. וכנראה שהיו בהם גם נשים, כך על כל פנים הערכתם של המומחים השונים.

למעשה בעיית הנוסחאות השונות במשנה, ימיה כימי המש־נה והגמרא עצמם. "יוכל היד המרבה לבדוק, לאוקמי גירסא, הרי היא כשבועות". כותב הגר"ש זרן זצ"ל בהקדמתו לכרך הראשון שי"ל על ידי המכון.

"חסר, יתיר, והליף — אלה הם אבות שינויי הגירסאות. או שחסר מלה או משפט אחד לגבי השני. או שניתוסף. או שנתחלפה מלה זו במלה אחרת, ובכולם לרוב משתנית הכוונה. ואין מן הצורך להרחיק עדותנו. כבר במשנה הראשונה של המסכת הראשונה, ברכות. אנו מוצאים כל שלשת סוגי השינויים. הרי ה"חסר" הראשון: "משעה שהכהנים נכנ־סים לאכול בתרומתן" — זהו הנוסח שלנו. ב"נוסחאות אחרות" כהובא מהר"ח רמ"ע מפאנו (סי' א) בשם "ספרים עתיקים" שהמלה "לאכול" חסרה, והגירסא היא: "נכנסים לתרומתן". הרמ"ע מפרש לגירסא זו משכיבתנו המשנה שסבר"ים בוסל את התרומה במגעו, אלא שלנוסח שלנו אין משנתנו מדברת כאן על כך, ולנוסח הרמ"ע זוהי שכבר מיענו כאן במשנה — הנה בשינוי השני, ה"יתיר", כבר יש חדוש דין, שכן בגמרא (ט א) דקדקו מתוך ש"אכילת פסחים לא קתני" שמשנתנו סוברת שאכילת פסחים עד חצות. וכן בירושלמי אמרו "אית דלא תני אכילת פסחים, אנן תנן אכילת פסחים". והלוי הדבר במחלוקת להלכה אם זמנה עד חצות או עד עמוד השחר (וע־יי להלן בגוף החיבור). והרי "הליף": "אם לא עלה עמוד השחר חייבים אתם לקרות". המלה "חייבים" שבנוסח שלנו נתחלפה ב"הרבה כת"י" במלה אחרת: "מותרים". ההבדל מובן (וע־יי רש"י ט א ד"ה כוותי על ביטול גירסת "מותרים". ובבאורי ומלאכת־שלמה שם על קיומה)". מדברי הרב זרן.

גניזה המפוזרת על פני כל העולם

כתבי היד הרבים נאספו מספריית הבודליאנה באוקספורד, ספריית האוניברסיטה העברית והמכון לתצלומי כתבי־יד עבריים בירושלים, המוזיאון הבריטי בלונדון, ליידן, ספריות לנינגראד ומוסקבה, ספריית המדינה במינכן, ספריית הסמינר בניו־יורק, אליאנס בפאריס, הספרייה הלאומית בפאריס, ספריות פלורנץ ופרמא, ספריות האוניברסיטה בקמבריג', הותיקן ברומא, וספריית הרב ס"ד ששון.

ברצוננו לתקן רושם הדברים שהודפסו במאמרנו הקודם בנוגע לחידושי הרש"ש, שעל פי הערות כמה מן הקוראים חוששים אנו שלא הובנו כראוי. קטונו מלהע־ריך את עומק גדלותו וחשיבותם של חידושי הגרש"ש זצ"ל. עובדה היא כי חידושיו נתקבלו בבית המדרש ואין לך כמעט בן תורה, ר"מ או צורב מרבנן שלא נסתייע במפרש זה בהבנת ובליבון לימוד הגפ"ת. רצינו רק להצביע על העובדה המאלפת שהגרש"ש זצ"ל כתב חידושים על כל דף מדפי התלמוד ועובדה זו כשל־עצמה דייה בכדי להעלות אותו ראוי שיודפס עם הש"ס. ולזכות למעמד שזכה לו.

ראוי להשמיט...

במאמרנו הקודם הזכרנו את דבר ה"מילואים" שהודפסו על ספרי השו"ע בהוצאת דפוס "ראם" בוילנא ואשר דעת חכמים לא היתה נוחה מכך. ואכן הרבא לתשו"ל כי בהוצאות השו"ע של מכון תח"ס בירושלים הושמטו אלו מגליונות הדפוס, וזאת על פי הצעתו של מרן הגרי"י קנייבסקי זצוק"ל בעל "קהילות יעקב".

מכתבו של מרן זצ"ל פורסם בחוברת "האהל" מ"ז של המכון המכתב בא כתשובה לפנייתו של הגאון רבי יוחנן סופר מערלוי שליט"א ובו כותב מרן הגרי"י זצ"ל:

יש אצלי אחודשכ"ג שלו מר"ח הגאון, אביו של החזו"א זצלה"ה במקום שכתבו המדפיסים ע"ד המילואים] וז"ל: בסוף השמטת מילואים חתם שמו מרדכי והוא מרדכי פלונגיאן מווילנא הידוע חוכה שיקבעו דבריו בתוך היו"ד מפני שהוא המגי' בדפוס ראם, וכידוע וכאשר חתם את עצמו בהקדמת המדרשים החדשים מדפוס הנ"ל אשר גם שם נתנו לו המדפיסים יד ושם שלא כהוגן להיות הוא הבורר בתוך ספר הק־דוש יפה תואר. וע"כ אולי ימצא איזה דבר שלא כהוגן בספר מלו־אים לא יקשה בעיני הקורא כי ידוע ומפורסם דרכו לכל יודעיו ומכיריו עכ"ל רב חמי הגרש"ז ז"ל הגאב"ד דקאסאווא אביו של חזו"א ז"ל, ובודאי הדפסתו היה שלא כדין בספרד מילואים מלכ־תוב דברים חוץ לשיטה, מ"מ כבר אחז"ל אם הרב דומה למלאך וכו' ומה לנו ולספרו. מפי מרן החזו"א עצמו אין בזכרוני אם שמעתי ומה ששמעתי רק רבים מגידים כקול הברה שהוא ז"ל היה לו הרבה תרעומת על שהדפיסו המילואים, וכנראה שכן האמת אבל אני איני מעיד, בכל אופן ודאי ראוי להש־מיטו בהוצאה הזאת.

על חשיבות ידיעת ושימור הגירסאות המקוריות כבר עמד בשעתו רבנו תם בספר הישר שאומר בנוגע לגירסה שהיתה בפני סבו רש"י, המרבה לכתוב בפירושו "הכי גרסינן" ואילו אנו מוצאים אכן את גירסתו כתובה כך בגוף הגמרא, והלא "רש"י הלא שינה רק בפירושו ולא שינה בגמרא עצמו". ואילו תלמידיו הם שהלכו והגיהו בגוף הגמרא ועתה איננו יודעים מה בא רש"י לתקן, והוא ר"ת אסר מאז לתקן שום דבר בגוף הגמרא וכך אכן נוהגים עד היום.

על עצם גילויי הגניזה הקהירית, כבר נכתב בעבר. גם על חלקו של איש ירושלים הגרש"א ורטהיימר ז"ל. כפי שמסתבר אוספי הגניזה המצויים באוספים שונים עוד לא נחקרו עד תומם. בגניזה הקהירית היו כמאות אלפי קטעים שונים, רק לאחרונה הסתיים מיון ותיוק האוסף הגדול ביותר הנמצא בספריית קיימברידג' באנגליה. רבים מן החוקרים הישראלים מבלים במקום שבועות ארוכים במשך השנה. ריכוז גדול מאד נמצא בספריית סנט פטרבורג בלי־נינגרד. ולפי דעות אחדות הוא אולי האוסף החשוב ביותר, במשך השנים הגיעו צילומים רבים משם, על אף מסך הברזל.

על הוצאות אחרות וצילומי הש"ס ברשימה נוספת אי"ה.

(כתבה שלישית)

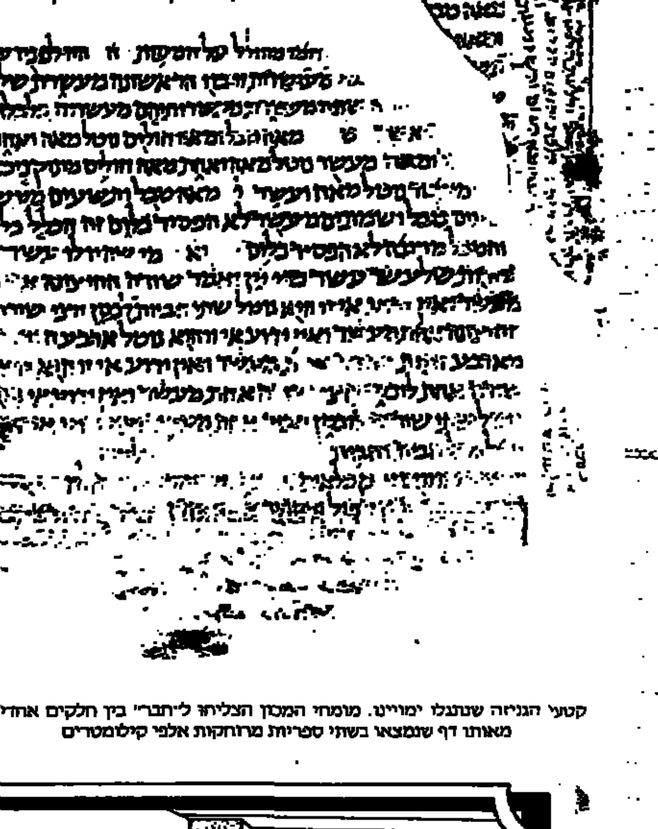

קטעי הגניזה שנתגלו ימויינו. מומחי המכון הצליחו ל"חבר" בין חלקים אחדים מאותו דף שנמצאו בשתי ספריות מרוחקות אלפי קילומטרים

ציור של הצייר איזנשטט המדגים התפתחות הדפוס אצל היהודים. מימין כתיבת מגילות, כתיבת ספרים ביד, ראשית הדפוס ומכונת הלינוטיפ

אריה אביב"י

רשות שלך - שהיא לא שלך...

ספור בעקבות אגדה תלמודית

א.

הלוך הלך אחד לקנות לו מגרש, אם לזריעת תבואה וירקות, אם לנטיעות עצי פרי ואם לבנית בית־תתנוה לבנו. וילך האיש ויתבונן בחלקות אדמה רבות וירא והנה חלקה האחת שונה מחברתה, הן לטוב והן למוטב. לא הרי חלקה זאת כהרי חלקה זאת. חלקה חלקה וחסרונה חלקה חלקה ויתרתה. כל אחת מהן בנפרד וכולן ביחד לא נראו בעיניו. ויוסף האיש ללטוש עיניו אחר כל חלקה העומדת למכירה הנראית קרובה וטובה, כדי להחליט בסופה של התלבטות, ולרכוש אחת מהן לצרכי ביתו. חלקות רבות עברו על ידו כבני מרון ומבטו נפל על שתי חלקות אדמה כי הן ורק הן משכו את תשומת לבו בסיבות הידועות לו. ויעמד האיש הקונה להלכה בקרבת מקום המעשה בתחום בעלותו של המוכר ושקל שעה ארוכה. על שתיהן שם עיניו לסירוגין כדי להחליט על איזו מהן לשים ידו. שתיהן היו לדעתו טובות ויעילות וראויות לאמצן לבעלותו כדי להפיק מהן את התועלת הרצויה לו. לשם הכרעה שקע ועמד בהרהוריו.

שתי החלקות שוות בגדלן ועוד יתרונות זהות להן מהיותן שתיהן בהישג ידו מבחינה כספית אבל בכל זאת יש באחת מה שאין ברעותה. חלקה האחת נראית אדמה שחורה רכה או תחוחה וכאילו מאירת פנים למתבונן אליה וכדאית היא להשקיע את המחיר המבוקש בעדה. חלקה זאת מבטיחה מצדה יבול מבורך תמורת עבודה טובה הן בתחום הנטיעה. הן בתחום הזריעה והן בתחום הקמת מבנה לתפארה. החלקה השניה מהוה את ההפך הגמור מהראשונה. היא זרועה אבנים גדולות וקטנות משל מישהו הביאן הנה בידים כדי להמאיס פניה, להכפיש כבודה, להרחיק כל קונה ממנה וכדי להמעיטה מערכה הכספי. חלקה שכל גישה אליה קשה וכל סיכוי לעבודה ולזכות בברכה — הוא אפסי. חלקת אדמה זאת — בעלת סבר פנים חמורים היא, וקוראת כאילו לכל הקרב הקרב אליה לשם רכישתה, אסוף ידיך ממני כי אם תאמצנה לבעלותך תניח מעותיך על קרן הצבי. חלקה המבטיחה כאילו יגיעה לריק ולידה לבהלה. חלקה הדוחה את הגישה אליה בכלל ואת רכישתה בפרט. פגמים ניכרים בגוף החלקה שיש בהן כדי להבריח את הקונה מקנות אותה. להגדרת־יתר: עדית — מזה חבורית — מזה ואין להאריך.

ב.

ויבא הקונה לתהות על שתי החלקות כדי לרכוש אחת מהן. והאיש קמצן ורע מעללים. ידוע כקופץ ידו מתת נדבה לעני וצדקה לקשה־יום. היה מוכן ממש ליהרג על פחות משוה פרוטה. הוא עמד שעה ארוכה והתבונן על הסחורה המוצעת למכירה, סחורה אשר מבחינה עקרונית היא נראית בעיניו ומקובלת עליו. חלקה אחת בת־גישה נוחה ורבת־הבטחה להצלחה הן בזריעת התבואה, הן בנטיעת עצי־פרי והן בית מגורים ולכל דבר שיעלה על לבו של רוכשה. הוה אומר: טובה ויעילה לכל מטרה. החלקה המקבילה: הכשלון מקנִיתה מכריז על עצמו וההשקעה בה כמיה שהניחה על קרן הצבי. שתי חלקות אדמה — יתרון האחת על השניה כיתרון האור על החושך. יתרון הבולט והמומחש גם לבעל עין בלתי בחונת או מנוסה. חלקה מאובנת ומטודשת זאת גם לה יתרון יש ויש, יתרון הראוי להתכבד בה. יתרון המחיר. יתרון בסכום ניכר מאד. מחיר החלקה האחת מאה מנה והשניה — חמשים מנה. הקונה הידוע כקמצן בחר בחלקה הזולה. הוא שלם את הסכום הנמוך יחסית, נפל על המציאה ושמח בחלקו.

ויבא הקונה עם כלי עבודתו כולל המחרשה ורתומה לסוסו. הוא אמר לעלות על הקרקע להתחיל בגניסת רגבי עפרה כדי להכשירה ליעדה. באה המציאות וטפחה על פניו. הוא ראה ונוכח כי נחל אכזבה מהעיסקה וכי המחיר הזול אשר הקסים אותו, היה לו לרועץ, ועתה כל עמלו שהשקיע על סכום הכסף וברכישת החלקה תנחיל לו רק מפח־נפש. הסוס הציג את רגלו ולא יכול להמשיך בדרכו בין הסלעים הרבות הגדולות והקטנות והמחרשה לא יכלה להחדיר את "אפה" אל החלקה הקשוחה אשר האבנים כסו את חלקת צוארה עד כדי מחנק ומנעו את עיבודה.

ג.

רוכש החלקה ראה ונוכח כי עינו הטעתו וכי נתעה בשוא בנתנו עינו בסחורה פגומה זאת בשל מחירה הנמוך ועתה חיפש תחבולות כיצד לחלץ את האדמה מצרתה־צורתה המושחתת. כיצד לטייב את האדמה ליפות פניה. להסיר מכשולה ולהכשירה ליעדה. הוא קמט את מצחו ואמר אין לי טוב אלא לסקל את האבנים מכאן וצורתה תיהפך מאליה מרעה ליפה ומעקוב למישור. פתרון הקשור בעבודה קשה ומפרכת אבל רבת־הבטחה ומצליחה. ויחל הקמצן לסקל את האבנים בכוחות עצמו ולהשליך אותן אחת לאחת עד אשר הצטרפו לערמה גדולה לרשות הרבים. כן עמד לו הקונה יום יום שהצטרפו לימים מרובים, ופינה את האבנים. הוא יישר, ניקה ונִיפה את החלקה בהשליכו את האבנים מרשותו לרשות הרבים. האבנים הרבות שמלאו את רשות הרבים הוו מכשול רציני ואבן־נגף לעוברים ולשבים של בעלי שתי הרגלים. אף בעלי ארבע הרגלים נפגעו מהמכשולים ששמו להם האבנים לרגליהם. אם בעלי ארבע הרגלים סבלו מהפגעים ונשאו את כאבם בדומיה ובאלם־פה, הנה בעלי דו־הרגלים לאחר שנפגעו, כרעו ונפלו לא השלימו עם המצב. הם קמו, הרימו קולות ענות גבורה, השמיעו תגובות נזעמות נגד משליך האבנים ודרשו ממנו להרחיק את התקלות אשר זרע על אם הדרך ולאפשר להם מעבר באין מפריע. הקונה בעל לב האבן לא שם לבו לאבנים אשר זרען במו ידיו. בתגובות הזועמים לא התחשב והמשיך לנקות את חלקתו מהאבנים והשליכן אל מרחבי הכביש המשמש מעבר לאלפי עוברים ושבים.

פעם אחת עבר עובר אורח ליד חלקת המריבה, החלקה המסוקלת והולכת מידו החרוצה שאינה יודעת לֵאות ותקל בתופעה, לפיה נשלכות האבנים מרשות היחיד לרשות הרבים, מעשה אשר לא יעשה. אזניו של ההלך קלטו את דברי הנפגעים וכמו כן התבונן וראה את פניו השלוים של בעל החלקה כשהוא שקוע בעבודתו. האבנים — עיסוקו בהן זה ימים רבים, הפכו את לבו לאבן והטענות החמורות המופנות אליו — ממנו והלאה. משל אין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחוב. הוא המשיך להשליך אבנים מרשותו לרשות שאינה שלו, לפי ראות עיניו, פעולה כמוה כהתגרות עם צבור שלם. ויפן ההלך אל עושה העָול ויאמר אליו: מדוע אתה מעביר את האבנים מרשות לא שלך לרשות שלך? שמע הקונה את דברי האיש, התבונן בלבושו המרושל ובשערות ראשו שלוחות הפרע ואמר: אך כסלן הוא ההלך וכשם שלבושו ופרצופו שונים כן דבריו משונים ומעוררים אך תמיהה וצחוק. הוא הפטיר: אך משוגע הוא האיש, מוחו מבולבל, ולכן גם דבריו לעג. החלקה שקניתי זה עתה, היא לדעתו אינה שלי. ואילו הכביש שהוא רשות העיר לכל דבר הוא לדעתו — רכושי. אך צחוק הוא מעורר ותו לא. ההלך אמר את דברו והסתלק והוא המשיך בעבודתו כמרוץ־משנה, הוא השליך האבנים מרשותו לרשות שאינה שלו.

ד.

עבר זמן קצר בעל החלקה ירד מנכסיו. הוא מכר את כל אשר לו כדי לשלם לנושיו. נשאר לו המגרש אשר במשך הזמן עלה ערכו ורב מחירו לאחר שהרחיק ממנו את האבנים אשר עמדו למכשול בעבודתו. עם גבור תביעת נושיו מכר גם אותו. כל חפץ מחפצי ביתו אשר מכר לרגל מצוקתו הכאיב את לבו והדאיב את רוחו. אך בעיקר הצטער על מכירת המגרש אשר השקיע בו הרבה עמל, יגע ויזע, והעלהו לפרי ישוה לו. הקונה־המוכר מדי עברו על יד המגרש ולטש עיניו בו. משל נתקל בו בפעם הראשונה. ויהי בעברו פעם אחת ליד המגרש והטה אליו את עיניו מבלתי יכולת להנתק מטוח ראיתו וההרהורים נוגים מלאו את חדרי לבו, סובבו את ראשו וזכרונות העבר טרפו את דעתו. בהיותו שקוע בהרהוריו נכשל ונפל על האבנים שמלאו את הרחבה. הן האבנים שהשליך בזמנו מרשותו אל רשות לא שלו. היא נפצע קשה בראשו וברגליו. כן שכב שרוע על הכביש העמוס אבנים והתפתל ביסוריו, בהמתינו לאחד או שנים שיבואו, יחלצוהו ממצוקתו ויגישו לו את העזרה המהירה.

בעל המגרש לשעבר בשכבו על ערמת האבנים עלה זכר ההלך לפניו ששאל אותו: מדוע אתה משליך אבנים מרשות לא שלך אל רשות שלך. אז צחקתי לדבריו מלא הפה, כי ראיתים משונים ותמהוניים ביותר, חריגים ויוצאי דופן, ואמרתי אך משוגע הוא האיש לא לענין ידבר. בזו בזתי לו כי לגבר עבדו יין היה בעיני. על כן נשא הרוח את דבריו מבלי תת להם התיחסות כלשהי מצדי, עתה אמר הקמצן הנראה ככלב מוכה מהמכות אשר ספג מהאבנים אשר רפזן לעצמו. עתה רואה אני כי צדק האיש ואילו אני הטפש לא ירדתי אז לעומק דבריו. מי יודע מי היה האיש אולי גלגולו של ר' לייב שרהס אשר עליו רווחו אגדות מופלאות שבא להשמיע באזני דברי מוסר ובינה ואילו אני אטמתי את אזני ולא שמעתי לתוכחתו. לו שמעתי לדבריו. שמוע במובן הבנה. לא הייתי מתדרדר למצב שבו אני נתון כעת. הכאבים הפריעו את השוכב על הכביש והפריעוהו מהגות במחשבותיו אשר באו לאלפו בינה. אבל עכשיו מאוחר מדי. ...המגרש שהיה שלי והשקעתי בו הרבה עבודה למען שוות לו צורה מכרתי אותו מפני דחקי והפסיק להיות ברשותי, ואילו רשות הרבים שאני במו ידי קלקלתיו משום שהיה לא ברשותי, הנה עתה כתושב העיר חלק מהכביש עבר לרשותי. מה צדקו דברי ההלך התמהוני בעיני: "למה תשליך אבנים מרשות לא שלך אל רשות שלך?"

בעקבות האגדה לפי בבא קמא נ.

רב שכונה בת"א נעצר שעה שהשחיר תמונות שחץ

רבה של שכונת קרית-שלום בתל-אביב, הרב שמואל כהן, נעצר ביום ו' על ידי שופט השלום בנימין קהלת ל-4 ימים, כחשוד בהשחרת פרסומת שחץ בתחנות אוטובוס.

נציג המשטרה סיפר בבית המשפט, כי הרב כהן נעצר ע"י שוטרים ביום ה' סמוך לחצות. כשהוא מנסה לרסס בצבע, שתי מודעות פרסומת שחץ. שדוגמתן רבו לאחרונה בכל הארץ.

גם כאן אמר נציג המשטרה הטעים, כי מדובר כאן במכת מדינה. לכן ביקש להאריך את מעצרו של הרב, להשלמת החקירה. סופרנו מציין כי לאחר תקדימים של מעצר רבנים לא התקשה גם הפעם בית המשפט להורות על מעצרו של הרב.

המערך והליכוד לא סיכמו עדיין מינוי נגיד לבנק ישראל

ככל הנראה-לא יובא הנושא הבוקר לממשלה ★ טוכים עדיין סיכום אמוראי

מאת סופרנו הכלכלי

המערך והליכוד לא הגיעו עדיין להסכמה בדבר מינוי נגיד חדש לבנק ישראל. ד"ר משה מנדלבאום מסיים בימים הקרובים את כהונתו, לאחר שהגיש בסוף השבוע את דו"ח בנק ישראל. ראש הממשלה ושר האוצר נפגשו שלשום לשיחה בבחירת הנגיד. שני האישים לא הגיעו לידי הסכמה סופית ולפיכך סיכמו כי ייפגשו שוב בענין. נראה כי הנושא לא יועלה הבוקר בישיבת הממשלה.

ההערכה היא שהמערך והליכוד נוטים להסכים למינויו של אמוראי למשרת הנגיד אולם חילוקי הדעות בין המפלגות מתמקדים במינוי סגן שר האוצר במקומו של אמוראי. המערך עדיין לא מסכים לכך שנציג של הליכוד ימונה לתפקיד סגן שר באוצר. יתר על כך, גם אם המערך יסכים למינוי סגן שר מהליכוד הרי שבליכוד לא הוחלט מי יאייש את התפקיד.

שני המועמדים העיקריים לתפקיד הם שר האוצר לשעבר ח"כ יגאל כהן אורגד וח"כ אריאל ויינשטיין. אורגד הוזכר כמועמד של הליכוד לתפקיד נגיד בנק ישראל. ויינשטיין הוא מקורב לשר האוצר משה נסים. הליברלים תובעים לקבל משרת סגן שר וזאת לאחר שפסח גרופר ששמש כשר בממשלת שמיר לא מכהן כשר בממשלת האחדות וכתוצאה מכך קיבלו הליברלים שר אחד. כפיצוי הם דורשים לזכות במשרת סגן שר.

המערך והליכוד תמימי דעים במינויו של הח"כ לשעבר הרב שלמה לורנץ למשרת יו"ר הוועדה המייעצת לבנק ישראל. נראה כי על המינוי יוחלט לאחר שיסוכמו נושא מינוי נגיד בנק ישראל והמשנים לנגיד. שתי המפלגות תזכנה כל אחת במשנה לנגיד שייבחר על ידה.

ועדת השרים לבניה המורמונית מתכנסת בצהריים לדיון מסכם

משפטנים מעלים תמיהות של חוו"ד של בר-סלע ★ גם עפ"י חוות דעת זו, יש יסוד מוצק לועדה לדרוש ולקבוע את הפסקת הבניה ★ חלק מהשרים לא קבעו עדיין דעתם הסופית

מאת סופר המודיע

ועדת השרים המיוחדת, שעליה הטילה הממשלה לדון בהיבטי הבניה המורמונית המוצאת על הר הצופים בירושלים — תתכנס היום לאחר ישיבתה השבועית של הממשלה לישיבה מסכמת בה היא אמורה לגבש ולגבות את מסקנותיה אותן היא תגיש לבי ליאת הממשלה שמינתה אותה בעבר.

על שולחנה של ועדת השרים נערם חומר רב, הכולל חוות דעת של משפטנים בכירים הגורסים שיש עילה מובהקת לעצור את הבניה המורמונית; עדויות רבות על האופי המסיונרי של המורמונים ועל מגמותיהם לנהל פעולות מסיון מקיפות בקרב יהודים, כמתחייב מאמונתם.

על שולחנה של הועדה, מונחת גם חוות דעתו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יורם בר-סלע. המסכם מבחינתו שאין עילה משפטית לעצור את הבניה המורמונית, אם כי הוא טוען שחוו"ד אינה מתייחסת למישור הציבורי והמוסרי.

סופרנו מציין, כי משפטנים שקראו את חוות הדעת, בת 50 העמודים ויותר, של בר-סלע העלו תמיהות רבות בהקשרה. אחד הדברים הבולטים הינו שהמשנה ליועמ"ש מתייחס בחוות דעתו אל מסמכים שונים של מינהל מקרקעי ישראל, אשר בכלל לא היו בפני ועדת השרים, דבר האומר דרשני בפני עצמו.

בנוסף לכך, טוענים משפטנים שקראו את חוות הדעת, כי גם בר-סלע עצמו, קובע שאם ועדת השרים חוששת שפני המורמונים לנהל פעילות מסיונרית בבנינם החדש או באמצעותו — רשאית היא בהחלט. מבחינה משפטית, לדרוש את הפסקת עבודות הבניה המתנהלות כיום בקצב מואץ (למרות הקשיים בהם נתנה חב' סולל בונה המקימה את הבנין).

לדעת המשפטנים, החומר הרב שנערם על שולחנה של הועדה, נותן רגלים להנחה כי מגמת המורמונים לנהל פעילות מסיונרית, וכי הם ינצלו את הבנין החדש שהם מקימים גם כדי להפיץ בשורתם בקרב יהודים בעולם — ואולי גם למעלה מזה.

בהקשר זה, הם מצטטים את התבטאויותיו הפומביות של דיויד גלברייט, נשיא המורמונים בארץ, שאמר כי אנשיו ימנעו מפעילות מסיונרית רק עד אשר יחושו כי הם מקובלים בארץ. אחרי תחושה זו — ניתן להבין ממנו כי יעסקו במסיון גם בארץ. התבטאות נוספת בהקשר זה, מצויה גם ב"ידיעות פיפל", שם מדגיש גלברייט כי בניית המרכז "האוניברסיטאי" שלהם, הינו חלק מההכרה הכנסייתית.

סופרנו מציין כי ישנם עדיין מספר שרים החברים בועדה שלא גיבשו את דעתם הסופית. היום יועלו הדברים על שולחן הועדה וכל אחד מהחברים בה שיבקש, יטול את רשות הדיבור. הועדה עשויה לצאת בכמה מסקנות, ויתכן גם שלאחר עיון בחומר ובדיקת חוות הדעת השונות — יחליטו להחלטה פה אחד.

דובר מטה המאבק נגד הקמת המרכז המורמוני אמר אתמול כי עד אשר לא תפרסם הועדה את מסקנותיה אין בדעתו להתייחס ספציפית לנושא, אולם מה שברור כי מנוי וגמור עם יהדות העולם שלא להרפות מן המאבק הנוגע לצפור נפשו של העם היהודי.

תחנות קשר למזלטים יוקמו במשותף בארץ

עבור הצבא האמריקני

מאת סופרנו המדיני

הישג נכבד לתעשיה האוירית הישראלית הושג ע"י השלטונות האמריקאיים שחתמו על מפעל משותף של "תדיראן" עם חברה אמריקאית ליצור תחנות קשר מוטסות למטוסים ללא טייס (מזל"טים).

הפטנט הישראלי, המיוצר בשיתוף עם מפעל האמריקאי, זכה במכרז והוא יופעל כתחנה סטנדרטית בשימוש הצי האמריקאי בכל בסיסיו באשר הם.

רק לאחרונה הגישה התעשיה האוירית הישראלית הצעותיה למכירת מטוסים ללא טייס (מל"ט) לצבא האמריקאי יחד עם תחנות השירות וכו', אולם ההכרה שניתנה לפטנט הישראלי, משחרר אותו מהציבות למכרז שיצטמצם מעתה רק למטוסים (מזלטים) עצמם.

חוגים מדיניים מציינים כי המוניטי"ן שארה"ב העניקה לישראל עשויה להכניס עשרות מליוני דולרים מידי שנה בשנה ולעודד במדה נמרצת את התעשיה הישראלית.

הסכסוך במד"א עשוי לפרוץ שוב

קיים חשש לפריצת סכסוך העבודה במגן דוד אדום מחדש ובעקבות זאת פנה בסוף השבוע מנכ"ל מד"א למנכ"ל משרד הבריאות בבקשה שיתערב בפרשה.

במכתב שהועבר אישית ממנכ"ל מד"א עמיצור כפיר למנכ"ל משרד הבריאות פרופ' זין מיכאלי, מודיע מר כפיר כי, "לפי הערכתי — עם קבלת השכר עבור מאי — תתעורר מחדש תסיסה בין העובדים. בטרם תפרוץ סערה תאחר את המועד ואולי יאבדו חלילה חיי אדם — אני פונה בזאת בתחינה ובבקשה שתואיל להתערב ולהפגש עם הממונה על השכר באוצר, כדי שיאשר לאלתר את תביעות עובדי מד"א".

מנכ"ל מד"א מציין, כי חרף פגישה בין הנהלת מד"א לממונה על השכר, טרם היתה התייחסות כלשהי מצד האוצר לעניינם של עובדי מד"א.

מקורות במד"א אמרו לכתב עתים כי הם חוששים שביום א' יפרוץ מחדש סכסוך העבודה ועלולים להיות שיבושים בשירותי מד"א.

היום יערכו ישיבות בנושא זה בין הנהלת מד"א וועד העובדים וכן תערך ישיבת הועד הפועל של מד"א. (עתים).

ביה"כ חניכי ישיבת גרודנא
רח' וילקומירר 22 ב"ב

הנכם מוזמנים להשתתף
לאסיפת בוגרים
בהשתתפות ראש הישיבה
הרה"ג ר' **צבי דרבקין** שליט"א
שתתקיים בע"ה היום יום ראשון
כ"ג באייר בשעה 8.30 בבית מדרשנו.

בברכה,
ועד ביהכ"נ

מחריף העימות הפוליטי בעקבות פרשת השב"כ:

תובעים לא להפקיד חומר רגיש אצל היועה"מ עד שיחקר על ההדלפות

מאת סופרנו

ח"כ שרי לנדאו מהליכוד יצא בהאשמה חריפה כלפי היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר כי לשיטתו היא זו האחראית להדלפות המסוכנות בפרשת השב"כ. לנדאו דורש שזמיר ייחקר במכונת אמת על חלקו וידיעתו בפרשת הדלפות אלו. עד שיעשה זאת, אסור להפקיד בידי היועץ המשפטי חומר סודי.

לנדאו מציין כי בשעתו, כאשר שימש שלמה הלל כשר המשטרה הסכים להחקר יחד עם עובדי לשכתו במכונת אמת כדי לוודא מקורן של הדלפות.

יו"ר הנהלת הקואליציה ח"כ חיים קופמן תקף ביום ו' אחר הצהריים את היועץ המשפטי לממשלה, ושאל אותו מדוע במשך שבע השנים האחרונות לא ישב עם אנשי השב"כ כדי לקבוע כללי התנהגות ונהלים, למרות שידע על כל מיני דברים חורגים, שכך מתנהלים שירותי בטחון חשאיים.

הדובר הוסיף, כי כאשר היה צורך לשחרר את המחבלים, התעלם פרופ' זמיר מן העובדה, שאסור היה לפי החוק לשחרר מחבלים, שהיו בתהליך של שפיטה, הוא עשה זאת מטעמים של בטחון המדינה. פרופ' זמיר ויו"ר מירי השמאל שכחו גם את עקרונות החוק, כאשר היה לבצע הריסה של מיבנים בלתי-חוקיים בכפרים ערביים בגליל. כל זה מעיד על "שיקולי איפה ואיפה" מצד היועץ המשפטי.

ח"כ קופמן הדגיש, כי לפרופ' זמיר יש מעמד של יועץ משפטי ולא של תובע כללי, ולכן אפשר גם לא לקבל את עצתו, כשיש קונצנזוס לאומי. במצב זה אפשר לומר לו: "שב ושתוק".

להלן אמר, כי דרכי הפעולה של השב"כ היו מקובלים על כל ראשי הממשלות, וגם ראש הממשלה ש. פרס מבין שכך נהגו בעבר. אך למרות עמידתו האיתנה של פרס בנושא זה, יש קולות במערך, שמנסים לגלגל את האחריות על מישהו אחר, כדי לא לעמוד בהסכם הקואליציוני.

"נס משמים שיש לנו היום ממשלת אחדות לאומית. מה היה קורה היום בלי ממשלה כזו? הרי היינו מגיעים לרצח אופי והריסת כל התשתית הבטחונית. נצטרך לקיים ממשלת אחדות לאומית עוד שנים רבות עד שנצא מכל הבעיות האלה", אמר. הוא הוסיף, כי פרט לעזר וייצמן, יש קונצנזוס בקבינט הממשלתי, שבו יושבים ראשי ממשלה, המטכליים ושרי בטחון כיום ולשעבר.

הדובר הגדיר את הפגיעה בשב"כ, בעקבות הפרשה, כחמורה ביותר, משום הפיכה. "מורצצים את גולגלתו של המוסד ופוגעים באושיות הבטחון בגלל שיקולי יוקרה", אמר.

שר המשפטים:

בידי היועץ המשפטי סמכויות רחבות מדי גם בנושאים שאינו מומחה בהם

זהו מצב בלתי אפשרי אך החלטתו מתוקף סמכותו החוקית — קיימת

שר המשפטים יצחק מודעי אמר ביום ו', כי בידי היועץ המשפטי לממשלה סמכויות רחבות מדי, גם באלמנטים שהוא אינו מומחה בהם, וזה מצב כמעט בלתי-אפשרי. עם זאת הטעים השר, כי ההחלטה של היועץ המשפטי לממשלה, מתוקף סמכותו החוקית-קיימת, והוא ימשה הכל כדי שסמכות זאת תבוא לידי ישום.

שר המשפטים אמר, בהרצאתו ביום ו' במועדון ההנדסי בתל-אביב, כי ההתפתחויות המרעישות של הימים האחרונים מביאות את הציבור לשאול: לאן זה מוביל? לא יודעים מה להשיב — מיהו המופקד על התרת הסבך הלאומי בו אנו נמצאים. בעת האחרונה קרה אירוע חריג בחייו של העם, שאיש לא יכול לצפותו מראש. האירוע אשר הביא לבעייה פנימית שבה שני מרכיבים מרכזיים בחיינו — שלטון החוק וצרכי הבטחון.

"לנו יש חוק אזרחי וחוק צבאי, כי אנו חיים בדרך של מלחמה. בחוק הצבאי יש תשובות שאין להן זכר בחוק האזרחי. מה שלא צפו היה, שיווצר מצב, בו יצטרכו למצוא על פי החוק הקיים את הפתרון, שיתן תשובה גם לצרכי השלטון וגם לצרכי הבטחון".

שר המשפטים הסביר, כי החוק אומר שעבירה אשר נעשתה חייבת להיחקר, ואם יש האשמה מוגש כתב אישום והנאשם מובא לדין ונשפט. החוק קובע, כי היועץ המשפטי מביא לדין מי שעבר עבירה, ומותר לו לקחת בחשבון לקראת העמדה לדין. לא רק את השיקולים של קביעות החוק אלא גם שיקולים במישור הממלכתי, בין אם הם מדיניים, בטחוניים ואפילו כלכליים. לדעת השר מודעי, כאשר נקבעה קביעה זו היתה הנחת יסוד, שהיועץ המשפטי, שהוא סמכות מקצועית, הוא גם בעל סמכות אישית, שיוכל לראות גם את ההיבטים האחרים.

"כביראה שלא צפו מראש שיכולים להיות מצבים כל כך מורכבים שאין האדם המומחה מאד למקצוע, הוא המחליט. ראש הממשלה המופקד על שרותי הבטחון אומר, שעלולה להיות התמוטטות של מערכת הבטחון ואילו היועץ המשפטי אומר, שלא זו בלבד שלא תהיה התמוטטות. אלא שאם לא יינקטו צעדים תהיה התמוטטות. כאותה — הוסיף שר המשפטים — הייתי אומר, שצריך לקחת את דעתו של אדם שהוא מומחה לנושא, אבל המומחה לנושא אינו בעל הסמכות להחליט — ומכאן הפלונטר".

להלן יצא שר המשפטים נגד אלה המלעיזים כאילו היועץ המשפטי רוצה להתפטר בגלל רצון לצמצם את סמכויותיו — בעוד שהיועץ המשפטי הודיע פומבית, עוד בחודש פברואר, כי הוא רוצה להתפטר. (עתים)

ח"כ אהרון אבו-חצירה חזר למפד"ל

ח"כ אהרון אבו חצירה, ראש תנועת תמ"י חזר למפד"ל ואף ישתתף, כנראה, בבחירות המתקיימות בשבוע הבא — ידיעה זו מתפרסמת בשבועון המקומי "השבוע באשדוד" אך כתב עתים המוסר על כך, לא יכול היה לקבל את תגובתו הישירה של מר אבו חצירה, המסייר כעת במרוקו יחד עם מספר חברי כנסת ואנשי ציבור.

עם זאת, מוסר כתב עתים, כי אחיו הרב פנחס אבו חצירה שהוא יו"ר המועצה הדתית באשדוד, קרא במודעה מעל דפי אותו שבועון מקומי להצביע בבחירות הפנימיות במפד"ל, עבור הרשימה "למפנה" שבראשותו של השר ד"ר יוסף בורג.

באותו שבועון מתפרסמת גם ידיעה אחרת, לפיה הבטיח שר התחבורה מר חיים קורפו, בעת פגישה עם חברי מפלגתו, תנועת החרות באשדוד, שהמנהל הבא של הנמל במקום, יתמנה מקרב עובדי הנמל, תושב אשדוד וחבר תנועת חירות. (עתי"ם)

● בגדד — יחידה של לוחמי ההתנגדות מארגון מג'אהדי חלק האיראני הצליחה להרוג שישה מעוזריו של חומייני בעיר באבל. לוחמי ההתנגדות הצליחו לברוח ממקום ההתנקשות בשלום. (ע"מ)

עובדי הארגז בנצרת-לחופה מאולצת

הנהלת מפעל "הארגז" בנצרת עילית הודיעה בסוף השבוע שבדעתה להוציא היום את 50 העובדים לחופשה מאולצת, בשל דרישתם לתיקון הדירוג, בהתאם להסכם העבודה הקיים.

לדברי מזכיר מועצת פועלי נצרת עילית, הודיעה הנהלת "הארגז" שאם יעמדו העובדים על דרישתם לתיקון דרגות, היא תסגור את המפעל לאלתר. (עתים).

מתפרת אתא כרמיאל-נסגרה סופית

מתפרת "אתא" בכרמיאל שהעסיקה 107 עובדים, נסגרה סופית בסוף השבוע. שאר מתפרות "אתא" נסגרו עוד ב-15 באפריל, אך העובדים בכרמיאל הסכימו להיענות לבקשת כונס הנכסים לסיים את העבודות שהושגו על ידו — עד תומן.

מזכיר מ.פ. כרמיאל מר עזרא פיק פנה אל שר האוצר וביקש ממנו להעניק ל-15 העובדים המבוגרים האלה אותם תנאים שקיבלו מפוטרי "אתא" במפעלי האם בכפר אתא וכורדני. (עתים).

פעוט נדרס על ידי טרקטור

ילד בן 4 חמאד בדיע אבו ריש, מכפר ירכא שבגליל המערבי, נדרס במוצאי שבת מפגיעת טרקטור.

משטרת ישראל

(המשך מעמוד ראשון)

כתב "מעריב" ודרש ממנו לדווח בצורה מאוזנת על הנעשה במקום, לנוכח דיווחיו החד צדדיים, והורחק אף הוא על ידי אחד הקצינים שדרש מהכתב החילוני להפסיק את הדו שיח.

לאחר חצות הכריזה המשטרה על משמרת המחאה כבלתי חוקית, וזאת מתוך מטרה ברורה לאפשר לשוטרי המג"ב שעמדו בכוננות ב"מארב", להפעיל את אלותיהם. לפי אות של קצינים התפרצו מאות אנשי מג"ב לשוטרים שהיו במקום והיכו את הנוכחים באכזריות, כשהם רודפים גם אחרי אלו שהלכו לבתיהם.

הגרב"ש סלומון יחד עם מספר רבנים לא זזו מהמקום ומחו נמרצות על מניעת הפגנה חוקית. אך השוטרים המתפרצים, בהוראת מפקדיהם עזי המצח, הדפו גם את רבה של פתח תקוה ואת הרבנים לאחור, ורק משראו שכל נסיונותיהם למנוע את מחאת השבת לא יועילו — הרשו לרבנים להגיע לקולנוע "היכל" ולמחות על כבודה של שבת קודש. מחאה זו היתה קטנה ביותר, שכן הרבנים נהדפו לפינה קטנה מול הקולנוע ורק משם הורשו להביע את מחאתם.

אנשים שניסו לבוא ולהצטרף אל הרבנים כדי למחות על חילול השבת — נהדפו והוכו בגסות, כשהמשטרה עושה כל מאמץ למנוע כל אפשרות של הפגנה חוקית נגד מפירי החוק ברש גלי, כאמור — מתוך נקיטת עמדה ברורה של מלחמה במפגינים נגד חילול השבת והפרת חוק המדינה.

אמש, כאשר ביקש רבה של פ"ת יחד עם עוד מספר רבנים לבקר את העצור במשטרה פתח תקוה, סירבו לאפשר להם להיכנס.

ח"כ הרב מנחם פרוש, שוחח אמש עם מפקד משטרת פתח תקוה ומחה נמרצות על התנהגות המשטרה ודרש לשחרר את העצור וכן את שני האחרים שנעצרו אמש ונקראו לחקירה במוצאי שבת. סנ"צ שוכל הבטיח לח"כ הרב פרוש, כי כל העצורים ישוחררו בערבות.

● לונדון — העתון "אלצאלם" המופיע בלונדון מוסר שצרפת תחתום בקרוב על חוזה לשוב ולבנות את הכור העיראקי "תמוז" שהופצץ על ידי ישראל ביוני 81 (ע"מ)

שיבושים חמורים בעקבות סתימת עורקי תחבורה

שיבושים חמורים היו ביום שישי בתנועת כלי הרכב בירושלים בעקבות סתימת צירי התנועה על ידי תנועה מתגברת של כלי רכב ואנשים, ואנשים רבים נתקעו במשך שעות ארוכות בנתיבי הנסיעה בלי יכולת להתקדם.

סופרנו מציין כי שיבושי התחבורה היו בעיקר במזרח ירושלים ובכבישים שמסביב לעיר העתיקה ובדרך לכותל המערבי והר הבית. התנועה המתגברת בימי שישי האחרונים בעקבות זרימתם של אלפי מוסלמים למסגדים שבהר הבית לרגל חג הרמדאן המוסלמי גרמו לסתימת צירי התנועה ואוטובוסים ומכוניות פרטיות נתקעו בצירי הדרכים בלי יכולת לזוז.

אנשים שנתקעו ביום שישי אחר הצהריים באוטובוס קו 1 בדרך לכותל עשו את קטע הדרך שמאיזור שער-שכם עד הכותל ביותר משעה, ולבסוף נאלצו להשלים את דרכם ברגל לאחר שהאוטובוס נתקע בלי יכולת להמשיך רבים כמעט נאלצו לחלל שבת בגלל כך. הנוסעים וכן הנהגים תמהו מדוע לא נערכים הגורמים המוסמכים, הצריכים להכיר את התופעה, מבעוד מועד ולהפנות חלק מן התחבורה לצירי תנועה אלטרנטיביים.

בכל אופן נראה שהקשיים הללו עשויים להימשך גם בשבוע הקרוב.

● פאריס, — חוסיין מלך ירדן יבוא מחר לפריס לביקור עבודה פרטי של יומיים, שבמהלכו יפגש עם הנשיא מיטראן וראש הממשלה ז'אק שיראק.

בוטלו הקלות מיסוי לרכבים מושכרים

— מאת סופרנו הכלכלי —

מהיום יחולו שינויים במיסוי כלי רכב להשכרה. ההקלה במיסוי קניה ושרותים לכלי רכב מושכרים שהוענקה לחברות ההשכרה בשיעור של 25 אחוזים — בוטלה. במקביל, בוטל מס קניה ושרותים על כלי רכב מושכרים בסך של 20 אחוזים.

במכס מעריכים כי בעקבות צעד זה, עלולים מחירי ההשכרה של כלי רכב לצרכן להשתנות. עדיין לא ברור בכמה אחוזים מדובר ובהנהלת המכס בודקים את הנושא.

אזכרה לכ"ב תלמידי צפת שנרצחו בידי המחבלים

אזכרה ממלכתית לכ"ב תלמידי בית הספר התיכון תורני בצפת, שנרצחו לפני תריסר שנים בהיותם בטיול בעיירה מעלות, תתקיים היום בצפת, בחצר הגלילית ובמושב אליפלט.

בבית הספר התיכון ששמו הוסב ע"ש כ"ב החללים, יקראו פרקי תהילים ומשניות. (עתים).

האחיות בבלינסון — ל"חופשת התאוששות"

האחיות והאחים בבית החולים "בלינסון" בפתח תקוה יוצאים היום ל"חופשת התאוששות" בת יומיים ובית החולים יפעל במתכונת שבת.

מחלקות אונקולוגיות, סוכר, נפגעים, ילדים ופגים וטפול נמרץ — יפעלו כרגיל.

האחיות טוענות, כי "תש כוחן" והן נאלצות לצאת לחופשה לצורך התאוששות. לדבריהן, קיים מחסור חמור באחיות ואילו עומס העבודה — גדל.

ממרכז קופ"ח נמסר, כי הם תמהים על הודעת האחיות. נראה, כי מדובר בחלק ממאבק האחיות בבתי החולים להקים חטיבה נפרדת בהסתדרות (עתים).

עצומה בבאר שבע קוראת לפיטורי זמיר לאלתר

350 תושבי באר שבע חתמו ביום שישי על עצומה הקוראת לראש הממשלה לפטר לאלתר את היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר.

החותמים על העצומה דורשים הקמת ועדת חקירה שתחקור. לדבריהם את מעשיו ומחדליו של היועץ המשפטי לממשלה בעניני בטחון ואת חוסר השיוון שהוא נוהג כלפי החוק. "אם יש צורך", נאמר בעצומה, "ייחקר ראש השב"כ על ידי חוקר פרטי. מבלי שיפורסמו תוצאות החקירה".

יוזם החתמת העצומה הוא גדעון ספיר, איש הקק"ל בדרום הארץ. ביום שישי הוא הציב דוכן החתמה במרכז באר שבע ובמשך כשעתיים ורבע אסף כ-350 חתימות, בכוונתו להמשיך היום במבצע ההחתמה עד שיאסוף כאלף חתימות שיועברו לידיו של ראש הממשלה שמעון פרס. (עתים).

סקר דעת קהל:

מצדיקים ביקורת על הממשלה בנושא שחיקת השכר

במכתב ששיגר ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) לראש הממשלה, ש. פרס, ולשר האוצר, מ. ניסים, כלולים נתונים מתוך סקר דעת קהל, שנערך ע"י ד"ר מינה צמח, לפי הזמנת מפ"ם.

מנתונים אלה עולה שרוב גדול באוכלוסיה (73%-78%) מצדיק ביקורת חריפה על הממשלה ב-5 נושאים חברתיים: שחיקת השכר, הפגיעה בגימלאים, התמוטטות מפעלים, נטל המשכנתאות על הזוגות הצעירים והפגיעה בערי הפיתוח.

רוב הנשאלים דרגו את שחיקת השכר והפגיעה בגימלאים בראש הרשימה, כנושאים הראויים לביקורת החריפה ביותר.

שני בתי עסקים בשטח הצילום נסגרו ל-5 ימים בשל הפקעת מחירים

שני בתי עסקים למתן שירותי צילום ושיווק מוצרי צילום, "דלתא קולור" באזור התעשיה בהרצליה, ו"אודיינס קולור" ברח' האומנים בת"א נסגרו ל-5 ימים החל מיום ו', על העלאת מחירי שירותי הצלום ומוצרי הצילום אותם הם מספקים, ללא היתר מדין על כך, וזאת בדחקה גדול מאוד.

שופט בית משפט השלום בת"א השופט יצחק בראז הוציא ביום שישי צו סגירה של מעבדות הצילום לאחר שהתברר בביקורת שערכו מבקרי משרד התעשיה והמסחר כי עסקים אלו העלו מחירי שירותי הצילום באחוזים רבים. העלאה זו גרמה נזק רב מאוד ללקוחותיהם — בעלי חנויות לצילום וצלמים, שהם עצמם חייבים לשמור, בפועל, שומרים על יציבות המחירים.

עסקים אלו העלו מחיריהם של פיתוח צילומים ב-25 אחוזים, את מחירי הנייר בין 20 ל-40 אחוזים, ואת מחירי ההדבקה ב-60 אחוזים.

במשרד התעשיה והמסחר הובעה קורת רוח על הגישה המחמירה של השופט, ורואים בה סיוע חשוב למאמצי המשרד למנוע הפקעת מחירים.

במשרד התעשיה והמסחר מקווים שצעדים אלו ישמשו גורם מרתיע שימנע נסיונות דומים של הפקעת מחירים. בימים הקרובים יוסר הפיקוח מעל שורה ארוכה של מוצרים ושירותים. המדובר בעיקר במוצרי תעשיה ובמוצרי צריכה לצרכן. חלק ניכר מתשומות ענף המתכת והחשמל יוצאו הפעם מהפיקוח. משרד התעשיה ימשיך בהוצאת ענפים מפיקוח תוך פיקוח שלא יעלו מחירים — כך אומר בסוף השבוע שר התעשיה והמסחר אריאל שרון.

שופץ מקווה הטהרה המרכזי של הרצליה

טקס פתיחת מקווה הטהרה המרכזי המשופץ בהרצליה. נערך בסוף השבוע שעבר בהשתתפות כ"ק האדמו"ר מקאליב שליט"א, רבני הרצליה, שר הפנים הרב יצחק פרץ, ראש העיריה אלי לנדאו וסגניו, ומנהל אגף למועצות דתיות במשרד הדתות א. מרמרשטיין.

ראש המועצה הדתית צבי וייס שעמד על הישגי המועצה בהרצליה ושיתוף הפעולה עם הרבנות והנהלת העיריה.

ראש העיריה ציין בהערכה את פעולות המועצה הדתית ותנופת המקוה. כן בירך הרב יעקובוביץ. שר הפנים ציין בהערכה את שיפוץ המקווה המרכזי, שהושקעו בו מחשבה ולב. כ"ק האדמו"ר מקאליב שליט"א מבני ברק השמיע דברים על טהרת ישראל.

נוסף למקוה המרכזי, בשיפוצו הושקעו 40 אלף דולר, מצויים מקוואות בשכונת נוה-עמל ובהרצליה פיתוח. (עתים).

צבור הנשים מוזמן
היום
לערב נעים ומהנה
עם תכנית אור-קולית מרתקת הנערך במלון ויז'ניץ
בשעה 8:30
ע"י ארגון נשי ויז'ניץ בני-ברק
הרצאה ע"י המפקחת גב' **צפורה פרידמן** תחי'
דמי הכניסה קודש למטרה חשובה

בס"ד
המרכז הארצי למען טהרת המשפחה בישראל, ירושלים
רח' ישא ברכה 28, ת.ד. 5067
הודעה
אנו מתכבדים להודיע על סדרת הרצאות בנושא:
קדושת הבית והמשפחה
הדרכת אמהות
ע"י הרבנית **חיה פלדמן** תחי'
הפתיחה אי"ה ביום שני כ"ד באייר בשעה 8.30 בערב, בביהכ"ס בית יעקב הצפון סנהדריה המורחבת.
נשות הסביבה מוזמנות

הכנסת כלה

ח"י אייר תשמ"ו

הננו בזה לפנות לרגשות לבם הטהור של אחב"י נדיבי עם לחלץ חושים ולבוא לעזרת כלה חשובה עניה מרודה אשר אביה נ"י מאושפז זה תקופה ארוכה ר"ל וכל הבית שרוי במצב קשה מנושא ולדש אין כל אף לא הביגוד המינימלי לצורכי הנישואין, ולכן אנו פונים אל אחב"י לעורר לבם הרחום למצווה נשגבה זו

ג"א מצטרף לדברים האמורים למעלה
וחותם בברכה לכל המסייעים
ניסים קרליץ

הננו מוסיף חד פסוקא דרחמי לסייע לדבר מצוה הגדולה הנ"ל ושכר העושים והמעשים כפול מן השמים
נתן גשטטנר
אב"ד קרית אגו"י בני ברק

תרומות לשלוח לפי הכתובות דלהלן:
הרה"ג ר' **שלמה זלמן אולמן** שליט"א רח' בן זכאי 12 ב"ב
הרה"ג ר' **משה זובר** שליט"א רח' ר' עקיבא 85 ב"ב
הרה"ג ר' **שמואל אליעזר שטרן** שליט"א רח' הרב קוק 1 ב"ב
הרה"ג ר' **צבי לפקוביץ** שליט"א רח' כתב סופר 20 גבעת שאול ירושלים

למבקשים את הטוב ביותר
"פניני רהיט"
מטבחים, חדרי שינה, חדרי ילדים, פינות אוכל ועוד
רבי עקיבא 20 ב"ב טל. 7512779
המפעל: חלוצ 5 א' התעשיה, חולון

בשורה משמחת
בעזרית החל מש"ק במדבר תתקיים הסעה
אוטובוס בכל יום שישי מב"ב לרכסים וחזור במוצש"ק
להתקשר 04-982494

בס"ד
סוכן ביטוח חרדי מורשה בכל הענפים
מעונין לקנות תיק ביטוח חיים
או אלמנטרי
בתנאים טובים.
סודיות מוחלטת מובטחת.
ת.ד. 895 בני-ברק
מיקוד: 51108

לישיבה בירושלים דרושים
מנהלת מטבח (טבחית)
מנהל מטבח (טבח)
אנשי אחזקה
מלצרים
02-823933

מומלץ לימי הספירה
קלסות של נ.ש.מ.ה
★ רבי עקיבא
★ אהבת הבריות
(מחרוזת ספורים א')
הפצה: רפאלי ב"ב

לקונדיטוריות
"בני ברק" דרושים:
1: נהג -
מחלק לחנויות
2. מוכר/ת -
מנהל למזנון
(בתחנת דלק סמוך לב"ב)
טל. 704633

טלית מהודרת
קונים
ב"עטרת"
ב"ב רח' חזו"א 25

קרן התרבות **דגל ירושלים**
מכון לבר מצוה ע"ש הרב משה פרוש זצ"ל
במסגרת אגודת ישראל
בס"ד, אייר תשמ"ו

מתכבדים אנו בזה להזמין את הקהל הרחב להשתתף בחלוקת
תעודות בר מצוה
ל-87 חתני ה"מכון לבר מצוה" שע"י תנועת "דגל ירושלים" לשנת תשמ"ו
שיתקיים אי"ה ביום השנה לפטירתו
של איש ירושלים ממקימי עולה של תורה וממייסדי החינוך התורתי בארץ
הרב **משה פרוש** זצ"ל
שעל שמו ולזכרו הוקם מכון כביר זה
★ ★ ★ ★ ★ ★
המעמד יתקיים ביום ראשון אור לכ"ד אייר תשמ"ו בשעה 7.15 בערב בדיוק. ס"ל למטמוניות, בבית הכנסת מנחת יהודה רחוב נבון 10, מול חניון האוטובוסים, בשכונת מחנה יהודה, ירושלים
בהשתתפות: הגאון רבי **יהודה צדקה** שליט"א, ראש ישיבת פורת יוסף
הרב **מנחם פרוש** שליט"א יו"ר אגודת ישראל בירושלים
הרה"ג **נח היילדר** שליט"א רבה של סנהדריה המורחבת
מנחה: הרב **יהודה מוצפי** הי"ו, מנהל המכון לבר מצוה
בתכנית: ★ פרק תהילים ★ דברי פתיחה ★ דבר גדולי התורה ★ קבלת תעודות ★ ברכת תלמיד המכון ★ חלוקת פרסים ★ תפילת מעריב
מקומות מיוחדים לנשים
ההנהלה

הכונו! למבצע הפרסים הענק של **"טוב טעם"**
אספי תויות ממבחר מוצרי "טוב-טעם"
ותקבלו שי נאה
ותשתתפו בהגרלת הפרסים הענקית
פרטים אי"ה בקרוב

הד היום

שביתת האחיות

כ/ה, אחיות בתי החולים זכו אתמול בהטבה חלקית של שכרן, בתנאים של הקפאת שכר, אפשר לראות בכך הישג מסויים אף שאין בו עדי כדי לפצות את האחים והאחיות שנקטו באמצעים במגמה לשכנע את כל הגורמים הנוגעים בדבר, כי השכר הנמוך לא עומד ביחס לעבודה הקשה שמוטלת עליהם, שכר זה גרם לכך, שיש מחסור בכח אדם במקצוע זה שהוא לבל השמות החולי האוכלוסיה, זו מבריחה הרבה הזובית למשימה שהן ממלאות בבתי החולים.

בתנאי ההצמדה הקיימים בארץ, אפשר היה לראות בהטבה שהובטחה אתמול, חריגה ממדיניות השכר. הצלאה זו לא תוכל להשאר חריגה לאורך ימים. הממשלה לא תוכל לעמוד מול הבעיות של עובדי ענפים אחרים, אם לא תשים קץ לשיטה של הצמדה, שיטה שהיא כעוברי המשק הציבורי.

מקצוע הסיעוד הרפואי זכאי ליחס המרפה, אין לך עוד מקצוע אשר כרוך במהדה גדולה כל כך של מאמץ גופני ונפשי כאחד. אולם אין כל בטחון שלא יתעוררו עובדים במקצועות אחרים, שאף הם יבואו במענה, שהם זכאים ליחס מיוחד. נשק הניצוצים והשביתות מקובל גם על קבוצות עובדים אחרות, וקיים שיהיו אחרים היוצאים בפרצה זו או אחרת, שאינם נרתעים מלנקוט באותם אמצעים שיש בהם כדי ליצור מצב של לחץ על הציבור.

המדיניות הכלכלית שהצליחה להשיג את אחת מן המטרות החשובות ביותר, כיבוש האינפלציה, מבוססת במדה מכרעת על מדיניות ההקפאה של השכר. אם תהיה פירצה אחת היא תגרור אחריה פירצות אחרות והמשק יחזור להקלע עד מהרה שוב לאותה סחרחורת שהיתה מנת חלקו של המשק כולו בשנים האחרונות.

אנו עומדים לפני פתיחת המשא ומתן על הסכמי השכר במשק, התביעות בענפי עבודה שונים מצטברות והולכות. ההסתדרות תהיה משימה קשה ומסובכת לעמוד כנגד תביעות אלה, גם אם בחלקן צודקות הנן אם אינן מוצדקות, וכאשר מדובר בשירותים היונקים את תקציבם ממקורות ממשלתיים, לא יהיה מנוס מפריצה רצינית של המסגרת התקציבית, ובמקום לקצץ, בתקציבים ציבוריים יפתחו אלה כדי לספק אותן דרישות. הקופה הציבורית היא מדולדלת. הממשלה נאלצה לבוא לעזרתה של קופת חולים בסכומים ניכרים לאחר שזו צברה לעצמה גרעונות.

מהיכן תיקח קופת חולים אמצעים כדי לבוא לקראת דרישות האחיות? מהיכן יקח משרד הבריאות כדי לשלם תוספות שכר לאחיות של בתי החולים שלו? אלה הן שאלות שעליהם יצטרך האוצר לתת את התשובה. הסיוע שהובטח לקופת חולים מותנה מראש בשורה גדולה של פיטורים. פיטורים אלה עשויים להעמיס על המערכת הרפואית מעמסה חדשה. האחיות בבתי החולים שהקימו לעצמן חטיבה נפרדת במסגרת האיגוד המקצועי של ההסתדרות. אחת הטענות שלהן. טענה שיש להבין אותה, היא התביעה להפריד בהבדל שבין האחיות במרפאות ובשירות הקהילתי, שהן ממלאות תפקיד פחות קשה מן האחיות בבתי החולים שמשימתן קשה יותר. ספק. אם תביעה זו תהיה בת ביצוע בתנאים של הצמדה.

אם האיגוד המקצועי לא יאזור אומץ לשבור את שיטת ההצמדה, ואם הממשלה לא תוכל להנהיג סדר עדיפויות בחלוקת תקציב הבריאות, עלולה להישבר כל התבנית הכלכלית שהיא מטבעה שבירה. כדי למנוע זאת דרושה מידה גדולה יותר של אומץ לב ציבורי. ספק לנו אם יש אומץ לב זה כיום.

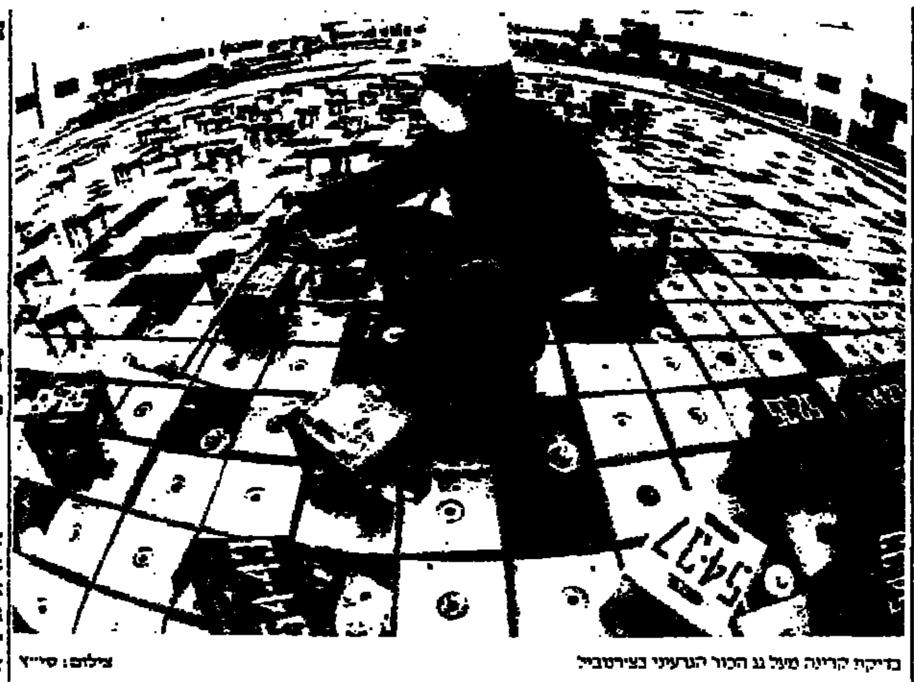

בדיקת קרינה מעל גג הכור הגרעיני בצ'רנוביל צילום: סי"א

גם חיילים סובייטים נפגעו על ידי קרינה באסון צ'רנוביל

מוסקווה, — כמה חיילים סובייטים שהשתתפו במבצע הצלה בכור הגרעיני שבצ'רנוביל מקבלים עתה טיפול בבית חולים צבאי בקייב — זאת גילה בטאון הכוחות המזויינים של ברה"מ.

בידיעה שראתה אור ב"קראסנייה זבזדה" (הכוכב האדום) לא נאמר כמה חיילים מאושפזים, אך צויין כי הם סובלים מתוצאות קרינה. היומון כותב כי איש מבין החיילים אינו במצב חמור.

בטאון המפלגה הקומוניסטית פירסם שיר של המשורר העממי אנדריי וזנסנקי "כהשבות על צ'רנוביל". בשיר זה עוסק המשורר במה שמתואר כ"כעבודי ההצלה הגיבורים". בשיר מתייחס וזנסנקי גם למומחה האמריקאי לכה העצמות רוברט גייל שבא למוסקווה כדי לערוך ניתוחים להצלת כמה מקרבנות האסון ומתאר אותו כ"בן תקופה הירושימה".

25 קיפחו את חייהם

מספר ההרוגים של אסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל עלה ל־25 — זאת גילה מרען סובייטי בכיר.

המרען, יבגני תאזוב, ציין במסיבת עיתונאים כי 23 אנשים מתו מקרינה. שני אנשים נוספים מצאו את מותם בתאונה שאירעה ב־26 באפריל באוקראינה.

בינתיים מפרסמים עתוני בריה"מ מאמרים רבים, לפיהם חוזרים החיים לתיקנם באזור תחנת הכוח צ'רנוביל, חמישה שבועות לאחר האסון.

(רויטר־עתי"ם וע"צ) — לאונרד אילין, מי שעומד בראש בית־חולים במוסקווה, שם מאושפזים רבים מבין הפצועים קשה, אמר כי מבין־299 אנשים שסבלו מכמויות קרינה חמורות, 89 שוחררו ו־30 מאושפזים בבית־החולים ומצבם קריטי".

בשבועות שחלפו לאחר האסון, אושפזו כ־18,000 אנשים בבתי־חולים לצורך בדיקות, ציין אילין. הם סבלו מכאבי ראש, שיעול, קשיי נשימה וכמה מהם ירקו דם.

כולם שוחררו לאחר כמה ימים. אילין הוסיף ואמר כי בסך הכל נבדקו כ־100 אלף אנשים על ידי הצוות הרפואי בקשר עם האסון.

התן פרס בכל לשלום יבגני תאזיב, הבכיר בבנין שר הבריאות, אמר במסיבת עיתונאים כי התאונה נתנה תנופה חדשה לתרופה המנוהלת על־ידי על ידי הרופא האמריקאי בתאוה לארץ, הקוראת להפסקת הניסויים הגרעיניים.

אהודים מצפון לאיזור צ'רנוביל וזהמו בקרינה רדיו אקטיבית

זיהום הרדיואקטיביות נתגלה בשטחים השוכנים מצפון לאיזור הנגוע כך, שלוחים הקילומטרים מסביב לכור הגרעיני הפגוע בצ'רנוביל — כבר ביום ד' עיתון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראבדה".

העתון אינו מוסר לאיזה מרחק משתרע השטח הזה, אך הוא מציין, כי שלטונות בבאלורוסיה — רפובליקה הגובלת באוקראינה מצד צפון — פתחה התושבים מחלקים מספרים של איזור הגובל בדרום הרפובליקה.

כמו כן ננקטו אמצעים נוספים, כולל החוקה לדיבוב מן האיזור, סגירת בארות ומתן אזהרות לאוכלוסיה המקומית שלא לאכול מזונות שגדלו בחלקות פרטיות. לידיעה החדשה הזאת נודעת חשיבות מיוחדת נוכח ההודעה שבכל הידיעות הקודמות של אמצעי התקשורת הממלכתיים הודגש כי לא היתה פגיעה רצינית בשום איזור מחוץ לשטח שפונה מיד בעקבות התאונה.

"פראבדה" אינו מוסר איזה חלק מדרום באלורוסיה הוכנס תחת אמצעי החרום המיוחדים הללו. בכל מקום, רק שטח זעיר ברפובליקת באלורוסיה כלול בתחום הסקורי של 30 קילומטרים אשר הוכרז כאיזור נפגע מיד לאחר האסון ב־26 באפריל.

בהודעת "פראבדה" נאמר כי "נקודות זהוב" נתגלו מחוץ לאיזור הפגוע הבקורי. ובהן נמדדו רמות קרינה גבוהות כן הנורמלי. בעקבות בדיקות קפדניות שיכנו השלטונות "יקו אדום" כסביב לאיזור הנפגע.

הטלוויזיה הסובייטית מסרה ביום ג'. כי התרומות לקרן הסיוע לדירות למען נפגעי אסון צ'רנוביל מסתכמות כבר ב־6.5 מיליון רובל (כ־8.5 מיליון דולר).

בלונדון אמר מומחה בריטי להשתלת מח עצמות, ד"ר ג'ון גולדמן, כי רופאים סובייטיים שוקלים את האפשרות להקים בבריה"מ מרפאה להשתלת מח עצמות, נוכח הנסיון הכר של האסון הגרעיני בצ'רנוביל.

תאצ'ר קוראת לשתי מעצמות־העל לכבד את סאל"ט 2

לונדון, — ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר קראה לארה"ב ולבריה"מ באחת לכבד את הסכם סאל"ט 2 להגבלת החימוש.

הגב' תאצ'ר אמרה דברים אלה בפרלמנט בלונדון, לאחר שצירי הלייבור קראו לממשלה להביע התנגדות פומבית לאיום שהשמיע לאחרונה נשיא ארה"ב, רונאלד רייגן, בדבר פרישה אפשרית מן ההסכם. כן היתר אמר הגב' תאצ'ר: "הנני תקווה כי יוספו לכבד את סאל"ט 2... אם קיים הסכם, הרי שני הצדדים חייבים לכבדו."

עם זאת הביעה הגב' תאצ'ר תמיכה עקיפה בנשיא רייגן, בהדגישה כי ארה"ב מכבדת ביסודו אלה את ההסכם בהחליטה לפרק שתי צוללות גרעיניות מסוג פוסידון. הגב' תאצ'ר הדגישה גם כי וושינגטון הותירה דלת פתוחה למוסקבה לכבד אף היא, מצידה, את כל תנאי ההסכם.

ראש ממשלת בריטניה אמרה דברים אלה שעות מועטות לאחר שסגנה, הלורד ווייטלאו, חזר מביקור בן עשרה ימים מבריה"ם, וקרא למוסקבה להוכיח כי אין אמת בטענת ארה"ב שהסובייטים מפרים בהתמדה את הסכם סאל"ט 2. (ע"ר)

פרשנים:

ואלדהיים יגבר על יריבו — על אף ההאשמות

וינה, — מתקבל הרושם כי קורט ואלדהיים יגבר על יריבו בבחירות לנשיאות אוסטריה על אף ההאשמות הקשישות כי כי שהיה מזכיר האו"ם, אינו אלא פושע מלחמה נאצי.

רוב סקרי דעת הקהל סבורים כי בסיבוב השני של הבחירות קבל ואלדהיים יותר קולות מאשר יזכו הסוציאליסטי קורט שטאייר.

משקיפים אומרים כי המירוץ לבחירות יירשם בתולדות אוסטריה כאחד הפרקים העגומים ביותר בתולדות מדינה זו בתקופה לאחר מלחמת העולם השניה.

כתב העת הבלתי תלוי "באסטה" כותב כי אם אכן יתאמתו התחזיות ושטאיירד יובס בסיבוב השני העומד להערך ב־8 ביוני, תיאלץ הממשלה שבראשה עומדים הסוציאליסטים לפזר את בית הנבחרים ולהכריז על בחירות כלליות בהקדם.

הקונגרס היהודי העולמי פירסם בלונדון תיק הכולל 95 עמודים על ואלדהיים. לפי הנתונים בתיק זה, מי שהיה מזכיר האו"ם הוא פושע מלחמה ורוצח.

באומו שהשמיע נשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן לציון יום השנה ה־20 להקמת מכון המחקר היהודי בלונדון, הוא אמר: "ואלדהיים סיפק מושג חדש למילון הרפואי — מחלת ואלדהיים. אם אתה נגוע במחלה זו, אינך יכול לזכור שהיית נאצי".

עוד אמר ברונפמן כי בחירתו של ואלדהיים לתפקיד של נשיא אוסטריה תיחשב כ"חנינה סמלית" לאלה שרצחו 6 מיליון יהודים.

מי שהיה קאנצלר אוסטריה ברונו קרייסקי אמר בהרצאה שהשמיע בשבוע שעבר: "אוסטריה זקוקה לנשיא, שאינו גורם למחלוקת בקרב העם".

שר החוץ האוסטרי לאופולד גראץ, חבר בכיר במפלגה הסוציאליסטית, אמר כי אוסטריה תהיה זקוקה לשנים, כדי להחזיר לעצמה את תדמיתה הבינלאומית בעקבות פרשת ואלדהיים.

בינתיים טען אדם המציג עצמו כמי שהיה פרטיזן קומוניסטי יוגוסלבי, שהקונגרס היהודי העולמי הציע לו סכום של 150.000 דולר כדי שיעיד נגד ואלדהיים על מעשיו במסגרת הצבא הגרמני באזור הבלקנים במהלך המלחמה.

בראיון שפורסם על ידי השבועון האוסטרי "ווכנפרסה" אמר סוקראטיס האציסאוגליס כי לפני כשבועיים נפגש עם איש קשר של הקונגרס היהודי העולמי, שאת שמו לא הזכיר וזה הציע לו שוחד כדי שיעיד נגד ואלדהיים. לדבריו דחה הצעה זו, אך הוא מוכן להתראיין בטלוויזיה האוסטרית ולמסור פרטים על הפניה אליו, בתנאי שמפלגתו של ואלדהיים תבטיח לו אותו סכום כסף.

חבר נשיאות הקהילה היהודית האוסטרית אלכסנדר פרידמן, שאליו פנה כתב סוכנות הידיעות הצרפתית, אמר כי מדובר כאן בפרובוקציה. באשר לגורם אשר פעל כדי להפיץ ידיעה זו הוסיף ואמר פרידמן "מוטב לבדוק מי מפיק תועלת" מפרסום זה.

מ. המשפטים בארה"ב ישמע טענות פרקליטי ואלדהיים

וושינגטון — משרד המשפטים האמריקני הסכים להפגש עם פרקליטיו של הד"ר קורט ואלדהיים להשמיע את טענותיהם, לפני שיערך הדיון אשר בו ייקבע האם תאסר על ואלדהיים הכניסה לגבולות ארה"ב — כך הודיע אתמול דובר המשרד, פטריק קורדון.

כנראה שעוד במהלך שבוע זה תינתן ההזדמנות לפרקליטים "להשמיע את דבריהם על הבעיות ועל הטענות" כדבר עברו של ואלדהיים בתקופת מלחמת העולם השניה — הוסיף הדובר.

ג', בהסתמכו על מקורות ממשלתיים מהימנים, כי שר המשפטים, אדווין מיס, עשוי לקבל עוד במהלך שבוע זה החלטה לגבי ואלדהיים.

כזכור הציע פקיד בכיר בלשכה לחקירות מיוחדות של משרד המשפטים, ניל שאר, המופקד על חקירת פשעי מלחמה נאציים, כי מכאן ואילך יאסר על ואלדהיים להכנס לארה"ב.

סיבוב ההצבעה השני בבחירות לנשיאות אוסטריה, שבהן נחשב ואלדהיים למועמד מועדף, עומד להערך ביום א' הקרוב.

שר הבטחון ביום עיון:

התאכזבתי מעמדת מצרים בנושא טאבה מעלים מידי פעם תביעות חדשות

שר הבטחון יצחק רבין אמר ביום ג', כי הוא אכזבה מעמדת מצרים בעניין טאבה, לברות האופטימיות שלו. הוא הדגיש, כי בעוד שישראל הסכימה לחזור מליגים בעניין טאבה, המצרים מעלים מידי פעם הבר תביעות חדשות.

מר רבין דיבר ביום העיון השנתי לזכרו של רב־אלוף דוד אלעזר (דדו) ז"ל, שהוקדש לנושא של מצרים.

מר רבין ציין, כי אחד מהנציגים האמריקנים, העוסקים במו"מ בין ישראל ומצרים, אמר כי האמין שהנה העניין של החתימה על שטר בוררות נגמר. התברר לו כי אין המצרים רוצים בכך. משיקוליהם הם, כי הדבר יהיה כרוך בהחזרת השגריר שלהם לישראל או בקיום של ועידת פיסגה.

לדעתו, המדיניות המצרית היא קיום חוזה השלום עם ישראל ולא הפרתו. אך מצרים נוקטת זהירות בכל מה שקשור במהלכים לחיזוקו של השלום שמא הם יקבעו בסיכוי לבניית גשרים בינה לבין מדינות ערב.

שר הבטחון הוסיף, כי העדיפות של המדיניות הישראלית היא חיזוק השלום עם מצרים "לפני כל דבר אחר".

עוד אמר שר הבטחון, כי מאז נחתם חוזה השלום האטה מצרים את קצב התעצמותה הצבאית והיא היום אינה המדינה הערבית בעלת העוצמה הגדולה ביותר כפי שהיתה ב־1973. מצרים נמצאה בתהליך מודרניזציה של כוחותיה, ובמקום הישענות על נשק סובייטי, עברה לשילובו עם נשק אמריקני ומערבי, אם כי עדיין חלק גדול מחימושה הוא מתוצרת בריה"מ. מצרים מקבלת כדי שנה מארה"ב מענק של 2.4 מיליארד דולר.

שני שיקולים אלה מרכיבים, לדעתו, את המחוייבויות של מצרים לשלום, נוסף לכך, עקב ירידת מחירי הנפט. אין היא יכולה לצפות לסיוע כספי במדינות ערביות אחרות.

שר הבטחון הטעים, כי אם בעקבות חוזה השלום הוקמה חזית הסרוב הערבית" וכן ועידת בגדד, הרי מלחמת עירק־איראן גרמה ב־1984/85 כמעט לחזית הסרוב נגד סוריה". מצרים ראתה בתהליך זה אפשרות בלתי חוזרת לבנות או לנסות לבנות גשרים בחזרה אל העולם הערבי, כי היא אינה רוצה להיות מבודדת בעולם הערבי. מצרים מעדיפה בניית גשרים אלה לעולם הערבי בלי להפר את השלום עם ישראל.

לשאלה, אם לא כדאי להיפטר מטאבה, אמר שר הבטחון, אינני סבור כך, אלא צריך ללכת לבוררות שתיקבע את הגבול. "התקפלות" וויתור על הכל מצד ישראל לא יתרמו לחיזוק השלום.

בציינו כי התקופה הנוכחית אינה אידיאלית למהלכים מדיניים, אמר מר רבין, כי בתוך ההכרה במגבלות המציאות, לא צריך לאבד את חיזוק השלום עם מצרים.

להלן אמר, כי יש סבורים שבעקבות העובדה, שסוריה נתפסה בהשתתפות בטרור, והקהיליה העולמית היא נגדה — רוצה ארה"ב לנצל את חולשתה כדי לפתוח בהידברות עמה.

אסירי ירושלים מתלוננים על התעללות והתאכזרות

תלונות קשות על התנהגות בלתי הולמת מלווה באלימות הגישו בימים האחרונים אזרחים בירושלים נגד מי שמשמש כראש מחלקת החקירות לפשעים במשטרת ירושלים סלומון עמיר.

אזרח ירושלמי ח.מ. הגיש תלונה במחלקת תלונות הציבור במטה המשטרה בה הוא טוען כי כאשר ביקש להכנס לאולם בית המשפט בו נערך משפט של עצירים בפרשת התחנות בירושלים "זכה" למכה קשה מאת האיש שסירב אף להזדהות בשמו, והכתובה על בקשת ההזדהות השמיע דברים שהתפרשו באיום נגד כותב תלונה.

ועד העדה החרדית פירסם מכתב גלוי של אחד האסירים בשם צ. משי זהב ובו תלונות קשות נגד שיטת החקירה של אותו סלומון עמיר מלווה בדרישה להעמדתו לדין.

במכתב מתאר האיש דרכי חקירה מלווים בהתפרצויות זעם קשות מצד השוטרים ובו נאמר בין היתר: 'החוקר שחקר אותי שמו הוא דוד קיקושווילי (קיקו). באמצע החקירה נכנסו לחדר שני אנשים לבושים אזרחית. אחד מהם שלף מתוך כיס מעילי פנקס אישי ובו מסמכים ומכתבים שונים שהיו כבר לפני כן למראה עיניהם של שוטרי הלת"ם, ואף החזירו לי אותם. הראשון שלף את הפנקס מתוך כיס מעילי מסר את הפנקס לידיו של השני והוא החל לדפדף ולעיין בפנקס "לשאלתי מי הוא ומדוע הוא מעיין בדברים אישיים? היתה תשובתו: — "תשתוק, לפני שאני אדביק אותך כמו טפט על הקיר"! שאלתי אותו שוב: — "אולי מותר לי לדעת מי אתה? ומדוע אתה קורא ומעיין בפנקס אישי?" תשובתו היתה: — "תשתוק, ואל תדבר מלה אחת נוספת!" שאלתי את החוקר קיקו — "מי הוא?" אך החוקר שתק. פניתי אל החוקר השני שישב בחדר (שלמה רענן) "מי הוא?" וגם הוא שתק. תוך כדי כך פנה אלי הקצין לבוש האזרחית — שנודע לי לאחר מכן ששמו הוא — סלומון עמיר — ובעט בי, כשהוא אומר לי: "תשב ישר ואל תתחצף". שאלתי אותו שוב: — "אולי אתה בכל זאת מוכן לתת את הפרטים שלך. שזו חובתך כאיש משטרה?!" תשובתו היתה: "אני לא רוצה לתת לך פרטים, ולא חייב לתת לך פרטים!" לאחר מכן הוא יצא מהחדר ובידו הפנקס שנחטף מתוך מעילי".

לאחר שסיימו את חקירתי הוא נכנס לחדר החקירות, וכאן בקשתי ממנו שוב שיתן לי את הפרטים שלו. אז הוא החל לצרוח: "אתה יוצא מהחדר או שאני מעיף אותך מפה". עניתי לו: "אני רוצה את הפרטים שלך" כאן הוא תפס אותי ועיקם את שתי ידי לאחור והלם בכל כוחו את ראשי בקיר. התחלתי לצעוק: "גם אם כעת אני עדיין לא יודע מי אתה. אך אני אשתדל להיוודע ואני אתלונן עליך!" אז הוא פנה אלי ואמר לי: "אם אתה תדע מי אני, אתה תתחרט על כל מלה שאתה אומר, ובכלל אתה שקרן..." תשובתי היתה: ...אתה תתחרט על כל מלה שאמרת לי. וגם על המכה שבעטת בי. ובנוסף גם על זה שאתה מאיים עלי שאני אתחרט אם אני אתלונן עליך".

במשך היומיים שאני יושב במעצר עשיתי את כל המאמצים להתודע מה שמו. והיום בעת שהובילו אותי למשפט שאלתי אותו בנוכחות כ־10 אנשי משטרה קצינים והחוקרים שיתן לי את הפרטים שלו, ואז הוא ענה לי: — "אני לא איש משטרה ולא אתן לך פרטים".

"כאן עלי לציין שכל ההתנהגות של הקצין הנ"ל — סלומון עמיר — כלפי חברי העצורים החרדים מלווים בהשפלה מחרידה. באיומים ישירים. ובביטויים בוטים, וביחס הגובל באכזריות שיש בו לזעזע כל בן תרבות".

הקונגרס אישר מדליות זהב לשצ'רנסקי ולרעייתו

וושינגטון, — הקונגרס האמריקאי אישר חוק להענקת מדליית זהב לאנטולי שצ'רנסקי ולרעייתו אביטל, על פעולתם המסורה למען זכויות האדם.

החוק הושלם בבית הנבחרים, לאחר שהסנט כבר אישר אותו בשבוע שעבר. עתה הועבר לאישור הבית הלבן. (ע"ר)

צוללנים גילו אוניה ששקעה ליד חופי מצרים

אלכסנדריה, — צוללנים גילו עתה את המקום המדוייק שם ירדה למצולות האוניה "פטריוט" ביולי 1798 ליד אלכסנדריה. עתה נעשות הכנות למשות את שרידי האוניה מהמצולות יחד עם המטען בעל הערך הרב של מכשירים מדעיים.

"פטריוט" היתה אחת מבין אוניות הצי של נפוליאון בתנפרסה. באוניה היו 400 נוסעים ומטענה כלל ציוד חיוני לאסטרונומים, משרטטי מפות, פיסיקאים ומדענים אחרים, שהצטרפו לצי של נפוליאון.

הרב א.י. לייזרזון בשובו ממסעו למען החינוך העצמאי

רדיפות הדת האחרונות — מסעירות את היהדות החרדית באירופה

דרישה כללית בכל ריכוזי הציבור החרדי בערי בריטניה, לשלום ואחדות המחנה האגודאי וליכוד כוחותיו

הסערה הציבורית החריפה המתנהלת בימים אלה [illegible] בבתי כנסת [illegible] במערכה הכבדה.

זאת אמר אתמול לסופרנו, סגנו־יו"ר החינוך העצמאי וחבר מועצת עיריית ירושלים הרב אברהם יוסף לייזרזון, עם שובו ארצה מביקור של מספר שבועות בערי בריטניה. שם עמד בראש מסע ההסברה השנתי בערי המדינה לטובת צרכי החינוך העצמאי ומוסדותיו הגדולות, אשר הוכתר בהצלחה.

הרב לייזרזון בסר לסופרנו כי האירועים האחרונים בפרשת פירסומי התועבה, במיוחד בירושלים, על כל המתלווה אליהם, זכו להד כלשה רבה ולהתהדה בכלי התקשורת בבריטניה והיו לשיחות היום בריכוזים החרדים. בלונדון, מנצ'סטר וגייטסהעד, בהם הביעו רבים את נכונותם להתייצב לימין הציבור החרדי בארץ ולסייע לו במאבקיו על דמותה של ארץ הקודש וקודשי הדת.

הרב לייזרזון שהופיע בסידרה של הרצאות על מצבו ומעמדו של החינוך התורתי השפעתו על עיצוב פני המדינה, הדגיש במיוחד את הדרישה הכללית והמאוחדת, שבאה לידי ביטוי מרגש ונוגע ללב במהלך שיחותיו ופגישותיו עם רבני הקהילות החרדיות, ראשיהם ועסקניהם בבריטניה, להחזיר לאלתר את השלום והאחוה במחנה החרדי בארץ ולהביא לליכוד ואחדות הכוחות במחנה האגודאי, שהיא, כדבריהם, הדרך היחידה לבלימת ההסתערות האנטי דתית החמורה והשתלטות כוחות ההפקר המבקשים להרוס ולכלות כל חלקה טובה בעם היהודי. עוד ציין את מרירותו העצמה של הצבור החרדי על קשיחות הלב הנוראה של הרשויות העירוניות והממשלתיות. יהדות העולם והתכיצה החד משמעית להביא להפסקת בניית משאבים כספיים גדולים במלחמה מרכז השמד המורמוני במרומי הר הצופים, רבים, אף דורשים לצאת במערכה הסברתית עולמית מקיפה ובלתי פוסקת והשקעת משאבים כספיים גדולים במלחמת נגד השמד, כולל התעמולה הרעשנית הקולנית שמנהלים המורמונים ומסייעיהם היהודים.

הוא גם מסר כי היתר על אחדות הצבור היהודי באנגליה לחינוך העצמאי ולתפקידיו החיוניים ההיסטוריים וציין את נכונותו להמשיך ולהוסיף לו את העזרה הדרושה לעתיד קיומו והתרחבותו, זאת, מתוך הכרה בחיוניותו ותחיצותו של חינוך תורתי זה כתריס ומגן בלעדי מפני ההתחדדות הרוחנית והמוסרית של הדור הצעיר בעשרות הערים הישובים בכל קצוי הארץ.

ד"ר בורג יפרוש עד 1 ביולי

השר לענייני דתות ד"ר יוסף בורג אמר כי לכל המאוחר כ־1 ביולי, ימסור כתב בעניין פרישתו מתפקידו ליו"ר הוועד הפועל של המפד"ל.

ד"ר בורג, שרואיין, ציין כי הוועד הפועל החליט על כך, שהוא ייצג את התנועה בממשלה, ולכן ימסור לו את המכתב, כדי שיקבע מי יהיה הנציג בממשלה.

בתשובה לשאלה, אם הוא יהיה מועמד פעם נוספת, השיב: "אני מצידי לא אעשה כלום בכיוון זה. דין התנועה יכריע". (עתי"ם)

• טוניס, — ראש אש"פ, יאסר ערפאת, שלח "שדרים בהולים" למוסקבה ולפקין, וקרא למנהיגיהן לפעול להפסקת ההתקפות על מחנות הפליטים הפלשתינאים בביירות — על כך הודיע בטוניס סוכנות הידיעות הפלשתינאית.

מיטראן יציג מועמדותו לתקופת כהונה

פאריז, רמזים שהנשיא פראנסואה מיטראן יציג את מועמדותו לתקופת כהונה נוספת הגבירו את המתיחות בין הימין והשמאל בצרפת, לאחר שבמשך עשרה שבועות נערך בארץ זו נסיון של "מגורי יחד" בין הימין והשמאל.

מיטראן, שהוא עתה בן 69 הבהיר עד לזמן האחרון כי בכוונתו לפרוש ולפנות את המקום למועמד סוציאליסטי צעיר יותר, כאשר תקופת כהונתו בת 7 שנים תסתיים ב־1988.

אך כמה מבין מקורביו, וביניהם מי שהיה שר החוץ רולאן דימא, מצהירים עתה בפרהסיה שמיטראן יציג את מועמדותו לתקופה נוספת.

החוקה של הרפובליקה החמישית מעמידה לרשות מיטראן שלושה כלי נשק — פיזור האסיפה הלאומית ועריכת בחירות חדשות, מישאל עם והסמכות להביא להקדמת הבחירות לנשיאות על ידי התפטרות לפני סיום תקופת כהונתו. הוא רמז כי אופציה שלישית היא הסבירה ביותר, יחד עם הכנסת תיקון לחוק לצמצום תקופת כהונתו של הנשיא מ־7 שנים ל־5, צעד שייהנה מתמיכה נרחבת.

מיטראן, שהפופולריות שלו ירדה מאד ב־1983 ו־1984, החזיר לעצמו מידה רבה של הערכת הציבור מאז הבחירות שנערכו בחודש מרץ ושהביאו להקמת ממשלה בראשות ז'אק שיראק.

איראן דחתה בקשת סוריה לא להתקיף אניות במפרץ

כווית, — מקורות ערביים רבי דרג מסרו ל"אלקאבס" כי הנשיא אסאד ביקש מאיראן "הפסיק התקף מהאוויר את האניות והמיכליות השייכות למדינות המפרץ במיצרי הורמוז. אולם האיראנים דחו את הפניה.

המקורות הוסיפו, כי אסאד פנה לאיראן בעקבות התיעצויות בין דמשק לכמה מדינות במפרץ וכתוצאה מההסלמה בהפצצות האיראניות על האניות והמיכליות במפרץ.

מאז תחילת אפריל תקפה איראן 6 אוניות ומיכליות לפחות, המשתמשות בנמלי המפרץ או שייכות למדינות במפרץ, ביניהן 3 מיכליות סעודיות.

המקורות הערביים מסרו ל"אלקאבס", כי האיראנים סירבו להבטיח לסורים להפסיק את התקפותיהם על האוניות והבהירו, כי ההפצצות העיראקיות על אוניות הנפט מאיראן לחו"ל משפיעות מאד על יצוא הנפט האיראני ומכבידות על כלכלתה.

טהראן, — איראן פתחה במסע גיוס נוסף, תבעה ממתנדבים להשאר בחזית תקופה ארוכה יותר והאריכה את השירות הצבאי לחיילי החובה — זאת גילה יו"ר בית הנבחרים עלי אכבר האשמי ראפסנג'אני.

אבו ג'האד: ערפאת לא הסכים לבטל את הסכם רבת־עמון

אבו־דאבי, — אבו ג'האד הכחיש שערפאת הסכים לבטל את הסכם רבת עמון. בהודעה לעיתון "אל־איתיאד" אמר אבו ג'האד, כי ההסכם לא עלה לדיון בפגישות האחרונות של המנהיגים הפלשתינים בטוניס.

בידיעות קודמות נמסר, כי ערפאת הסכים בפגישה עם המנהיגים הפלשתינים בטוניס, לבטל את הסכם רבת־עמון. (ע"מ)

מיום ליום

☆ תשע־עשרה שנה

יש סמליות להאריך הזה של מלאות תשע־עשרה שנה לאיחודה של ירושלים ושחרורו של הכותל המערבי, שריד בית־מקדשנו מידי זרים. הסמליות היא בכך, שזו היתה בדיוק התקופה שבה נלקח מאתנו הכותל המערבי. התקופה שבה יהודים לא יכלו לגשת למקום הקדוש, כדי לשפוך שם שיח בפני בורא העולם, להתפלל ולבקש רחמים.

בכל שנה ראוי יום זה לציון מיוחד של הודיה ושמחה, מה גם כאשר זכינו כבר לתקופה מקבילה. בתקוה עמוקה כי שוב לא נורחק ממקום קודש זה. בתקווה יותר עמוקה כי קרוב יום גאולה ונזכה לבנין בית המקדש בבאת משיח צדקנו.

ואמנם כן. בכל שאנו צמודים וחבוקים בכותל המערבי. כן גוברת ומתחזקת הכמיהה כי נזכה כבר להיגאל גאולת־עולמים. הימים הללו הם עת צרה ליעקב מבפנים ובחוץ. אך גם אם השמחה מהולה בעצב עמוק, אי־אפשר שלא להיזכר ברטט הקודש שאפף את כולנו היום לפני 19 שנה, כאשר נתבשרנו כולנו שהכותל בידינו. כי אנו שוב יכולים לעמוד ולפקוד את המקום הקדוש, יומם ולילה. ואמנם, אין לשער את מספר התפילות, את מספרם של היהודים שבאו מאז ועד הנה אל המקום ולא הניחוהו אף לרגע אחד. יתן ה' כי התפלות הנשפכות במקום תעלו לפני כסא הכבוד להמליץ טוב על ישראל, שניוושע במהרה מהאויב החיצוני ומיצר הרע הפנימי, בכל המובנים.

☆ למנוע סחף פוליטי

החששות כי גורמים מסויימים במפלגת העבודה מעוניינים לנצל את פרשת השב"כ לצורכי המערכה הפוליטית נגד הליכוד, מקבלים אישור מלא לאחר הפגישה האישית בין מר שמיר לבין מר פרס. כאשר בסיומה פורסמה הודעת מזכיר הממשלה, הדוחה את הפרסומים שהופצו בשם "מקורבי ראש הממשלה", כלומר הפרסומים אבן הוי, אלא שמר פרס מנער חוצנו מהם ודוחה את הנסיון לערבבו בהם.

מר שמיר יצא מרוצה מן הפגישה. כאשר גילה כי מר פרס אבן מתנגד ליצור "הקשרים" כאלה, אך יש בעצם הדבר כדי לעורר הרהורים נוגים על עצם הנכונות להעביר כבר גם את שירותי הבטחון לאינטרסים פוליטיים ומפלגתיים של שלטון. הרעיון המדהים הוא גם פשוט ביותר: ליצור אווירה של אשמה כלפי מר שמיר. לאחר שהאירוע באוטובוס לאשקלון התרחש בימי כהונתו בראש הממשלה. ואז יוכלו לטעון שאי־אפשר להפקיד בידיו את תפקיד ראשות הממשלה, במסגרת הסכם הרוטציה. וכך תיפטר מפלגת העבודה מ"הירושה" הזו...

אם שאלת העברת התפקיד וקיום ההסכם הוא ענין שבין הליכוד ומפלגת העבודה, הרי שהנסיון להשתמש בפרשיה אומללה בשירותי הבטחון כדי לסייע להפרת הסכם פוליטי הוא מחריד ומזעזע ביותר והוא מגיע לידי הפקרות ממש. ואין ספק שזו הסיבה שמר פרס לא היסס בפגישתו עם שמיר לסלק את ידיו מרעיון מעוות זה. בדיעה מראש. כי זה עלול רק להיות לו לרועץ.

☆ המשטרה אינה יודעת חוק

משטרת ישראל טועה מזה תקופה ארוכה בהתנהגות: היא לוחמת מלחמה שוצפת נגד המגינים על חוקי המדינה, אבל באותו זמן הנה היא מגינה על מפירי החוק בצורה גסה, מתוך מניעים בלעדיים של תאוות בצע וממון; היא עוצרת, מתנכלת ומענה את אלה שיוצאים על הגנת החוק, אבל היא מעניקה חסות מלאה לעבריינים שדינם לפי החוקים מאסר של שנה או שלוש שנים, בתוספת של קנסות גבוהים.

הדברים הללו מתרחשים בשני מישורים: במלחמת השבת בפתח־תקוה, שם מופעל בית־קולנוע בניגוד גמור לחוק; המשטרה מקוננת על כך, כי מדי ליל שבת נאלצים מאות שוטרים לבלות שם שעות ארוכות, זאת בגלל מחאות הציבור הדתי. אך במקום שתפעיל את הסמכות החוקית המופקדת בידיה, לאסור על פתיחת בית־הקולנוע, היא מסתבכת במלחמה אכזרית נגד מגיני השבת. אילו רק סגרה את בית־הקולנוע, לא היתה צריכה להחזיק במקום אפילו שוטר אחד.

המישור השני: המערכה שיהודים החרדים על קדושת הארץ וירושלים, קידוש נגד הצפת כל רחובותינו בתועבה מן הסוג הגרוע ביותר. גם כאן מתגלה, כי משטרת ישראל אינה יודעת חוק. ב"המודיע" פורסם אתמול הצילום המקורי של החוק הקובע במפורש כי "מפרסם דבר דפוס, כתב יד, תמונה או דמות שיש בהם כדי לפגוע פגיעה גסה באמונתם או ברגשותיהם הדתיים של אחרים — דינו מאסר שנה אחת". משטרת ישראל, במקום שתפעל נגד אלה הפוגעים ברגשות הדתיים של אחרים, עורכת מעצרים לאלה שנפגעים מפרסומי השחץ הללו. האם יש עוד מקום בעולם שבו המשטרה אינה יודעת את חוקי המדינה?

☆ מאבק על עקרון

הדבר מתחיל לצאת מגדר של פעולות יחידים ומקיף ציבור גדול. אם בתחילה לא העיזו מפרסמי־התועבה כל כך, הרי ביום מדובר כבר ממש במגיפה. בכל מקום מתנוססות תמונות־התועבה שהן אסורות לפי כל־דין הלכה, אך גם משוקצות מכל בחינה אנושית. אלה שמתפארים ב"תרבות האדם" הורידו את האדם, ובמיוחד את האשה, לדרגה השפלה ביותר של בהמות ומציגות אותה בקלון שאין דוגמתו.

אלה שנרתמו למאבק נגד לחות הפרסום הללו, לוחמים מלחמה עקרונית ביותר, אך, כאמור הפרסומים הללו גם נוגדים את החוק, וקשה להבין בכלל מה מניעי המשטרה לצאת למלחמה הזו. אם פרסומים אלה מנוגדים לחוק, הרי שכל התולה שלט פרסום כזה הוא מלכלך. הוא מזהם והוא מזיק, למה, איפוא, לאלה מותר ולאחרים אסור להוסיף על תמונותיהם ריסוס בצבע שחור? במה הפעולה הזו יותר בלתי־חוקית מהפעולה של הראשונים. כאשר ברור שזו היא פגיעה בחוק? תמונת תועבה פוגעת ברגשות אנשים, לא רק דתיים, כתם שחור על תמונה כזו אינו פוגע באף אחד. למה המתעב את חוצות הערים לא רק שאינו נעצר, אינו מובא לדין. על אף שיש סעיפים מפורשים בחוק נגדו, אלא עוד זוכה לתשלום כספי גבוה עבור תועבתו, ואילו המתיז צבע שחור — מושלך למעצר ומובא ל"משפט מהיר", לפי כל "כללי הצדק"?

גם מי שמתנגד בדרך־כלל ל"פעולות בשטח" אינו יכול הפעם שלא להזדהות עם היהודים שקידשו מלחמה נגד התועבה ומוכנים ללכת למאסר על כך.

☆ שופט שאינו יודע

על מידת ה"צדק" הקיימת בשפיטתם של עצורים חרדים, ויעיד המקרה שהתרחש השבוע בבית־המשפט בתל־אביב. צעיר חרדי הובא למשפט על "העבירה" של "השחתת" תמונת תועבה. השופט מחליט מיד; שלושה חודשי מאסר בפועל. לא פחות. אבל מסתבר כי השופט, במחילה, הוא בור בעניני חוק. כי על כן, נציג התביעה הוא שקם ומעיר לו: סליחה, אדוני השופט, אבל לפי החוק אי־אפשר להטיל עונש כזה על ה"נאשם" מאחר שהוא מתחת לגיל 20... מיד מחליט השופט המלומד והנאור לשנות את החלטתו. לא לאסור אותו...

אבל מתברר גם השופט אינו יודע שהעבירה אינה השחתת תמונת התועבה, אלא התמונה בעצמה. ואת המשפט יש לערוך לא למי שהשחיתה אלא למי שתלה אותה, אלא שזו כבר בודאי למדנות מופלגת מדי מכדי לדרושה משופט במדינת ישראל. הוא יודע. כנראה. דבר אחד ויחיד: אם מביאים בפניו אדם חרדי, יש מיד להרשיעו ולהטיל עליו את העונש המכסימלי. ואף מעבר לו.

מן הראוי הוא כי פרטי המקרה החמור הזה יובאו מיד לתשומת לבו של שר המשפטים. עם פרטיו של השופט. כדי להעמידו על כך. כי לא יתכן שבבית משפט ישב כשופט מי שמחליט לפי דחפים ודיעות קדומות, כשהוא לא יודע סעיף אלמנטרי בחוק. הלא אין בושה גדולה מזו, שדוקא נציג התביעה יאלץ להסב את תשומת־לבו של השופט למעשה בה מובהק של בורות.

☆ עוד "הלכה"?

הרב יהודה עמיטל, ראש ישיבת הר עציון, זוכה עתה לכותרות בעתונים, שכן הגיע למסקנה אותה הוא מבטא ברבים: "למגילת העצמאות יש משקל הלכתי לא פחות מהרבה הלכות, ומבחינה מסויימת אף משקל רב יותר". קשה רק להבין, למה לקח לו 38 שנים כדי להגיע למסקנה המלומדת וה"הלכתית" הזו ולמה מנע מכולנו את האור הזה תקופה כה ארוכה...

כידוע, פותחת "מגילת העצמאות" במלים: "בארץ ישראל קם העם היהודי", באשר כל תינוק יהודי יודע, כי העם היהודי קם והיה עם קבלת התורה, "היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך". ובכל הנראה שבגלל הסתירה ההיסטורית הזו יש למגילה "חיובי הלכה". או, שיש לה אפילו "משקל רב יותר" במובן ההלכתי. הרב עמיטל, שזכה להערכתו החמה של שר החינוך, שניצב נדהם בשומעו את ה"הכרזה". הוסיף לגרום הנאה למר נבון, באומרו כי גם מפגשים בין נוער יהודי וערבי מותרים, בסייג היחיד שרק אם יתברר שהם גורמים לנישואים בין יהודים וערבים, אז הם יהיו אסורים...

גם הריפורמים התחילו דרכם בצורה כזו. גם הם אמרו שאם יתברר שזה פוגע, אז נחליט שזה אסור. אבל עד שזה התחיל לפגוע הם שכחו את כל האיסורים וכך הם הביאו לשיעור מבהיל של נשואי־תערובת והתבוללות. ואין שם כבר מי שיבין את הנזק הכרוך בכך. זו, כנראה, ה"הלכה המחייבת" במגילת העצמאות...

השדר שלנו ושלכם

לא רק לאיים

כתגובה לכתבה בשם "אנשים אוהבים לאיים" מאת ש. קידשר־כוים ברצוני לספר שיש לי נסיון של שנים רבות, לא של "איום" ושכחה כאשר מגיעים הביתה, אלא ההיפך. כל נהג אוטובוס מונית, או עובד ציבור שלא מלא תפקידו כיאות (וכאלה יש רבים ורבים לצערינו) זכה לטיפול הולם. רשמתי את הפרטים הבאים: מס׳ האוטובוס או המונית, ושעת הנסיעה ומס׳ קו האוטובוס, כשהתפנתי בבית וכדתי היטב להתלונן עליהם, ומנסיוני האישי, כל אדם באיזו משרה שהוא — שהתלוננו עליו, היה כדאי וכדאי, אדם זה אינו חוזר לסורו, ומשתדל להשתפר. הדוגמאות מעשיות יש לי רבות. הצרה היא:

1) שאנשים אינם יודעים למי לפנות. ד"א הכתובת המעשית אליה יכתבו.

2) מקרים שמורידים את דמינו בשעת מעשה, ועד שהגענו הביתה, הצטננו, והריתחה נשכחה. להלן האפשרויות המעשיות והכתובות שם ניתן להתלונן וכאמור ההצלחה מובטחת:

על אגד, מוניות וכו׳ ניתן להתלונן: 1. משרד התחבורה 2. בעתונים על עובד ציבור, קופ"ח וכו׳ (הדוגמאות מהמאמר הנזכר) נציבות תלונות הציבור.

אני קוראת במכתבי זה לכל הנשים, לא לשכוח את מעשי העוול שנעשו לנו, לא לתת יד לשחיתות להתפשט, ולהתלונן על כל המרבים אותנו.

אגב, בניגוד לאותו נהג מונית שטען, "שזה לו 30 שנה בעבודה ועדיין לא התלוננו עליו אלא רק איומי" כאשר אני מפטירה בשקט "נראה מה יגיבו על כך משרד התחבורה" הנהג מרגיש בדיוק שכאן אין רק איום אלא גם ביצוע, והדברים עוזרים פעמים רבות עוד לפני התלונה.

ט.ד. ירושלים

פרקי התהילים היומי

היום סימנו מחזור נוסף של פרק התהילים היומי שנאמר על ידי נשי ישראל יחד ברחבי העולם. מחר, שבת קודש פרשת בחוקותי כ"ב באייר נתחיל מחזור חדש של פרק התהילים היומי.

* * *

בכתבה שהופיעה בשבוע שעבר בשם "ספרי מטפלות ומעבידות" השתמשה הכותבת בשמות שונים שעלו בדעתה, כדי למנוע אי נעימויות הרינו להדגיש שכל השמות, בלי יוצא מן הכלל הומצאו לצורך הסיפור. (הסיפורים אמיתיים) ואם מישהי מצאה עצמה נפגעת בגלל דמיון בשם, הרי זה מקרה מצער שאין כל קשר בינו לבין המציאות, ואיתה הסליחה.

שו"ש

בעריכת שו"ש

הבית שלנו

כוחן של מילים (ב) — ל. שלו

האידיאליסטית

הוריה סבור שהיא תמימה, "אידיאליסטית מדי" — טענו: כאותם מבוגרים — שנסיון החיים המר עשה אותם ציניקנים קמעה. היא היתה בת הזקונים שלהם, בחורה צעירה שרק שנתיים קודם לכן סיימה את הסמינר בהצלחה.

שחק לה מזלה, ומיד לאחר מכן קבלה משרה באחד הישובים בצפון, בית ספר קטן שהוקם בעמל ויזע להצלת נערות ביחוד. בעיירות נעדרים אופניים, ובלהט עשיה — החלה בעבודתה.

שום דבר לא הרתיעה. שום קושי לא הוה בפניה מכשול או מחסום. לא קשיי המקום ולא קשיי התקציב.

השקיעה בעבודת ההכנה והשקיעה בתוך הכתה, יצאה עם תלמידותיה לטיולים ארוכים. עשתה עמן את שבתותיה, הזמינה מרצים ממרכז הארץ. ומה בעצם לא?

הוריה כאמור, טענו שהיא אידיאליסטית מדי.

עושה מעל ומעבר למתבקש.

היא — לא סברה כמותם.

לדעתה — עשתה בדיוק מה שצריך, ומה שבכוחה לעשות. זהו תפקידה וחסל!

— — —

אותו יום, עליו יסופר בזה — היה אחד מערבי הקיץ בתקופת החופשה הגדולה.

האב האם והבת הסבו יחדיו לסעודת ערב כשהטלפון טרטר...

"ד. — זה בשבילך!" אמרה האם

?

תלמידה!

— — —

ד. נגשה לטלפון והחלה לשוחח.

גלשה לה השיחה ונתארכה. הוריה המתינו לשוא במטבח.

משחלפו עוד מספר רגעים ונצטרפו אליהם רגעים אחרים, החלה האם לרטון:

"היא באמת עוברת את הגבול. ...מה יש לפטפט כל כך הרבה עם תלמידה?

קטו אזניהם קמעה וקלטו את ניבת הדברים. לא היתה זו "פטפטת" רגילה. בתם היתה מסבירה ומשכנעת, מסבירה ומסבירה בנעם אך בתקיפות כלשהי.

"אין מה לעשות!" הפטיר האב ספק בתלונה ספק בהערצה ובסיפוק.

"עקשנית ודבקה במטרותיה" אמרה האם.

"צמודה לאמת בכל מחיר" — כך האב.

"אידיאליסטית!" סיימו ביחד את קביעתם הנושנה.

— — —

כשסיימה סוף סוף את השיחה לאחר כמחצית השעה, חזרה אליהם, היו עיניה בורקות. ולחייה סמוקות:

"תלמידה שלי!" אמרה מבלי שנתבקשה, "סיימה עכשו כתה י"ב". התרגשות הורגשה בקולה של ד.

"היא רצתה להודיע לי כי בעוד שלשה ימים היא עומדת להתגייס לצבא!"

"ובשביל זה היא טלפנה?" נזדעקה האם. "בשביל להודיע לך על כך? איזו מין חוצפה! ואחרי כל מה שהשקעת בה...ואת עוד שוחחת אתה?

"יש לי הרגשה שלא היתה זו סתם הודעה" אמרה ד. "אני חושבת שזו היתה קריאה לעזרה!

בה! — הפליט האב בבטול, "אמרתי לך מזמן שאת נאיבית. נותנת אמון יותר מדי, לדעתי בסך הכל רצתה לקנטר אותך, שלשה ימים לפני גיוס אין כבר ספקות ולבטים, השלב הזה עבר. בזמן כזה ההחלטה כבר גבושה, היא לא זקוקה לעזרתך!"

"ומה אמרת לה את?" שאלה האם.

"אני ניסיתי להניא אותה מצעדה המסוכן" אמרה ד. בשלוות נפש. "אני מרגישה כי היא לא צלצלה בשביל לקנטר, בתה מרדע שלה — רצתה עזרה, המטען שספגה אצלנו בבית הספר, הטריד אותה. היא לא שלמה עם המעשה שהיא עומדת לעשות. לכן צלצלה."

"ואת חושבת שהדבורים שלך יעזרו, ישנו משהו?" שאלה האם וספק רב נבט מעיניה.

"אני מקווה" ענתה ד. האידיאליסטית "התמימה".

— — —

למחרת שוב צלצל הטלפון.

היתה זאת שוב היא — התלמידה מהצפון.

שעה ארכה השיחה הנוספת.

ד. דברה והקשיבה ושוב דברה. ידיה הונפו באויר, גידי צוארה בלטו ממאמץ הדבור:

...אל תלכי לצבא...את תצטערי...נדמה לך שזה מקומך...את אדם הרבה יותר עמוק ממה שהנך חושבת...יש עוד מקומות טובים עבורך...

— — —

"סתם נעים לה לשוחח אתך", אמרה האם בסיום השיחה "תבל על המילים.

לא יתכן!" אמרה בתה הצעירה ו"התמימה" המילים יעזרו!

הטלפון הבא היה רק כעבור חודש התמונה כמעט חזרה על עצמה.

הוריה הסבו לסעודת ערבית והיא שבה אליהם משיחת הטלפון, עיניה ברקו, לחייה סמקו והיא אמרה בשקט:

"זו היתה התלמידה שלי...

היא לא הלכה לצבא.

היא בירושלים... בפנימיה לחוזרות בתשובה.

היא — — — מאושרת.

המטבח שלנו

הקראסונים הם פשוט סהרונים

מתכון ל־48 סהרוני בצק צרפתיים

הצרפתים קוראים להם קרואסונים, ואת המתכון המוצלח דלהלן קיבלנו ממישהי שחזרה אתו מצרפת, פלוס תוספת ישראלית של ציפוי מרצלת. כל "התוכמה" כאן היא רק באופן הכנת הבצק, בלי מלוי מיוחד וכל תוספת אחרת פרט לצפוי הקל והטעים להפליא, שהיא כאמור, תוספת מקומית.

חמרים להכנת הבצק: (48 מנות)

קילוגרם קמח
כפית מלח
כוס סוכר
2 כוסות מים
50 גרם שמרים מעורבים בעוד 3/4 כוס מים פושרים ומעט סוכר
2 חבילות מרגרינה.

אופן ההכנה:

שלב א׳

ערבבי החומרים היבשים: קמח, סוכר, מלח ולהם הוסיפי את החמרים הרטובים (פרט למרגרינה) מים ומים עם שמרים. לושי לבצק אחיד.

שלב ב׳

חלקי הבצק לשנים, רדדי כל מחצית לעלה בגודל של 40×40 ס"מ לפחות, מרחי על כל עלה מחצית חבילה מרגרינה, גלגלי והכניסי לשקית ניילון ואותה למקרר למשך שעה וחצי.

שלב ג׳

הוציאי מן המקרר ורדדי שוב לשני עלים בגודל הנ"ל, מרחי שוב על כל עלה חצי חבילת מרגרינה. גלגלי והכניסי לשקית ניילון ולמקרר למשך שמונה שעות לפחות.

שלב ד׳

לפני האפיה חלקי כל מחצית בצק לשלושה חלקים. רדדי כל שליש לעגול נאה בקוטר של 30 ס"מ בערך, חצי כל עגול ארבע פעמים (ראי ציור) כך שתקבלי מכל שליש שמונה משולשים (8×6=48).

גלגלי מהצד הרחב לכיון החוד של כל משולש והניחי בצורת סהר בתבנית משומנת.

שלב ה׳

כשהקרואסונים שחומים כיאות הוציאי מן התנור ומרחי עליהם מיד, בעודם רותחים את הסירופ הבא:

סירופ:

חצי כוס סוכר, שקית סוכר וניל. מים רותחים בכמות שתספיק להמסת הסוכר

בחשי היטב היטב עד שיתקבל סירופ צלול, ומרחי בעזרת מברשת רחבה על כל הקרואסונים הלוהטים תקבלי ציפוי מבריק ופריך — ממש כמו במאפיות מקצועיות. נשמר מצוין בהקפאה.

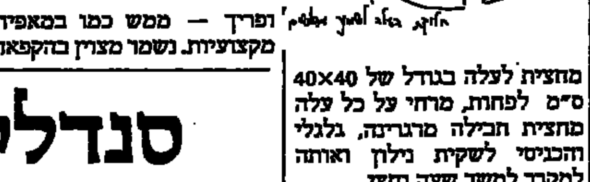

מתי מבדילים בבריטניה הגדולה?

מאת: יהודית ויל

בקהלות יהודיות רבות בבריטניה נוהגים להכריז בבית הכנסת את זמן צאת השבת, בתקופת מלחמת העולם השניה הנהיגה בריטניה שעון קיץ שהקדים בשעתיים את השעון הרגיל או שעון החורף, (ואולי שעון גריניץ׳?), מעלי הזכרונות מן הימים ההם מספרים, שבימי הקיץ היו מכריזים בקהלות צפון אנגליה: "השבת תצא ביום ראשון בבוקר בשעה רבע לאחת".

אחרי נסיון כזה שמחים הבריטים כשיש שעון בהבדל של "רק" שעה אחת, הוציאו להם את העז מן הבית.

למרות שהמצב היום קל יותר מאשר לפני ארבעים שנה, עדיין נכנסת השבת, וגם יוצאת, בשעות מאוחרות מאוד בחודשי הקיץ. בלונדון צאת השבת היא בשעה 10.30, בגייטסהד — אחרי 11 בלילה. ובסקוטלנד עוד יותר מאוחר. אין פלא, שרק מיעוט מבוטל מקפיד על "שיטת רבינו תם" בנוגע לזמן של יציאת השבת.

"בשבת שני של גלויות" הלא הוא יום ראשון, שהוא יום חופש שני בשבוע לילדי היהודים, (מצב לא מוכר בכלל כאן בארץ), סגורים בתי הספר בכל בריטניה חלק מבתי הספר היהודיים מקימים בכל זאת לימודים סדירים, בשעות הבוקר ובתוכנית יש רק לימודי קודש.

ישנם בתי ספר רבים, שפותחים את הלימודים בימי הקיץ, בעיקר בכתות הנמוכות, בהבדלה... הקטנים בודאי נרדמו לפני ההבדלה בבית. נשים רבות חשות שאין בכחן ל"החזיק מעמד" עד לצאת השבת בעיצומו של לילה, הן משאירות הכל במתכונת שבתית והולכות לישון, את ההבדלה ואת הכלים תעשינה למחרת.

את השבת מקבלים מוקדם מאוד, ברגע הראשון שמותר לפי הדין, כלומר מפלג המנחה, ברוב הקהילות מתפללים מעריב שלא בזמנה, חוזרים הביתה ומסבים לסעודת השבת — ובחוץ עדיין אור יום, בין הערבים אינו קצר כ"כ כמו בארצנו הקדושה, כי, כידוע, ככל שמתרחקים מקו המשוה מתמתח יותר ויותר הזמן המכונה "בין הערביים", כך שרק לקראת סיום סעודת השבת, יורד הלילה (סוף סוף), ולפני ברכת המזון קוראים הגברים ברוב הבתים קריאת שמע. בזמנה.

בסוף שנות הששים ניסתה הממשלה האנגלית תרגיל נוסף של שינוי השעון על חשבון האזרחים, השינוי היה: — "שעון קיץ" גם בחורף. הגויים קראו לזה "השעון הסטנדרטי" ואלו היהודים כינו את ההמצאה הזו "השעון הבריטי הקייצי החורפי". מטרת הניסוי היתה שילדי בתי הספר יוכלו לחזור הביתה בשעות האור. הנסיון לא נמשך זמן רב, שלוש שנים משום שנוכחו לדעת כי הילדים אומנם חוזרים עכשיו באור, אבל יוצאים ללימודים בחושך.

היהודים נשמו לרווחה כשבוטל הנסוי הזה, שאגב, התנגדו לו מלכתחילה (אם כאן אין לדתיים מה לומר, קל וחומר בבריטניה) הוא גרם ליהודי החרדי, בעיות קשות. אי אפשר היה להתפלל לפני העבודה ואנשים נסעו למקום עבודתם והתפללו בבתי כנסיות סמוכים, לשם כך נצלו את הפסקת התה, ולעתים קרובות נאלצו להתפלל באיזו פינה במקום העבודה.

כמובן שאפשר תמיד למצוא את המעלות שבקשיים, הסדור המשונה הזה של "שעון קיץ" בחורף, הקל על הצמים למיניהם בעשרה בטבת אפשר היה לקום באמצע הלילה, כלומר בסביבות השעה שבע בבוקר, לסעוד כהלכה — ולהתחיל את הצום.

עכשיו אני משתדלת למצוא את המעלות בשעון הקיץ הארץ ישראלי.

סנדלים, נעליים - ומה שבתוכן

"לעולם ימכור אדם קורות־ביתו ויקח מנעלים לרגליו". (רש"י: "שאין לך ביזוי מן המהלך יחף בשוק")

(מסכת שבת קכ"ט)

נעלים, כמו הבגדים, הפכו להיות ענין של אופנה ולאו דווקא צורך חיוני של חיי היום יום.

אך כדאי להחדיר למודעות העצמית, שנעליים אינן אסטטיקה בלבד, כי אם קשורות בקשר הדוק לבריאותינו. ואם בכך עסקינן הרי שמן הראוי שנכיר את הנושא

מקרוב. הכרת חשיבותה של ידיעת אנטומית הרגל, תגרום לכך שנשמור על הרגלים.

בדרך כלל, אמהות קונות נעליים לבני משפחתן בהתאם לפרסומת של החנות, של בית תורשה ששמו עובר מפה לאוזן וכו׳. אך, עלינו לזכור כי שם אמין של ביח"ר או יחס אדיב בחנות אינם נושא עקרי בקניית הנעליים, גם לא המחיר. ייתכן שתמצאי נעליים זולות שתתאמנה להפליא לילדך ויתכן שתאלצי לכתת רגליים ותשלמי לא מעט אך ילדך יהיה נעול בנעליים שמתאימות לו אישית.

והו עיקרון שצריך לשנן! נעליים אינן מתכון. מה שטוב לבן של שכנתך לאו דווקא טוב לרגלי הילד שלך.

לכן, עדיפה טירחה בחיפוש הנעל הטובה (ושוב, לא מחירה קובע!) מאשר ההשקעה לעתיד לבוא — בתשלום כספי עתק לאורטופד, אליו רצים עם בעיות הגב, כאבי הראש וכאבי הרגליים.

כשאת נכנסת לחנות אל תתפתי לשמוע מחמאות של מוכרת. הסתכלי מתוך זוית ראייתך שלך הפעילי את הבינה היתירה בה חוננת. איזו נעל תבקשי?

הרגל זקוקה לנעל שתחזיק את הקישתה שלה (עייני בתרשים) ולא תתן לה חופשיות.

בדקי זאת תוך הסתכלות על כף־רגלו של הילד. אם הקישתה נוטה פנימה, אזי הנעל אינה מתאימה. כאשר הקישתה אינה גולשת כלפי פנים, הרי שהנעל ראויה לקנייה.

את העובדות הנ"ל תוכלי לבדוק תוך כדי הליכתו הטבעית של הילד, כאשר הוא הולך לפנייך קדימה, אולם גבו אלייך, כלומר את רואה את הילד מאחוריו.

בתרשים הנראה לעינייך (B, A) את יכולה להיווכח בערך ידיעת האנטומיה של כפות הרגליים:

כולנו יודעים על מפרקים וחשיבותם בהנעת הגוף: הברך, המרפק וכדו׳. אך מה שנראה לנו, חזותית, שכף הרגל היא גוש אחיד. אינו כך למעשה. שכן, בתוך כף הרגל ישנם 8 מיפרקים (!) והללו תפקידם לנוע ולהניע.

כאשר אנו קונים נעלים והנעל אינה מחזיקה את אותו אזור בכף הרגל, שמרובות בו התנועות. אזי איזור הקשת נוטה פנימה ותוך כדי הליכה נוצרת לחיצה הגורמת להגבלה בתנועותיות של האגן — הוא חלקה העליון של הרגל, לא תמיד יכולים להיווכח בנזק באופן מיידי, ובודאי שהנזק אינו

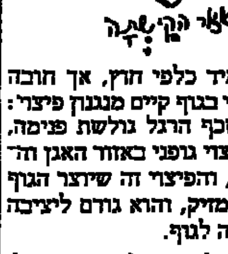

בולט מיד כלפי חוץ, אך חובה לדעת כי בגוף קיים מנגנון פיצוי: ברגע שכף הרגל גולשת פנימה, קיים פיצוי גופני באזור האגן והכתפיים, והפיצוי זה שיוצר הגוף לעצמו מזיק, והוא גורם ליציבה לא נכונה לגוף.

יתר על כן, יש לזכור שההשלכות הבריאותיות משמעותיות במיוחד לבנות, שכן פעילות נכונה של האגן והכתפיים, על כל המשתמע מכך לעתידן קשורה בקשר הדוק עם יציבות הרגליים שנתונות בנעליים, ע"כ המודעות לנושא חשובה גם לבנות העשרה, שהולכות לבדן לקנות נעליים.

בהתייחס לעונה העכשווית:

הרבה אמהות כבר קנו סנדלים לילדיהן, להן ייכתב שתאכסנה את הנושא הלז בתאי זכרונן, לשעת הצורך, אך אם את מאלה שעדיין לא קנו, שימי לב בקנותך סנדלים: אם רגל הילד (בן + 3) היא תקינה, אין זה משנה אם הסנדל סגור מאחורנית, אם לאו, שכן, סנדל סגור/פתוח מאחורנית אינו משמעותי לגבי החזקת הקישתה. אין משנה גם מספר

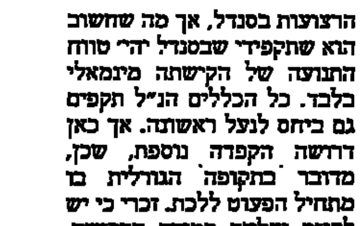

הרצועות בסנדל, אך מה שחשוב הוא שתקפידי שבסנדל יהי׳ טווח התנועה של הקישתה מינמאלי בלבד. כל הכללים הנ"ל תקפים גם ביחס לנעל ראשונה. אך כאן דרושה הקפדה נוספת, שכן, מדובר בתקופה הגדולית בו מתחיל הפעוט ללכת. זכרי כי יש לקנות נעליים במידה הדרושה, ולא נעליים שתשמשנה בעוד שנה, אל תחסכי מכספך על חשבון יציבות הליכתו של הפעוט.

הקפידי שלנעליים יהי׳ עקב מינימאלי, שכן, העקב מונע החלקה ומכילא גם מגן בצורה יעילה יותר על הקישתה.

- אם את רוכשת נעליים ללא עקבים, הקפידי שיהי׳ אימום דהיינו שבאזור העקבים תהיה הגבהה פנימית.

בסופו של דבר סנדלים ונעלים הן רק הקנקן, העיקר זה מה שיש בו.

הערה: המאמר נכתב על־פי דעתם של מודים מוסמכים לבריאות הגוף. עם ידע אנטומי ונסיון עשיר.

ת. זר

עוד נִסַפֵּר סִפְרוּת/ ב. הגר

בנותינו למדו, בזמנים אלה, כי המוסיקה היא דבר מהנה ומשובב נפש, הציור מרחיב עין והדרמה — אפשרות נרחבת לפיתוח כשרים ורגשות.

רק דבר אחד לא לימדנו די את הילדות — כי "וקְנֵה לְךָ חָבֵר". (קנה — ק׳ קולמוס) אחד השטחים המוזנחים, בו אין הבנות מתמחות, הוא תחום הכתיבה היוצרת. זאת על אף שהמשיכה בקולמוס היתה, יותר מכל דבר אחר, בגדר של צרכי רבים; כי הנגינה היא (בעיקר) רק לתחביבה. הציור — לאוהבי אמנות והדרמה — למספר מאות הצופים היושבים באולם. אבל הספר הוא לכולם. לכן, על ידי הכתיבה, ניתן להגדיל ולפאר שם שמים ברבים.

פנתה אלינו א.ב. אם לשתי בנות: "בתי הגדולה מוכשרת מאד למוזיקה; לכן היא לומדת נגינה לעומתה בתי השניה מוכשרת מאד בשטח הכתיבה. מדוע — שואלת היא בתרעומת — שבת מוכשרת לספרות, תלמד דוקא נגינה? מובן מכך שחוגים לספרות אינם מתקיימים לא משום שאין להם בקוש, להיפך: בנות רבות שהוריהן/מורותיהן מגלים אצלן כשרון ספרותי היו שמחות לו הציעו להן קורס שבו תפתחנה הן כשרון זה, תעסוקנה בעבודה יוצרת, תכרנה סוגים שונים של יצירות ספרותיות ובו זמנית — גם תבלינה את זמנן בנעימים.

רק חסר היה הכוח היוזם; לא היתה יד מבצעת שתטול משימה זו ותבצע אותה.

קמה קבוצת בנות, כולן מתמחות בתחום לספרות שעליד הסמינר בירושלים, והחליטה: "אנו נבצע זאת"!

והדבר החל לקרום עור וגידים: חוגים לעבודה יוצרת בספרות יוקמו בעזה"י בקרוב בכל שכונות ירושלים, ולכל הגילאים. בחוגים אלו תהיה מערכת שעורים מתוכננת. הבנות תיצדנה ותוך כך תתאמנה בכתיבה נכונה ובהירה. הן תבקרנה במערכות עתונים ותשתתפנה במפגשים עם סופרים ידועים. רק נאמר עוד ליוזמות: מייחלות אנו להצלחתכן בפעלכן זה המבורך!

● לונדון, — העתון "אלשרק אלגידיד" מוסר בהסתמכו על ידיעות מחוגים בנקאיים בבירות שוויץ, כי בנק בריטי קיבל לאחרונה 11 מיליארד דולר מכווית. הריבית על הכסף שייכת למספר מצומצם של אנשי המשפחה השלטת בכווית. (ע"מ).

פנטסטיק פלסטיק
שמירת־הריהוט לשנים
ציפוי ניילון
לספות, כורסאות וכסאות
עבודה מומחית
02-525701 * 02-810072

"ראומה"
מכון לקוסמטיקה
רח׳ דונולו 10 ב"ב טלפון 785522
קוסמטיקאית מדופלמת תעניק לך טיפול אישי ומסור במכשירים ובתכשירים החדישים ביותר
* טיפול פנים לכל סוגי העור * טיפול בפיצעי בגרות ואקנה
* שעוה ואפילציה — הוצאת שיער לצמיתות
נא לתאם מראש

הבגד שלנו
לקראת הקיץ
בגדי נשים
אלגנטיים וספורט אלגנטיים
דוגמים בלעדיים
מבחר עשיר
לנערות וכלות
המכירה כל יום
אחה"צ 5.30—8.30
להתקשר 822842
להתראות

עכשיו כדאי לקנות!
הגיע משלוח חדש
מכל הדגמים היפים של פאות
First Lady
ועתה שפע של דגמים. משופרים במיוחד!
במחירי מבצע!!!
פאות קצרות 65, 72, 80, 100 ש"ח
פאות באורך בינוני 110 ש"ח
פאות + ערבוב טבעי 120 ש"ח
שרות מסור ומקצועי ללא המתנה
פתוח רצוף כל היום בשעות 9.00—19.00
היבואן הישיר:
"הפאה"
רח׳ ר׳ עקיבא 65 ב"ב טל. 03-788710, 03-790089
למחיות נשות בית וגן
להשיג את פאות FIRST LADY
ברח׳ מיכלין 22 בית וגן ירושלים טל. 02-421872
דרשו פאות FIRST LADY בכל הסלונים בארץ

קו פתוח בנושא: החופשות בבתי הספר היסודיים שלנו

נושא זה שאני כותבת עליו, בוער בקרבי שנים רבות. חושבני שכדאי לשתף את צבור האמהות כדי שתחוורינה דעתן מעל גבי העתון שלנו. והנושא: "החופשות לבנות".

מתחילת השנה, ולאורך כל הדרך הגדימו בבית־יעקב בחופשים:

★ ערב ערב ר"ה, ערב ערב יו"כ, ערב ערב סוכות, (כמו ימי חמישי) גמרו ללמד בשעה 11.00 מדוע הבנות צריכות להשתחרר שעה אחת קודם אם באותו יום לא היה ערב חג? בימינו כמעט לכל משפחה יש מקפיא, או פריזר גדול, ומעטות המורות שמלמדות ששה ימים בשבוע ולא יכולות להתארגן לחג ללא שחרור הבנות? לגננות לא היו חגים? בגני הילדים גמרו ללמד בשעה הרגילה!

★ מדוע בשמונת ימי חנוכה הבנות צריכות להיות בבית ולהשתעמם? איזה חג הוא חנוכה שאסור ללמד בו בבקר? בעבור מחצית שעה של הדלקת נרות בערב הילדות הן הפקר? מדוע בחודרים מבינים שלבנים יש אסור בטול תורה? ניסיתי לחפש קודקוד של הגיון לחופשת ימי חנוכה, ואני עדיין מחפשת.

★ בתענית אסתר למדו בחודרים ובבית יעקב לא! מדוע? המורות צריכות לאפות? המורות צמות? אותה מורה שצמה בעשרה בטבת ולמדה, יכולה ללמד גם בתענית אסתר, מי אופה היום לפורים כמו שאפו פעם? בימינו נוטה הצבור לקנות מוצרים למשלוח מנות מן המוכן ולא אופה.

★ בחג הפסח האחרון נתנו לנו לאמהות "מתנה" עוד שלשה ימי חפש (אפילו שישלמו, לא יכסו את הקושי של עבודת ערב פסח) האם רק למורות יש פסח? ולאמהות העובדות כפקידות, כאחיות, כגננות וכו׳ אין פסח?

★ בקושי הספיקו הבנות לחזור לספסל הלמודים ושוב גזירת החפש: "חג העצמאות" החדרים יכולים ללמוד (גם אלה שבמסגרת החנוך העצמאי) והבנות?? הפקר!! כיום לכל חוג בית־ספר משלו, לכל בית־ספר הסעה, מדוע אנו צריכים להיות כמו כל בתי־הספר החילוניים בחופשתם? אולי נצא אתן גם לפיקניקים? זוהי רוח בית־יעקב?

★ והנה ל"ג בעומר — שוב חפש. ואם יש בחירות, שוב חפש ובחודרים — לומדים! על הבנים חושבים לאורך כל הדרך, ואת הבנות מפקירים לאורך כל הדרך, מה לילדות קטנות ולבחירות? בעבור מורה אחת של שלושים בנות ההולכת להצביע ישבות הבנות בבית?

★ ואחרון אחרון "חביב" החפש הגדול, אני מעתינת לראות אמא אחת בכל המדינה השמחה לקראת החפש, שהוא לא חודשיים אלא שלושה חודשים: כי א חודשיים הם תשעה שבועות ולא שמונה. ב שבועיים לפני סוף הלימודים מרגישים הפקרות גדולה בבית־הספר (אגב, אצל הבן עד היום אחרון של השנה למדו כרגיל ביותר). הצגות, מסיבות, אין שעורי בית, הבנות משתעממות כל שעות הצהרים ואחרי הצהרים ומביאות הביתה את רוח־החפש. יום התעודות חייב להיות על חשבון יום לימודים? מדוע שלא יהיה בחפש? ג בשבוע הראשון ללימודים, אין מערכת סדירה, אין לימודים סדירים, ועדיין מריחים את רוח החפש.

רגע, לא שכחתי עוד יום חפש?

נכון יש עומס לימודים ומבחנים שרבות קראנו אודותיו ב"המודיע" אולם העומס הנפשי של ימי הבטלה קשה יותר לאמהות (ולאבות, כן לאבות) מעומס המבחנים.

נזק הבטלה והשעמום של הבנות הוא כ"כ גדול, שתיקונו הוא כמו תקון כלי חרס.

שם תרוץ קבצנים, אך כעבודתן הקשה של המורות לא יכול להוות סבה להפקרותן של בנותינו, להיפך יש הרגשה של זלזול רב בהן גם אם שולחים בנות לחופשה הביתה, מדוע לא לשלוח אתן חמר; כספרי ספריה נוספים, תעסוקה, מלאכה וכדומה?

לא דורינו כדור הקודם, הגיעה השעה לשנות ביסודיות את מערכת הלימודים הכללית לכל בנותינו בכל מוסדות בית־יעקב בארץ.

אנא, אמהות יקרות נפתח כאן צוהר לרחשי לבכן אודות הנושא הנ"ל לחיוב ולשלילה.

אמא אחת

המודיע — עמ׳ י"ג
יום ו׳ כ"א אייר מ"ו

תשבץ/ מס׳ 21

פרשת בחוקותי

מאת **אבינועם שולב**

בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים. על הפתרונות להגיע למערכת תוך שבוע. המען למשלוח פתרונות: "המודיע" — תשבץ מס׳ 21, ת.ד. 1306, ירושלים 91012.

מימין לשמאל:

1. כינוי לייו או פירות שנשתמרו משך שלש שנים; 6. יבול רב, שפע מזון; 9. מפלת, מקום הרס; 10. אבן קשה וחזקה ביותר אחרי היהלום; 13. מדת יבש קדומה; 14. מסכת בתלמוד; 16. מלת שאלה; 18. הֶרֶס, שֶבֶר; 19. גמול על מעשה רע; 20. לשוא, לחנם; 23. כִּפָּה, בליטה בתבנית חצי כדור; 25. מקום ריק וחרב; 27. מרכז; 28. בת קול; 31. למוד, ידיעה, דעת; 33. נגמר, נשלם; 35. תשלום חובה; 36. בטול, הסול; 39. מסכת בתלמוד; 42. כלי נשק קדום (כתיב מלא); 44. מחשבת דאגה, פקפוק; 45. צד־דרום; 47. אוזן; 48. מעמד, קיום, עמידה; 49. יבשה מוקפת מים; 52. תבואת האדמה; 55. הרקה מכלי אל כלי; 57. הזזת דבר ממקומו; 58. בקומה זקופה.

מלמעלה למטה:

1. נביא בישראל; 2. מומר; 3. צמח בראשית צמיחתו; 4. בבי, יללה; 5. מתנה; 6. אולי, פן; 7. אנא; 8. גוים, נכרים; 11. עבודת אלילים קדומה; 12. אדמה חרבה שאינה מצמיחה כלום; 15. סטו, משך הזמן שאדם עובד בעבודה מסויימת; 16. רכישת דבר בכסף; 17. פחד; 19. מלת זרוז; 21. עני; 22. התרומם ממקומו; 24. הרבה; 26. עיר בירה בסקנדינביה; 29. לוח, טבלה, קרש; 30. כלי חפירה; 32. אחד המוצרים החשובים של מפעלי ים המלח; 34. החלק העשירי; 35. עני, דל; 37. בן בקר; 38. גוף שלישי, רבים, נסתר; 40. אביון; 41. מאותר ש׳, טענה משפטית מקובלת בהלכה התלמודית; 43. חומש, חלק אחד מחמשה; 44. צפור שיר; 46. מבנה מוגבה שעליו הוקם מזבח להקרבת קרבנות; 50. מטה, מקל עבה; 51. מרי, מרדות; 53. כלי נגינה, בטנן; 54. מלת ברירה; 55. אומה; 56. קרש

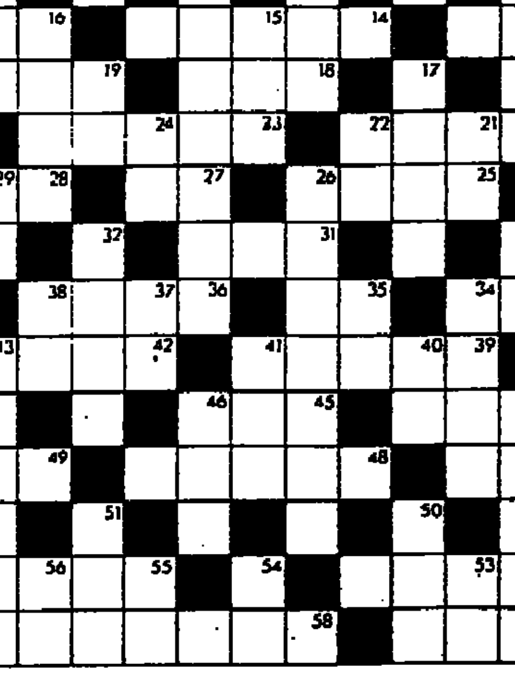

בס"ד

אשרינו שזכינו לקבל את האמון וההכשר של הרב מ. לנדא אב"ד ב"ב שליט"א

חברת המעדן הירוק גאה להציע לכם את מיגוון מוצריה

המעדן הירוק — מוצרי מזון על טהרת הצומח והירק

★ אגרולס ★ קובה בורגול ★ קציצות סויה ★ בורקס ★ תפוצ"פ
★ בצק עלים ממולאים ב־: פטריות, תפוחי קרי, ירקות, חומוס, סויה ונבטים

כל מוצרינו פרווה
על טהרת הצומח והירק
ללא צבעי מאכל

טובים כארוחה...
מצוינים כתוספת...
נהדרים כחטיפים...

הצטרפו לרבבות המרוצים והנהנים ממוצרינו יום יום
בישיבות, מפעלי קטרינג, אולמי שמחות, בתי מלון מפוארים ומעדניות מובחרות

הזמן את נציגינו לקבלת דוגמאות וטעימות ללא שום התחיבות!

המפעל: בני־ברק
רח׳ הקישון 61
טל: 786753, 03-791666

המעדן הירוק — מוצרי מזון על טהרת הצומח והירק

"מזכירה אוטומטית"
לקבלת הודעות 24 שעות ביממה
טל: 03-708950

לוח המודיע

דירות ובתים

ירושלים

למכירה

★ באנטסדורף מבחר דירות 3 ו־4 חדרים + מרפסות גדולות "אורטל" 02־288588 02־287973

★ בהר־נוף חזית להמבר 4 דרומית + גינה גדולה $75,000 "אורטל" 02־288588 02־287973

★ בהר־נוף פנטהאוז יפהפיה 5 חדרים דרומית כניסה מיידית "אורטל" 02־288588 02־287973

★ בהר־נוף 3 + מרפסת ענקית $65,000 לכניסה מיידית "אורטל" 02־288588 02־287973

★ במעלות־דפנה 3 חדרים + פינת־אוכל דרומית 55,000 דולר "עם־גר" 816833

★ בהר־נוף מבחר דירות מרכזות ובכל השלבים 02־630706

★ בסביבות גאולה, מצוין לזוג צעיר + הסקה + עם אפשרויות 02־824063 52,000

★ בבית וגן 2 + 1 קטן ק"א כיוונים, דוד"ש, 02־431389 אחה"צ ובערב

★ ביוסף בן מתתיהו 3 חדרים ק"א וק"ב מסודרת 60,000 "המתווך" 02־273355 02־286951

★ מציאה!!! למכירה 6 בבית ישראל 45,000 הדירה נשכר!!! "חן" 02־234031

★ בהזדמנות!! בבית ישראל 4 מפוארת, בגאולה 4, בסנהדריה 3 287174 11.00־1.00 4.00־8.00 02 (תווך)

★ 6 באנטסדורף קומה מהגשר + נוף $115,000 3 בבית־וגן החורי ק"ג 3½ במקור־ברוך (אבן) $72,000 "מחנה־ישראל" מלכי־ישראל 26, 02־286618

★ 3½ בסנהדריה משוכללת ק"ב 75000. 3 באנטסדורף ק"א 65000 "חלו" 02־245258 מ־10:30

★ בהזדמנות!!! ברמות א' 4 + פ"א + ארונות 55.000!!! 3 + מרפסת, קומה נוחה 45.000 "הר־נוף" 228633 243557־8

"שיפוצים כלליים"
ביצוע עבודות
שיפוצים כלליים
תוספות בניה, והרחבה
טיב מעולה
וצוות מקצועי
"שירות ויעוץ חינם"
טל. 24 שעות ביממה
02־227135

בשורה משמחת
בעזהי"ת החל מתשרי"ק במדור התקיים הסעה
אוטובוס בכל יום שישי
מב"ב לרכסים וחוזר במוצש"ק
להתקשר 04־952294

★ 3 ברמות ג' חזיתית ק"א עמדים דרומית אפשרות סוכה מחסן 51.000 "אבן דנך", (02)221762

★ 2½ + תוספות, מרפסות דוד"ש, מחסן, גינה ברחוב אלקנה ק"א 313029

★ וילה ברמות אשכול 3 מפלסים 12 חדרים + מחסנים + גינה + חניה מתאים לכל מטרה.

★ במרכז 300 מ"ר מתאים לכל מטרה.

★ ברחביה 270 מ"ר 4 כוונים "קלאס נכסים" (02)234454

★ בהר נוף, בהזדמנות, דירות 3, 4, 5 חדרים "מך" (02)286355

★ בהר נוף!!! 5 + מחסן, ק"ב, דרומית, נוף 90,000 ללא דמי תיווך "עידית נכסים" (02)289233

★ בתל ארזה (גוש 80) דירות 3, 4 חדרים — 4 + גינה — פנטהאוז 5 חדרים "עידית נכסים" (02)289233

★ ברמות, 4, ק"ב מסודרת $60.000, 3 ק"ב יפהפיה 45,000 ועוד מבחר קוטגים — למכירה!!! "ירושלים 85" 539087/8

★ דירת 3 חדרים בשיכון חב"ד, (02)817442, בין השעות 4:00־6:00 אחה"צ.

★ ברמות 3 חדרים + סלון גדול + פ"א 41.000 דולר "עם־גר" 816833

★ בגבעת שאול 4 חדרים, דוד"ש מחסן, ק"ה עליונה + מעלית (02)526101 65.000

★ בתפארת רמות (אביב) 4 חדרים + מחסן, 3 מרפסות, שרותים כפולים, הסקה פרטית, דוד"ש כיוונים מצויינים (02)865010

★ בהר־נוף 4½ חדרים מסודרת ומרווחת ק"ד + מעלית + סוכה גדולה (02)532792

★ בנוף רמות 2 חדרים + כניסה פרטית דוד"ש כוונים טובים. (02)828254

★ בהר־נוף 4, דרום, מזרח, צפון, + מטבח קומפלט, 3 מרפסות, מחסן ודוד"ש (02)523304

★ בהר־נוף לכניסה מיידית דירות 4, 5 מרווחות + מחסן "יאה" 248012

★ בהזדמנות 4 בבהר"ן ק"ב, דרום מזרח מערב, סוכה גדולה (02)272619

★ ברמות, 3 + פ"א, ק"ב, מטופחת, כיוונים טובים, 861768

★ הר־נוף, קרית יצחק אלחנן, פנטהאוז גמור, 4 חדרים מרווחים (במקור 5), הרבה תוספות. המחיר הזול ל־92.000 אקסלוסיבי ל־"ירושלם קוראליטי" (03)344698 בערב.

★ בסנהדריה המורחבת 4½ + פ"א, משוכללת ק"ב פינתית מלאת שמש 811194

★ בסנהדריה המורחבת 5 (1 קטן) 115 מ"ר + מרפסת — גג 75 מ"ר דרומית + מחסן 102,000 סופי "מיכל נכסים" 631333 630061 ובמוצש"ק 661041

★ 3½ ברש"י ק"ב 80 מרפסת — סוכה כל הכיוונים 77.000 "מיכל נכסים" 631333, 630061 ובמוצש"ק 661041

★ בשמואל הנביא מסודרת כמיוחד + דוד"ש + טפטים בהזדמנות פינוי גמיש, (02)821116.

★ גבעת שאול 3½ חדרים מרווחים (90 מ"ר נטו) מקסימה נוף. מרפסות (סוכה) הסקה — מרכזית, דוד"ש, (02)536052

★ בגאולה רח' מלאכי 126 מ"ר קרקע + מיבנה 3 חדרים ומחסן אפשרות בניה (03)583023

★ בסורוצקין 27 נמשכת מכירת הדירות עכשיו הזמן לקנות דירה בטוחה מרווחת ויפה משרד מכירות בלעדי: "מוטי קוצר ושריתי" 247937 225588 (בבית 867235)

★ באחוזת הכהן 3 והול, שימושי ק"ב, מטופחת, 80.000 "המתווך" מלכי ישראל 6 (02)273355

★ בעזרת תורה 3 והול ק"א 65, 3½ כיוונים טובים מרפסות מחסן (מתפנה שנה ורבע) 89.000 "המתווך" (02)273355

★ 3 חדרים בהר־נוף מערב צפון מיידי $53.000 (02)814613 בשעות הערב

★ בהזדמנות דירת 3½ משופצת 86 מ"ר בק. קאמניץ (02)288218 (02)859320

★ בגבעת מרדכי 3½ מסודרת 50.000!!! בגבעת מרדכי 4 + מרפסת גדולה + אפשרות בניה 68.000!!! 249247

★ לדתיים! נוה יעקב 3½ + מרפסת 27.000!!! ברמות 2 גדולה 34.000!!! ברמות 3 + פ"א 40.000!!! 223377

★ ברמות 3 + פ"א מרפסת 43.000!!! ברמות ג' 3½ + מרפסת + מחסן 53.000!!! 249141

★ לרציניים. בלבד!!! במאה שערים בית + גינה אפשרות בנית 2 קומות "רומן נכסים" 661374

★ אצלנו תמצא את אשר חפשת לנו המבחר הגדול ביותר לדירות ובתים יד שניה: באנטסדורף 4½ ק"ב מסודרת + כיוונים 85.000: בהר־נוף 4 + פ"א 75.000 ועוד ועוד. פנה עוד היום ל"אינטרנשיונל" ר"פרסום כוכב" יעקב מאיר (02)249646 (02)247676

★ בהזדמנות!!! 4 + הול + מטבח גדול דוד"ש ק.ב. נוף. מרפסות סגורות 02־527172

בדמי מפתח

★ בתל־ארזה 3½ + מחסן + 22 שימושי, מטבח אמריקאי מסודרת, יפהפיה (02)822253

★ בהזדמנות בתל ארזה 2½ (כשלושה) בבוכרים 1־2 + חצר "ההר" (02)827427

★ 3 חדרים ע"י השטיבלך בית ישראל ק"א 30.000, בזיים־עזור 3 והול חצר 32.000, "המתווך" מלכי־ישראל 6 (02)286951

★ בתחילת מאה שערים 2 + הול + מרפסת גדולה, ק"ב, דרומית "עידית נכסים" (02)289233

השכרה

★ בבניני רובינשטיין 4 חדרים מיידית להשכרה עד ד' תמוז (02)539330 בצהריים או בערב.

★ נוף רמות 4 חדרים ק"א דירה חדשה $220 לתקופה קצרה/ארוכה 223111 פרטים (02)414684 הפטלר

★ 3 ק"א + טלפון וארונות מיידי עד י' אב (02)820801 (055)35860

★ לתיירים בגאולה 2 חדרים + מרפסת ק"ב מרוהטת לתקופות קצרות (02)287873

★ בתחכמוני פינת מלכי־ישראל 3 גדולים מרוהטת + טלפון, מיידי (02)634579

★ מול ישיבת אור־שמח דירת 4, גדולה ומרוהטת + טלפון (02)820592

מקבל עבודות:
בניה, קרמיקה, אינסטלציה,
צבע סופרפקס במיקצועיות
הנחה לבני־תורה 02־827824

הר־נוף
פנטהאוזים ב־$72,000
3 חדרים־מחסן־3 כווני אויר
הלוואת מקום
זכאות מח"ל
החל מ־ $49,000.-
4 חדרים החל מ־ $62,000.-
כולל מע"מ ופיתוח
02־24־30־21 22־86־33
דור־נוף

בני־ברק

למכירה

★ וילה מפוארת, עם ריהוט, מרכזי ושקט (03)787033

★ 2½, ק"ב, מסודרת, במחיר סביר, סוקולוב 37 (03)782577 (03)702334

★ בקרית הרצוג (נור) 3 ק"ב חזית 3 כ"א + דוד"ש ותוספות פינוי מיידי (03)701865

★ 2½, ק"א מסודרת מטבח אמריקאי, דוד"ש מוגן שיכון ר (03)763991

★ בהכרמל, 4 + גג, ק"ב, מעלית, סטנדרט מפואר, ערבות בנקאית אינטרנשיונל 798828

★ בבנין המפואר בשלבי בניה ברחוב נחמיה 19 נותרו 2 דירות בנות 4 ו־5 חדרים. הבניה באיכות גבוהה וגימור מושלם "המצליח" 798367

★ בהזדמנות ברמת־אלחנן 4 חדרים ק"ג דרום מערב המצליח 798367

★ מתארגנת קבוצת־אברכים לבנות דירות בנות 5־4 חדרים באזורים שונים בעיר "תיווך מול הברכה". 03־780060

★ בהזדמנות נותרה דירת פאר אזור זכרון־מאיר אחרונה 5 חדרים "מול וברכה" 03־780060

★ מפוארת ומסודרת 3½ ק"א, מרכזי חזית "מול הברכה" 03־780060

★ 3½ מפוארת ק"ב חזית במרכז 110 מ"ר אמבטיה ומטבח אמריקאיים, 03־788553

★ למכירה בקרית הרצוג במקום שקט 3 חדרים ק"א מסודרת + תוספות + טלפון 03־790362

★ 3 חדרים + ארונות קיר כיוון דרום ומערב פינוי גמיש 03־717229

דמ"פ

★ דירת פתוביד' 160 מ"ר ק"ב שלמה ועליונה בראב"ד 787552 בין 6:00 ל 9:00 בערב

ביקוש דירות

★ זוג צעיר מחפש דירה מרוהטת 2־3 חדרים + טלפון 03־786741

★ דרושה דירת 4 רצוי ברמת אלחנן אפשרות להחלפה בדומה בירושלים, 051־883661

עסקים

★ להשכרה בב"ב 60 מ"ר במרכז העיר גישה נוחה + טלפון 03־703218

ערי הארץ

אשדוד

★ דירה למכירה 3½ חדרים משופצת בפתיבד' טלפון (055)35697

קרית הרי"ם לוין

★ 3 + אפשרות להוספה, מזרח דרום מערב + מעלית, חזית לקריה (03)490169

רהיטים

★ "המדף" ספריות לספרי קודש ומיטות מתקפלות עמק־יזרעאל 25 תל־אביב 829375

שמלות חופה

★ שמלות חופה מרהיבות ועוד הינומות וכתרים דעק־טוך הגיעו מספרים 46־44 טל: 819882(03)

שיעורים

★ דרושה מורה מומחית עם נסיון ללמד ילד התחלת קריאה 02־288137

★ בגאולה 6 בגאולה 3 ק"ב + טלפון ללא מתווך (02)527280, (02)431218

★ בקרית צאנז החדשה, בסורוצקין בירושלים, חזיתית, דירת 3½ ריקה (02)815536

★ ליד שטראוס, 2½ מרוהטת, 2 מרפסות, אפשרי לתיירים מיידית (02)245913

★ ברמות ג', דירת 2 חדרים ריקה + דוד"ש לדתיים, מיידי. (02)866175 בערב

★ דירת 3 חדרים בעזרת תורה מטופחת ללא רהוט לשנה טל: (02)819882

★ 4 חדרים בסנהדריה המורחבת + דוד"ש, ארונות, טלפון ומרפסת לתקופה ממושכת (02)812858

★ ברוממה קרוב למטרסדורף דירה נחמדה 3 חדרים (02)527728

★ 2 ליד ישיבת דושינסקי, עם או בלי ריהוט (03)798485, (02)812804

★ 4½ בעזרת תורה מאורדת עם כל הנחיות להשכרה לקייטנים מ־ג'־כ"ג תמוז 814983

★ לתיירים!! בגאולה נהדרת לתקופות קצרות ושבתות בכל עת חמן 02־825891

★ בבית־ישראל 3 חדרים בניה חדשה ק"ב מיידי קצרה/ארוכה 02־824280

★ במטרסדורף 3 חדרים בלי ריהוט ק"ב אפשרות לתקופה ממושכת 02־535171 למנחם

★ באלקנה 3 + הול + 2 מרפסות ק"ב כוונים מצויינים + מחסן 815560

★ ברמות ב' 3 חדרים ק"ג $140, 4 חדרים ק"ב $180 ליד אלקנה 3 חדרים + פ"א ק"ב $240 מיידי "שורשי" 02־224778

★ 4 בהר־נוף 200 הדירה נשכר "תיווך חן" 02־234031

★ לזוג צעיר או לתיירים! במרכז גאולה 3, מרוהטת קומפלט 02־281235

★ ליד זכרון־משה 10 חדרים קומה שלמה מתאים לכיתות (בנות) "מחנה־ישראל" 02־286618

★ דירת 3 חדרים ברמות פולין לתקופה ממושכת להתקשר בערב 02־523839

ביקוש דירות

★ דרושות, בדחיפות, דירות להשכרה ומכירה [illegible] אינפורמציה לדירות ללא דמי תיווך 02־282770 02־282352

★ מעוניינים לשכור דירת 4 חדרים ברמות החרדית 02־431972

★ מעוניינים לרכוש 4 + מרפסת קומה נוחה באזור בתי ברמות (02)862212

★ באופן מיידי דרושה לשכירות/לקניה, דירה מרווחת 4½־5 ק"ק/ קומה נמוכה (02)713906

★ חנויות במאה שערים ובגאולה דירות מחסן 50 מ"ר + מטבח ושירותים 15.000 למכירה (02)820751 (02)222471

מגרשים

★ דרוש מגרש או גג לבניה מיידית באזורים החרדיים 633245

★ למוסדות וקבלנים מגרשים בנינים בתל־ארזה ובבוכרים מגרשים להשקעה בבית־וגן (02)820751 (02)222471

"מחשבת"
ר' עקיבא 56 ב"ב
7512448 אחה"צ, 702864 לפנה"צ
קורסים נפרדים לגברים ולנשים
בהנהלת חשבונות, בתכנות,
הכנות מחשבים, אנגלית ושפות

עבודה

★ לחנות בסביבות וזיניץ דרושה מוכרת לפנה"צ, אפשרי סמי־רסטית (03)791098

★ לסדר צילום דרושה סדרית בעלת נסיון לשעות הבוקר טל: (02)817742

★ לצרכניה דרושה, קופאית אחראית לשעות אחה"צ טל: 817742

★ לחנות תכשיטים לתיירים בירושלים דרושים/ות מוכרים/ות מנוסים/ות. ידיעה אנגלית הכרחית גרמנית, צרפתית, ספרדית רצויות. בעלי/ות נסיון בלבד יפנו לת.ד. 16274 ירושלים 91162. בצרוף קורות חיים בכתב יד והמלצות.

★ אני מחפש עבודה כנהג יש לי רשיון למשאית (02)533498

★ דרושים עובדים ליצור תפילין בעלי רקע טכני וידי זהב (02)976158

★ לת"ת באזור ירושלים דרושים לשנת הלימודים תשמ"ז א. מנהל חינוכי ב. מלמד לפנה"צ ואחה"צ להתקשר (02)343475 (02)341089

★ בעל פנסיה מוקדמת, היודע 3 שפות מחפש משרה אחה"צ אצל קשיש לשם חברה (03)794683

★ אדם צעיר דתי עם נסיון לחנות והיטים תנאים טובים (03)703934

★ מנהל אחראי למסעדת א"א שעות מפוצלות, תנאים מצויינים 798070

★ חורי מנקה מדרגות בביהכנ"ס בבני ברק פנוי טל: 781150 מ־2־4

★ למפעל יהלומים דרוש פקיד אחראי טל: 7518887

★ דרוש גבר לטיפול בקשיש בשעות לפנה"צ בבית הכרם 523121 — שרה

★ דרושה מטפלת 5 פעמים בשבוע לפנה"צ בהר־נוף טלפון 520271 בשעות הערב

★ דרוש מחסנאי לחנות כלי בית ומתנות, משרה מלאה (02)820046 אחה"צ

★ בירושלים, דרושה מזכירה מנוסה מדפיסה עברית ואנגלית. לפנות בכתב יד בצרוף המלצות. תנאים טובים! ת.ד. 16274 ירושלים 91162

תזמורות

★ נותרו עדין תאריכים פנוים לחודשי הקיץ למתופף־זמר ("גדליה") במחירי מבצע 02־828484

מטפלות

★ דרושה בייביסיטר 5 פעמים בשבוע אחה"צ 02־823855

★ דרושה מטפלת לשעות הבוקר + עבודות בית קלות באזור גאולה (02)247223

★ דרושה מטפלת פעמיים בבוקר ופעמיים בצהריים בהר־נוף (02)532273

מכירות

★ בהזדמנות!! מכונת תפירה תעשייתיות חדשות טל: (02)822607

★ מכנסיים קצרים בצבעים פרקטיים ליום יום ולשבת מתפירה עצמית "מחסן מכירות" עמוס 8 ר"ם

★ הגיע טוסטר אובן רוטנטה — גרמני עם נקוי עצמי אצל "טכנומיקס" ר' עקיבא 72 ב"ב

★ למכירה סט נביאים מהודר כחדש לכתוב לת.ד. 5609 ירושלים ולציין מס' טלפון.

03־705448 [illegible]

ישרש
משרד למכירת דירות
מציעים:
דירות בנות 5־4½־4־3½־3 חדרים
3 חדרים החל מ־48.000 דולר
משכנתאות לחסכון ברמצוה ומחל
המחירים כוללים מע"מ ופיתוח
ישרש חזנוביץ 3 ירושלים (ליד בית לפליסטו) 02 — 224778 פתוח מ־14—10, 19—17.

אבדות

★ אבדה שרשרת זהב עם 2 מוליתים בסביבת רח' מהרש"ל חפץ־חיים בבני־ברק המוצא מתבקש לפנות לטל: (03)792441

★ בהלויית הרב פינשטיין נמצא סדור קטן כחול על ספסל ליד בית החולים עזרת נשים (02)523217

שדוכים

★ דרושות כתובות חרדיות מעדות המזרח. (02)855881 בשעות הבוקר

שונות

★ בית הורים חם, באוירה דתית בהנהלה בעל מקצוע בהשגחה רפואית (03)789018

קראתי מודעתך
ב"המודיע"
גם אני
וגם אני
אין תחליף
לעוצמת הפרסום
ב"המודיע"

הודעות

בית הדין הרבני האזורי
צפת

ב"ה. תיק מס' 595/תשמ"ו

הוגשה בפני בית הדין בקשה לכתן קיום צוואת המנוח לוין יצחק ז"ל, שנפטר בתאריך כ"א אדר ב' תשמ"ו 1.4.1986 המבקשת: אלמנתו: בתיה לוין.

הזמנה

כל התובע טובת הנאה או המעונין כעזבון שאותה הבקשות מתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה, יבוא לבית הדין ויפסור טענותיו תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו. שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

הרב שלמה דידי
המזכיר הראשי

שערים יציגים
במטבע חוץ

יחידות המטבע	השער בשקלים
דולר ארה"ב	1.4893
לישי"ט	2.2330
מרק גרמני	0.2045
פרנק צרפתי	0.7865
פרנק שויצרי	0.1929

לוח היום

בס"ד יום ד' פ' בחוקותי
כ"א אייר ל"ו לעומר מ"ו
הדף היומי בבלי: גיטין, נ"ה
ירושלמי: תענית י"א
משנה יומית: כלים כא־כב, ב־א
הלכה יומית: או"ח קנ"ג־ט, י"ב־ב
שבת: פרקי־אבות: פרק ה'

ב"ב
8.09 קריאת שמע
9.38 תפילת השחר
7.40 [illegible]
ביחר
ת"א
3.42 [illegible]
5.31 [illegible]

קול הדף

לשמיעת השעור בדף היומי טל. 243121 — 02 241112 — 02. השעור מתחיל בכל תחילת שנה.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: ליל שבת: הוספה, רח' הפ"ג 28. שבת: אל חיאה, רח' בית חנינה מול מחנה נוה יעקב. מוצ"ש: הוספה, רח' הפ"ג 28. תל־אביב: ליל שבת: זיוה, רח' אצ"ל 52 שכ' התקוה. שבת: זב, רח' האחד 3 תכנית ל'. שבת: בריאות, רח' המלך ג'ורג' 28. אחוה. רח' דיזנגוף 165. מוצ"ש: בריאות, רח' המלך ג'ורג' 28. אלנהוזנב, רח' אלנהוזנב 76. בני־ברק, רמת־גן: פינצי, רח' תיבת ציון 43 ר"ג. גרמנה, רח' ביאליק 50 ר"ג. פתח־תקוה: קופ"ח כללית, רח' חיים עוזר. נתניה: כוזת שקד, מרכז כפתורי אחרים. אשדוד: זין.

שעות הפתיחה של בתי המרקחת מתנבלות בדרך כלל עד 10 בלילה.

תורנות בתי חולים

ירושלים: יום ו' וליל שב"ק: ילדים, פנימית — שערי צדק. שב"ק ומוצש"ק: ילדים, נשים — בקור חולים. שאר המחלקות בהדסה עין כרם.

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו"ל: ההסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל
העורך הראשון: ר' י' ל' לוין ז"ל
אזור התעשיה מקור ברוך רח' יהודה המכבי 5
טל' 539255־8 ★ ת.ד. 1306
דפוס "הדי", בע"מ
הדפסה: בירושלים מוסט
סניף ת"א: אלנבי 132, ת"ד 1869 טלפון 624353
בשעות הערב: טלפון 614950
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
סוכנות בארצות־הברית: R. LICHTENSHTEIN 324 Ave. I Brooklyn, N.Y. 11230 U.S.A.

אמור למפרסם
די!
"אוברזון", "גוטקס", "דיווה", "ליז" ומפעלים אחרים בדומה להם — משווקים תוצרתם גם לצבור הדתי
לבאורה, המפעלים הללו והדומים להם, מתכוונים בפרסומת שלהם למכור — ולאו דוקא להקניט או לפגוע ברגשותנו. הללו, פשוט לא יודעים ולא מבינים שהפרסומת שלהם פוגעת קשות בצבור הדתי
מתוך תקווה, שאם ידעו שהם פוגעים, יתחשבו בכך
בואו ונפנה אליהם
עוד היום
נבקש מהם, בשפה יפה, בכתב או בטלפון:
חידלו
מפרסומי התועבה!
אנו מאמינים שזה יעזור
הועדה למניעת פרסומות תועבה

משרד האוצר

ועדה בינמשרדית לבחינת נושא עידוד בניה למגורים להשכרה

שר האוצר מינה ועדה בינמשרדית שתפקידה לבחון את הנושא של עידוד בנייה למגורים להשכרה.

הציבור מוזמן להגיש הצעות בנדון. את ההצעות יש להגיש בכתב למרכז הועדה, מר אשר ארין, סגן הממונה על הכנסות המדינה, משרד האוצר, קריית [illegible], ירושלים, עד 30.6.86.

הועדה תשקול את האפשרות להזמין מגישי הצעות להופיע בפניה.

שנת מאסר בפועל לנוהג בזמן פסילה

שנת מאסר בפועל נגזרה אתמול על ברהם האדרי, תושב נוה נאמן שבמחוז השרון, לאחר שהורשע בבית משפט השלום בכפר סבא בנהיגה בזמן פסילה ללא רשיון ללא ביטוח.

סיכסוך עבודה במפעל "אוסם"

עובדי מפעל "אוסם" בבני־ברק קיימו אתמול בבוקר אסיפת הסברה והשביתו על ידי כך את העבודה במפעל.

באותה שעה חסמו המכוניות של מובילי התוצרת את שערי המפעל. הנהלת המפעל סירבה בתוקף אסיפת ההסברה לאפשר את חידוש העבודה עד שהעובדים לא יתחייבו שלא לשבש יותר את מהלך העבודה.

קובלסקי
פרסום מודעות
ב"המודיע"
גם באמצעות הטלפון
קבלת מודעות
משפחתיות עד 11 בלילה
02־863347

נשי אגודת ישראל - בני־ברק

סדרת שעורים בנושא:

הבית היהודי

יתקיימו בס"ד בימי שלישי בגן־ילדים רח' ר' אשי 4 שיכון אגודת־ישראל בשעה 8.30 בערב ע"י מרצה מעלה

השיעורים המתקיימים כרגיל הם

★ בבל שב"ק בביהכנ"ס "בית שלמה" ברח' בית הלל 10 בשעה 5 אחה"צ

★ בבל שב"ק בבית אגו"י רח' ר' עקיבא 57 בשעה 5 אחה"צ

★ בבל יום שלישי בפרשת השבוע בבית אגו"י ר' עקיבא 57 בשעה 8 בערב

★ בבל יום שלישי בביהכנ"ס "אליהו הנביא" בפרדס־כץ בשעה 6 בערב

הננו להודיע להורי הילדים כי עליהם לחדש האישור של ילדיהם במעונות־יום בלשכת־הסעד שע"י עירית ב"ב

בכבוד רב
ההנהלה

מקבל עבודות הדפסה
במכונת כתיבה משוכללת
02־2828985

מכירה
מבחר שמלות נהדרות לילדות מספר 6 — 14
מתוצרת חוץ
בימים ג' עד ה'
כ"ה — כ"ז אייר
רח' החשמונאים 14 ק"ב ירושלים

לרצניים בלבד!!!
לחנות מבוססת
עם פוטנציאל גדול
דרוש שותף רציני
שישא גם בעול
הנהול והמכירה
סכום ההשקעה כ־$30,000
02־828830 בבוקר ובערב

מכירה חד־פעמית!!
ביגוד לילדים וילדות משווייץ
במחירים מפתיעים
בימים א' ב' ג'
בשעות 10־7 בערב
ברח' פישל 2, ק"ב, דירה 6

גלידתי
רח' השיבה פינת מלכי־ישראל 6
גלידות בהכשר הרב לנדאו והעדה החרדית
מבצע!!
גביע גלידה החל מ־0.60 ש"ח
גלידות במשקל החל מ־4 ש"ח הק"ג
כמו"כ גלידות 400 גר' חבילות רק 1.20 ש"ח
להתראות

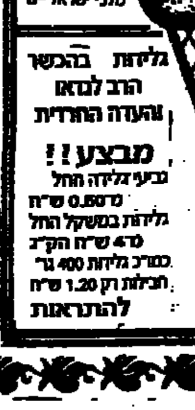

פז
תחנת בר־כוכבא
שד' בן־צבי
מול גן סאקר ירושלים
טל. 227888
עד 7 בערב
אנו עומדים לשירותך בשירותי סיכה שמנים ורחיצה ידנית למכוניתך, ע"י צוות מיומן ואדיב, עד 7 בערב, בתחנת הדלק בר־כוכבא, על אם הדרך, בין צפון לדרום העיר (שד' בן־צבי, מול גן סאקר).
התחנה סגורה בשבת
מגוון שירותים נוספים: חנות לאביזרי רכב, קיוסק, פנצ'ריה, רכישת צמיגים, טיפול 10,000 ועוד.
הסדרים מיוחדים עם מוסדות ומפעלים
שירותי התדלוק פתוחים רצוף עד 24.00

צרכנית "יד לישראל"
רח' בן יעקב 27 ב"ב טל 03־772498
הננו מודיעים בזה שניתן לקבל אצלנו:
עופות, חלקי עופות, חלקי הודו, חלקי בקר, שניצל, כבד צלוי, מעדני בשר, בהכשר הרב לנדא
מתוצרת וינברגס המשובח
מס' 1 בטיב ובנקיון
ומעתה הכל תחת קורת גג אחד
★ מוצרי מזון
★ פירות וירקות משובחים
★ עופות ומוצרי בשר
★ חומרי נקיון
סיסולים סוג א'
חניה במקום
במחירים ללא תחתית
פתוח 7.00־2.00 לפנה"צ 8.00־5.00 אחה"צ
לרגל המבצע במשך שבוע משלוחים חינם
בברכה ההנהלה

בהזדמנות
למכירה 2 אולמות
בקומת קרקע 75 מ"ר כל אחד + אולם 90 מ"ר בקומה א' (או חלק מהם)
מתאים לתעשית מזון ולמסחר (לחנויות)
רח' השומר 102 ב"ב, מול קיקה־קולה (חנות הגלידה)
לבקש את יהודה או הלל
טל 03־781865 / 03־780156 / 03־772325

למוסד לבעלות תשובה
דרוש
מנהל אדמיניסטרטיבי
לפנות ת"ד 448 ב"ב

דרוש נהג לחלוקה
באזור בני־ברק
רשיון ג'
03־7516541 ,03־786022

חינוכי ומרתק!!!
משחק
זכרון תורני
ברכות
העשוי כולו
פלסטיק
ב"הכל לגן"
מאה שערים 7 י"ם

המזרח התיכון
נפתחה מחלקה חדשה
בייניד המזרח
אפירא דארץ ישראל
באריזה נאה ומקורית
מתאים במיוחד לילדים
ב"ב רח' הרא"ה 2

אנו ממשיכים במבצעי
"לגו" — "פישר פרייס"
אל תהיו בין הנעצים: מצטערים... אזלו!
מהרו ל"הכל לגן" מאה שערים 7 י"ם

"מדפי־ירושלים"
רח' דוד הראובני 19, ג.שאול, י"ם טל' 524405
ייצור, הספקה והרכבת מדפי מתכת בצבעים שונים
שירות מהיר ואדיב בכל חלקי הארץ
★ למחסנים
★ משרדים
★ חנויות
★ ספריות
★ ארכיונים
★ מחסני תעשיה
★ בנקים
★ מכולות
★ ולצרכי בית שונים
★ גם לחדרי קירור, מנירוסטה ומאלומיניום
הנחות מיוחדות לבני ישיבות ומוסדות ציבוריים

בהר־נוף
במרכז הר־נוף שלב א' נוף פתוח כניסה בקרוב. 3 (100 מ"ר) 57,500 4 + גינה 72,500 5 + פ"א 82,500 7 + פ"א 130,000 8 + פ"א 145,000 9 + פ"א 150,000 10 + פ"א 162,000 פנטהאוז 5 97,000 פנטהאוז 9 170,000 המחירים כוללים מע"מ, פתוח, מחסן וקרמיקה.
דירות מעל 7 חדרים יקבלו 2 מחסנים, ערבות צמודה הנחה בדמי התיווך.
בלעדיות ל"ארמון" 02־822531 משעה 16:00

הכונו!
למבצע הפרסים הענק
של "טוב טעם"
ותקבלו שי נאה
ותשתתפו בהגרלת הפרסים הענקית
פרסים אי"ה בקרוב
סי־ודמן

מתיחות בקואליציה עקב הצעה קנטרנית של יו"ר ועדת חינוך

ראש עיריית צפת ונציג יד לבנים מכחישים את העובדות שהציג ח"כ רז

מאת כתב "המודיע" בכנסת

בין הליכוד למערך התעוררה אתמול מתיחות עקב הצעה קנ־טרנית לסדר היום שהעלה יו"ר ועדת החינוך של הכנסת בנוגע להתנהגותם של אנשי ברסלב בצפת בבית הספר "עידבי" בערב יום הזכרון.

היו"ר רז, שנטל על עצמו לאחרונה לנהל מאבק־דת ול־העמיק את הפערים בין הציבור הדתי והחילוני — האשים בחר־פות את חסידי ברסלב ב"חילול" זכרם של החללים. מטעם המ־משלה השיב השר יצחק נבון, שביקש — ע"פ החלטת הנהלת הקואליציה — להעביר את הנושא לועדה. השר סיפר שבידיו דברי מנהל ביה"ס ששינה את טכס הזכרון לסיור לימודים.

בעוד שכל אנשי המערך הצ־ביעו בעד הצעת השר נבון הצביעו כמעט כל אנשי הליכוד בעד הסרת הנושא מסדר היום, בין המצביע־ים היו גם יו"ר הנהלת הקואליציה, ח"כ חיים קופמן וח"כ שרה דורון יו"ר סיעת הליכוד. הם עשו זאת לבקשת נציגי הסיעות הדתיות.

צעד זה עורר מחאה של ראשי המערך בכנסת. יו"ר סיעת המערך, ח"כ רפי אדרי, הודיע להודיע מיד, כי בשבוע הבא תראה עצמה סיעת המערך משוחררת מכל התחייבות עד שיערך בירור על ההצבעה שאירעה במליאת הכנסת.

בעת הדיון יצא חה"כ הרב מנחם פרוש בחריפות נגד עצם העלאת הנושא לדיון, בעוד ראש העיריה, יו"ר "יד לבנים" וגורמים נוספים הודיעו שאין לכך כל שחר.

"זוהי עלילה ודבר חמור ביותר שחבר כנסת מעיז להעלות זאת לסדר היום ללא כל יסוד", אמר הרב פרוש בהתרגשות, כשיו"ר הישיבה, ח"כ א. נחמיאס (שהיה בעבר ראש עיריית צפת) קורא את הרב פרוש לסדר פעמיים.

לבסוף הוסר הנושא ב־15 קו־לות נגד 14, כשקולו של הרב פרוש הכריע להסרת הנושא מסדר היום.

חסידי ברסלב: אין שחר לטענות ח"כ רז

חסידי ברסלב בצפת פירסמו אתמול תגובה על האשמות שיוחסו להם כאילו מנעו הנפת דגל ישראל ושירת "התקווה" מתלמידי בית הספר המקיף הכללי בצפת בטקס יום שחרור צפת, שנערך במיבנה בית ספרם.

"נענינו לפנייתו של ראש עיר־ית צפת ואיפשרנו עריכת ביקורי תלמידי בית הספר המקיף הכללי במקום, בהתאם לתכנון המקומי ולהחלטתה של המועצה הפדגו־גית בבית הספר. לא היתה לנו כל התנגדות להנפת דגל ישראל ול־שירת ההמנון, ובקשה מעין זו כלל לא הועלתה. כך שתמוהים מאד טענותיהם של לחוזי צפת החיים כיום בעיר", נאמר בתגובה.

ראש עיריית צפת זאב פרל ונציג ארגון "יד לבנים" מר חיים הרמלין נדהמו אף הם מהאשמות אלה, ואמרו לכתב עתי"ם בצפת, כי במקום תוכנן סיור בלבד, ללא כל טקס, כך שכל המהומה מטרתה אולי לחולל סיכסוך בין דתיים וחילוניים בעיר צפת הידועה כעיר של דו קיום בשלום.

הרמלין הודיע לראש העיר, כי מעולם לא נערך במקום זה טקס לזכר הנופלים וגם לא הועלתה בקשה לקיים טקס כזה, ויש להפ־סיק להשתמש בשם הנופלים להשגת מטרות פוליטיות.

8 נעצרו בהתפרעויות באיזור הר־הבית

בעקבות הכאת מפקד משטרת הר הבית

המשטרה עצרה 8 יהודים בהתפרעויות שהיו ביום ג' בלילה באיזור הר־הבית ושער שכם בירושלים. היהודים נעצרו בחשד שידו אבנים והפריעו לת־נועה באיזור שער שכם, לאחר התקרית שהייתה בהר־הבית, במהלכה הוכה מפקד משטרת הר־הבית רפ"ק יצחק חביב (53).

ביום ג' בלילה הגיעו להר־הבית רבבות מוסלמים והתקהלו באיזור מסגד אל־אקצה. אחד מהם נשא רמקול יד ובאמצעותו נאם למאמינים, בין היתר, נגד הסכמי קמפ־דייויד והסכמי השלום עם מצרים.

מפקד משטרת הר־הבית רפ"ק יצחק חביב חש למקום, בראש כוח של שוטרים. הוא לא הספיק לפנות אל הדובר. כשלפתע הת־קיפו אותו כמה עשרות צעירים והיכו אותו.

רפ"ק חביב נפל על הרצפה והשוטרים שהיו עמו חילצו אותו בקושי מן המקום. הוא הוצא על אלונקה משער השלשלת לרחבת הכותל. משם הועבר באמבולנס לבית החולים הדסה עין־כרם. בבית החולים נקבע, כי חביב לא סובל משברים, אלא רק ממכות, נפיחויות ושטפי דם והרופאים צוו עליו לנוח במשך שבוע.

לאחר מכן, נתנה הוראה לסגור את שערי הר־הבית וכח מוגבר של משמר הגבול הרגיע את הרו־חות.

יצוין כי לאחר מכן יצאו צעי־רים אל איזור שער שכם והחלו לידות אבנים לעבר תנועת כלי הרכב. 8 נעצרו לחקירה.

אל"מ אביעם סלע הוא הקצין המעורב בפרשת "פולארד"

אלוף משנה אביעם (אבי) סלע הוא קצין חיל האויר היש־ראלי, שלדברי התביעה היה מעורב בפרשת ג'ונתן פולארד — כך נמסר אתמול.

בכתב האישום מוזכרים גם שמותיהם של יוסף (יוסי) יגור, שהיה הנספח המדעי בקונסוליה הכללית של ישראל בניו יורק, ורפי איתן ואירית ארז.

ג'ונתן פולארד ואשתו הודו באשמה המיוחסת להם בבית המשפט המחוזי בוושינגטון, השופט המחוזי הודיע, לאחר ישיבה קצרה, שגזר הדין יינתן במועד מאוחר יותר. (עתי"ם)

המפכ"ל נפגש עם שר המשטרה לדיון בפרשת השב"כ

מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס נפגש אתמול עם שר המשטרה חיים בר לב והשניים דנו בין היתר בפרשת חקירת ראש השב"כ.

נודע, כי מפכ"ל המשטרה טס במיוחד לאילת, שם נופש שר המשטרה עד יום א'. והשניים שוחחו על ההתפתחויות שהיו ואלו הצפויות בפרשת חקירת השב"כ. (עתי"ם)

ועדת הפנים:

יש להבין ללבם של הפועלים מתוך אידיאלים נגד תמונות השחץ

— מאת צבי רוזן, כתב "המודיע" בכנסת —

ועדת הפנים של הכנסת החליטה אתמול שורה של החלטות בנושא פרסום תמונות תועבה והמאבק בו, בתום דיון שקיימה בפרשה בישיבה זו — ובין היתר גם החליטה, כי "הועדה מבינה אל לבם של החרדים הפועלים מתוך אידיא־לים והיא קוראת להם ולציבור החילוני לעשות מאמצים להדברות ולהבנה".

יחד עם זאת החליטה הועדה גם, כי היא רואה בחומרה רבה הצתות תחנות אוטובוסים בניגוד לערכי הדת, תוך פגיעה בציבור הרחב והיא קוראת למשטרה לפעול למיגור תופעה זו. הועדה גם התייחסה לאזעקות־שוא של המשטרה לשכונות החרדיות באמתלא של חפצים חשודים וגינתה זאת.

במרכז ישיבת הועדה אמר סגן ניצב יהודה אלירם, ראש מדור סיור במטה הארצי, שבאחרונה חלה הדרדרות יחסית והחמרה בשריפת תחנות האוטובוסים. בששת החודשים האחרונים נשרפו שבע עשרה תחנות אוטו־בוסים כאשר במרוצת השנה החולפת נשרפו שמונה עשרה תחנות אוטובוסים. עוד מסר, כי ס"ה האנשים שנעצרו בירושלים בשל הצתות מגיע ל־26 מתוכם שלושה אנשים שנעצרו פעמיים.

סגן ניצב אבידס התלונן בפני הועדה שבתקופה האחרונה מוצף מוקד המשטרה בהודעות שוא של פריצות, שריפות, אך בעיקר על חפצים חשודים. מקורם של הקריאות הללו הוא — לדבריו — בשכונות מאה שערים והש־כונות הסמוכות לה, אולם כאשר מגיעה המשטרה למקום — מספר הדובר — היא מוצאת את עצמה עם אנשים חרדים המתג־רים במשטרה ונכנסים אתה בדין ודברים.

הממונה על תפקידים מיוח־דים במשטרה, בנימין גלעד, אמר כי הטיפול בהצתות תחנות האו־טובוסים נמצא בעדיפות גבוהה במשטרה ולצורך זה מפעילה המשטרה גם את יחידת העילית של משמר הגבול המופעלת בדרך כלל באירועים רציניים וכבדי משקל.

מנכ"ל עיריית ירושלים אמר, כי המשטרה צריכה להערך בצורה מאסיבית יותר כדי להילחם במציתי תחנות. הוא ציין בפני חברי הועדה, כי עיריית ירושלים איננה מתירה הדבקת מודעות פרסומת הפוגעות ברג־שות הציבור הדתי. בסיום דבריו "התלונן" מנכ"ל עירית ירושלים על "קולת העונשים המוטלים בבית המשפט"...

במהלך הדיון בועדת הפנים האשים ח"כ מרדכי וירשובסקי את המשטרה, כי "היא נוהגת בכפפות משי ובעדינות במעשה החרדים"... לדברים אלה הצטרף גם ח"כ עוזיה עלי מהליכוד, שקרא "לעקור מהשורש את התופעה של לקיחת חוק לידיים והשחתת רכוש ציבורי". הוא גם ייחד דברי ביקורת על ח"כ הרב מנחם פרוש שהודיע שייצא להשחיר תחנות עם כרזות תועבה. לביקורת זו הצטרף גם יו"ר הועדה, ח"כ דב שילנסקי, שאמר בלשון יותר מתונה, כי "אני מתנגד להודעת הרב פרוש, אך אני מכבד אדם שמטיף וגם מבצע". קיצונית היתה ח"כ ח. גרוסמן ממפ"ם, שטענה כי דבריו של הרב פרוש "יש בהם משום התבטאות פלילית".

במליאת הכנסת נדחתה אתמול הצעת אי אימון לממשלה, מטעם ח"כ מאיר כהנא, שהוסרה מסדר היום בה תמך ח"כ הרב יעקב יוסף, שבנאומו אמר, כי "יש לגנות בכל לשון שריפת תחנות, אך יותר מכך יש למחות נגד מצב של מדינה בו מותר לטמא, לחלל, לתעב, להרוס את קדושת ישראל כאשר יהודים מוחים המנסים לבער את התועבה כלואים ונדו־נים למאסר.

הגרב"ש סלומון: אולי בזכות נשות השוטרים יבוא קץ להפגנות השבת

מתכוונות להפגין נגד העסקת בעליהן בלילות שבת

"בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצריים ואולי בזכות נשות השוטרים, יבוא הקץ להפגנות השבת בפתח תקווה" — כך אמר ביום רביעי הרב הראשי של פ"ת הרב ברוך סלומון לכתבת עתי"ם. הרב אמר את הדברים לאחר שנודע לו, כי נשות שוטרי מרחב הירקון מתכוונות להתארגן בימים הקרובים ולהפגין נגד עבודת בעליהן בלילות שבת בהפגנות המתקיימות ליד קולנוע היכל והנמשכות ברציפות במשך 42 שבתות.

הרב סלומון ציין, כי לדעתו אין מקום להפגנה מצד הנשים אך "הן תתקבלנה בבית בכבוד רב — אגיש להן כיבוד והן ראויות בהחלט לאוזן קשבת. בעייתן היא בעייה אמיתית ואני מתייחס אליה בכובד ראש. זה בהחלט נוגע ללב שבעליהן, במקום לשבת ליד שולחן המשפחה מבלים "בהפגנות שבת" אני בפירוש מבין את הצד האנושי, ואני מסכים כי יש מקום לשוחח, ללבן את הבעיה ואולי הן תוכלנה לעזור ולשים קץ להפגנות השבת". אמר הרב.

עוד ציין הרב, כי גם למשפחות המפגינים יש דברים יפים לעשות, במקום להפגין. גם הם מנוחים ערכים אחרים. לדעתו, אין זו הבעיה האמיתית של מדינת ישראל. "למי שפתח וגרר את הציבור לבעיה זו שהתלקחה כמרקחה, חייב ענין זה לרבוץ על מצפונו, לבי עם השוטרים, עם נשות השוטרים ועם משפחותיהן — סיכם הרב. (עתי"ם).

נפתח חוף הרחצה הנפרד בהרצליה

החוף משותף לעיריות בני ברק והרצליה

חוף הרחצה בהרצליה, המשותף לעיריות בני ברק והרצליה נפתח בימים אלו לאחר שיפוצים ושיפורים. החוף ממוקם לא הרחק ממלון "מנדרין".

הפעלת החוף מתאפשרת בעקבות סיכום שנתקבל בין שני ראשי העיריות: הרב משה איר־נשטין מבני ברק ומר אלי לנדאו מהרצליה. הסיכום הושג בשל הרצון למצוא פתרון לחוף נפרד לתושבי בני ברק, שאין חוף ים בעירם, והצורך להקים חוף רחצה נפרד בהרצליה, בהתאם לחוק.

החוף הנפרד מופעל לגברים בימים ראשון, שלישי וחמישי לפנה"צ ובימים שני, רביעי ושישי אחה"צ, ואילו לנשים — בימים ראשון, שלישי וחמישי אחה"צ ובימים שני, רביעי ושישי לפנה"צ.

מחירי הכניסה לחוף הנם נמו־כים, ויחד עם זאת, נמכרים "כרטיסי תושב" לכל עונת הרחצה, אף הם במחיר מוזל ביותר. העיריה גם תפעיל בקרוב הסדר עם בעלי חנויות רבות בעיר למתן הנחה בשיעור 5% בקניות לבעלי "כרטיסי תושב".

הוסרה

(המשך מעמוד ראשון)

נעצרו עוד 3 שהשחירו תמונת שחץ

3 צעירים תושבי מאה שערים שהשחירו תמונת שחץ בתחנת אוטובוסים בירושלים נעצרו אתמול ע"י המשטרה ברחוב המלך דוד.

עד כה עצורים במשטרה כ־30 איש באשמה של השחרת תמונות שחץ.

אתמול האריך בימש"פ השלום מעצר של 3 מהם שצבעו תחנה ברחוב עזה.

הפגנה במאה שערים על התנהגות המשטרה

הפגנה על היחס האכזרי שמגלה משטרת ירושלים כלפי הנחקרים והנעצרים באשמת השחרת תמונות שחץ, התקיימה אמש בשכונת מאה שערים בירושלים.

המשטרה הזרימה לאזור מאות שוטרים ובשעת סגירת הגליון הגיעו למערכת ידיעות מזעזעות על הכאות אכזריות ביותר של צעירים חרדים, שחלקם עברו לתומם ברחוב והוכו קשות באלות. צעיר אחד אושפז בבי"ח.

יחד עם זאת פנו תושבים רבים והצביעו על ילדים בגיל 14 — 12 משכונות מרוחקות בירושלים שהתגרו ללא צורך בשוטרים. ידו אבנים וגרמו למרדפים של השוטרים אחרי עוברי אורח.

הצתה ביער ירושלים כלתה 100 דונם חורש-חשד לרקע חבלני

יערן תפס צעיר ערבי שנראה בורח לאחר שהצית את האש

קיים החשש, כי הרקע להצתת היער ליד ירושלים הוא חבלני, סבורים במשטרה.

כבאי ירושלים היו בכוננות במשך שעות הלילה אור ליום אתמול מחשש להתלקחות נוספת בעקבות הדליקה שכילתה מאות עצים ביער שליד מושב אבן ספיר הסמוך לירושלים.

תושייתו וקור רוחו של מדריך ייעור הקק"ל יעקב וסרמן הביאה ללכידת ערבי בן 21 ממזרח ירושלים החשוד בהצתת היער. המצית הצליח להבעיר אש שכילתה מאות עצים.

וסרמן, בן 24 תושב שילה, הגיע ביום ג' בבוקר ליער אבן ספיר בראש קבוצה של עשרים פועלים לביצוע עבודות יעור שו־נות. בשעות הצהריים הוא הבחין לפתע בעשן המיתמר מתוך היער. כעבור זמן קצר הוא הבחין במוקד עשן נוסף וחשדו גבר. וסרמן החל ללכת בכיוון העשן. "לפתע הב־חנתי באדם הרץ לכיוון דרום ותוך כדי כך מדליק גפרורים ומבעיר ביער אש". סיפר וסרמן לכתב עתי"ם זמן קצר לאחר האירוע.

הוא הגביר את מהירות ריצתו במהלכה הוא נשרט ברגלו וחזהו. המצית שהבחין בו, החל גם הוא להימלט, אך הוא לא ויתר וגם תוך כדי הריצה השליך גפרורים בוערים על הקרקע.

וסרמן שלף את אקדחו האישי וכאשר קצר את הטווח, אמר לצ־עיר בערבית "עצור. יש לי נשק בידי". החשוד, תושב ואדי ג'וז במזרח ירושלים, נכנע, זרק את קופסת הגפרורים שהחזיק בידו ותחת איומי אקדחו של וסרמן יצאו השניים לכיוון הכביש למו־שב.

המדריך שאל את החשוד מדוע עשה זאת ונענה "זה לא עניינך".

וסרמן כפת את הצעיר בחבל שהיה לו ברכבו ועזרו מיהר להזעיק את המשטרה שהעבירה את החשוד להמשך חקירה במח־לק פשעים חמורים.

במשטרה סבורים, כי הרקע להצתה הוא חבלני.

בינתיים החלה האש להתפשט לאורך מסלול מנוסתו של החשוד, כשני קילומטרים, ולמקום הוזעקו שש מכוניות כיבוי, שלוש מי־רושלים ושלוש מבית שמש. האש כלתה בערך 100 דונם חורש. מאחר שרוח ליבתה את האש, הו־זעקו גם מטוסים שהתיזו מים על מוקד השריפה. בשעות הערב הצליחו כבאי ירושלים בראשות טפסר יהודה כהן ואנשי קק"ל להשתלט על האש ולכבות את השריפה. אך נותרו בכוננות מחשש התלקחות האש. (עתי"ם).

ועדת הכספים האריכה הפיקוח על המחירים

מאת סופרנו הכלכלי

ועדת הכספים האריכה אתמול את התיקון לחוק יציבות מחירים במצרכים ושירו־תים שמטרתו הארכת הפיקוח על המחירים מ־30.6.86 עד 31.12.86.

לועדה נמסר כי בחודש ינואר 1986 החל תהליך של הוצאת מצרכים ושירותים מתחולת חוק יציבות המחירים, כאשר מדי חודש מוצאים מצרכים ושירותים נוספים מפיקוח המחירים.

כ־46 אחוזים מסך כל המוצ־רים והשירותים במדד המחירים לצרכן נמצאים עתה מחוץ לפי־קוח מחירים. כ־25 אחוזים נוס־פים מהם הינם מוצרים מבוקרים באופן מתמיד בידי הממשלה ו־29 האחוזים הנותרים, מסך המוצרים והשירותים לצרכן, נמצאים בפיקוח מחירים לפי החוק הקיים וצפויים להשתחרר מפיקוח בעתיד.

מאחר שאפשר כי יהיה צורך בהמשך הבקרה על מחירי מצר־כים ושירותים מסויימים גם לאחר 30 ביוני 1986, מוצע להא־ריך תוקפו של החוק בששה חודשים שבהם יתאפשר ביצוע תהליך הבקרה וההוצאה מפיקוח בהדרגה.

משלחת של התאחדות התעשיינים שהופיעה בועדה הציעה — מתוך חוסר ברירה — הארכה חד פעמית של הוראת השעה בשלושה חודשים. ובנוסף, במהלך החודשים הקרו־בים לבצע מספר פעולות — המבטיחות שלא יהיה עוד צורך בהארכת תוקף הוראות השעה מעבר לשלושה חודשים.

תיקי חקירה נגד בעלי עסקים שהפקיעו מחירים

מאת סופרנו הכלכלי

מבקרי משרד התעשיה והמסחר ערכו אתמול מבצע ביקורות ביהוד שבמהלכו נתפסו עשרות בעלי עסקים שהפקיעו מחירים או שלא הציגו מחירונים כנדרש על פי החוק. נגד עברייני המחירים יפתחו תיקי חקירה שיובאו לשיפוט מהיר.

מבקרי משרד התעשיה החלו בהכנות למבצעי ביקורות מאורג־נים ברחבי הארץ. מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר יהושע פורר אמר אתמול כי משרדו נערך להגברת הפיקוח על המחירים בשווקים וכי ייערכו מבצעים מאורגנים באיזורים השונים ברחבי הארץ.

שרון מציע הקמת לשכת מסחר משותפת לישראל ולשוק המשותף

מאת סופרנו הכלכלי

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון מבקש להקים בקרוב לשכת מסחר משותפת לישראל לשוק האירופי. לדבריו באמצ־עות לשכה זו ניתן לדעתו לקדם את היצוא הישראלי למדינות השוק האירופי המשותף.

השר שרון אמר אתמול כי היצוא לארצות השוק האירופי המשותף היווה אשתקד כ־32 אחוזים מכלל היצוא מישראל.

● ראש עיריית נהריה חיים לבב, אושפז במחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים בנהריה לאחר שחש ברע במהלך ישיבה של ראשי ישובי העימות.

5 המגילות המעובדות לנוער שבהוצאת כפיר, צועדות שוב

שיר השירים · איכה · קהלת · אסתר · רות

לכבוד חג השבועות מהדורה חדשה של מגילת רות

להשיג בחנויות הספרים
הוצאת כפיר טל. 02-812158

שבת של אחדות־ישראל לקראת חג השבועות

מאחר שימי הספירה מדגישים לנו את חשיבותה של אהבת־ישראל, וגם חג־השבועות הקרב ובא מעורר על עניין האחדות, שהרי לפני מתן־תורה חנו כל ישראל נגד ההר "כאיש אחד בלב אחד" באחדות אמיתית —

מציע ומבקש כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש — בקשה נפשית — לערוך
כנס של אחדות ישראל
בשבת־קודש פרשת 'במדבר', ערב ראש־חודש סיון, בעלות־המנחה,
לאנשים, נשים וטף
(אנשים לחוד ונשים לחוד, כפשוט)
ולעורר בכנסים אלה אודות אהבת־ישראל ואחדות־ישראל.

כדאי לעשות זאת מתוך סעודה ואמירת "לחיים", שעל זה נאמר: "גדולה לגימה שמקרבת".

(במקומות שבהם קשה לעשות זאת בשבת — לערוך את הכנסים בימות החול, בראש־חודש סיון וכיוצא בזה).

ויהי־רצון שהאחדות של כל ישראל תבטל את סיבת הגלות, שהיא שינאת־חינם, ומתוך אהבת־חינם ואחדות אמיתית נזכה לביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו

כוס תנחומים

לחברנו היקר מבני העליה המיוחדים בישיבתנו
הבה"ח אליעזר מתתיהו ויסבורד נ"י
ולכל משפחתו הכבודה
על פטירת האם
מרת טויבע רחל ע"ה
בנחמת ירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד

חבריך בישיבת קול תורה

מבצע בעוד במסעדת גלאט כשר עוד
כשר למהדרין מן המהדרין
רח' שמעון 18 עוד, טל. 950866

במסעדת גלאט כשר עוד, אתה אוכל השנה
במחירי שנה שעברה
אצלנו הקפאה מלאה
המסעדה פתוחה לארוחת צהרים בין השעות 12.00 — 15.00
לארוחת ערב בין השעות 18.00 — 20.00
תפריט עשיר ומגוון ☆ שרות אדיב ומסור
אפשרות לארוחה משפחתית
בשבתות נא להזמין מקום מראש
ישנה אפשרות לקחת מנות מוכנות הביתה
השכרת דירות לתקופות קצרות אצל דוד טל. 954313

"בית החסד"
מפעל עזרה וביגוד לנצרכים
רח' שמואל הנביא 50 ירושלים ת.ד. 561 טל. 812161

הודעה חשובה
הננו מתכבדים להודיע בזה כי בעזה"י
העברנו את מחלקת הביגוד
מרח' הרב בלוי למשכננו החדש
ברח' שמואל הנביא 50
בעזה"ית נמשיך לעמוד לימין הנצרכים ברוח טובה — בכבוד רב ההנהלה

ברכת מזל טוב נאמנה

למע"כ ידידנו הדגול שלשלת היוחסין איש האשכולות
מו"ה הגאון רבי פנחס מנחם אלתר שליט"א
ראש ישיבת שפת אמת וחבר מועצג"ת
ולבנו הרה"ג ר' שאול שליט"א
ר"מ בישיבת חסידי גור חיפה
לרגל הולדת הנכדה — הבת תחי'
יזכו לרוות ממנה ומכל יוצ"ח שפע ברכות ואושר ועונג דקדושה
עדי עד לתפארת בית אבות

המברכים מקרב לב
איחוד בני תורה באגודת ישראל
מיסודה של הסיעה המרכזית

ברכת מזל טוב לבבית

מתוך רגשי אהבה וידידות, שלוחה בזאת מיטב ברכותינו לחברינו היקר והנעלה אוצר כלי חמדה, גריס באורייתא תדירא, צנא מלא תורה וחסידות, נעים הליכות ופאר המידות
יראת ה' היא אוצרו, הי"ה
הב' יצחק יהודה שווימר הי"ו
מטובי הלומדים דישיבתינו הקדושה
בן הרה"ח רבי משה זצ"ל
מחשובי חסידי ויזניץ
לרגל אירוסיו בשעטומ"צ
ויהא רעווא מן קדם אבוהון דבשמיא, שתזכה לבנות בית נאמן בישראל מבוסס על אדני התורה והחסידות כשאיפתך הטהורה, ותורה וגדולה יתאחדו על שולחנך כל ימיך עד עולם
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין
מאחלים
חבורת "ובחרת בחיים" — חבריך
דחסידי ויזניץ — וידידיך
בישיבת הגאון מטשעבין "כוכב מיעקב" ירושלים
ג"א בין המברכים — ידידך עוז יעקב י. סנדרוביץ

נחל לסופרים
הופיע הספר
קסת סופר
עם דברי המשנה ברורה
להשיג בחנויות הספרים
הפצה ראשית: "מרכז הספרים" מ. פרידמן הרצל 2 בני־ברק טל. 794114

דרושה משפחה אומנת
לילדה חרדית בת 12
עם בעיות (לא פיזיות)
עבור תשלום
להתקשר 03-773899
לבקש את יצחק

מהיר ירושלים
מא"ש 83 4-285103
היום ער"ח נסיעות מהמשרד בלבד
1. מירון כלבד, בשעה 2.30
2. חברון, קבר רחל, שמואל הנביא, שמעון הצדיק בשעה 1.15
3. חברון, קבר רחל, בשעה 2.30 וחזרה מחברון (תחנת הורדה בכתל)
ההרשמה דרך הטלפון חובה

"הופמן ובניו"
ים יונה 1 272222
1. לחברון וקבר רחל היום בשעה 2
2. יתקיים שרות לנבי סמואל משעה 2 ומחר עד לשעה 1.30

מהיר ירושלים
שרות נסיעות לקבר שמואל הנביא היום אחה"צ מהשעה 4 עד 9 במשך כל 20 דקות
מחר בשעה 9,10.15,11.30
היציאה מרחבת קרית שומרי אמונים בלבד
כרטיסים במקום

"הזכירו לפניו...תורה ומעש"ט של שוכני עפר יזכור"
סמינר ויז'ניץ ב"ב
"והיו נכונים ליום השלישי"
כהכנה לקבלת התורה ובמלאת 50 שנה לפטירתו של
בעל אהבת ישראל זי"ע
נתכנס כולנו ליום עיון חינוכי ומענין בנושא:
"כה תאמר לבית יעקב"
צוות המורות, בוגרות הסמינר והתלמידות מוזמנות להשתתף וליטול חלק בהכנית שתתקיים אי"ה ביום ראשון ר"ח סיון בשעה 8.30 בבוקר באולמי ויז'ניץ קרית ויז'ניץ ב"ב

בתכנית:
★ דברי פתיחה
★ "אין עושים נפשות לצדיקים דבריהם הן הן זכרונם" — קווים לדמותו ופעלו של בעל "אהבת ישראל" זי"ע
★ "ותן חלקנו בתורתך" — חלקנו כבנות וכנשים בלימוד התורה
★ "אם תבקשנה ככסף... אז תבין יראת ה'" — סמפוזיון
★ בנות הסמינר באומר ובצליל
★ "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים" — — לקראת קבלת התורה
יהי רצון שחפץ ה' בידינו יצליח
בכבוד ובברכה ההנהלה

יריד הכיפות
כל סוגי הכיפות
טרלין, קטיפה, מבחר עצום של דוגמאות עם פרחים
פתוח מיום ראשון כל יום 4.30-7.30 אחה"צ
ובערבי שבת וחג 9.30-12.30 לפנה"צ
רח' אשתורי הפרחי פינת גאולה (חנות פוטו גאולה לשעבר)
מחירים זולים בואו ותווכחו!

עירית בני ברק
למחלקה לשרותים חברתיים של העיריה
דרושים/ות
1. מנהל תחנה לטפול במשפחה וליעוץ נשואין
2. מדריך — ראש צוות
הכישורים הדרושים:
לתפקיד מנהל תחנה
א. עובד סוציאלי — אקדמאי
ב. הכשרה ספציפית לטפול במשפחה
לתפקיד מדריך:
א. עובד סוציאלי — אקדמאי
המעונינים באחד מהתפקידים יפנו בצרוף קורות חיים בכתב אל מנהלת המח' לשרותים חברתיים של העיריה ת.ד. 2 בני ברק

אולם השמחות
בהשגחת הרב לנדא שליט"א
ב"ב רח' הרב מלצר 15
טל. 703851, 786755
המקום האידיאלי לעריכת שמחות

רשימת תורמים לחו"ל
להשיג במחיר סביר
טל. 03-798786

עטרה מפוארת
קונים ב"עטרת"
ב"ב, רח' חזון איש 25

דרוש טבח
לעבודה לפי שעות
להתקשר טל. 03-786755
בערב 03-703851

לת"ת בשכונת ירושלים
1 דרוש מורה
ללימודי חול לשעות אחה"צ
תנאים מצוינים
2. מ"מ קבוע
המעונינים יפנו לטל. 02-813118
בשעות 8.30-17.00
ההנהלה

נסיעות "משך הנחל"
02-289775, 286823
נסיעות למירון לכבוד תנ"ך... (fine print)
1. היום בשעה 2.30 וחזרה בערב
2. מחר ב־5:15 וחזרה במוצש"ק
ההרשמה חובה גם למשפחות

מחר הגעלת כלים
בכל יום ששי כשבכרים החודש התקיים הגעלת וליבון כלים בחצר המקוה ויזניץ ב"ב בין השעות 11-5 פרטים 03-769679

אוהב ומוקיר תורה!
בימי ערב חג מתן תורה — תן ידך לביסוס ממלכת התורה!
הרם תרומתך במבצע "ההתרמה הארצית" לטובת "מפעל הש"ס"! היענה לקריאתם הנרגשת של גדולי התורה שליט"א והיחלץ לעזרת מוסד התורה הגדול בישראל השרוי במצוקה כספית קשה.
דוכני התרמה בכל הריכוזים החרדיים בארץ — בשלושת ימי הגבלה
למשלוח תרומה: מפעל הש"ס ת.ד. 620 בני ברק